

S U C C U L E N T A

ORGAAN VAN DE NEDERL.VEREENIGING
VAN VETPLANTENVERZAMELAARS

11^E JAARGANG

- 1929 -

INHOUD.

Algemeene vergadering (verslag)	95
Aloë variegata	139
Anacampseros rufescens	183
Anacampseros rufescens met witte bloemen	195
Aprica's en Haworthia's	132
Band voor jaargang 1928	16, 40
Begrooting 1929	92
Bestuursmededeeling	18, 232, 252
Bibliotheek	20, 40, 60, 166, 217, 253
Bloeiende Nachtcactussen	231
Cereus undatus	247
Contributie	37, 95, 251
Cristatavormen onder de Euphorbia's	45
De laatste	222
De Laet (Fr.)	16, 21
De ijdelruit onder de succulenten	203
Diplocyathus ciliatus	194
Echinocactus Beguinii	235
Echinocactus Ottonis	108
Echinocereus	191, 209
Echinopsis	109
De koningin van de Nacht	106
Een mooie Utrechtsche verzameling	8
Een practische kas en een mooie collectie	196
Een symphonie in wit II	2
Een vergeten cactus?	147
Eere wien eere toekomt	199
Feestvergadering	146
Fotografeeren van planten	77, 86, 149, 178, 181, 206
Foto's P. Kooy	16, 38, 58
Gepantserde bladeren	72
Het keteltje voor de centrale ver- warming	67
Het Melocactusvraagstuk	48, 227
Het opkweken van de Melocac- tussen en nog wat	227
Het zaaien van Cactussen	29
Hoe kan de eigenaar van een centrale verwarming de installatie tegen vorstschade bebeschermen?	51
Hoogsucculente Mesembrianthema	25
Importplanten	56
Jaarvergadering	253
Jaarverslag 1928	41
Kring Amsterdam	18, 38, 59, 79, 97, 116, 200, 217, 233, 253
Kring 's-Gravenhage	12, 38, 58, 79, 97, 186, 201, 214, 233
Kring Utrecht	214
Lezing over Cactussen en Vet- planten	15
Maass (C. A.)	79, 167
Mamillaria elegans	130
Mamillaria Hahniana	187
Mamillaria Klissingiana	168
Mamillaria pygmaea	219
Mimicry of beschermende naboot- sing bij Mesembrianthemum	112
Moeten wij onze planten schermen?	32
Mutaties ledenlijst	19, 39, 59, 80, 98, 163, 201, 218, 233, 254
Mijn succes	182
Na den winter	61
Nieuwe literatuur	36, 56
Nog meer	1
October	212
Ons tweede lustrum	162, 169, 185
Op den uitkijk	15, 159, 213, 248
Opuntia crinifera	63, 82
Over de schoonheid der Cacteeën	135
Over het winnen van zaad bij Euphorbia meloformis	220
Pachyphytum	126
Plaats voor allen	102
Prijscouranten	93
Radiorede Chr. de Ringh	237
Rekening en verantwoording 1928.	92
Schildluis op de wortels van Cactussen	199
Sempervivums	141
Sprokkelingen	11
Stapelia variegata	123
Tien jaren 1919-1929	101
Toelichting bij de begrooting 1929.	93
Tweede Nationale Cactustentoon- stelling	70, 84, 152
Thrips op Cactussen	228
Uit den ouden tijd	103, 224
Uit mijn plantenschat	136
Uitsluitend kunstmatige voeding	89
Verslag algemeene vergadering	95
Voorlichting	52
Vraag en aanbod	60, 80, 100, 162, 166, 186, 202, 217, 254
Vijf - noch meer, noch minder	49
Weder feest	54
Weest mededeelzaam!	78
Welwitschia mirabilis	35
Winterzorgen	90
Zaailingen van de Grijsaard- cactus	230
Zomerbehandeling bij Phyllo's	81

AFBEELDINGEN

Aloë aristata	128	Gibbaeum Shandii	113
" variegata	140	Haworthia margaritifera var.	
Anacampseros rufescens	184	granata	134
Aprica foliolosa	133	Inzending 2e Nat Cactustentoon-	
Bolcactussengroep	138	stelling	155, 157, 158
Cactuslandschap	104	Jury en Tentoonstellingscommissie	
Cactussen in een bloemenbak	139	2e Nat. Cactustentoonstelling	153
Centrale verwarmingsinstallaties	51, 68, 69	Kleinia tomentosa	7
Cereus undatus	247	Lithops karasmontana	117
Collecties	8, 10, 182, 196, 197, 198	" turbiniformis	115
Cotyledon undulata	204	Maass (portret)	167
Crassula falcata	73, 75	Mamillaria elegans	131
" spec	5	" eleplantidens	180
Didymaotus lapidiformis	28	" Hahniana	187
Dinteranthus Pole Evansii	119	" Klissingiana	169
Diplocyathus ciliatus	194	" Nuttallii	179
Echeveria pubescens	4	" pygmaea	219
Echinocactus Beguinii	235	" simplex	222
" Ottonis	108	" zaailing	32
Echinocereus Knippelianus	210	Neomamillaria bocasana	5
" pectinatus	211	Opuntia chinifera	64
" Salm-Dyckianus	193	" van Curaçao	49
" Scheerii	192	" groep	137
" subinermis	209	" pusilla	148
Echinopsis Eyriesii	109	Pachyphytum bracteosum	5
" Tiebrigii	111	" oviferum	139
" tubiflora	110	Phyllocactus strictus	106, 107
Epiphyllum?	14	Reproducties oude afbeeldingen	104, 226
Euphorbia meloformis	126	Rimaria Heathii	118
" obesa	127	sempervivum tectorum	144
" triangularis cristata	46	Stapelia variegata	123, 124
Excursie Kring Utrecht	215	Welwitschia mirabilis	13
Frantz De Laet (portret)	22	Zaai-inrichting	31

„SUCCULENTA“

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMa, Achter de Hoven 114 bis, LEEWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMa. Prof. A. M. SPRENGER. <hr/>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
---	--	---

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMa, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

1929.

NOG MEER.

Zoo is dan het jaar aangebroken waarin wij het 2de Lustrum hopen te herdenken.

Ter gelegenheid van het 1ste Lustrum schreef de heer Verbeek Wolthuys onder meer:

„De levensvatbaarheid (en meer dan dit) is gebleken en dank „zij aller medewerking mogen wij jubileeren; welnu werkt dan „van nu af allen mee aan den groei onzer Vereeniging opdat wij „bij ons tweede Lustrum nog meer reden hebben dan thans om „feest te vieren“.

Als het ledental steeds toeneemt hebben wij reden om te jubelen en gezien het feit dat het ledental sinds het eerste Lustrum (half Juni 1924) van 344 tot ongeveer 740 gestegen is, hebben wij toch zeker nog meer reden tot jubelen dan in 1924.

Het mag niet ontkend worden dat wij den grooten toeloop van leden voor een gedeelte te danken hebben aan de in het jaar 1924 door den heer Verbeek Wolthuys gehouden tentoonstelling te Den Haag, waardoor vele bezoekers, getroffen door het schoons dat daar te aanschouwen is geweest, verzamelaars zijn geworden en zich als lid onzer Vereeniging hebben opgegeven tenminste voor zoover hun het bestaan van onze Vereeniging bekend was. Niet minder dan 80 nieuwe leden werden bij die gelegenheid ingeschreven.

Dankbaar mogen wij terugzien op het werk van vele leden,

die geen gelegenheid voorbij lieten gaan om bezichtigers hunner collectie attent te maken op onze Vereeniging.

Meermalen blijkt ons echter dat vele verzamelaars niet met het bestaan onzer Vereeniging bekend zijn. Alle leden kunnen mede helpen onze Vereeniging nog meer bekend te maken alleen door een kleine herinnering aan onze Vereeniging bij hun collectie te plaatsen. Vergeet het spreekwoord niet: „Aanzien doet gedenken”.

Wij wenschen dan ook feest te vieren doch op welke wijze. En nu geachte leden is het woord aan U. Laat ieder lid eens overpeinzen op welke wijze het denkt dat wij het 10 - jarig bestaan moeten herdenken.

Wij verwachten een stroom voorstellen vóór 16 Januari a.s. aan het adres van de Secretaresse om in staat te zijn op de a.s. Jaarvergadering de feestviering tot een punt van bespreking te maken.

Vol goeden moed en met de beste wenschen voor U allen gaan wij het nieuwe jaar in, ervan overtuigd zijnde dat wij op Uw aller steun kunnen rekenen.

DE SUCCULENTEN IV.

Een symphonie in wit.

II.

Het voorjaar kwam en daarmee veel meer zonneshijn en warmte.

Het was best te zien in de kas want de Mesembrianthemums waren zelve, een voor een, geheel onzichtbaar door het laken van bloemen waaronder zij achtereenvolgens weggedoken waren. De Cactussen en verdere Succulenten deden het een beetje minder druk, doch lieten zich evenmin onbetuigd en de zomer volgde.

Bij alle planten demonstreerde zich een buitengewone levenslust, alle toppen begonnen te glanzen en nieuwe bladeren ontwikkelden zich in korten tijd. Ten slotte begonnen bij de Haworthia's en Aloe's de rozetten zich te sluiten, de mimicry-Mesembrianthemums werden geel en droog en schenen stervende te zijn en bij meerdere planten werd de groene huidkleur door het zonlicht rood- of bruin-achtig gekleurd.

Met het stijgen van de zon en de toenemende warmte werden al die verschijnselen geleidelijk erger.

Toen . . . . kwam er een emmer met witkalk en een groote kwast en alle ruiten werden wit gemaakt.

En toen . . . . hadden wij gedaan wat als bewijs kan gelden voor veel wat in „Een symphonie in wit I” is gezegd, hadden wij gedaan wat de Natuur ons voordoet als zij de planten met witte haren, witte borstels, witte was, witte parels en witte vlekken overdekt.

Een klein hoekje glas hadden wij niet gewit en alles wat daar- onder groeide werd al bruiner en droger en verschrompelde, ondanks méér water geven, al meer en meer.

Maar daar waar de ruiten wél wit gemaakt waren hield de verkleuring op, het vegetatiepunt werkte on-onderbroken, blad na blad verscheen, de Opuntia's behielden veel langer de blaadjes en bij wat reeds min of meer verkleurd was verkreeg het chlorophyl weer de overhand en de door den zonnebrand verleende beschermende roode kleur verminderde, verdween ten slotte en eindelijk ontspanden zich ook de dicht gesloten rozetten van Haworthia e.a.

„Natura artis magistra”, ja, ook van de kunst van het planten kweeken, doch hoe erbarmelijk zijn de middelen waarmee wij die lessen in praktijk brengen.

Haren noch bultjes, of eigenlijk gezegd niets, konden wij op de planten zelve brengen. Alleen een imitatie van het wasovertrek, een armzalige imitatie, met kalkmelk, op de ruiten van de kas, is alles waar wij toe in staat zijn.

Doch hoe onbeholpen onze nabootsingen, van de middelen der schepping, ook mogen zijn in hun onbeholpenheid zijn zij de beste bewijzen voor dier volmaaktheid.

Immers waar minderwaardige imitaties reeds het gewenschte gevolg brengen daar kan geen twijfel bestaan aan de deugdelijkheid van de origineelen.

Daarbij komt nog dat al dat wit, waarover ik in het 1^e gedeelte van dit artikel schreef, afgezien van al het nut dat het biedt nog een, nooit te hoog te roemen, functie vervult.

En dat is: „Schoonheid te brengen”.

Er zijn menschen die niet van vetplantjes houden. Een klein beetje, maar steeds veel te hinderlijk, smalend wordt dat woord uitgesproken. Vetplanten? welneen zij verzamelen Cactussen . . . of die wat anders zijn!

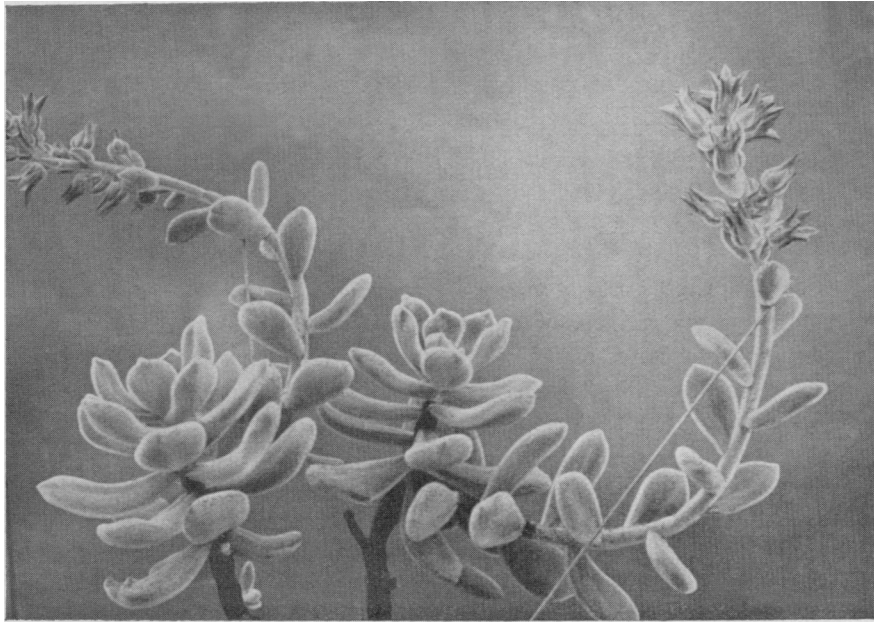
En schoonheid, brengen zij die? O, gewis er zijn soorten die

zeer zeker heel mooi zijn en ontegenzeggelijk zijn er een massa species die onvergelykelyk fraaie bloemen produceeren.

Het meerendeel is echter, als er geen bloemen aanwezig zijn, zeer eenvormig en te weinig verscheidenheid biedend, en dat is nu juist wat de „andere” Succulenten zoo welkom doet zijn: hun eindelooze vormenrijkdom.

Toen ik een paar jaar geleden al mijn witte planten bij elkaar, in een hoek van mijn kas, had geplaatst was dat „witte hoekje” voor alle bezoekers „de” attractie.

En wat bij dat hoekje gezegd werd hoorde niet bij mijn andere planten.

Afb. 1.

Echeveria pubescens Schlecht

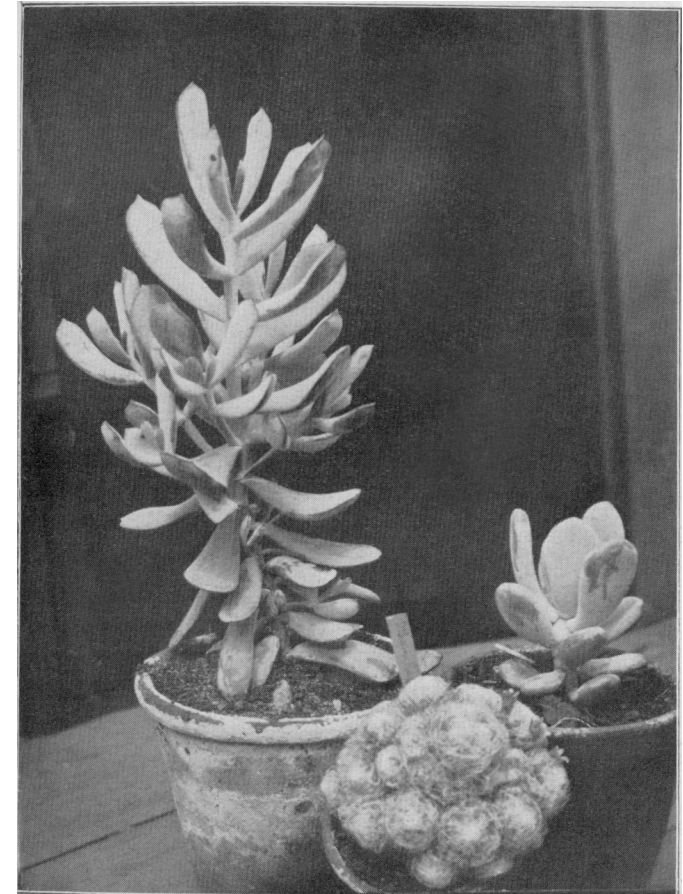
Photo C. L. Harders

Schoonheid brengen, heerlijke plicht! Dorst niet ieder, die in onze gejaagde, overzenuwde, materialistische, samenleving nog een grein idealisme bezit, naar wat schoon is?

Hoe vaak heb ik niet, na een erg drukken dag of als mij iets hinderde, afleiding gevonden bij dat „witte hoekje” waar geen haast was, waar integendeel een heerlijke rust heerschte, waar de

zilverwitte bladeren, . een gedicht gelijk . . . als zachte manestrallen glansden . . waar de schoonheid zelve troonde.

O, wat een weelde valt er bij die, te veel gesmade, vetplantjes te genieten. Zoo gaarne zou ik met ieder Uwer eens een oogenblik rustig bij hen vertoeven en met U stil bewonderen de edele

Afb. 2.

1

2

3

1 *Crassula* spec. (nov.?).

2 *Neomammillaria bocasana* (Poselger) Br. et Rose.

3 *Pachyphytum bracteosum* Klotzsch.

Photo Chr de Ringh.

pracht van *Dudleya candida*, *Dudleya farinosa*, *Stylophyllum insulare*, *Echeveria hoveyi*, *Echeveria elegans*, *Cotyledon pulverulenta*, *Cotyledon undulata*, enz, enz.

Nu dit niet zoo gemakkelijk te bereiken valt breng ik, met de afbeeldingen, U een paar fraaie species onder de oogen.

Ik noemde reeds bij de behaarde planten *Echeveria pubescens* Schlecht. In de 1^e hierbij gevoegde afbeelding, is deze plant afgebeeld en lang niet onverdienstelijk.

Het fluweelige der wit behaarde bladeren is zeer gelukkig getroffen. De verrukkelijke tegenstelling tusschen dat zijdeachtige wit en de roode bloemen is niet in een zwartdruk weer te geven . . . doch dat is schoonheid.

De tweede afbeelding brengt onder N°. 2 een behaarden Cactus n.l. *Neomammillaria bocasana* (Poselger) Br. et Rose. Velen hebben deze plant in hun bezit, doch zelden zag ik haar zoo mooi behaard als het exemplaar dat onze Voorzitter ons hier vertoont.

Dat witte haren de planten toch wel schoonheid en een buitengewone aantrekkelijkheid verleen worden wel bewezen door de groote vraag die er is naar species als *Sempervivum arachnoideum*, *Neomammillaria plumosa*, *Cephalocereus senilis*, *Echinocereus delatii* en anderen.

De photo van den Heer de Ringh brengt ons, onder N°. 1 en 3, bovendien nog een tweetal sterk bedauwde planten.

Van N°. 1 is de naam niet bekend. Ik meen de daarmede afgebeelde plant, zonder al te veel mis te tasten, bij het Geslacht *Crassula* te mogen rangschikken, hoewel zij nog niet gebloeid heeft, althans voor zoover mij bekend is. In de laatste jaren zijn meerdere andere species, uit Zuid-Afrika, ingevoerd die in blad-vorm daaraan tamelijk gelijk zijn.

Voor al de bladtop is bij deze species zeer typisch, alsof er eventjes in geknepen is vervlakt de uiterste punt plotseling, wordt iets breder en bekroont het blad met een driehoekig gedeelte.

Dof blauwig-wit, tamelijk sterk bedauwd, aan den top met een smal rood randje omljind vormt ieder blad een delicaat kunstwerkje.

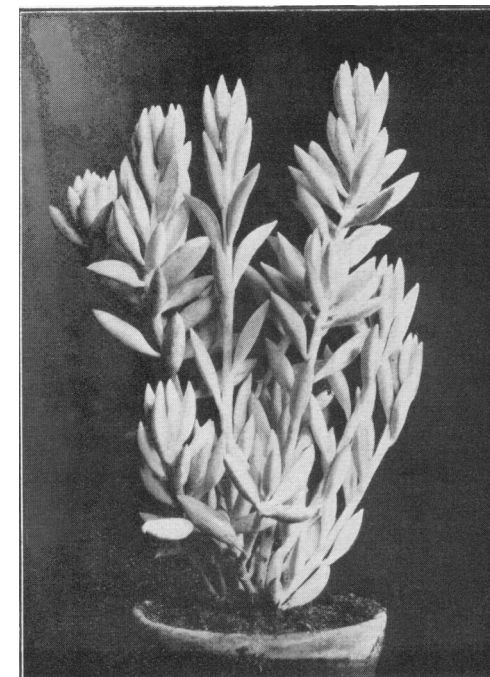
N°. 3 is de welbekende *Pachyphytum bracteosum* Klotzsch. Silver-bract noemen de Engelschen deze plant.

Inderdaad gelijken de bladeren wel uit dof zilver te bestaan.

Ten slotte is afb. 3 een reproductie, naar een photo van den Heer E. Becht, van *Kleinia tomentosa* Haw. een van de merkwaardigste species van dat Geslacht.

Het zeer licht brandbare viltovertrek om elk der bladeren is een verschijnsel dat, voor zoover ik weet, bij geen enkele andere plant gevonden wordt. Het vormt een samenhangend weefsel en

kan, in zijn geheel, van het daarin gehulde, hel-groene, blad afgenomen worden en zóó getrouw volbrengt die bekleeding haar plicht dat, als het blad zelve reeds maanden en maanden dood is, de verschrompelde resten er nog door omringd worden.

Afb. 3

Kleinia tomentosa Haw.

Photo Ed. Becht.

Ik heb nu geschreven over al die witte beschermingsmiddelen bij onze Succulenten, ik heb gesproken over het nut dat zij bieden en ik heb mij een oogenblik laten gaan bij het memoreeren van hun schoonheid en wil nu eindigen met U op te wekken een grooter plaats in Uw collectie ter beschikking dezer heerlijke gewassen te stellen in de hoop dat zulks een gevolg mag zijn van deze Symphonie in wit.

Voorburg.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

EENE MOOIE UTRECHTSCHER VERZAMELING.

In verschillende reeds verschenen nummers van ons maandblad hebben onze voorzitter de Heer de Ringh en onze redacteur de Heer Duursma eenige bijzondere planten besproken uit de bekende verzameling van Mevrouw M. van der Wilt - van Stam te Utrecht. Thans willen wij U bij de hierbij afgedrukte foto's een totaal overzicht van de mooie collectie bieden. Hoewel de foto's nog niet alles weergeven wat er aan schoons in kleuren en vormen te zien is, zal een ieder toch onmiddellijk constateeren dat hier weinig gewoon materiaal, maar over het algemeen iets buiten-

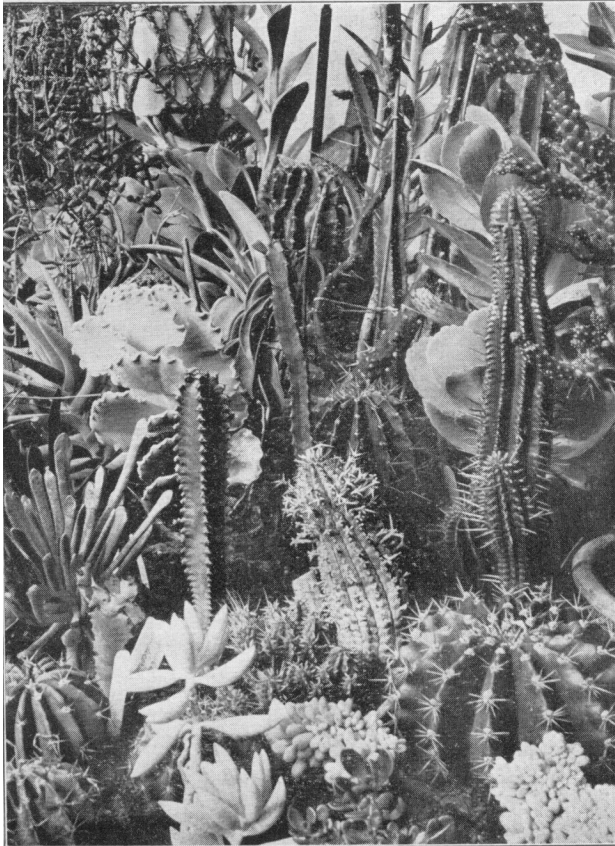
N°. 1,

Foto L. D. Hoebée Jr.

gewoons is tezamen gebracht. Op de eerste foto in het midden tegen het buitenglas valt al dadelijk in het oog een bijzonder mooi exemplaar *Leuchtenbergia principis*. Daarnaast links voorzien van een warnet van stekels een flinke *Echinocactus nidulans*. Voor de reeds genoemde *Leuchtenbergia* een zeer gezonde en prachtig uitzijende plant *Melocactus communis*. Het is vooral over deze plant dat wij U iets bijzonders vertellen willen, hetgeen achteraf beschouwd zoo eenvoudig is als $2 \times 2 = 4$, maar wat toch ge-

tuigt van een zeer bijzonder inzicht in de behoeften die de verschillende planten eigen zijn, n.l. dat Mevr. van der Wilt op de gedachte gekomen is, om in overeenstemming met de plaats waar deze cactus in de natuur wordt aangetroffen, zeewater als besproeiing te gebruiken. De *Melocactus* die hoofdzakelijk op onze West Indische eilanden voorkomen groeien daar n.l. zoo dicht aan de zee kust, dat niet alleen de lucht met zout is verzadigd, maar ook de wortels steeds met het zeewater in contact komen. Dat haar zienswijze juist is geweest, blijkt wel uit den uitstekenden toestand waarin de plant verkeert. Nu zal iedereen na het lezen van deze methode onmiddellijk zeggen, ja dat is zeer begrijpelijk, maar om op de gedachte te komen van een dergelijke behandeling, noemen wij iets om de pet voor af te zetten. Het aanvoeren van zeewater is geen onoverkomelijk bezwaar, daar men voor een paar planten aan een gieter vol voor maanden genoeg heeft. Wij zouden allen leden die in het bezit zijn van *Melocactus* willen raden, neem ook een proef, en laat van Uwe ondervinding eens een en ander hooren, want met één exemplaar is nog niet volkomen uitgemaakt, dat alle planten zich daarbij eender zullen gedragen. Onmiddellijk voor de *Melocactus* staat *Echinocactus Haselbergii*, Hg. Jr., daarnaast links *Astrophytum asterias*, en verder vele soorten die bij nauwkeurige beschouwing voor kenners direct te determineeren zijn. Een enkele willen wij U nog even wijzen, meer naar achteren in de kas tegen de voorruiten, een ± 60 c.M. hooge *Opuntia subulata* met bladeren van 10 c.M. lengte. Hier hebben wij te doen met een schitterenden overgangsvorm van onze bebladerde cactussen naar den bladloozen vorm. Verder ziet U in het midden onderaan tegen de binnenruiten een exemplaar van *Crassula barbata*, naar den tijd van het jaar in open toestand, d.w.z. de bladeren zijn van elkander geweken; de zwaar bewimperde randen zijn duidelijk zichtbaar. Geheel anders vertoont deze plant zich in den rusttijd wanneer de bladeren zich naar elkander toevoegen, waardoor de plant zich vertoont als een wit behaard bolletje, veel overeenkomst vertoonend met *Mammillaria plumosa*, Web (zie „*Succulenta*” Februari 1927, N°. 2, Bladz. 14 en 15 artikel C. A. Maass, Hamburg). Op de tweede foto, die een gedeelte van de andere zijde van de kas weergeeft, treffen we in hoofdzaak aan verschillende vormen van vetplanten en *Euphorbia*'s. Onmiddellijk wordt ons oog getrokken naar de op het midden der foto voorkomende *Cotyledon undulata* met de zeldzaam mooi

gegolfde bladranden. Dat ook bij deze planten een zeldzame kleuren-combinatie te bewonderen valt, kunt U op de foto, die door gemis aan kleuren slechts een zeer gebrekkige weergave vertoont van de werkelijkheid, toch nog zeer gemakkelijk vaststellen. Verder zien wij onderaan geheel in den hoek rechts en verder naast de groote Echinopsis een cristate vorm van Echeveria

Nº. 2.

Foto L. D. Hoebée Jr.

clavifolia die alleen een bezoek aan deze verzameling waard is. Tevens willen wij nog melding maken van een bijzonderheid die Mevrouw van der Wilt ons toonde bij een hangend exemplaar van *Crassula perfoliata*, wat ons op het eerste gezicht tooverij leek. Deze plant vertoont n.l. de zeldzame eigenschap dat de bladeren

die volwassen zijn en die paarsgewijze zittend tegenover elkaar aan den stengel groeien, willekeurig in elken stand rondom den stengel gedraaid kunnen worden, zonder dat het eenige nadeelige invloed schijnt te hebben. Misschien dat meerdere lezers dit wel eens hebben gezien, maar voor ons die hier voor het eerst mee kennis maakten, was het iets om perplex van te staan. Ten slotte maken wij nog melding van *Mamillaria bumamma*, welke plant ons trof door de zeldzame kleuren, en wolbekleding der aureolen. Het hart dezer plant en dus de nieuwgroei is geheel oranje en opgevuld tusschen de tepels met zuiver witte op watten gelijkende wol. De verdere deelen nemen geleidelijk de blauwgroene kleur aan, terwijl het oranje dat hier en daar nog voorkomt meer de roesttint vertoont. In een woord een pracht exemplaar uit de vele van deze soort voorkomende planten in deze collectie. Een verdere opsomming der soorten en merkwaardigheden zou ons te ver voeren, terwijl ook verscheidene soorten ons zelf te weinig bekend zijn om daarover te schrijven, maar dat zal ieder die in de gelegenheid is deze verzameling te bezien, onmiddellijk met ons eens zijn dat het geheel een indruk maakt dat hier niet alleen iemand de hand er aan houdt die weet wat de verschillende planten individueel behoeven, maar ook dat alles verricht wordt met zoo'n buitengewone liefde voor de gewassen, dat een andere uitkomst wel haast niet mogelijk zal zijn. Wij zouden zonder onbescheiden te willen zijn een ieder die in de gelegenheid komt willen raden, vraag deze collectie eens te zien, want al geeft het ons thuis gekomen een gevoelige klap bij het zien van onze planten en de zeldzaamheden die wij daar zagen, toch moeten wij als volbloed liefhebber erkennen dat men uren lang met genoegzaam daarbij kan doorbrengen, terwijl wij onze kennis van cactussen en vetplanten niet weinig zullen vermeerderen.

Utrecht, December 1928

C. G. WAGENAAR.
L. D. HOEBÉE JR.

SPROKKELINGEN.

I.

Nu Jaargang 1928 gesloten is, snuffelen we onwillekeurig alles nog eens na. Zoo zag ik op blz. 34 een verhandeling over *Aliosprea* en op blz. 110 de uitwerking daarvan op de planten. Wat

is het dan een geluk, als we onze pleegkinderen in een broeibak hebben. En wat prachtig werk doen mijne spinnen, de zwarte, waarvan de wijfjes hare eieren op den rug dragen. Haar Zondagsche naam is *Lycosa mirabilis* of zakdragende roofspin. Ze houden de keuken goed schoon en verlaten haar niet, al staan de ruiten open. De jongen vinden we, als kleine speldeknoppen zoo groot, tusschen de tepels en ribben der planten, zoodat alle vijanden, zelfs de kleinste, gewerd worden. Natuur tegen natuur, dat is het ware! Nog een uitmuntend goed verdelger is het Lievenheersbeestje, *Coccinea septempunctata*, naar de zeven zwarte punten op zijn geelbruin jasje. Hij is in 't voorjaar overal te vinden en kunt U er zelf niet op uit, geef dan een schooljongen een dubbeltje voor een tiental van die diertjes. Hun larven, paarse kruipende monstertjes leven bijna uitsluitend van bladluizen! Mocht ge 's zomers mooi dwarsgestreepte vliegen bij den bak zien stilstaan in de vlucht, jaag ze niet weg, dat zijn zweefvliegen, *Sirphus ribesii*; ze zijn op bladluizeninspectie. Ze brengen hare eieren op de planten en de maden, doorzichtig als glas, met een bruinachtig ruggevet, pompen de plaaggeesten leeg en laten het hulsel vallen!

De grootere vijanden, pissebedden, gaan dood door naphthaline, doch vooral door 1 deel Parijischgroen op 20 deelen haverhout. En slakken, die aartsvijanden, vernietigt men door één deel koper-vitriool op twintig deelen kalk. Maar voorzichtig zijn met beide stoffen!

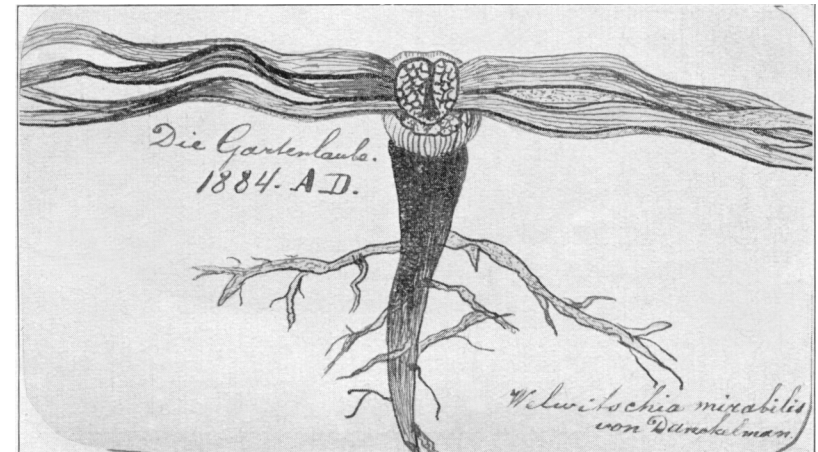
II.

Op blz. 48 bespreekt de heer Duursma eenige *Kalanchoe's*. Zoo'n plant ontving ik vroeger eens uit Wurtemberg, doch ze overleefde den eersten winter niet. Ze was circa 30 c.M. hoog met dikke kruiswijs geplaatste bladeren, spatelvormig en bezaaid met vlekjes. De kleine violetroode bloempjes groeiden in ijle pluimen. Het was een prachtige plant. De stengel bezat van afstand tot afstand verdikkingen, zooiets als bamboe; op die plaatsen vielen de leden af. De onderstelling is niet ver, dat zulke stukken weer wortel sloegen. Ook *Rhipsalis suareziana* doet zoo. De naam der plant was *Kalanchoë punctata* en afkomstig van A. Hölzle, Kirchheim u. Teck.

III.

In het verslag der N. R. Ct. over de reis van Dr. Lotsy staat, dat deze onderzoeker plaatjes vertoonde van woestijnplanten.

o.a. *Welwitschia mirabilis* en *Mesem rhopalophyllum*. Vele lezers hebben waarschijnlijk gedacht, dat de eerstgenoemde ook een soort *Mesem* was. Niets is minder waar, want *Welwa mirabilis* is een soort hakblok of zitkussen voor de negers. Eigenlijk is het een Sukkulente boom, die geen 30 c.M. boven den grond komt, het meest dorre hoogplateau bewoont en zijn wortels vele Meters ver den grond inzendt, om 't weinige vocht te zoeken. Ik ben zoo vrij hier een afbeeldsel uit de „Gartenlaube” (1884) bij te voegen, dat duidelijk spreekt. In Neder-Guinea (Benguela, Port. kolonie) ligt Mossamedes, een klein plaatsje met 800 blanken. Eenige uren daarvandaan het hoogland in, vond Hooker deze

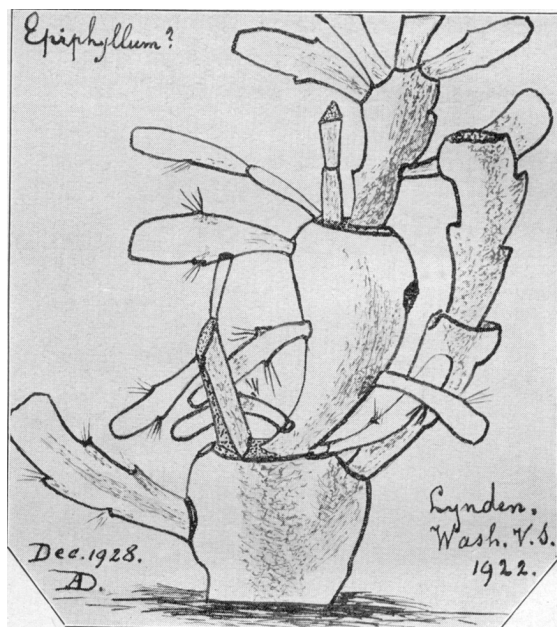

gewassen, die naar Dr. Welwitsch, Oostenrijksch plantkundige, genoemd werden. Toen waren ze toch reeds een kwart eeuw bekend. In het midden der plant is een inzinking, die gaande dieper wordt. Na de kiembladen komen twee, meer dan 2½ M. lang wordende leerachtige bladriemen, die nooit afvallen, doch in verschillende reepen scheuren en rafelen. Aan den bovenkant der stam ontspruiten op meermalen vertakte stelen de oranjekleurige bloemen. Het door Dr. Danckelman meegebrachte exemplaar was zonder wortels 25 K.G. zwaar!

IV.

De Heer v. d. Houten schreef op blz. 130 over Phyllohybriden en toen ik dat las, dacht ik aan een stek, dien ik uit den Staat

Washington had ontvangen. Hier is hij en nu rijst de vraag: welke hybride is dit? Een echte *Epiphyllum* krijgt nooit zijblaadjes aan een lid, deze stek wel. *Epiph.* is blijkbaar de moeder geweest doch wie is de vader? Bloemen zijn er nooit aan geweest, wel

aan een broertje van hem met slechts enkele zijblaadjes, dat waren echte *epiph.* bloemen, zygomorph en van dezelfde kleur als de type ze bezit. Bij andere liefhebbers zag ik nooit iets dergelijks. Wie weet het?

V.

Aangaande het *Mama gracilis*-vraagstuk (blz. 220) valt op te merken, dat de stek met het groene uitzicht als type is aan te zien; de naam is *Mama gracilis* Pfeiffer. De plant met minder randstekels, die evenwel langer zijn dan die der vorige, heet *Mama fragilis* S. D. Behoudt de plant haar jeugdvorm, dien men bekomt door vele stekken bij elkaar te potten, dan noemt men ze *Mama gracilis* Pf. var. *pulchella* E. Dams. Een en ander is te vinden met afbeeldingen der genoemden op blz. 118 en 174 van het Zeitschrift für Succulentenkunde, afl. 15, derde band.

Numansdorp, Dec. 1928.

A. DULFER.

OP DEN UITKIJK.

Een oude bekende, in een nieuw frisch kleedje gestoken, als zoodanig komt zich aanmelden in de serie: Weten en Kunnen, afd. Plant, bloem en vrucht, N°. 155, het boekje van den heer G. D. Duursma: De behandeling onzer cactussen en andere succulenten van maand tot maand. (Uitgave „Kosmos”, Amsterdam. Prijs f 0.75).

De tekst is velen onzer leden bekend, doch het boekje is thans voorzien van goede foto's en aardige pentteekeningen die een aanschouwelijk beeld geven, hoe of wat men te doen heeft. Ook de manier van behandeling, van „maand tot maand” maakt het tot een aantrekkelijken kalender van werkzaamheden, tot een practischen leidraad voor alle beginnende liefhebbers.

De hoop, in het voorbericht uitgesproken, dat door dit boekje vele kleine verzamelingen, welke door onoordeelkundige behandeling der planten vaak spoedig weer verdwijnen, zullen uitgroeien tot collecties van blijvende waarde, onderstrepen we gaarne.

V. D. H.

LEZING OVER CACTUSSEN EN VETPLANTEN.

Voor de Volksuniversiteit te Amsterdam zal de heer J. M. van den Houten een viertal voordrachten houden over Cactussen en Vetplanten op Donderdag 14 Februari 1929 en volgende Donderdagen. Aanvang 8¼ uur. Gemeente-Universiteit Oude Manhuispoort.

Les 2 en 4 zullen met lichtbeelden worden geïllustreerd.

Leden uit Amsterdam en omgeving mogen niet verzuimen deze voordrachten bij te wonen.

Men vrage prospectus bij het Secretariaat van de Volksuniversiteit, Keizersgracht 708, Amsterdam

BAND VOOR JAARGANG 1928.

Nu de Jaargang 1928 compleet is, behalve de inhoudsopgave, die U begin dezer maand zal worden toegezonden, heeft de uitgever gemeend voor de leden een passend bandje beschikbaar te moeten stellen, Het ziet er keurig uit. Grijs linnen met vergulde letters waarbij de zwarte omlijsting keurig afsteekt. Op den ronden rug staat met vergulde letters

"SUCCULENTA 1928".

Ons maandblad, dat het geheele jaar tot in de puntjes schitterend verzorgd is, gebonden in een dergelijk bandje is een sieraad voor Uw boekenkast.

Daar nogal eens dikwijls last ondervonden wordt om het behoorlijk ingebonden te krijgen (vooral op kleinere plaatsen) heeft de uitgever zich bereid verklaard voor het inbinden zorg te dragen.

Men zendt de maandbladen franco aan den uitgever (Firma J. van Druten, Utrecht. Voorstraat 90) waarna men ze franco gebonden terug ontvangt voor den prijs van slechts f 1.- (te storten op postrekening 46826).

Wij juichen het idee van den uitgever zeer toe en wenschen dat velen van deze gelegenheid gebruik zullen maken.

HET BESTUUR.

FR. DE LAET. U

Juist voor het afdrukken van dit nummer bereikte ons de droevige tijding dat de bij ons allen bekende Heer de Laet te Contich na een kortstondige ziekte is overleden.

In het Februari-nummer hopen wij de nagedachtenis van dezen grooten vetplantenliefhebber uitvoeriger te gedenken.

FOTO'S - P. KOOY.

Begin December verscheen de vierde serie met de prachtige afbeeldingen van: 16 Echinocactus tabularis, 17 Mesembr. Schwantesii, 18 Kleinia articulata, 19 Echinocactus minusculus en 20 Echinocactus ottonis.

Daar de belangstelling in deze foto's niet was zooals wij ons dat hadden voor-

gesteld, zullen nog slechts twee series verschijnen. n.l. een in Januari en een in Februari. Zij, die voor méér maanden geld hebben ingezonden, ontvangen dat, onder aftrek van portkosten, terug.

UIT DE AFDEELINGEN.

Lichtbeeldenavond Kring 's-Gravenhage.

Daar de meeste leden van den Kring in het bezit zijn van eene verzameling mooie planten en verschillende van hen in den laatsten tijd mede, dank zij de uitstekende voorlichting van een onzer ijverigste leden, ook goede cactusphoto-grafen zijn geworden, is het geen wonder, dat er op een lichtbeeldenavond van den Kring heel veel moois te genieten valt. Er waren prachtige platen van de Heeren Becht, Arriëns, Harders en Van de Velde, terwijl de Voorzitter van Succulenta, die den Kring met een bezoek vereerde, ook eene collectie interessante photo's had medegebracht, waarbij hij zelf eene toelichting gaf. Voor toe- en voorlichting bij de andere lichtbeelden zorgde de Heer Verbeek Wolthuys.

In de pauze waren de aanwezigen in de gelegenheid hun plantenschat te verrijken met mooie importen, die ons bestuurslid de Heer Dr. Knip ten behoeve van de leden van den Kring had laten komen. De planten ware in uitstekende conditie en vonden grif aftrek.

Deze vergadering sloot de rij bijeenkomsten in 1928.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 5 Januari 1929, des avonds 8 uur, in het gebouw Amicitia, Westeinde 15.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen vorige vergadering.
3. Jaarverslag Secretaresse.
4. Rekening en verantwoording Penningmeesteresse.
3. Verkiezing van een Voorzitter wegens periodiek aftreden van den Heer Verbeek Wolthuys.
6. De Algemeene Vergadering.
7. Tentoonstellingsplannen.
8. Rondvraag en sluiting.

De Secretaresse,

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Kring Amsterdam.

3de Jaarvergadering van den kring Amsterdam en Omstreken van de Ned. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Onze 3de Jaarvergadering wordt gehouden op Vrijdag 25 Januari 'savonds 8 uur in gebouw „Koningin Wilhelmina”, Prinsengracht 1015.

Agenda:

1. Opening en ingekomen stukken betreffende de jaarvergadering.
2. Jaarverslag Secretaris en Penningmeester.
3. Bestuursverkiezing door het periodiek aftreden van Mej. Druyvesteyn welke herkiesbaar is.
4. Pauze.
5. Causerie van den Heer Chr. de Ringh over „Mijn cactussen” met lichtbeelden, waarna de Heer Huizinga Sr. eenige lantaarnplaatjes van diverse excursie's zal vertoonen.
6. Rondvraag en Sluiting.

Tijdens de pauze gelegenheid tot betalen der contributie.

Voorstellen betreffende den kring en candidaten voor de verkiezing van penningmeester worden ingewacht voor 15 Januari.

Nieuwe leden voor Succulenta binnen den kring Amsterdam welke in 1929

lid wenschen te worden worden verzocht deze jaarvergadering bij te wonen ter kennismaking.

Namens het bestuur

H. WITTE, Secretaris,

Orteliusstraat 187, Amsterdam.

BESTUURSMEDEDEELINGEN.

De leden worden herinnerd aan het stellen van candidaten voor de vervulling van 2 bestuursfuncties wegens het periodiek aftreden van Mej. M. C. Karsten en Prof. Sprenger. Zij zijn terstond herkiesbaar. Opgave van candidaten vóór 16 januari a.s. te zenden aan de Secretaresse. (Art. 14 van het huish. reglement). Verzoeken een verklaring van den candidaat bij te voegen, dat hij een eventuele benoeming zal aanvaarden

In verband met de te houden verkiezingen op de Algemeene Vergadering worden de leden, die verhinderd zijn deze vergadering bij te wonen, herinnerd aan art. 18 van het Huish. reglement.

Uitnoodiging ter bijwoning van de Algemene Vergadering te houden op Zater-

dag 26 Januari 1928 in een der zalen van het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht, Mariaplaats. des namiddags 2½ uur precies.

Punten van behandeling:

1. Opening
2. Notulen.
3. Ingekomen stukken.
4. Verslag van de Secretaresse.
5. Verslag van den Penningmeester.
6. Verkiezing bestuursleden wegens periodiek aftreden van Mej. M. C. Karsten en Prof. A. M. Sprenger
7. Benoeming leden verificatie. (Art. 25 van het Huish. reglement).
8. Begroting 1929.
9. Behandeling van ingekomen voorstellen.
10. Viering 10-jarig bestaan.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

MUTATIES LEDENLIJST.**ADRESWIJZIGINGEN.**

Arnold ter Weeme, Neede, v/h. Stationsweg B 129, thans Stationsweg A 49, Mej. T. L. Verboom, v/h. Numansdorp, Havenstraat 112, thans 's-Gravenhage, Celebesstraat 90.

I. Maigret, Utrecht, v/h. Spieghelstraat 7, thans Da Costakade 40.

J. Ebing, v/h. Tiel, Nachtegaalslaantje G 69b, thans Zelhem, Stationstraat.

NIEUWE LEDEN.

P. Neeffkes, Alkmaar, Schermerweg 26.

H. Hornsveld, Baarn, „Burbankia”.

Mej. Bea Kuypers, Baarn, Emmalaan 7.

Mevr. J. H. Th. Gebhard, Breda, Tetermgschedijk F 60.

Mevr. Roorda-van de Kadde, Epe (Gld.), N. Glorialaan A 88.

J. Uden Masman, 's-Gravenhage, Goudenregenstraat 316.

Klaas Jongma, Harlingen, Kimswerderweg.

R. H. Sieperda, Harlingen, Voorstraat 51.

D Kruik. Heerlen (L.), Ceintuurbaan.

Mej. M. Homberg, Hillegersberg, Straatweg 229.

Leon. Buck, Kerkrade (L.), O. L. Vrouwestraat 9.

Mej. A. Winkelman, Loenen a/d Vecht, Plein B 141.

Mevr. Duinker, Nijmegen, Rembrandtstraat 17.

Mej. I. Zieck, Rijswijk (Z.-H.), Delftweg 18.

Mevr. Salomonson-Engels, Scheveningen, Hasseltschestraat 4.

W van Lanckeren. Utrecht, Maliestraat 26. (1928)

G W. v. d. Oudenalder. Utrecht, Balistraat 46.

M. Kater, Venlo, Straelscheweg 115 (voor de 2^e maal toegetreden),

Mew. Stiele, Veur (Z.-H.), Huize „de Rietvink” . Veursche straatweg 198.

Buitenland.

C. P. Amelunxen, Curaçao (N. W.-I.)

RECTIFICATIES.

Wouter Nijhoff, 's-Gravenhage. Lange Voorhout 9 (in pl. v. Martinus N.).

Mej. A. A. B. Wijsman, 's-Gravenhage, Statenlaan 77 (niet 67).

Het lidmaatschap van de firma Vermande Zonen, Hoorn, werd op verzoek overgeschreven op Mew. Dibbits, Zwaag.

BIBLIOTHEEK.

Nieuwe aanwinsten.

71. **G. D. Duursma.** DE BEHANDELING ONZER CACTUSSEN EN ANDERE SUC-
CULENTEN VAN MAAND TOT MAAND. Met 35 afbeeldingen N°. 155,
Serie Weten en Kunnen. Uitg. Maatsch Kosmos. Amsterdam, 1928.
72. **Curt Liebe.** WÖRTERBUCH FÜR KAKTEENLIEBHABER. Mit 8 Abbildungen.
Selbstverlag des Verfassers. Berlin-Kaulsdorf. 1928
73. **Die Welt der Pflanze.** Herausgegeben von Ernst Fuhrmann.
Band II Crassula. Mit 56 Abbildungen. Auriga-Verlag, e. G. m. b. H. Berlin. 1924.

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:

G. D. DUURSMA,
 Achter de Hoven 114 bis,
 LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
 Prof. A. M. SPRENGER.

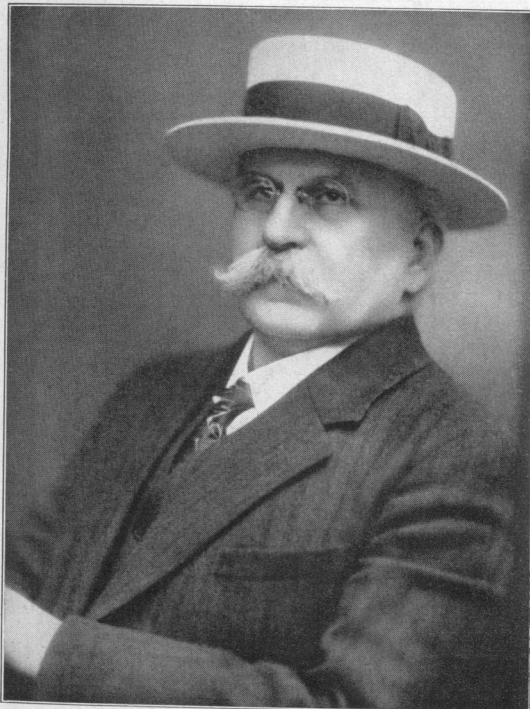
Girorekening
 No. 133550 - ROTTERDAM.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
 Adres:

Mej. M. C. KARSTEN,
 TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

IN MEMORIAM.
FRANTZ DE LAET.

Het korte berichtje, dat nog juist op tijd in het Januarinum-
 kon worden opgenomen, heeft onze lezers reeds in kennis gebracht
 met het heengaan van den grooten cacteophile, waaraan onze
 vereeniging zoo groote verplichtingen heeft. Het is nu reeds
 twaalf jaren geleden, dat ik met den heer De Laet een corres-
 pondentie begon, teneinde hier te lande een vereeniging van
 vetplantenverzamelaars te krijgen. De heer De Laet was het,
 die, toen de oprichting der vereeniging door het in druk geven
 van het eerste Succulenta-nummertje een voldongen feit was ge-
 worden, alle steun toezegde. Hij was het, die geregeld elke
 maand een lijstje verstrekke van personen die voor het toezenden
 van proefnummers in aanmerking kwamen. Hij was het, die in
 het begin, toen wij zelf nog geen afbeeldingen konden laten
 maken, de mooiste cliché's niet alleen met de uiterste bereid-
 willigheid in bruikleen gaf, maar bovendien nog de verzendings-
 kosten voor zijn rekening nam. Hij was het ook, die ons honderden
 prachtige foto's zond, waardoor in onze tuinbouwbladen de laatste
 jaren een intensieve propaganda kon worden gevoerd. Zoo heeft
 de heer De Laet direct en indirect een krachtig aandeel gehad
 in den grooten bloei onzer vereeniging, waarover hij zich steeds
 zoo verheugde. Want de heer De Laet, de rondborstige Vlaming,
 gevoelde zich één met ons, zoowel door zijn vele connecties in
 den koffiehandel hier te lande, als, niet het minst, door het groote
 afzetgebied, dat hier voor zijn planten gevonden werd.

Nu is hij niet meer, de beschermheer onzer vereeniging, wien
 wij ter gelegenheid van het tienjarig bestaan onzer vereeniging
 het eereidmaatschap hadden willen aanbieden, waarover reeds
 verleden jaar in den bestuurskring gesproken was, en welk voorstel
 thans op de algemeene vergadering ter tafel zou worden gebracht.

Helaas, het heeft zoo niet mogen zijn!

Nu neemt zijn laatste portret, mij op 7 October l.l. bij gelegen-
 heid van zijn 63^{en} verjaardag „uit erkentelijkheid aan mijn goeden
 vriend” toegezonden, de eereplaats in dit nummer in.

Wie had dat kunnen denken? De heer De Laet zelf zeker in de
 laatste plaats. Zijn laatste mij gezonden brief dateert 21 Dec. 1928,
 hij eindigde met den wensch „vroolijke Kerstdagen”. Op 26 De-
 cember moest zijn schoonzoon mij reeds de droevige tijding melden :
 „U zult den laatsten brief van Vader wel ontvangen hebben,
 doch heden moet ik met groote droefheid melden, dat Vader na
 een kortstondige ziekte overleden is.”

Groote droefheid vervulde het hart van mij en mijn vrouw,
 bij het ontvangen dezer tijding. Onze gedachten gingen terug
 tot de eerste dagen van Augustus 1923, toen wij zulk een heer-
 lijken tijd te Contich mochten doorbrengen. Ook Mevrouw
 De Laet, hoewel ziekelijk, leefde toen nog; niet als een Gast-
 vrouw, maar als een Moeder heeft zij ons ontvangen. En de
 van te voren reeds levendig gevoerde correspondentie werd meer
 en meer een intieme briefwisseling; wij beschouwden elkaar als
 na verwante familie.

Doch laat ik niet verder over deze persoonlijke aangelegenheden
 uitwijden, en liever in het kort de levensgeschiedenis van onzen
 Vriend vertellen, zooals zijn schoonzoon, de heer Teucq, aan
 wien wij eveneens zoo prettige persoonlijke herinneringen van
 ons bezoek bewaren, ons deze verstrekke.

De heer Frantz De Laet werd 7 Oct. 1866 te Contich ge-
 boren. Zijn vader liet hem een goede opvoeding geven, zoo
 verbleef hij een gedeelte van zijn studietijd te Londen, Lille en
 Frankfort a/d Main, om de drie hoofdtalen grondig te leeren.
 Daarna vestigde hij zich te Antwerpen als makelaar in koffie.
 Hier was het, in den jare 1887, dat de aandacht van den jongen
 makelaar, die tevoren nog nooit een Cactus gezien had, werd
 geboeid door een Mamillaria bocasana. Met nog vijf andere
 kleine Cactusplantjes kreeg zij een plaats op de schrijftafel voor
 het raam van de door hem gehuurde gemeubileerde kamer.

Hoewel met de behandeling dezer plantjes aanvankelijk onbe-
 kend, toch was het merkbaar, dat ze groeiden; Mamillaria boca-
 sana ging zelfs bloeien. Hierdoor werd de belangstelling nog
 meer opgewekt. Elke week werd de bloemenmarkt afgesnuffeld,
 telkens ging een nieuwe plant mee naar huis. Zoo was binnen-
 kort de collectie tot 100 soorten uitgebreid, schrijftafel en venster-
 bank geraakten vol, zoodat ook op het balkon een tafel met
 planten kwam te staan.

De belangstelling voor Cactussen werd steeds grooter, de ruimte
 beperkt. Daarom besloot de heer De Laet zijn collectie naar
 zijn geboorteplaats Contich over te brengen, waar hij een stuk
 grond in eigendom bezat. Hier werden een paar houten bakken
 gebouwd, waar de planten naar behooren groeiden en bloeiden.

In het jaar 1893, toen de heer De Laet in het huwelijk trad,
 bestond de collectie reeds uit 400 soorten, welke in een kasje
 waren ondergebracht.

Dank zij de vele connecties, welke de heer De Laet in verband met zijn koffie-affaire in Amerika had, kwam menig mooie import, benevens zaad, in zijn bezit. Veel werd gezaaid, veel geïmporteerd, niet alleen Cactussen, doch ook Orchideeën, alles uit zuivere liefhebberij. Zoo was na 10 jaren, in 1903, de collectie reeds van dusdanigen omvang geworden, dat 6 kassen benevens een rij broeibakken van 200 meter lengte noodig waren om alles te bergen.

Naast een drukke zaak dus een liefhebbersverzameling waaraan al de vrije tijd moest worden opgeofferd. Maar „Lust und Liebe zum Ding, machen Müh und Arbeit gering.” Deze woorden maakte Max Hesdorffer in „Die Gartenwelt” van 28 Maart 1903 op den heer De Laet van toepassing. En met recht. Want als er één enthousiast vetplantenliefhebber geweest is, dan was het De Laet. Hij kende geen rust om zijn verzamelingen uit te breiden. In de oorlogsjaren werd een groote kas met reuzen-exemplaren door een granaatontploffing verwoest. De heer De Laet moest met zijn familie en personeel de wijk naar het gastvrije Holland nemen. In Contich teruggekeerd werden de kassen hersteld en nieuwe bijgebouwd, zoodat bij ons bezoek in 1923 het complex reeds tot 13 kassen was uitgebreid, welk aantal inmiddels in 1927 tot 20 steeg. Stel U voor twintig groote kassen, vol met Cactussen en andere succulenten, Is het niet overweldigend? De kweekerij van den heer De Laet was zonder twijfel de grootste der wereld, maar met evenveel recht kunnen wij zeggen, dat de kweeker de grootste succulentenliefhebber en -kenner was.

Geen wonder, dat vele succulenten naar hem hun naam ontvingen. Wij noemen: *Echinocactus De Laetii* K. Sch. (syn. voor *E. Schickendantzii* Web., *Echinocereus De Laetii* Gürke, *Mammillaria De Laetiana* Quehl., *Aloë De Laetiana* Rädgl., *Mesembrianthemum De Laetianum* Dinter, (= *Lithops*) *Francisci* (Dtr.) N. E. Br. *Lithops lateritia* Dinter.

En wie kent niet de talloze *Phyllocactushybriden*, door den heer De Laet in den handel gebracht? In dit, aan zijn heengaan gewijd, artikel mogen wij de volgende aanwinsten niet verzwijgen: *Madame De Laet* (genoemd naar Mevrouw De Laet), *Alice De Laet* (naar zijn dochter), *Joseph De Laet* (naar zijn zoon), *Belgica*, *Etoile de Contich* en *Antwerpia*.

In al deze namen zal bij ons de herinnering levendig blijven aan den grooten succulentkenner, die op den eersten Kerstdag

van het pas verlopen jaar zijn werkzaam leven moest beëindigen en nu voor immer rust bij Contich's rustig kerkje, op slechts weinig schreden afstand van zijn groote plantenschatten.

Beste vriend De Laet, de Nederlandsche Vereeniging van Vetplantenverzamelaars zal U nimmer vergeten. Wij plukken in onze gedachten een bundel *Sempervivum* van uw mooie rotspartij en leggen dat eerbiedig neder op Uw graf.

Semper-vivum, altijd levend, zoo zal ook onze herinnering blijven aan uw rijke en welbesteedde leven.

Met nog een persoonlijke herinnering willen wij besluiten. Het was bij ons bezoek, dat de heer De Laet zich wel bezorgd betoonde, hoe het later met zijn kostbare verzameling, aan welke hij de volle liefde van zijn liefhebbershart verpand had, gaan zou. Het zal den heer De Laet in zijn laatste levensjaar hebben goed gedaan, dat zijn beminnelijke schoonzoon, de heer Teucq zich vol toewijding aan het verzorgen en beheeren der waardevolle collectie heeft gegeven.

En wij zijn dankbaar, dat onder diens leiding, daarbij geholpen door zijn trouwen chef Joossens en het andere personeel, deze verzameling, als een piëteit-volle herinnering aan den grooten *Cactophile* voor het nageslacht blijft bewaard.

G. D. D.

HOOGSUCCULENTE MESEMBRIANTHEMA (18).

Vervolg van pag. 144, 10de j.g.

Pleiospilos simulans behoort ongetwijfeld tot de fraaiste mimicyplanten, die momenteel bekend zijn. Op haar natuurlijke groeiplaats moet deze plant nog minder in het oog vallen dan *P. Bolusii*; de bladeren zijn n.l. geheel uiteengebogen, liggen bijkans plat op den bodem en zijn meest tot aan den rand der vlakke bovenzijde door aarde of gesteente omgeven. Ook de grauwe bladkleur werkt er toe mede om haar zoo onzichtbaar mogelijk te maken. De uitnemende afbeelding dezer plant in A. Berger's monographie (naar een photo ontvangen van Dr. Marloth en dezelfde als gereproduceerd in *Transact. S. Afr. Phil. Soc.* 1907) laat duidelijk zien hoe zeer de breede, vlakke bladeren overeenkomen met de omringende stukken steen. Oppervlakkig bekeken ziet men de beide hoekige bladeren niet eens, alleen een half gesloten bloem en een paar kapsels schijnbaar van tusschen de

steen ontsproten! De naam *simulans* is werkelijk niet ten onrechte gekozen, de plant simuleert, bootst na!

Volgens Marloth is het aantal exemplaren dezer zeldzame soort sterk aan het afnemen, niettegenstaande haar groote camouflage ten opzichte der omgeving. Ze worden nl. door geiten, die dol op de sappige plantjes zijn, gezocht en geconsumeerd. Deze dieren slagen er wonderwel in ze te vinden, zelfs in het droge seizoen wanneer er geen bloemen zijn om de aandacht te trekken.

De echte *P. simulans* is zeer zeldzaam in de cultuur, de door continentale kweekers aangeboden planten zijn voor een groot deel bastaarden.

Herbarium hort. kew.

P. simulans : 1. Geperst exemplaar uit de Kew-collectie met duidelijk 6-slippige kelk (genummerd A. 190). Ontvangen in herb. September 1916. 2. Twee oude verweerde bladeren van een plant uit de particuliere verzameling van N. E. Brown (hem indertijd toegezonden door Dr. Marloth). Ontvangen in herb. Juli 1919.

5. *Didymaotus* N. E. Br.

N. E. Brown in Gard. Chron. 1926, vol. LXXX, p. 149, m. fig.

Succulente, stamlooze, overblijvende plant, zeer dwergachtig. Bladeren tegenovergesteld, 2 of wanneer een nieuw paar vormend 4 per plant: de bladeren van elk paar van gelijke grootte, kort, breed en zeer dik, eivormig, ongestippeld. Bloemen zijdelings ontspruitend, één aan iederen kant der plant uit de centrale as der oude bladeren, van bracteen voorzien. Kelk 6-slippig (insnijdingen tot aan de vereeniging met het vruchtbeginsel). Kroonbladeren talrijk, in ongeveer 3 kransen, vrij, lijnvormig. Meeldraden talrijk, rechtop staand, niet tot een zuiltje vereenigd. Aantal stempels 6, priemvormig, spits, onregelmatig ingekerfd of eenigszins pluimvormig aan hun binnenkant, rechtop staand; geen stijl.

Vruchtbeginsel gedeeltelijk bovenstandig of kort kegelvormig aan den top, ondiep, aan den benedenkant convex, 6-hokkig; zaadlijsten op den bodem der hokken. Doosvrucht of kapsel iets convex, met 6 uiteenstaande lijsten aan de bovenzijde, aan de onderzijde echter afgeplat, met 6 kleppen en hokken; kleppen met tamelijk ver van elkander afstaande en een weinig uiteenwijkende hygroscopische lijsten en breede, vliezige, spits toeloopende randvleugels; hokken niet volkomen overdekt met uiteenstaande, vliezige, buig-

zame hokvleugels, opening niet door propje of tuberkel afgesloten.

Elk hok met talrijke, zeer kleine zaden, zijnde bolvormig-eivormig met een tepelvormig uitwasje aan een kant, glad.

Momenteel is er slechts één enkele soort bekend, thuishoorend in de Ceres Division in Zuid Afrika.

De naam is afgeleid van het Grieksche *didymos* = tweeling en *aotos* = bloem, duidend op den stand van het bloempaar, één aan elken kant der plant.

Didymaotus lapidiformis N. E. Br.

N. E. Brown in Gard. Chron. 1926, vol. LXXX, p. 149 m. 3 fig.

Syn.: *M. lapidiforme* Marloth in Trans. Roy. Soc. S. Afr., vol. IV, p. 137 en 138 m. fig. (1914).

Plant ongeveer 37 à 38 m.M. hoog, stamloos. Gewoonlijk 2 bladeren per plant of 4 wanneer een nieuw paar gevormd wordt, zijnde tegenovergesteld, aan de basis vergroeid, tot 25 m.M. lang, 25 - 30 m.M. breed en ongeveer even zoo dik, de Platte bladbovenzijde breed ruitvormig-eivormig in omtrek en naar boven vrij plotseling in een spitse punt uitlopend, de rugzijde van een stevige kiel voorzien, glad, onbehaard, grijsgroen, roodachtigbruin of purper getint en blauwachtiggroen overwaasd, ongestippeld; wanneer de plant in rust is zijn de bladeren min of meer tegen elkander geperst.

Bloemstengels op zijde ontspruitend, een aan weerskanten der plant, voortgebracht uit de centrale as juist buiten de vereeniging van de beide oude bladeren, zeer kort, dragend een zeer samengedrukt hartvormig of kort 2-lobbig of wel iets ingekeept vleezig lichaam, aan weerskanten tot onderaan toe gekield zijnde en gevormd door een paar groote bracteen of schutbladen, die voor het grootste deel hunner lengte vergroeid zijn; uit dit lichaam nu komt nadat de rustperiode verstreken is de bloem te voorschijn en begint dan tevens de plant weer een nieuw bladpaar te vormen.

Bloemstengel ongeveer 12 - 20 m.M. lang, 3 m.M. dik, onbehaard, groen. Bloemkroon ongeveer 35 m.M. in diameter, zich om ± 3 uur in den namiddag ontplooiend; kroonbladeren talrijk, in ± 3 kransen, vrij, wit of wit, rose getint. Ceres Div. : Ceres Karroo, Alston! Marloth!

In de collectie der R. Botanic Gardens, Kew, trof ik een enkel exemplaar dezer soort aan (ontvangen van N. E. Brown in 1919, no. 137).

De hierbij gereproduceerde fraaie photo van deze in verschillende opzichten zoo merkwaardige plant dank ik aan Dr. I. B. Pole Evans, Pretoria.

Afgebeelde plant maakt, zoo men ziet, aanstalten om te bloeien: de bloemknoppen zijn duidelijk tusschen de bracteen te zien. Men lette op de scherpe kiel van de laatsten!

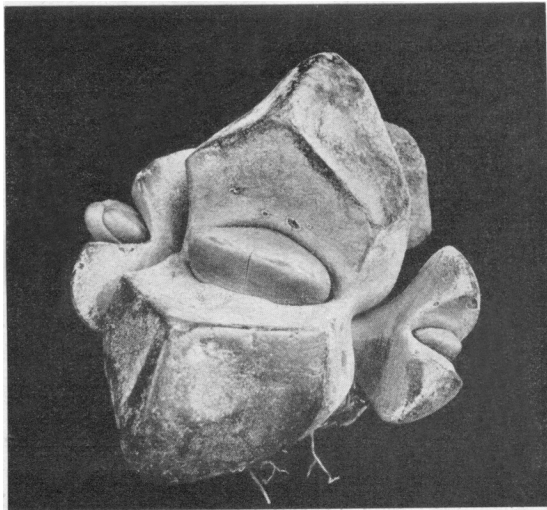

Fig. 47

Didymaotus lapidiformis N. E. Br.

Photo door Dr. I. B. Pole Evans.

De naam *lapidiformis*, letterlijk de „steenvormige” wijst er op, dat ook deze plant tot de reeks „mimicries” behoort. Door Dr. Marloth wordt haar aanpassing aan de omgeving als volgt beschreven:

"In nature the leaves are of a brownish-red colour and closely resemble the angular pieces of brown shale and sandstone between which the plants grow. As they are half buried in the ground they can be detected only with difficulty, even in localities where their occurrence is known". (In de natuur zijn de bladeren bruinachtigrood van kleur en gelijken sprekend op de hoekige brokken of zandsteen waartusschen de planten groeien. Daar ze gewoonlijk half begraven zijn in den grond kunnen ze slechts met moeite ontdekt worden, ja zelfs op plaatsen waar men weet, dat ze voorkomen).

De verbinding tusschen den voet van den bloemstengel en de

plant is heel dun, ongeveer ½ m.M. Volgens Marloth werkt dit de verspreiding van het rijpe zaadkapsel in de hand, dat makkelijk op deze plek loslaat en dan door de wind verder gevoerd wordt. Wanneer het zaad gerijpt is, aan het begin van den zomer, zijn de oude bladeren verschrompeld en heeft het nieuwe paar de kleur van het omringende gesteente aangenomen. De plant blijft dan in een slapende toestand totdat de eerste winter-regen haar weer doet ontwaken.

D. lapidiformis betoonde zich geen makkelijke plant in de cultuur; iets te veel water doet haar spoedig te gronde gaan. Ze komt dan ook uit een zeer droge streek, de regenval in de Ceres Karroo is naar men zegt slechts 7½ à 10 c.M. per jaar! Planten overgebracht van de natuurlijke groeiplaatsen naar Kaapstad waar het klimaat wat vochtiger is, zijn slechts met de grootste moeite in het leven te houden. Men zal begrijpen, dat onze klimatologische verhoudingen nog minder gunstig op deze planten inwerken en behoort 't tot de exceptioneele gevallen, dat men eenig succes er mee heeft.

Hoe de jonge bloemknoppen verborgen blijven in het lichaam der bracteen, schijnbaar slapend en gedurende lange maanden volslagen onzichtbaar, is wel zeer merkwaardig. Het is alleen wanneer de plant een nieuw bladpaar en een paar nieuwe bloemstengels voor het volgend seizoen aan het vormen is, dat de in de oude bracteen verborgen bloemen te voorschijn komen. Een dergelijke bloeiwijze is van geen enkel ander geslacht uit het plantenrijk bekend, het is inderdaad een phenomeen!

(Wordt vervolgd).

M. KARSTEN.

HET ZAAIEN VAN CACTUSSEN.

Een van de aardigste manieren om ons van nieuwe planten te voorzien is wel door middel van zaaien.

De meeste verzamelaars zien er echter tegen op om er aan te beginnen, omdat volgens hunne meening er zooveel tijd mede heengaat, voordat eenig resultaat wordt bereikt en daarom wordt het maar niet geprobeerd.

Welk een genoegen verschaft het de plantjes te zien opkomen, en ze te zien ontwikkelen. Het is toch een feit, dat men meer gehecht geraakt aan een zelf groot gebracht plantje, dan aan een plant die men groot koopt.

Ontegenzeggelijk vereischt het zaaien eenige zorg, ofschoon er wel planten zijn, die gemakkelijk uit zaad te kweken zijn.

Laat ik U hieronder mijne ervaringen eens uiteen zetten, misschien bekruipt U de lust het ook eens te probeeren.

Echinocactus minusculus, bij alle verzamelaars wel bekend, had gebloeid en vrucht gezet. Ik schonk hier verder weinig aandacht aan. Op zekeren dag zag ik, dat de zaadbollen opengesprongen waren en het zaad over den pot verspreid lag, ook dit feit, interesseerde mij weinig. Na verloop van eenigen tijd was de moederplant omgeven door kleine planten en ziet, dit maakte mijne belangstelling gaande. Zonder bijzondere maatregelen te treffen was het zaad opgekomen. Ik liet alles zooals het was tot het volgend voorjaar, daarna heb ik alle zaailingen bij elkaar in een bakje gezet, waarin ze flink groeiden. Het 3de jaar smaakte ik het genoeg, dat eenige zaailingen bloeiden, toch zeker een mooi succes.

Dit succes moedigde mij aan ook eens zaad van andere planten uit mijn collecte te probeeren. Het eerst stelde *Anacampseros rufescens* mij in de gelegenheid. Ook zonder bijzondere maatregelen bereikte ik na 3 jaren hetzelfde resultaat.

Ik begreep wel, dat niet alle cactuszaden zoo gemakkelijk zouden kiemen, maar een zorgvuldiger behandeling noodig zouden hebben.

Het boekwerk van Schumann wees mij den weg en ik maakte mij een inrichting zooals de afbeelding laat zien. Een nauwkeurige beschrijving zal wel overbodig zijn, eenige aanwijzingen zullen voldoende zijn.

De afmetingen zijn willekeurig. Het geheel bestaat uit twee deelen, het ondergedeelte is een kist zonder deksel, het bovengedeelte een klein model broeibak, Het ondergedeelte is van binnen bekleed met asbest en aan de rechterzijde voorzien van een opening, groot genoeg om er het lampje, dat voor het kastje geplaatst is, door te schuiven. Twee ijzeren pennen zijn door de kist gestoken, die dienen om een blikken bus, die geheel gesloten is en aan de bovenzijde voorzien is van een trechter, te dragen.

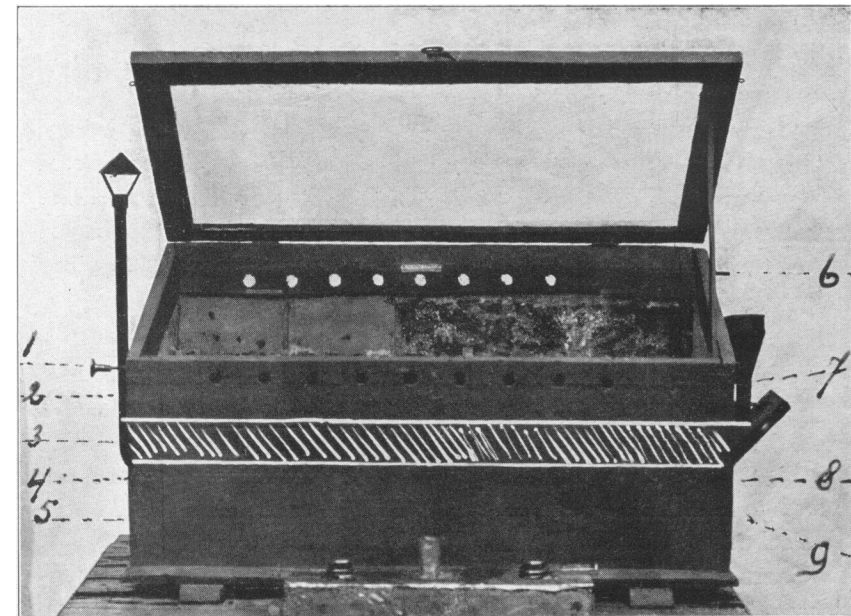
Aan de linkerkant ziet U een schoorsteentje dat niets anders is dan een pijpje, het is door de zijkant gestoken vlak onder de blikken bus en moet dienen voor afvoer van de warme lucht anders gaan de lampjes walmen of dooven.

Het is noodzakelijk dat de blikken bus nauw in de kist sluit om warmteverlies te voorkomen. Tevens is er voor te zorgen dat de bovenkant van de bus gelijk komt met de bovenkant van de kist.

Het broeibakje is voorzien van een zinken bodem om gemakkelijk de warmte te geleiden. De aangebrachte luchtgaten zijn noodzakelijk. Het bakje wordt op de kist geplaatst en de zaai-inrichting is in orde.

Voor de luchtgaten in het bakje is een liniaal aan de binnenzijde aangebracht om deze gaten te kunnen afsluiten.

Nu gaat men als volgt te werk. Het bakje wordt gevuld met tuinaarde waarop een laagje zand. Het zaad wordt uitgestrooid en bedekt met een dun laagje gezeefd zand. De aarde moet goed

vochtig zijn en daarna sluit men het bakje, ervoor zorgdragende, dat de dekruid wit gemaakt is. Tevens zijn de luchtgaten geheel af te sluiten met de liniaal.

De blikken bus wordt geheel gevuld met water en de lampjes onder de bus geplaatst. Er moet nu voor gezorgd worden dat in het bakje een gelijkmatige temperatuur blijft.

Het bakje mag niet eerder gelucht worden voordat het zaad gekiemd is, voor voldoende vocht is te waken. Na het kiemen worden langzamerhand de luchtgaten aan de bovenzijde en dan die aan de onderzijde geopend.

Met een boven omschreven inrichting is men in staat reeds in

Februari te gaan zaaien, de zaailingen zijn dan tegen den winter vrij aardig ontwikkeld, wat het overhouden gedurende den winter vergemakkelijkt. Door middel van de lampjes wordt gedurende het eerste jaar gezorgd voor bodemwarmte. Na verloop van een jaar kunnen de zaailingen als jonge planten behandeld worden

Bijgaande afbeelding laat U het resultaat zien. Deze plant werd in Mei 1925 gezaaid en bloeide in Mei 1928.

Probeert U het ook eens.

Gaarne zou ik door middel van ons maandblad de ervaringen leeren kennen met Calumordoozen. R.

MOETEN WIJ ONZE PLANTEN SCHERMEN?

„Moeten wij onze planten schermen” was mijn eerste gedachte na het lezen van het artikel "Symphonie in wit II" van den Heer Verbeek Wolthuys voorkomende in het Januari-nummer, vooral naar aanleiding van het geschrevene op bladzijde 3.

Volgens den schrijver heeft de natuur er zelf voor gezorgd dat sommige planten beschermd worden tegen de zon, door witte haren, vlekken en andere middelen, terwijl weer andere planten hun nieuwgroei beschermen door de topbladeren samen te trekken. De natuur regelt dus zelf de bescherming van de plant en nu

gaat de schrijver haar nog eens beschermen door de ruiten wit te maken. De gevolgen blijven niet uit. De door de natuur onbeschermd gelaten planten worden nu mooi frisch groen, de topbladeren ontsluiten zich. En wat gebeurt er met de door de natuur beschermde planten? Wel hetzelfde, de planten, overtrokken met een witte waslaag, worden ook heerlijk licht groen, want door de kunstmatige bescherming wordt de zon uitgesloten, en de witte waslaag ontstaat door de inwerking van de zon en, door de uitsluiting van de zon heeft de plant geen bescherming meer nodig. Wij zien dit toch het best in dezen tijd van het jaar, nu de zon bijna niet te zien is, de witte waslaag verdwijnt, de mooie witte Mam. bocasana is meer groen dan wit, hetgeen ook het geval is met Mam. plumosa en dit komt weer in orde als de zon eenigen tijd de planten beschenen heeft. In minimum van tijd is "Uw witte hoekje", waar U zooveel afleiding vond, verdwenen en heeft plaats gemaakt voor een onnatuurlijk groen hoekje.

Het valt niet te ontkennen, dat de planten, die in een geschermd omgeving gekweekt zijn er frisch en ooglijk uitzien (zeer mooi voor handelaren), maar is dit de natuurstaat? Zijn de meeste importplanten niet blauwgrijs, bereikt men dit in een geschermd omgeving?

Hoe staat het met den bloei van geschermd planten? Het zal toch iederen verzamelaar opgevallen zijn, dat de planten, die er minder ooglijk uitzien door de inwerking van de zon, het beste bloeien en dat die mooie groene planten het vertikken, waarbij nog komt dat sommige van die geschermd planten hun gedrongen vorm kwijt raken en heerlijk!! gaan uitzetten. Bekijk maar eens een Echeveria metallica die geschermd wordt en een die in de volle zon staat, eerstgenoemde plant is bleekgroen en uit elkaar gerekt, terwijl de andere een mooien metaalglans heeft en gedrongen blijft.

Volgens mijn meening is schermen geheel overbodig, doch alleen voor hen die de planten zomer en winter dezelfde standplaats kunnen geven. Staan de planten 's winters eenigszins verdekt opgesteld in een donkere omgeving dan is het zaak ze in het voorjaar een weinig, maar niet te lang, te schermen. Het komt voor dat bezitters van een kas last hebben van zonnebrand en zodoende genoodzaakt zijn te schermen. Dit schrijf ik toe aan een verkeerde ligging der ruiten. Daar waar het condensatiewater, als druppels aan de ruiten blijft hangen, omdat de ruiten te vlak liggen, doen deze druppels dienst als brandglazen. zou zonnebrand in de meeste gevallen niet ontstaan, doordat niet ge-

zorgd wordt dat, na een bespuiting, het water op de planten voldoende verdampt is voordat de planten door de zon beschenen worden, waardoor de druppels, aan stekels en haren en op de plant, als vergrootglazen dienst doen?

Waren wij voldoende op de hoogte van de vindplaatsen der verschillende planten dan zou het opzoeken van een geschikte standplaats voor een of andere plant geen moeilijkheden opleveren, thans moeten wij, door onze planten nauwkeurig gade te slaan, de juiste standplaats zelf zoeken. Niemand zal het in zijn hoofd halen om Phyllo's in de volle zon te plaatsen en waarom niet? Omdat men weet dat deze planten onder boomen groeien dus geschermd worden. Zoo vond de Heer Bud de op zijn Zuid-Afrikaansche reis een *Diplocyathus ciliatus* aan den voet van een groote *Euphorbia*, een dergelijke mededeeling is voldoende om de gevolgtrekking te maken dat *Stapelia*'s eenigszins geschermd moeten worden, dus in de schaduw van een grootere plant geplaatst moeten worden.

Observeer Uw planten en geef die planten, die de felle zon niet kunnen verdragen, een schaduwrijk plekje, maar sluit de zon niet geheel uit door het witten van Uw ruiten. R.

NASCHRIFT.

Ik vrees dat ik niet voldoende duidelijk in mijn artikel was. In dat geval aan allen die er over gevallen zijn mijn excuses.

Ik had de wtkwast in tegenstelling met de natuur bedoeld, als een voorbeeld!

Hoe erbarmelijk, schreef ik toch, zijn de middelen waarmede wij de lessen van de Natuur in praktijk brengen.

En kijk - het is pijnlijk, zoo in het openbaar; vivisectie op een eigen artikeltje daarna heb ik toch over de, mijlen boven ons doen staande, middelen der Schepping geschreven en tenslotte gezegd dat; hoé onbeholpen onze nabootsing en ook zijn, zij zelfs in hun minderwaardigheid toch nog bewijzen voor de volmaaktheid der origineelen zijn enz. enz.

Nu zou ik kunnen opmerken dat ik niet kan begrijpen hoe iemand propaganda voor „schermen” uit dat artikel kan halen maar daar zou ik niet bijster veel verder mee komen.

Neen, wij behoeven niet te probeeren de schepping te verbeteren en te beschermen wat reeds bescherming van haar meêkreeg.

Wat dat aangaat refereer ik mij heel gaarne aan het hierboven afgedrukt artikel, waar ik mee accoord ga.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

WELWITSCHIA MIRABILIS.

Tot mijn verwondering zag ik op pag. 13 van het Januari-nummer deze Z. W. Afrikaansche woestijnplant gebrandmerkt als een Sukkulente boom. Gaarne zou ik den geachten schrijver er opmerkzaam op willen maken, dat we hier allerminst met een succulent te doen hebben en dat de betiteling „boom” in dit geval botanisch onjuist is.

Welwitschia mirabilis (syn.: *Welwitschia Bainesii*, *Tumboa Bainesii*) behoort tot de **Klasse der Gnetinae** (fam. *Gnetaceae*), een onderafdeeling van de groote **Orde der Gymnospermae** of **Naaktzadigen**, waaronder ook de **Klasse der Coniferae** ressorteert. De zoogenaamde stam is hier niet anders dan het stengeldeel tusschen worteltje en zaadlobben, het z.g. hypocotyl, dat ongewone dimensies kan aannemen (tot 4 M. in omtrek!).

Bovenaan is het hypocotyl min of meer twee-lobbig en draagt daar aan den rand de beide groote, tot 3 M. lange bladeren, welke aan de basis door blijven groeien, doch aan hun uiteinden langzamerhand afsterven en in flarden scheuren. Het zoo enorm verdikte stengeldeel, dat zich grootendeels in den grond bevindt, is het beste met een reusachtige raap te vergelijken.

De plant is tweehuizig, d.w.z. er zijn manlijke en vrouwelijke individuen. Merkwaardig is echter, dat zich middenin elke manlijke bloem een rudimentaire zaadaanleg bevindt, over de beteekenis waarvan de geleerden het nog niet eens zijn.

De bloeiwijzen zijn aarvormig en komen in massa's uit de bladoksels te voorschijn. Bij het rijpen der vrucht vergrooten de vrouwelijke inflorescentiën zich en zien er dan wel eenigszins als dennenappels uit. De rijpe vruchten zijn scharlakenrood.

Tot slot zij nog vermeld, dat *Welwitschia mirabilis* in hoofdzaak voorkomt in het Noordelijk deel van het voormalig Duitsch Z. W. Afrika en in het aangrenzend gebied van Angola (Port.). In D. Z. W. Afrika werd ze o.a. aangetroffen bij Swakopmund in de Namib-woestijn.

Deze vreemde en zeldzame plant is een ieders belangstelling wel waard al behoort ze niet tot de groote massa der Succulenten!

M. KARSTEN.

NIEUWE LITERATUUR.

Curt Liebe. Wörterbuch für Kakteenliebhaber. 40 Seiten stark mit 8 Abbildungen, Preis 90 Pfg. Selbstverlag des Verfassers. Berlin-Kaulsdorf, 1928.

Het voor ons liggende kleine werkje - de eigenlijke tekst beslaat niet meer dan 28 pag. - zal zonder twijfel velen een waardevolle vraagbaak zijn. Slechts zelden zal men, zooals de schrijver ons in zijn voorwoord zegt, in de cactusliteratuur, die zoo langzamerhand een heele omvang aangenomen heeft, iets over de beteekenis der namen gewaarworden. Toch geven dezen ons belangrijke inlichtingen over haar vaderland, vorm, bloem of vrucht. Door dit woordenboekje samen te stellen heeft de heer Liebe zeer zeker in een behoefte voorzien, lang niet iedereen heeft een classieke opleiding genoten! Door de namen te begrijpen, natuurlijk voor zoover ze niet van eigennamen afgeleid zijn, zal men zich tegelijkertijd een voorstelling van bepaalde kenmerken der planten zelve kunnen maken. Bovendien wordt hierdoor het onthouden der namen vergemakkelijkt!

De inhoud van dit boekje is in twee hoofdafdeelingen gesplitst: Die Namen der Kakteen (onderverdeeld in 1. Gattungen, 2. Arten) en Die Nomenklatur der Kakteen. De meest bekende geslachts- en soortnamen zijn in het eerste gedeelte opgenomen, evenwel niet de nieuwe, door Britton & Rose gepubliceerde genusnamen. De schrijver houdt zich in deze geheel aan Schumann. Achter de soortnamen is aangegeven of ze uit het Grieksch dan wel uit het Latijn stammen. Wat het nomenclatuurgedeelte betreft bevat dit een verklaring van de afkortingen der auteursnamen achter de planten met eenige korte mededeelingen over ambt, nationaliteit enz.

Het boekje is geïllustreerd met 8 mooie photo's van Cactussen, die hier en daar tusschen den tekst geplaatst zijn.

Eindigen we met eenige voorbeelden uit beide gedeelten:

Anhalonium = Büschelkaktus.

Astrophytum = Sternkaktus.

Cereus = Säulenkaktus.

Echinocactus = Igelkaktus.

denudatus = (lt.) entblöszt.

leucocarpa = (gr.) weiszfriichtig.

microspermus = (gr.) kleinsamig.

rostratus = (lt.) schnabelförmig.

Gmel. = Dr. Karl Christian Gmelin war Direktor des Botanischen Gartens in Karlsruhe.

Gris. = August Heinrich Rudolph Grisebach war Professor der Botanik in Göttingen. M. K.

* * *

Kakteenzucht leicht gemacht.

Zoo juist verscheen bij de Franckh'sche Verlagshandlung te Stuttgart een nieuw werkje over cactussen, getiteld: „Kakteenzucht leicht gemacht, Grundsätze neuzeitlicher Kakteen - und Sukkulenten pflege von Dipl. Landwirt Dr. W. von Roeder.

Wij vestigen op dit werkje, dat gecartonneerd slechts R. M. 3.50 kost. gaarne de aandacht. Het bevat vele nieuwe afbeeldingen naar foto's benevens goedgeslaagde teekeningen, welke heel duidelijk een aanschouwelijk beeld geven van de verschillende werkzaamheden welke gedaan moeten worden om mooie en gezonde planten te verkrijgen of te behouden.

De tekst is, evenals het reeds eerder verschenen werkje van de heer von Roeder, zeer bevattelijk geschreven, en geeft vele interessante mededeelingen over de herkomst der planten en hare groeivoorwaarden.

Nu de avonden nog lang zijn, zal menigeen dit werkje met genoegen bestudeeren om binnenkort met de practische wenken zijn voordeel te kunnen doen. G. D. D.

CONTRIBUTIE 1929.

Ingesloten vinden onze leden een giroformulier ter voldoening de contributie 1929. Degenen, die reeds betaalden (en dit zijn er met de nieuwe leden mee ongeveer 90) gelieven dit dus als niet voor hen bestemd te beschouwen, tenzij zij alsnog mochten besluiten hun contributie met een klein bedrag als extra-bijdrage voor ons jubileumjaar te verhoogen. Ook het kleinste bedrag, dat uit dien hoofde binnenkomt zal dankbaar door ons worden geboekt. We maken er onze leden op attent, dat de minimum contributie f 3.- bedraagt, en dat dit bedrag ook gegireerd kan worden op No. 133550 ten name van den Penningmeester der Ned. Vereen. van Vetplantenverzamelaars te Rotterdam. Wie reeds stortte op ons oude nummer, ten name van den Heer J. M. van den Houten. wordt overgeschreven op onze vereenigingsrekening,

zoodat men hierover geen verdere navraag behoeft te doen. Met den meesten nadruk verzoeken we onze leden, die hiertoe bereid zijn, hun bijdrage vrijwillig met een klein bedrag te willen verhoogen, omdat we alleen op deze wijze kunnen ontkomen aan een dreigende contributieverhooging, die weliswaar aan de eene zijde verhooging van inkomsten met zich meebrengt, doch aan den anderen kant tevens meerderen tot uittreden noopt. Als onze leden eens bedenken, dat de Deutsche kakteengesellschaft haar contributie voor dit jaar gebracht heeft op 12 Mk en daarmee eens vergelijkbaar, wat wij voor het luttele bedrag van f 3.- geven, dan zal men moeten toegeven, dat we zeer zuinig moeten huishouden om de eindjes bij elkaar te houden. Welaan dan leden, neem een weinig van de zorgen des penningmeesters over en verheug ons ook dit jaar wederom met een vrijwillige extra-bijdrage.

J. M. VAN DEN HOUTEN, Penn.

Na 1 Maart zal over de niet ingekomen contributies, verhoogd met de inningskosten, per postkwitantie worden beschikt.

FOTO'S - P. KOOY.

Begin Januari verscheen als vijfde serie: 21 *Haworthia margaritifera* var. *granata*. 22 *Aloë humilis* (in knop), 23 *Aprica foliolosa*, 24 *Gasteria verrucosa* (in knop) en 25 *Mesembrianthemum pseudo-truncatellum* (in bloei).

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 9 Februari des avonds 8 uur in het gebouw Amicitia Westeinde 15.

Tentoonstellingsplannen.

Op de vergadering van 5 Januari hebben de tentoonstellingsplannen nog geen vasten vorm gekregen. Beslissingen konden niet genomen worden, omdat de noodige gegevens ontbraken. Eene commissie van 5 leden is samengesteld om deze gegevens te verzamelen. Allen, ook niet kringleden, die zich voor eene te houden tentoonstelling interesseeren, worden verzocht op de vergadering van 9 Febr. aanwezig te zijn.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Afd. Amsterdam en Omstreken.

In het januari N^o. van Succulenta is reeds iets medegedeeld omtrent de lezingen van den Heer J. M. v. d. Houten in de Volksuniversiteit te Amsterdam.

Hieronder volgen nog eenige bijzonderheden.

Het onderwerp zal zijn: Kweken van Cactussen en Vetplanten.

1. Ter inleiding: Geschiedenis en Vaderland. Het kweken en verzorgen van Cactussen, Stekken, aarde, potten, kamerkasje, namen, gieten, vetplanten zaaien, zelf zaad winnen, Importen. Ziekte en Vijanden.
2. Aanbevelenswaardige soorten: 1. *Opuntia*, 2. *Phyllos* of *bladcactus*, 3. *Cereus* of *Zuilcactus*, 4. *Echinocereus*, 5. *Bolcactussen*.
3. Vetplanten: Hun bouw en levenswijze: Het kweken en verzorgen.
4. Voornaamste plantengeslachten: 1. *Agaven*, 2. *Aloë's*, 3. *Cotyledon-Echeveria's*, 4. *Crassula's*, 5. *Euphorbia's*, 6. *Gasteria's*, 7. *Haworthia's*, 8. *Kleinia's*, 9. *Mesembrianthemums*. 10. *Sedum*, 11. *Sempervivums*, 12. *Stapelia's*.

Zooals uit bovenstaande blijkt is er op dezen cursus veel te leeren, en het bestuur verwacht dan ook dat alle leden er aan zullen deelnemen.

De prijs is zeer laag gesteld; f 1,20, f 2,-, f 3,- en f 4,-, al naar financiële draagkracht (Voor 4 lessen).

Men gelieve er om te denken, dat bij elk bedrag 60 cent bij komt voor administratiekosten.

De eerste les begint op Donderdag 14 Februari 8.15 en vervolgens elke volgende Donderdag in de Gem. Universiteit Oude Manhuispoort, Amsterdam.

Kaarten verkrijgbaar van 9 - 5 uur Keizersgracht 708, Amsterdam.

N.B. De lessen 2 en 4 worden met lichtbeelden geïllustreerd.

Nadere inlichtingen bij ondergeteekende,

Orteliusstraat 187, Amsterdam.

H. WITTE, Secr

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

- J, Amsterdam, Amsterdam, v/h Nassaukade 117^{III} (W.), thans Brinkstraat 57boven (O.)
 Mevr. de Wed. H. Kronenberg, Amsterdam Z., v/h Willemsparkweg 147, thans Pieter Lastmankade 8.
 Mej. G. C. Kleijn, v/h Eindhoven, Gestelschestraat 59, thans Dordrecht, Dubbel-damscheweg 14.

BEDANKT.

- J J van Haaren Groningen, v/h Utrecht, Schr. v. d. Kolkstr. 11.
 Mevr. J. G. Prakke. Eibergen.

NIEUWE LEDEN.

- G. Jongkind Jaczoon, Aalsmeer, Oost 289.
 Mevr. C. Eisenloeffel-Mac Donald, Amsterdam Z., van Breestraat 49.
 René Glänzer, Amsterdam W., 3de Helmersstraat 24huis.
 H. P. Manus Jr., Amsterdam Z., Houthorststraat 30.
 W. Schäfer, Amsterdam Z., Pieter Langedijkstraat 23¹
 Mevrouw R. deVries-Brandon, Amsterdam Z., Bronckhorststraat 13huis.
 J. R. Müller, Bilthoven (Utr.) Julianalaan 111.
 Mevr. Zelvelder-Burghgraef, Breda, Minister Nelissenstraat 46.
 A. van Kerkerle, Boxtel, Nieuwstraat A 453.
 Mevr. J. W. van Nieuwenhuijzen-Sneep, Dinteloord, „Zonnehof”.

- H. Vos Hzn., Delft, Delfgauwscheweg 85.
 M. H. Udo, Drumpt (post Tiel). Bonhofflaan.
 A. C. Cooijn, Gouda, Turfmarkt 68.
 Mevr. C. J. Keyzer, 's-Gravenhage, Thomsonlaan 22.
 Th. M. Hoog, Haarlem, Koninginneweg 90.
 S. I. Pool, Haarlem, Joh. van Vlietstraat 74.
 J. H. Spilker, Hillegom, Vosselaan 46.
 Ir. J. W. Blaauw, Oegstgeest, Terweeweg 124.
 F. W. Rietmeijer Jr., Rotterdam, Dijkstraat 104b.
 D. van Rooyen, Rotterdam, Karel de Stouteplein 8 B.
 C. Geursen, Utrecht, Bollenhofschestraat 45.
 Mevr. H. Rommerts, Velp, Schoonenbergsingel 20.

Buitenland.

- Vict. Naveau, 272 L^ge Beeldekersstraat. Antwerpen (België).
 Mevr. R. Schuyt, Brussel, 43 Avenue Louis Lapoutre.
 Mej. Will. J. van der Maareb, 9 Viale di Maja, Merano (Prov. di Bolanzo), Italië.
 Prof. Dr. G. C. Nel, Stellenbosch, Plantkunde Departement, Universiteit van Stellenbosch, (Zuid-Afrika).

Rectificatie.

- Mej. B. A. Kuipers, Baarn, Emmalaan 7, „Woelwyck” (niet Bea Kuypers).

BIBLIOTHEEK.

Rectificatie: No. 73. Die Welt der Pflanze, Bd. II, bevat 40 afb. en gcen 56. zoals in het vorig nummer abusievelijk opgegeven is.

BAND VOOR JAARGANG 1928.

De Uitgever stelt beschikbaar een geheel linnen band met vergulden titel op plat en rug tegen den prijs van f 1.- (inclusief inbinden).

Men zende de nummers 1 - 12 franco toe, waarna men het gebonden exemplaar franco ontvangt. Het bedrag te storten op postrekening No. 46826 of per postwissel.

De Uitgever.
 J. VAN DRUTEN,
 Utrecht, Voorstraat 90.

„SUCCULENTA”

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927

<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <hr/> <p>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
--	--	---

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

JAARVERSLAG 1928.

Nu het oude jaar zich heeft teneinde gespoed om baan te maken voor zijn opvolger 1929, sta ik wederom voor de taak U verslag uit te brengen over de lotgevallen dezer Vereeniging gedurende dit afgelopen tijdperk. Het jaar 1928 is voor de Nederl. Vereen. van Vetplantenverzamelaars zonder veel schokkende gebeurtenissen voorbijgegaan, behalve dan de verloting en de verschijning van haar in een geheel nieuw gewaad gestoken orgaan „Succulenta” (tot verandering van uitgever was echter nog in '27 definitief besloten). Hiermede wil ik niet zeggen, dat de Vereeniging de rest van het jaar een min of meer kwijnend bestaan geleid heeft. Verre van dat! Het ledental bleef langzaam, maar zeker toenemen, waaruit blijkt, dat de succulenteliefhebberij in ons land nog niet aan het verflauwen is. Na het verschijnen der nieuwe ledenlijst heb ik voor 1928 nog 104 nieuwe leden geboekt. Echter waren we omstreeks half October genoodzaakt wegens het niet meer voorhanden zijn van eenige afleveringen van „Succ.” van den loopenden j.g. de zich als lid aanmeldende personen voor 1929 te noteeren. De laatste afleveringen van den 10^{den} j.g. werden hun daarbij als premie gratis verstrekt. Wat het aantal bedankjes betreft het volgende: Na het verschijnen der lijst hebben nog 55 personen voor 1928 hun lidmaatschap opgezegd, bovendien kreeg ik tot en met 31 December l.l. van 44 leden bericht, dat ze hun lidmaatschap met het nieuwe vereenigingsjaar geëindigd wenschten te zien.

Op 31 December telde de ledenlijst na aftrek der bedankjes,

ook van die welke voor 1929 bedoeld zijn, 692 namen. Hierbij zijn inbegrepen de personen, die voor het komend vereenigingsjaar vooruit betaald hebben.

Ook dit jaar hebben zich verscheidene leden zeer verdienstelijk gemaakt door het aanwerven van nieuwe leden. Moge hun voorbeeld bij nog meerderen navolging vinden!

Zaterdag 28 Januari had de Algemeene Vergadering plaats te Utrecht in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, voorafgegaan door een korte Bestuursvergadering.

Aanwezig waren het Bestuur met uitzondering van Prof. Sprenger, die door ongesteldheid verhinderd was naar Utrecht te komen, en een 20-tal leden. De verkiezing wegens periodiek aftreden van Voorzitter en Penningmeester behoefde niet door te gaan, daar er geen opgaven van candidaten ingekomen waren. Beide heeren zijn aldus herkozen.

Als leden der Kascommissie werden voorgedragen en benoemd de H.H. van Romunde te Heesch bij Oss en Wagenaar te Utrecht en van de oude commissie de Heer te Winkel eveneens te Utrecht. Door den Voorzitter werd ter kennis van de Vergadering gebracht, dat wijlen Mevr. de Wed. van Hoytema te Hilversum haar geheele Cactusverzameling aan de Vereeniging gelegateerd had. Een voorstel om de collectie onder de leden te verloten werd na langdurige besprekingen aangenomen. Op het verzoek van de „Kring Amsterdam en Omstr.” om bij te dragen in het garantiefonds van een door genoemde afdeeling in Juli gedurende de Olympische Spelen te houden speciale Vetplantententoonstelling in de Amstelstad werd afwijzend beschikt.

Een berichtje in het Februari-nummer van „Succulenta” over de te houden verloting had tengevolge dat het aanvragen om loten regende!

Het aanvankelijk vastgesteld aantal van 200 loten moest verdubbeld worden! Daar de waarde der prijzen de f 100.- niet te boven ging, konden we volstaan met een goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur der Gem. Wisch tot het houden dezer loterij. Na 1 Maart werden de loten verzonden. De trekking had plaats ten huize van ondergeteekende ten overstaan van den Voorzitter en den Burgemeester van Wisch. De verloting van ons eerste legaat mag inderdaad uitstekend geslaagd genoemd worden. 't Was voor de kas een extra buitenkansje; men zie het financieel verslag van onzen Penningmeester.

De verhouding onzer Vereeniging met de „kringen” liet ook dit jaar niets te wenschen over. De Haagsche en Amsterdamsche afdeelingen doen in activiteit niet voor elkander onder, beiden getuigen ze van een bloeiend vereenigingsleven. De „Kring 's-Gravenhage en Omstr.” telt nu 39 leden, d.i. wat minder dan het vorig jaar. De Amsterdamsche afdeeling daarentegen is in ledental een weinig vooruitgegaan. De Amsterdamsche tentoonstellingsplannen zijn door gebrek aan medewerking en een niet volgeteekend garantiefonds op niets uitgelopen.

De „Kring Utrecht en Omstr.” mag zich in een toenemende bloei verheugen. Gezien de verschillende berichten in den 10^{den} j.g. van „Succ.” is deze afdeeling specialiteit in het organiseren van excursies.

De H.H. de Ringh en v. d. Houten van het H.B. waren verscheidene malen als sprekers op Kringvergaderingen aanwezig, wat zeer zeker bijdroeg om den band tusschen „Succulenta” en de plaatselijke afdeelingen te versterken.

In het afgelopen jaar werden geen nieuwe afdeelingen opgericht.

Gaan we nu over tot een overzicht van de werkzaamheden van het Secretariaat gedurende 1928. Van 1 Januari tot en met 31 December werden door ondergeteekende 138 brieven (waaronder 14 buitenlandsche) en 258 briefkaarten (incl. 31 buitenlandsche) verzonden. Het aantal geëxpédieerde drukwerken (proefnummers „Succ”, propagandakaarten ¹⁾, gecorrigeerde drukproeven) bedraagt 263.

Ook door de Redactie werd heel wat propagandamateriaal verstuurd.

Het eerste nummer van den 10^{den} jaargang van ons maandblad al voor de meeste leden, tot wien de hervormingsplannen nog niet doorgedrongen waren, wel een ware verrassing geweest zijn.

De nieuwe Uitgever heeft ons in onze verwachtingen niet teleur besteld, de uitvoering van „Succ.” is en blijft onberispelijk. De 10de j.g. telt 232 bladz., het aantal foto's en teekeningen bedraagt 56, allen naar eigen cliché's. Naar aanleiding van besprekingen op de laatste Bestuursvergadering hebben we ook het clichéwerk aan de Firma v. Druuten opgedragen.

De Heer Duursma had ook dit jaar niet te klagen over gebrek

¹⁾ Op initiatief van den Voorzitter werden in den afgelopen Zomer 1000 geïllustreerde propagandakaarten gedrukt.

aan copy, er waren maanden. dat hij voor meer dan 30 bladz. aan bijdragen had ontvangen!

Ook uit het buitenland, met name Duitschland en Curaçao. kregen we grootere en kleinere artikelen ter opname in „Succ.” toegestuurd.

Van de ruilrubriek werd een druk gebruik gemaakt, van de vragenbus slechts 2 maal.

Wat de bibliotheek betreft, mochten we een zeer aanmerkelijke toename van het aantal aanvragen constateeren. Er werden 133 pakketten verzonden tegen 33 het vorig jaar! Het is niet onwaarschijnlijk, dat de franco toezending der boeken (vanaf 1 Januari '28) hier het hare heeft toe bijgedragen. De bibliotheek bevat nu 75 nummers, behalve de duplicaten. Aangekocht werden 3 boeken (Duitsch), terwijl we van een drietal nieuwe werkjes op vetplantengebied presentemplaren mochten ontvangen (1 Holl. en 2 Duitse). Twee verloren gewaande boeken, de beide deeltjes van Nordisk Kaktus Tidsskrift, kwamen plotseling weer boven water. Daar de meeste boeken nog in goeden staat verkeerden en we veel tijdschriften en ingenaaide werken het vorig jaar hadden laten inbinden, kostte de bibliotheek ons dit jaar weinig aan onderhoud.

28 December l.l. bereikte ons het ontstellend bericht van het plotseling overlijden van den Heer Frantz de Laet, den bekenden vetplantenkweker te Contich bij Antwerpen. Wijlen de Heer de Laet was niet alleen een knap kweker maar ook een der beste succulentenkenners. Van de oprichting af heeft de Heer de Laet onze Vereeniging een warm hart toegedragen. In de verschillende jaargangen van „Succ.” vindt men tallooze reproducties van de uitnemende foto's, die hij geheel belangeloos ter beschikking van de Redactie stelde. De allereerste afbeeldingen in ons maandblad zijn naar cliché's, die door hem in bruikleen afgestaan waren.

Het afgelopen jaar mochten we nog van hem ten behoeve van het archief onzer Vereeniging een schitterende collectie foto's van Cactussen en andere Succulenten ontvangen, bestaande uit ruim 600 verschillende opnamen, een geschenk. dat door ons op hoogen prijs gesteld wordt.

Zaterdag 29 December, de dag der begrafenis, werd door ondergeteekende namens het Bestuur een telegram van rouwbeklag aan de fam. de Laet verzonden.

Eind September zonden we namens ons Bestuur een groet aan de Deutsche Kakteen-Gesellschaft. te Duisburg bijeengekomen voor hare „Jahreshauptversammlung”. Hierdoor zijn we in nauwer contact gekomen met onze Duitse zustervereniging. Door Dr. Werdermann, Voorzitter der D.K. G. en Redacteur van Zeitschr. f. Sukk. werd de wensch te kennen gegeven om tot een geregelde uitwisseling van onze wederzijdsche publicaties, In casu Zeitschrift für Sukkulantenkunde en Succulenta, te geraken. In antwoord hierop deden we aan het eind van dit jaar hem den complete 10^{den} j.g. van „Succ.” toekomen. Met de geregelde zending van ons maandblad aan zijn adres wordt 1 Januari een aanvang gemaakt.

En hiermede ben ik het einde van mijn verslag genaderd. Over den algeheelen toestand van de Ned. Vereeniging van Vetplantenverzamelaars mogen we werkelijk tevreden zijn, al zijn er nog wel dingen, die we wat anders zouden wenschen (bijv. de toename van het ledental in een wat sneller tempo!). Er is echter geen medaille, of er is een keerzijde aan.

De Vereeniging gaat nu een jubileumjaar in, 16 Juni a.s. is het 10 jaar geleden, dat ze opgericht werd! Er zijn al verscheidene plannen gesmeed tot een waardige viering van dit 2de lustrum, welke op de e.v. Jaarvergadering behandeld zullen worden. Moge het jaar 1929 er een van ongekenen bloei voor de Ned. Vereen. v. Vetplantenverzamelaars zijn!

M. KARSTEN,
Secretaresse.

CRISTATA VORMEN ONDER DE EUPHORBIA'S.

De weidsche titel boven dit artikeltje doet misschien meer verwachten dan het in werkelijkheid bedoelt te zijn.

Waar de Cristata-vormen onder de cactussen reeds zoo dikwijls zijn besproken - welk lid bezit niet eenige hiervan in zijn verzameling - willen we het thans even hebben over een van den normalen groei afwijkenden vorm van een Euphorbia.

De foto van deze plant spreke in dit opzicht voor zichzelf.

De naam? Wel, aangenomen dat de Euphorbia die op Curaçao voorkomt, de Euphorbia triangularis is, dan zal onze plant de Euphorbia triangularis cristata zijn - waar die dan ook trouwens voor verkocht is geworden -. Over 't verbreidingsgebied valt

weinig te zeggen. Volgens Alwin Berger in zijn *Sukkulente Euphorbien* is de *Euph. triangularis* een Afrikaansche plant en zou ze dus naar Venezuela en Curaçao overgebracht moeten zijn. Of onze *cristata* vorm daar nog in 't wild voorkomt kan ik niet zeggen. In Amsterdam en Amstelveen en misschien nog in tal

Kamvormige *Euphorbia* sp.

Foto Meister - Amstelveen

van andere plaatsen is de plant in cultuur, en voorzover 't onze omgeving betreft durven we te zeggen met succes. De Amsterdamsche Hortus bezit ook nog een exemplaar dat een broertje of zusje is. De benaming - *Euphorbia heterophylla cristata* - die ook voorkomt in N°. 5 van jaargang 5 (1923) is onjuist. Dat „heterophylla” slaat echter op den vorm der bladeren en deze

komen aan de plant niet voor. In N°. 48 van „Onze Tuinen” van 25 Mei 1917 komt een photo voor van de Hortus plant die daar reeds meer dan 30 jaar in cultuur is onder de benaming „Rots-Wolfsmelk”. De verkorte beschrijving van deze plant van de hand van den heer v. L(aren) laat ik volledigheidshalve volgen. Er wordt van gezegd: „Prachtexemplaar - een der belangwekkendste van de succulentencollectie van den Hortus - van een monstreuse afwijking eener *Euphorbia*, gelijkend op een *Cer. peruvianus monstrosus*, met dit verschil, dat ze aan de kronkels van hersenen, koraalrots of weelderig zeewier doet denken.” De schrijver betwijfelt of de naam - *Euph. heterophylla-cristata* - wel juist is, en meent dat ze klaarblijkelijk tot de groep der *Trigonae*, waarin o.m. de *Euph. grandidens*, *triangularis* en *antiquorum* zijn ondergebracht, thuishoort. Met de benaming zijn we dus zooveel verder gekomen dat tot oordeelen bevoegden de naam *triangularis* niet verwerpen.

Als proef om tot een juiste determineering der plant te komen heb ik een op den normalen vorm wijzenden stek van de moederplant genomen en als deze nu maar even door wil groeien hoop ik binnen afzienbaren tijd weer een stap nader te zijn gekomen tot den waren naam. 't Blijft intusschen zoeken, want Alwin Berger maakt in zijn boek „*Sukkulente Euphorbien*” slechts gewag van 2 monstreuse vormen onder de *Euphorbia*'s, en wel *Euph. nerifolia cristata* die men nog wel eens in prijscouranten ziet aangeboden en *Euph. meloformis cristata* die men nooit ziet aangeboden. 't Bestaan dezer laatste plant is dus dubieus en mocht ze dan al voorkomen, dan toch zeer zeldzaam.

Zeer belangwekkend is het artikel over de vormverandering van bepaalde soorten *Euphorbia*'s, waarvoor ik verwijs naar *Succulenta* N°. 6 van Jaargang 7 (1925) en waarin wordt gezegd dat het ontstaan dezer vormveranderingen vooral is toe te schrijven aan de veranderde klimatologische- en bodemsomstandigheden. Afb. N°. 4 voorkomend in laatst genoemd *Succulenta* nummer geeft nog een afbeelding van een *Euphorbia parvimamma cristata*-Hort. Photo Fr. de Laet.

Over de cultuur valt weinig te zeggen. 's Winters voorzichtig met water. Evenals de andere *Euphorbia*'s houdt ook onze plant van een koele temperatuur gedurende den winter - laat ons zeggen 10 gr. Cels. (= 50° F.)

Amstelveen.

J. LAGENDIJK.

HET MELOCACTUS VRAAGSTUK.

In het Januarinummer van Succulenta komt een stukje voor van de hand van de heeren Wagenaar en Hoebée betreffende de cactusverzameling van Mevrouw Van der Wilt. Deze heeft een melocactus behandeld met zeewater en naar 't schijnt met uitstekend resultaat.

Nu is het kweken van melocactussen nog altijd een heel teer punt - in vele gevallen mislukt het - zoodat we iedere poging om dit vraagstuk op te lossen van harte moeten toejuichen. Terecht raden schrijvers echter aan meerdere proeven te nemen, aangezien één gelukkig resultaat eigenlijk nog heel weinig zegt.

Het komt mij voor dat de zaak niet zoo eenvoudig is als $2 \times 2 = 4$. Er zijn n.l. meerdere liefhebbers die, laat ik zeggen voorloopig gunstige resultaten hebben met een andere methode. Zoo heeft naar ik meen de heer Van den Houten sedert jaren een exemplaar dat hij kweekt op de warmste plaats in zijn kas en dat hij zoo droog mogelijk houdt. Een zelfde methode wordt in den Utrechtschen Hortus toegepast. Ook deze planten moeten er frisch en gezond uitzien.

Ik zelf bezit sedert 1926 een exemplaar dat met een geheel andere behandeling, toch oogenschijnlijk in uitstekende conditie is. Al drie zomers achter elkaar bloeit de plant bijna iederen dag met enkele bloempjes en bovendien heeft ze wortels ter potlooddikte. En juist dit laatste is iets wat ik nu niet bepaald van al mijn importen kan zeggen.

De behandeling zelf en de reden hoe ik daartoe ben gekomen, is de volgende:

Toen ik de plant kreeg bevonden zich aan de wortelresten kleine stukjes klei van een bruinroode kleur. Ik zocht deze zorgvuldig bijeen en liet dit monster chemisch onderzoeken. Daarbij bleek dat de aarde zeer veel ijzer bevatte.

Dit is toen mijn uitgangspunt geworden. Ik vermengde het grondmengsel met zooveel ijzerpoeder dat het geheel bruinrood zag en behandelde de plant verder als een gewone echinocactus, d.w.z. veel zon, 's winters zoo droog mogelijk en 's zomers veel water. 't Resultaat is - tenminste tot nu toe - uitstekend geweest.

Of dit nu de juiste methode is? Ik zou het niet graag durven beweren. Best mogelijk dat later blijkt, dat de zeewaterbehandeling of iets anders veel beter is. Ik heb alleen willen aantonen dat

de kwestie niet zoo eenvoudig is. En of een enkele meedeeling zooals die in N°. 1 van dezen jaargang, en deze van mij en mogelijk nog enkele anderen de oplossing zullen brengen, betwijfel ik ook sterk. Maar tech heeft iedere meedeeling, hoe klein ook wel degelijk zijn waarde, aangezien bij latere proeven de verschillende kweekmethoden met elkaar kunnen vergeleken worden.

Wat m.i. noodig is, is 't volgende:

Een ervaren liefhebber, liefst bezitter van een kas met centrale verwarming, moet de beschikking krijgen over een groot aantal exemplaren, minstens een stuk of twaalf. En hiermee moeten onder dezelfde omstandigheden, wat betreft belichting en verwarming de noodige proeven en . . . controleproeven genomen worden.

Dit alleen kan misschien de oplossing brengen.

Hoek van Holland.

K. M. KNIP.

VIJF - NOCH MEER, NOCH MINDER.

Wie op heden de wetenschap en de waarheid dienen wil, die neme „Boldingh, Flora voor de Nederlandse West-Indische eilanden”

ter hand en brenge op bladzijde 300 de volgende correctie aan.

Opuntia's van het eiland Curaçao.

1. Opuntia Elatior Mill: (Juffouw is de inlandsche naam). Komt allerwege voor. Stengel opgaand en vertakt naar de wijze der opuntia's. Stekels wit- tot strooegel. Bloemen geel soms met flauw roode streepjes aan de buitenkant der bloembladen. Stekelharen (geen areolen) op de vruchten.
2. Opuntia friekampeeuw (Friekampeeuw inlandsche naam) (areolen ongestekeld). Schijven glad op het gevoel. Bloemen wijnrood. Vruchten met stekelhaartjes. Vruchtsap wordt gebruikt om suikerwerk rood te kleuren. Komt gekweekt voor bij de woningen, zelden verwilderd. Groeit hooger op dan Elatior.
3. Opuntia . . . . . (Geen inlandsche naam). Groeit in het wild, minder algemeen maar toch niet zeldzaam. Areolen gestekeld. Groeit hooger op dan elatior. Bloemen zalmkleurig. Kleur der schijven donkerder dan van elatior. Stekels strooegel tot chocoladebruin. Vruchten met stekeltjes. (Aan een zelfde struik ook een vruchtje met gestekelde areolen aangetroffen). Vindplaatsen. De Penweg. De weg naar Westpunt. Barber en elders.
4. Opuntia tuna. (Waarschijnlijk *O. cochinillefera*). Schijven fluweelachtig op het gevoel. Areolen ongestekeld. Staan dicht bij elkaar op de schijf dan bij *O. friekampeeuw*. Komt voor bij de woningen. Nooit verwilderd. Bloeit nooit (! ?). De plant scheidt hars af en heeft den naam geneesmiddel tegen leverziekten en dergelijke te zijn.
5. Opuntia Curasavica (Kaaki Poesji is de inlandsche naam, hetgeen in het Nederlandsch overgezet zijnde beteekent: Uitwerpselen van de *Felis domestica*). Komt voor op ruige plaatsen. Stengel nederliggend. Schijven neigen tot rolrond. Areolen met witte stekels. Bloemen geel. Vindplaats: Op de weg van berg Altena naar Ararat en elders

Dit zijn de vijf Opuntia's van Curaçao. Het is voor den verzamelaar dus eenvoudiger deze serie compleet te krijgen dan zijn postzegelalbum. Andere soorten zijn er niet op Curaçao. Wie dat meent laat zich misleiden door wat groeivoorwaarden aan het individu hebben teweeg gebracht.

Curaçao, 27 Nov. 1928.

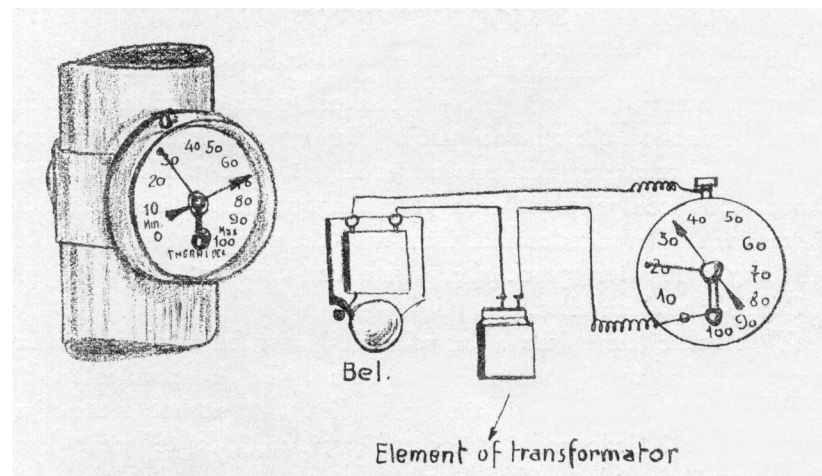
C. P. AMELUNXEN.

HOE KAN DE EIGENAAR VAN EEN CENTRALE VERWARMING DE INSTALLATIE TEGEN VORSTSCHADE BESCHERMEN.

De ketels van de centraleverwarming in plantenkassen zijn in den regel klein, d.w.z. zij bezitten een kleine vulruimte en vereischen een goede verzorging, vooral gedurende den nacht.

Hoe vaak is het gebeurd, dat bij een strenge vorst de ketel geheel is uitgebrand, het water vlug afgekoeld en ten slotte de geheele installatie bevroren is, terwijl de teere planten eveneens voor het grootste gedeelte bedorven zijn. Dat hierdoor groote schade kan ontstaan blijkt heel duidelijk en vele cactusbezitters zouden hierover het een en ander kunnen mededeelen.

In den laatsten tijd worden eenvoudige electr. thermometers in den handel gebracht, welke de installaties voor bovengenoemd euvel beveiligen.

Deze thermometers volgens bijgaande afbeelding worden op de uitgaande pijp van den ketel vastgeklemd. Een tweede wijzer wordt op een bepaalde temperatuur ingesteld bijv. op 30° Cels.

Wanneer de ketel nu niet voldoende brandt en de ketelwater-temperatuur terugloopt, komt bij 30° Cels. de 1^e wijzer tegen den 2^{den} aan, waardoor contact ontstaat en een bel overgaat. De thermometer zelf moet worden aangesloten volgens schema op een element of transformator en een alarmbel.

De alarmbel kan op iedere gewenschte plaats, hetzij buiten aan de kas of in het woonhuis worden geplaatst.

De tweede wijzer kan op iedere gewenschte temperatuur worden ingesteld, zoodat de bel bij iedere temperatuur tusschen 0° en 100° Cels. kan waarschuwen.

Het is ook mogelijk deze thermometers los in een kas te hangen, zoodat zij de juiste kastemperatuur aanwijzen. De tweede wijzer wordt in dit geval bijv. op circa 5° Cels. ingesteld, zoodra de temperatuur nu daalt tot 5° Cels. begint het alarmsein te waarschuwen en kan de eigenaar tijdig voor eventuele verwarming door een oliekacheltje het verdere dalen van de temperatuur tegengaan.

Deze thermometers worden o.a. geleverd, met gebruiksaanwijzing, door de firma Volker & Co., Kanaaldijk te Eindhoven.

A. OBERHOLZER, Ing.

Eindhoven, Gestelschestr. 122^B.

VOORLICHTING.

Bij honderden bloemenliefhebsters ziet men thans naast andere kamerplanten in de vensterbank ook een paar succulenten staan. Men beschouwt dit nu zoo wat bij den goeden toon te behooren. De een dweept er mee en een ander wil niet minder zijn, men koopt dus eenige plantjes in vingerhoedpotjes, of men krijgt bij bijzondere gelegenheden misschien wel een schaalje met „van alles en nog wat” ten geschenke. Men kan dus met recht van een „Cactus-mode” spreken.

Zeër zeker heeft deze „Cactus-mode” haar beteekenis. Eenerzijds moeten wij er ons over verheugen, dat de Succulenten den laatsten tijd zoo populair zijn geworden. Want hoe meer algemeen onze „Gedoornde vrienden” worden, des te meer kans krijgen wij op leden uitbreiding.

Anderzijds schuilt evenwel in zoo'n Cactusmode een gevaar. Want de mode is wispelturig. En wispelturig is ook de mensch die door dik en dun de mode volgt. Zijn vandaag de Cactussen in de mode, dan kweekt men Cactussen, doch wordt morgen iets anders tot modeplant verheven, dan verdwijnen de Cactussen en schaft men zich met evenveel enthousiasme dat andere aan. Het te koop aanbieden van „leuchtende kakteen” bij onze oosterburen wijst reeds op het ziekelijk karakter van dien modegril.

Zonder deze mode-gevaren te onderschatten, willen wij voorhands de voorliefde voor het kweken van succulenten van haar

goede zijde bezien. Want hieruit kan ongetwijfeld veel goeds geboren worden. En elk lid onzer vereeniging behoort het als zijn goeden plicht te beschouwen naar vermogen mee te werken om de vetplantenliefhebberij in het goede spoor te houden. Het voornaamste middel daartoe is wel: goede voorlichting. Want daaraan hebben de pasbeginnende liefhebbers in de eerste plaats behoefte. Weet men z'n planten niet die goede verzorging te geven welke zij noodig hebben, dan komt er niet veel van terecht. Zij groeien niet, en bloeien nog veel minder, zij gaan kwijnen en spoedig raakt de aardigheid er af. Leest men een artikel over de behandeling der succulenten, dan klemt men zich aan den laatsten stroohalm vast. Is zoo'n artikel door een ervaren liefhebber geschreven, dan zal men zeker succes bereiken. Maar is zoo'n artikel door een volslagen leek geschreven, die maar wat bij elkaar fantaseert, dan komt men van den regen in den drup.

Zoo zond een vriendenhand ons dezer dagen een uitknipsel uit het onlangs opgerichte blad „De Hoofdstad” getiteld „Cacteen in de huiskamer” door Joh. Hoekstra. In een paar honderd regels vindt men daar een volledige handleiding voor het kweken van Cactussen. Verplanten, zaaien, stekken, gieten worden in enkele korte zinnen behandeld, terwijl aan het slot nog een opsomming van de dankbaarste soorten gegeven wordt. Hiertoe behooren volgens den schrijver van dit artikel o.a. *Cereus grandiflorus*, *Rhipsalis*- en *Pilocereus* soorten.

Wij zullen dit artikel maar niet aan critiek onderwerpen. De tuinbouwkundige medewerker van „Het Volk” heeft dat reeds voldoende gedaan als hij in zijn blad van 15 Dec. schrijft: „Hoe het kweken van Cactussen in de huiskamer niet moet, wordt den lezers van „De Hoofdstad” medegedeeld. Na het lezen van deze pennevrucht is het mij duidelijk geworden, waarom zoovele amateurs nog met hun Cacteenkweek kunnen sukkelen, want na het volgen van zulke wenken zal er van de planten maar bitter weinig overblijven.”

Juist het publiceeren van soortgelijke artikels als boven bedoeld, zijn voor beginnende liefhebbers zoo gevaarlijk. Onze lezers die zulke kost onder de oogen krijgen doen goed daartegen bij de Redacties der desbetreffende bladen te reageeren, terwijl men goed doet ons die artikels toe te zenden.

Een algemeene behandeling der succulenten is niet in een paar honderd regels te beschrijven. Wenscht men goede voorlichting,

dan is het bestudeeren van vakliteratuur een eerste vereischte. Deze bezitten wij in onze taal thans voldoende. En onze leden doen goed de pasbeginnende liefhebbers hierop te wijzen. Daarnaast wordt natuurlijk nooit vergeten zooveel mogelijk propaganda voor „Succulenta” te maken. Men heeft wel eens geklaagd, dat „Succulenta” voor pasbeginnenden niet zooveel eenvoudige cultuurwerken geeft. Tot op zekere hoogte is dit waar. Maar men vergete niet, dat wij in elken jaargang niet steeds een volledige cultuurbehandeling kunnen geven. Daarvoor behoort men in de eerste plaats de gedurende de laatste jaren verschenen handboekjes te bestudeeren. Elke liefhebber moet deze in zijn bezit hebben.

Krijgt men echter een geval, dat niet of onvoldoende in een dezer boeken behandeld wordt, dan melde men dit ons en zal hierover in „Succulenta” de noodige voorlichting gegeven worden. Overigens beoogt „Succulenta” meer de populair-wetenschappelijke leiddraad te zijn en het verzamelen in hooger, edeler, banen te leiden. Niet het verzamelen van „Succulenten” moet ons eenigste doel zijn, want dit schenkt geen bevrediging. Maar wel het aanleggen van een collectie uit met zorg gekozen soorten bestaande. Men krijgt dan op den duur een plantencollectie met wetenschappelijke waarde. En dit geeft blijvende bevrediging.

G. D. D.

WEDER FEEST! HET TWEDE LUSTRUM! WIE DOET ER MEDE?

Weër snelde een vijftal jaren henen en bevinden wij ons wederom in het tijdperk tusschen den officieelen en den werkelijken datum van de oprichting van de Nederlandsche Vereeniging van Vetplantenverzamelaars „Succulenta”.

De officieele datum van oprichting is 1 Januari 1919, de werkelijke datum ligt een half jaar later.

Een heerlijke gelegenheid om feest te vieren die het Bestuur zich zeker niet zal laten ontnemen en een prachtgelegenheid voor propaganda die het Bestuur, zeer zeker, heel energisch zal benutten.

Het is nu ongetwijfeld het juiste moment voor ieder om te overleggen wat haar of hem te doen staat om mede te werken om het feest zoo schoon mogelijk te doen slagen.

En omdat één moet beginnen heb ik gemeend in dit nummer

van „Succulenta”, in het begin der feestperiode, de bal aan het rollen te moeten brengen.

De door mij in 1924, ter gelegenheid van het eerste lustrum, georganiseerde tentoonstelling heeft voor de Vereeniging, een zoodanigen aanwas van leden medegebracht en is van zoo groote propagandistische waarde gebleken dat de Kring ‘s-Gravenhage besloten heeft mijn voorbeeld te volgen en bij het eerste kroonjaar, en wel in Juni a.s., de **Tweede Nationale Cactustentoonstelling**, te ‘s-Gravenhage, te organiseren.

Deze tentoonstelling zal onder mijn leiding gehouden worden terwijl met mij in de tentoonstellingscommissie zitting hebben Mejuffrouw J. J. E. van den Thoorn en de Heeren Ed. Becht, C. Bommeljé en W. H. Noteboom.

Evenals in 1924 roep ik ook thans weër de medewerking van allen in die dit voornemen en de Vereeniging een goed hart toedragen.

Er zijn meerdere voornemens die alléén op het appèl gewacht hebben om kenbaar gemaakt te worden en veel, véél, malen schooner kan deze expositie, bij voldoende medewerking, worden dan de vorige.

Ik verzoek hiermede allen die „iets” willen doen daarvan kennis te willen geven.

„Iets” kan bestaan uit:

- a. eventueel zelve exposeeren: planten, boeken, platen, photo's enz.
- b. het beschikbaar stellen van prijzen, medailles enz. enz.

Mag ik een groote stroom van toezeggingen tegemoet zien? dan kan spoedig (in het volgende nummer van Succulenta) bekend gemaakt worden wat er verder geschieden zal.

En mag ik om zeer spoedige toezending verzoeken? Een tentoonstelling brengt, voor den buitenstaander onbegrijpelijk veel, arbeid mede, die wordt daardoor tenminste iets lichter gemaakt.

Het spreekt vanzelve. dat alle toezeggingen, tot nadere aankondiging, een voorloopig karakter dragen en dat gaarne alle gewenschte verdere inlichtingen zullen verstrekt worden.

Voor handelaren bestaat gelegenheid, tegen zeer aannemelijke voorwaarden, om een verkoopstand op de tentoonstelling te huren.

Alle correspondentie, de tentoonstelling betreffende, moet gericht worden aan de Secretaresse van de Commissie: Mej. J. J. E. van den Thoorn, Amalia van Solmsstraat 80, te ‘s-Gravenhage.

Ter voorkoming van teleurstelling verdient het aanbeveling om

zich spoedig als eventueel inzender met de Commissie in verbinding te stellen.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS

Voorburg, Februari 1929.

IMPORT PLANTEN.

Het is dunkt mij wel van belang dat wij amateur-kweekers elkaar onze ervaringen mededeelen, vandaar deze mededeeling. Den afgeloopen zomer had ik treurige ervaringen met import-echinocactussen, welke bij ontvangst er wel volkomen frisch en droog uitzagen, maar . . . slechts zéér minieme wortels hadden. Deden ze het eerst oogenschijnlijk goed, na ongeveer een half jaar zijn ze bezweken. Als ik dus weer koop, dan alleen flink gewortelde exemplaren.

Wat de reden is van deze mislukking kan ik niet beoordeelen. Andere planten doen het goed, vooral sedert ik centrale verwarming in mijn kasje heb. *Euphorbia splendens* bloeit steeds door, *Rhipsalis* heeft voor het eerst gebloeid, *Ocidium splendidum* (de orchidee die in Guatemala tusschen de cactussen leeft) bloeit nu met helgeele bloem, met bruine streepjes. Niet alleen de *Euphorbia*'s maar ook *Mammillaria*'s, *Opuntia*'s en *Echinocactussen* houden zich best over het algemeen, zoodat de reden der mislukking bovengenoemd, mij niet bekend is.

Daar de planten in quaestie eerst zelfs teekenen van nieuw leven vertoonden, is het geval nog meer onverklaarbaar.

In elk geval meende ik goed te doen mijne ondervinding te publiceeren.

Laren.

D. FENNEMA.

NIEUWE LITERATUUR.

Die Welt der Pflanze. Herausgegeben von Ernst Fuhrmann.
Bd. II: **Crassula.** Mit 40 Abb. Auriga Verlag, e. G. m. b. H.
Berlin, 1924.

We wisten nog niet van het bestaan van een werk uitsluitend over *Crassulaceae*, totdat we op zekeren dag door een onzer leden opmerkzaam gemaakt werden op Bd. II van „Die Welt der Pflanze”. Door onzen zegsman werd er nog den nadruk op gelegd, dat dit boek met bijzonder fraaie afbeeldingen voorzien

was. We aarzelden dan ook niet het voor onze bibliotheek aan te schaffen. En ja, qua plaatwerk is dit boek werkelijk uitnemend: het bevat 40 zeer goede fotografische opnamen, het meerendeel op natuurlijke grootte, van de meest uiteenlopende *Crassulaceae*. Speciale vermelding verdienen de afbeeldingen van *Sempervivum tabulaeforme* (de Platte „huislook” van de Canarische Eilanden). *Greenovia aurea* (een eveneens rosetvormige *Crassulacee* waarbij de middelste, jongste bladeren tot een kommetje opstaan). *Cotyledon undulata* en *Crassula undulata* (beide vormen met sierlijk gegolfde bladrand), *Rochea* (= **Crassula!**) *falcata*. Interessant is de ver-grooting van één enkele uit de inflorescentie van *Echeveria gibbiflora*,

Onder de platen vind ik ook een van *Anacampseros lanigera*. ik vraag me echter af, wat doet die *Portulacacee* onder de *Crassula*'s?

Ook een *Aloë* (*A. Beguinii*) is in dit werkje afgebeeld, opzettelijk echter om de overeenkomst der respect. rosetvormen aan te toonen.

Platen en tekst zijn van elkander gescheiden, de namen der planten zijn, wat al zeer onpractisch is, niet onder de afbeeldingen aangegeven, doch tot een index bijeengenomen, dewelke zich aan het eind van het tekstgedeelte bevindt.

De namen zijn hier en daar foutief, o. a. staat er *Urhinia purpurea*, bedoeld zal wel zijn **U. Purpusii**.

Over den inhoud van den tekst kunnen we kort zijn. Het boek zou heel wat aan bruikbaarheid gewonnen hebben, indien de Schrijver van elke afgebeelde plant een beknopte, duidelijke beschrijving had gegeven in plaats van dit quasi-wetenschappelijk vertoog van de verschillende aanpassingen der *Crassulaceae* aan klimaat en bodemgesteldheid van het land der herkomst, over rosetvorm en spiraalstelling der bladeren, over mimicry, enz. enz., alles in een kort bestek van slechts 9 pag.!

Wanneer hij het over de natuurlijke groeiplaatsen heeft, weidt hij breedvoerig uit over het Z. Afrikaansch Sukkulentegebied en meer speciaal de Karroo. Dat er *Crassulaceae* zijn, die thuishooren in Mexico (*Echeveria!* *Greenovia!* *Urhinia!*) en op de Canarische Eilanden (veel *Sempervivum*-soorten) afgezien nog van onze Europeesche dikbladigen, wordt door hem volkomen genegeerd.

Neen, enkel en alleen om de mooie platen, die in sommige gevallen den liefhebber behulpzaam kunnen zijn bij het determineren van hem onbekende leden dezer groote familie, is dit werkje aan te bevelen, maar verder ook niet!

M. K.

JUBILEUMNUMMER.

Het ligt in de bedoeling ter gelegenheid van het tienjarig bestaan onzer vereniging op 16 Juni a.s. een extra verzorgd Jubileumnummer uit te geven. Misschien zijn er onder onze leden die voor dit nummer een mooie foto of tekening met bijbehorend artikeltje willen afstaan. Wij zullen hiervoor gaarne de gelegenheid openstellen, en zien eventueele copie met afbeeldingen vóór 1 Mei a.s. tegemoet.

Het spreekt vanzelf, dat deze bijdragen aan hooge eischen moeten voldoen. Het bestuur zal beslissen welke artikelen voor dit Jubileumnummer in aanmerking komen, doch dit weerhoude niemand. Wat voor het Jubileumnummer minder geschikt is kan allicht voor een ander nummer zeer goed dienst doen. Men zende zijn pennevruchten dus voor 1 Mei aan de redactie.

Leeuwarden, Achter de Hoven 114bis

G. D. DUURSMAN.

FOTO'S - P. KOOY.

De laatste serie omvat: 26 Mamillaria chionecephala, 27 Echinopsis cinnabarina, 28 Mamillaria camptotricha, 29 Stapelia variegata en 30 Echinocactus submammosus.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring 's Gravenhage en Omstreken

Vergadering van 9 Februari 1929.

Nadat de Voorzitter verslag had uitgebracht over de Algemeene Vergadering te Utrecht en de verdere punten van de agenda waren afgehandeld, is op deze goed bezochte vergadering een gewichtig besluit genomen, een besluit, dat ook van groot belang is voor de Vereeniging Succulenta.

De Kring 's-Gravenhage zal ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Vereeniging geheel zelfstandig eene tentoonstelling organiseren. Eene commissie van voorbereiding had de noodige gegevens verzameld en eene begroting samengesteld. Een groot aantal handteekeningen waarborgen een garantie-fonds. Besloten werd, dat niet alleen liefhebbers, maar ook handelaars op de tentoonstelling inzendingen kunnen sturen, zoodat de bezoekers niet alleen hunne succulentenkennis, doch ook hunne verzameling kunnen uitbreiden.

Met algemeene stemmen werden de leden der voorbereidingscommissie benoemd tot leden van het uitvoeringscomitee, dat als volgt is samengesteld: Voorzitter de Heer J. J. Verbeek Wolthuys. Secretaresse-Penningsmeesteresse Mej. J. J. E. van den Thoon en leden de Heeren Ed. Becht, C. Bommeljé en W. H. Noteboom. Het secretariaat is gevestigd Amalia van Solmsstraat 80 Tel. 71038

De volgende Kringvergadering is bepaald op Zaterdag 9 Maart, des avonds 8 uur, in het gebouw Amicitia, Westeinde 15. Deze bijeenkomst zal voornamelijk gewijd zijn aan besprekingen betreffende de te houden tentoonstelling.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van Kring Amsterdam op Vrijdag 15 Maart, 's avonds 8 uur, Huize „Koningin Wilhelmina”, Prinsengracht 1015.

Op deze vergadering krijgt men het verslag van de Algemeene Vergadering en zal de Heer F. Huizinga zijn lezing met lichtbeelden houden welke op onze Jaarvergadering niet heeft plaats gehad. Verder nog zeer belangrijk nieuws waarvoor aller opkomst noodzakelijk is.

Orteliusstraat 187.

H. WITTE. Secretaris.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

J. Buma Jr., v/h. Oost Knollendam, thans Amsterdam O., Balistraat 12

B. A. van Tilburg. Krommenie, v/h. Wilhelminastraat 43, thans Backhuislaan 21.

Zuster E. Nierop, Rotterdam, v/h. Ochterveldtstraat 50. thans Beatrijsstraat 9b, p/a. Mevr. Beekman.

LIDMAATSCHAPSOVERSCHRIJVING.

Op verzoek hebben we het lidmaatschap van den Heer P. van Tol, Leiden, Hooigracht 54, overgeschreven op naam van zijn echtgenoot, Mevr. C. J. van Tol-Miolée.

BEDANKT.

Mevr. G. J. S. Boucher, 's-Gravenhage,

Mevr. Bé Groen-Broedelet, Haarlem.

H. de Jager, Rotterdam.

K. Koning, Rotterdam.

NIEUWE LEDEN.

A. T. G. Buitenhuis, Amsterdam Z., Poggenbeekstraat 19^{II}.

J. van der Eynde, Amsterdam Z., Sportstraat 21^I.

B. J. N. Nuberg, Amsterdam Z., 1e Jan v. d. Heijdenstraat 124.

J. Pol, Amsterdam Z., Ruysdaelstraat 114^I.

H. J. Karremans, Blerick bij Venlo, Blaricumplein 20.

Mej. M. Prinzen, Goes, Westwal 4.

W. G. van der Kloot, 's-Gravenhage, v. W. v. Dijkveldstraat 47.

W. Pas, 's-Gravenhage, Deimanstraat 66.

Mej. J. M. Bartstra, Groningen, Oranjestraat 25a.

Alph. Crolla, Maastricht, Meerssenerweg 309.

E. Cramer, Architect, Rotterdam, Spoorsingel 55b.

J. C. Huiske, Wormerveer, Wandelweg 42.

RECTIFICATIES.

In de opgave der nieuwe leden in het Februari-nummer zijn een paar drukfouten geslopen. De verbeterde adressen zijn:

H. P. Manus Jr., Amsterdam Z., Honthorststraat 30.

A. C. Cosijn, Gouda, Turfmarkt 68.

Vict. Naveau, 272 Lge Beeldekenstraat, Antwerpen.
 Mevr. R. Schuyt. 43 Avenue Louis Lapontre, Brussel.
 Mej. Will. J. van der Maarel. 9 Viale di Maja, Merano

BIBLIOTHEEK.

Nieuwe aanwinst

Duitsch.

- 76. F. Fobe** DIE KAKTEEN UND IHRE KULTUUR. Dritte Auflage, herausgegeben van R. Graessner. Mit 26 Abbild. Verlag von R. Graessner Perleberg. Geschenk van den Uitgever

VRAAG EN AANBOD.

Aangeboden wegens vergrooting een keurige Cactuskas, 3 meter lang. 1.80 breed. en voorzien van een installatie voor centrale verwarming met keteltje te bezichtigen bij P. M. Luca, Waalstraat 46. Utrecht.

Gevraagd Bloeibare exemplaren (liefst geen stekplanten van Phylloc. Latona en Phylloc. Gordonianus. Aanbiedingen aan den heer Arnold ter Weeme. Stationsweg A 49, Neede

Te koop gevraagd bewortelde stekken of jonge planten van de volgende Phyllohybriden Mlle Rose Weingat ten, Pfau, Jupiter
 Aanbiedingen aan R. H. Sieperda, Harlingen, Voorstraat 51.

HOOGSUCCULENTE MESEMBR. (18)

Rectificatie: Op pag. 27, 13de regel van boven, is een hinderlijke fout geslopen Er staat „Plant ongeveer 37 a 38 cM. hoog, stamloos. Men leze hiervoor 37 a 38 mM. hoog

„SUCCULENTA“

MAANDBIAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER. Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
--	--	---

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

NA DEN WINTER.

Nooit heeft de bloemenvriend den grimmigen wintervorst met zooveel vreugde den aftocht zien blazen als dit voorjaar. Nimmer ook hebben wij, zoolang 't ons heugen mag, de kneep van zijn ijzeren vuist zóó gevoeld als nu. Wat gaf het al een verademing, toen de despotische boeien slechts iets werden gestaakt. Wij wisten het, nu was het pleit gewonnen, aan de heerschappij van den tiran was een einde gekomen!

Maar ten koste van hoeveel offers? Ondanks de uiterste zorg zullen haast overal verliezen te betreuren zijn.

Elke wintertijd vraagt haar offers. De succulenten, uit het zonnige zuiden, houden niet van het kille noorden. Vooral de zwakke soorten, de jonge plantjes en de in den herfst al reeds iets kwijnende wezentjes, hebben het zwaar te verantwoorden. En als hier onder slachtoffers vallen, och, daarmee kunnen wij ons nog wel verzoenen. Maar als de sterke reuzen geveld worden, de planten vol kracht en levenslust, die sedert jaren den trots onzer collectie uitmaakten, dan gaat het ons na aan het hart!

Er zullen straks, als de planten weer op haar zomerstandplaats komen, heel wat ledige ruimten blijken te zijn. Dan gaan onze gedachten terug tot den vorigen zomer, toen daar die mooie planten in haar volle fleur stonden, door iedereen bewonderd, door ons zelf verafgood.

Wij treuren, maar wij laten den moed niet zinken! Al kunnen wij het ons indenken, dat jonge verzamelaars, die nog maar weinig tegenslagen hebben ondervonden, het hoofd een wijle moedeloos

zullen laten hangen. In de meeste gevallen zal men toch nog wel iets behouden hebben! Maar zelfs al is alles verloren, dan nòg het hoofd omhoog! Wij zelf hebben in vroeger jaren meer dan eens teleurstelling op teleurstelling gehad. Maar wij moeten eerlijk bekennen, achteraf beschouwd bleken de verliezen ons ook nog wel iets te hebben geleerd. Het gaat met de succulenten liefhebberij precies gelijk als in het menschenleven. Tegenspoeden zijn vaak heilzaam, zij stalen den moed, zij versterken de hoop, zij vermeerderen den ijver en sporen aan tot verdubbelde krachtsontwikkeling. Zonder strijd en zonder tegenspoed gaat het nu eenmaal niet, noch in de menschenwereld, noch in het leven van plant en dier in de vrije natuur.

Wij vragen ons af: „waren de planten die wij hadden wel alle voor ons geschikt? Waren er niet bij, die een veel zorgzamer verpleging noodig hadden, dan wij ze in onze primitieve winterbewaarpplaats konden geven? Wij denken aan de lastige importen, die voor een ervaren kweker nog vaak raadsels blijken, wij denken aan de hoog-succulente Mesembrianthema's, waarmee men slechts onder bepaalde gunstige omstandigheden, eenig succes kan hebben. En hebben wij niet vaak geconstateerd, dat juist deze soorten door den beginneling bij voorkeur worden aangeschaft? Zeker, deze soorten hebben een groote bekoring, zij zijn verleidelijk als men ze bij den ervaren liefhebber, of bij den kweker ziet, of wanneer men er een beschrijving met afbeelding van onder de oogen krijgt. Maar zulke planten passen niet voor den beginneling, zij passen evenmin voor den meer ervaren kweker die er geen geschikte plaats voor heeft en ze niet de groei- en levensvoorwaarden geven kan welke ze noodig hebben.

Wanneer wij derhalve onze gehavende verzameling weer gaan aanvullen, dan doen wij dit niet, door de catalogi onzer kwekers na te snuffelen en al het mooie en zeldzame dat daarin wordt aangeboden op de bestellijst te zetten. Voor veel geld zouden wij hoogstens één zomer plezier kunnen hebben en met dubbele teleurstelling moeten ervaren, dat wij er toch geen succes mee hebben.

Ook zouden wij niet willen adviseeren om direct weer een groote verzameling bij te koopen. Een verzameling moet groeien, zal ze de meeste bevrediging geven. Niet in den omvang der collectie bestaat haar waarde, noch uit de zeldzaamheid der planten. De vraag is niet: „uit hoeveel soorten bestaat de verzameling”,

of: „wat hebben de planten ons gekost?” Een collectie van 25 met zorg gekozen soorten, misschien uit kleine stekjes opgekweekt, door een vriend bereidwillig afgestaan, heeft voor ons meer waarde dan een kas vol zeldzaamheden door speciale plantenzieken voor groote sommen bijeengebracht.

Wij beginnen derhalve in de eerste plaats eens een lijstje samen te stellen van gemakkelijk groeiende en spoedig bloeiende succulentensoorten. In onze Nederlandsche handboekjes vinden wij genoeg dezer soorten vermeld, zoodat wij kunnen volstaan met hiernaar te verwijzen. Al naar de beurs het toelaat gaan wij uit dit lijstje een meer of minder groot sortiment kiezen om hiermee weer ons geluk te beproeven. Allicht is er ook nog wel de een of ander bevriende verzamelaar, die ons aan een klein stekje kan helpen. Dan hebben wij spoedig weer een kleine collectie bijeengebracht, nu van gemakkelijk groeiende en tamelijk sterke soorten, zoodat wij vol hoop de toekomst tegemoet zien.

G. D. D.

OPUNTIA CRINIFERA, PFEIFFER

door

C. A. MAASS, Hamburg.

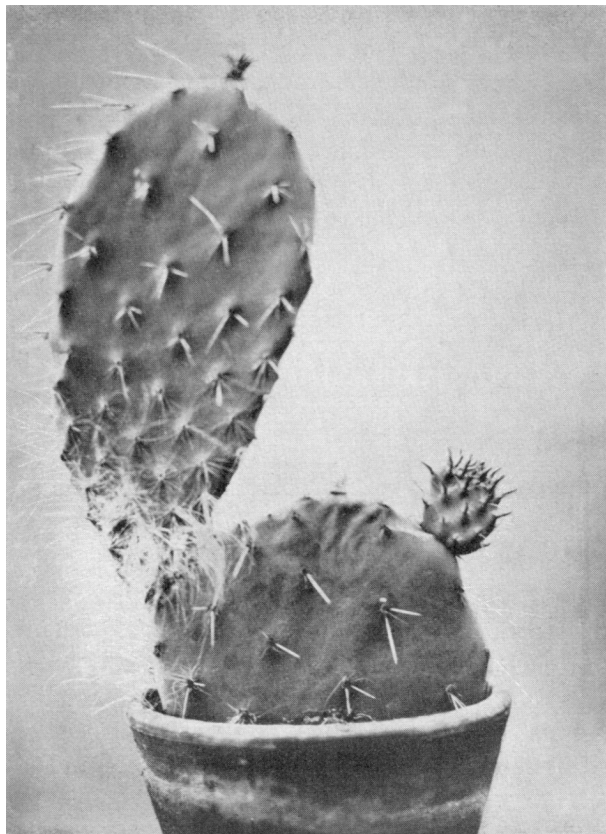
Met 1 afbeelding.

In de beschrijving der in de Duitsche tuinen levend voorkomende cactussen door Dr. L. Pfeiffer (1837) komt bij de Opuntiaafdeeling, wier stammen geled (caule articulata) en wier geledingen plat zijn (articulatis compressis latis), bij de onderafdeeling compresso articulata, die weder in vier groepen verdeeld is, namelijk in die der glabratae, pulvinatae, criniferae en aculeatae, onder groep 3, de criniferae (de haardragenden) de hierboven genoemde Opuntia crinifera Salm voor, die dan overeen zou moeten stemmen met Opuntia senilis Parm.

Volgens Dr. Pfeiffer's beschrijving is de groei dezer soort niet hoog, de geledingen zijn langwerpig of eivormig, flauw groen; doornkussens tamelijk dicht opeen, bol, wit met drie tot vier zeer fijne, tamelijk stijve, bruinroode doornen en een groot aantal witte, zijdeachtige, lange borstelharen, die naar omlaag hangen. De geledingen zijn 4,5 - 12 c.M. lang, 2,4 - 4,5 c.M. breed, aanvankelijk zonder wol; doornen 5 - 6 m.M. lang, de woldraden

(meer dan 2,4 c.M.) omhullen gelijdelijk den ganschen stam: blaadjes 4 m.M. lang, teruggebogen, aan den spits roodachtig.

Pfeiffer merkt op, dat er nog meerdere op deze soort gelijkende vormen zijn, waaronder één zich hoofdzakelijk onderscheidt, doordat de roodbruine doornen geheel ontbreken. Dit zou dan zijn de *Opuntia lanigera* Parm, waarvan toendertijd nog niet uit te maken was, of het werkelijk een soort, dan wel eene varieteit was.

Opuntia crinifera Pfeiffer.

(½ nat. grootte.)

Photo De Laet - Contich (Antwerpen).

Als vaderland dezer vormen werd door Pfeiffer Brazilië genoemd.

Bij gelegenheid van een studiereis naar den heer de Laet te Contich in het jaar 1925 werd ik op een *Opuntia* opmerkzaam gemaakt, die zonder naamsaanduiding in de buitengewoon rijke

NOOT: zie pag. 175 jaargang 12 (1930), afgebeeld is *Opuntia pailana* Weingt.

verzameling stond en waarvan een klein exemplaar hierbij naar een foto van de Laet is afgebeeld.

Op deze soort paste de Pfeiffer'sche beschrijving van *Opuntia crinifera* in het algemeen, doch de genoemde zachte haren naast de doornen waren niet op alle dorenkussens aanwezig, daarentegen zeer in het oog loopend steeds slechts alleen aan de onderste deelen der leden, aan de oude, zoowel als aan de jonge. De planten kregen daardoor een zeer eigenaardig aanzien, temeer daar ook de doornen alle zuiver wit, dus juist evenzoo als de wolharen gekleurd waren. In den beginne leek het ons twijfelachtig, of we hier met de eigenlijke *Opuntia crinifera* Salm of met de varieteit *lanigera* Parm te doen hadden, omdat de heer de Laet deze soort niet uit Brazilië, maar van een zijner oudste en meest vertrouwde verzamelaars uit Mexico ontvangen had, die daar de betreffende soort steeds in gezelschap van *Echinocereus de Laetii* Gürcke had aangetroffen op een hoogte van 7000 - 8000 voet boven den zeespiegel, tusschen licht kreupelhout en wel in de Sierra de la Paila in den Staat Coahuila.

Salm-Dyck noemt de soort reeds in 1844 als synoniem met *Opuntia fulvispina* Salm en *Opuntia senilis* Parm en in tegenstelling hiertoe *Opuntia crinifera* var. b Pfeiffer als synoniem met *Opuntia lanigera* en *Opuntia Pintadera* Hort. (Zie: *Cactaeae* in *Horto Dyckensii cultae* anno 1844). Reeds in 1849 verschijnt daarentegen bij Salm onder de sectie par. 2 „Ellipticae” bij groep „crinitae” de *Opuntia crinifera*, Pfeiffer (Enum. pag. 157) dus niet *Opuntia crinifera*, Salm-Dyck tezamen met *Opuntia lanigera* Salm en *Opuntia Pintadera*, Hort. zonder opgave der beweegredenen, die deze auteursnamenverwisseling verklaart. Of het dan ook met een bepaalde bedoeling gebeurd is, valt helaas niet na te gaan. *Opuntia crinifera* B. *lanigera*, Pfeiffer werd nu met *Opuntia senilis* Parm. en *Opuntia fulvispina* Salm (Pfeiffer, Enum. pag. 104) in overeenstemming gebracht.

Labouret herhaalt in 1853, zooals geregeld is aan te toonen, de door Salm gestelde diagnosen (beschrijvingen). Hij voegt er echter aan toe, dat de wolharen slechts bij jonge planten te vinden zijn, daarentegen op ouderen leeftijd voor talrijke borstels en vaal bruinroode doornen plaats maken. Maar, terwijl Labouret voor *Opuntia lanigera* Salm (synoniem *Op. crinifera* Pfeiffer en *Op. Pintadera* Hort.) weer Brazilië als land van herkomst noemt, laat

hij dit in het onzekere voor *Opuntia crinifera* b. *lanigera* Pfeiffer (= *Op. senilis* Parm en *Op. fulvispina* Salm). Importen welke opheldering hadden kunnen geven, moeten in dien tijd tamelijk zeldzaam geweest zijn.

Nog in Förster-Rümpel (1886) gold voor de laatstgenoemde vormen Zuid-Amerika en voor de eerste speciaal Brazilië als land van herkomst.

Bij al de hiervoor genoemde beschrijvingen ontbraken steeds nadere bijzonderheden over de bloemen. Deze bracht eerst in 1899 Prof. Dr. K. Schumann in zijn Monografie en volgens deze moeten de bloemen wel zeer merkwaardig zijn.

K. Schumann schrijft:

Bloemen tot 10 c.M. in doorsnede, binnenste bloemdekbladeren breed rhombisch, goudgeel, van buiten roodachtig, aan den rand gekroesd. Helmdraden en helmknopjes heldergeel. De roseroode stijl steekt boven de meeldraden uit met geelgroene stempels. Deze opgaven heb ik helaas bij de importplanten van den heer de Laet nog niet kunnen nagaan. Overigens is de beschrijving van Schumann betreffende den habitus der plant heel wat meer karakteristiek dan die van Pfeiffer. K. Schumann schildert de soort als struikachtig groeiend, rijk vertakt tot 1 M. hoog. Geledingen omgekeerd-eivormig meest smaller, tot breed spatelvormig, van onderen versmald, 15 c.M. lang en tot 8 c.M. breed, heldergroen en weinig glanzend. Blaadjes priemvormig, naar buiten gebogen, 4 m.M. lang, spoedig afvallend. Wat het overige betreft, vermeldt Schumann uitdrukkelijk: doornen 6 - 8, later meer, wit, glasachtig, hoogstens 1 c.M. lang (volgens Dr. Weber, Parijs, een zeer goed kenner van Mexicaansche cactussen tot 3 c.M.) Hierbij treden vaak lange, zijdeachtige wolharen, in het bijzonder aan het benedengedeelte der jonge leden op, die aan vele planten aan den basis dichte witte plokken vormen.

Deze kenmerken zijn ook zonder bloemwaarnemingen typisch voor de door den heer de Laet ingevoerde planten.

Over de geografische verbreiding zegt K. Schumann: Gewoonlijk wordt Brazilië als vaderland aangegeven, is met *Opuntia Scheeri* Web, het naast verwant en komt, daar deze in Mexico thuis hoort, zeer zeker ook daar van daan.

Het bewijs voor deze veronderstelling is nu door de planten en de mededeelingen van den heer de Laet geleverd. Het verschijnen der zijdeachtige wolharen juist aan de verbindingsplaatsen

der geledingen heeft klaarblijkelijk ten doel deze plaatsen van geringe sapstreaming tegen koude winden te beschutten en storingen in de sapcirculatie te voorkomen. Om dezelfde reden is ook de in gezelschap van deze soort levende *Echinocereus de Laetii* Gürcke zoo buitengewoon sterk behaard. Deze aan koude gewende hooggebergteplanten zullen dientengevolge bij ons, bijzonder in den winter, niet te warm gehouden moeten worden, om te voorkomen, dat de haartooi bij de jonge scheuten achteruitgaat.

Vertaling v. D. H.

(Wordt vervolgd.)

HET KETELTJE VOOR DE CENTRALE VERWARMING.

In het Juninummer 1928 van *Succulenta* heb ik het een en ander medegedeeld over een warmwaterverwarming in een plantenkas. De vele brieven die ik naar aanleiding hiervan ontving van leden, die met belangstelling informeerden naar de constructie van een solide keteltje, bewijst wel, dat velen hun vetplanten in verwarmde kassen overwinteren.

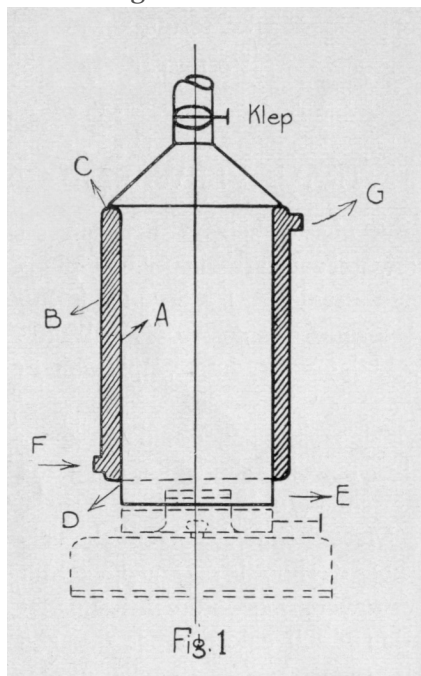
Bij de centrale verwarming speelt de stookgelegenheid een voorname rol. Deze moet gedurende het bedrijf zuinig zijn, doch ook bij strenge koude aan de gestelde eischen voldoen.

In een kleine kas van een paar Meter lengte, met enkele verwarmingsbuizen, is een heel klein keteltje noodig; deze zijn echter nog niet in den handel. Voor een weinig grootere kassen met een warmtecapaciteit van meer dan 4000 caloriën per uur zijn reeds gietijzeren verwarmingsketels te verkrijgen, welke uiterst geschikt zijn, daar deze onder een tablet geplaatst kunnen worden en weinig ruimte in beslag nemen. Deze ketels worden meestal gestookt met cokes, anthraciet, eierkolen of bruinkoolbriketten. Het meest geschikte materiaal voor deze kleine keteltjes is anthraciet. De ketels kunnen hiermede zeer nauwkeurig worden geregeld en tevens gedurende den nacht worden aangehouden, zoodat des morgens nog voldoende vuur in den ketel is.

Voor de plantenkassen zooals tal van leden voor de vetplanten erop nahouden, zijn keteltjes noodig, welke zoo klein van afmetingen moeten zijn, dat het stoken met vaste brandstof niet meer kan worden toegepast. De vulruimte zou te klein zijn en er zou dus met korte tusschenpoozen bijgevuld moeten worden. Als brandstof komt in de eerste plaats petroleum in aanmerking.

Om de keteltjes zoo goedkoop mogelijk te maken, zal ik materialen gebruiken, welke overal gemakkelijk te verkrijgen zijn.

Voor ons keteltje hebben wij noodig, een solide petroleumkachel, zooals voor kamerverwarming worden gebruikt. Een bekend merk is het fabr. Haller. Van deze kachel nu gaan wij den ronden mantel wegnemen en vervangen dezen door een dubbelen mantel. Fig. 1 laat de constructie duidelijk zien.

De binnenmantel A. wordt gemaakt precies zooals de mantel van de kachel oorspronkelijk was, met dezelfde doorsnede, de hoogte kan, indien de ruimte dit toelaat iets hoger worden gemaakt en wel tot 25 c.M.

De buitenmantel B. is iets korter, dit met het oog op het plaatsen op het onderstel.

Bij C. wordt de binnenmantel met den buitenmantel met elkaar verbonden en wel moet de binnenzowel als de buitenmantel van een ronden kant worden voorzien zoodat slechts één verbinding ontstaat.

Bij D wordt de buitenmantel op den binnenmantel vastgemaakt
Aan den eenen kant, zoo hoog

mogelijk, wordt een uitlaat en aan de andere zijde, zoo laag mogelijk, de retourinlaat aangebracht.

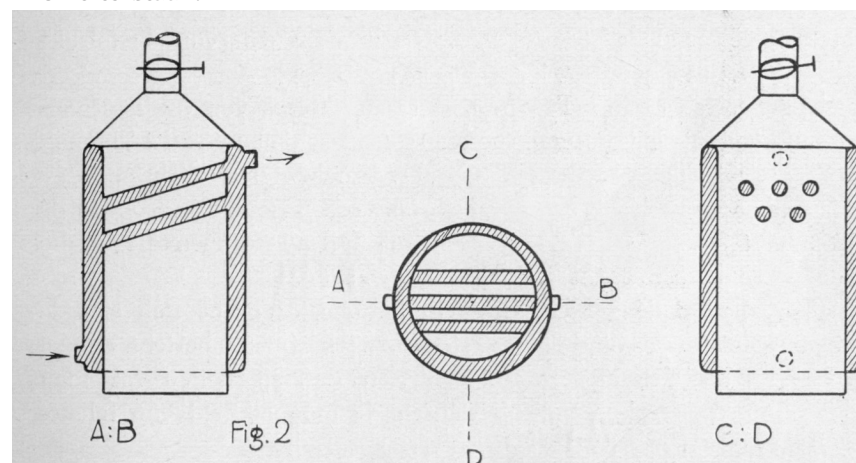
Voor het afvoeren van de verbrandingsgassen moet het keteltje worden voorzien van een afvoerbuis van c.a. 5 - 10 c.M. doorsnede, al naar de grootte van het te gebruiken type.

In deze afvoerpijp wordt een klep ingebouwd, welke de verbranding regelt. Hoe lager de pitten branden, hoe meer wordt de klep gesloten, opdat de warmte zooveel mogelijk in den ketel blijft en door het water in den dubbelen mantel kan worden opgenomen. Het juiste instellen van de regelklep in verband met de hoogte van de vlam vereischt eenige routine, doch kan door probeeren gemakkelijk worden aangeleerd.

De rookafvoer wordt niet aan het keteltje vastgemaakt, doch

wordt zuiver sluitend los op den ketel gezet, er dient echter op gelet te worden, dat geen ruimte ontstaat, waardoor lucht uit den ketel, of in den ketel kan stroomen, hierdoor wordt de regeling bezwaarlijk of gaan de branders walmen.

De dubbele mantel mag echter niet aan het onderstel worden vastgeschroefd. Daar de ketel met de buisleiding vast verbonden is, zou het niet meer mogelijk zijn het onderstel weg te nemen voor het bijvullen en het schoonmaken van de branders. Het eenvoudigste is, het onderstel op een verhooging van c.a. 5 c.M. te plaatsen en wel zoodanig, dat de waterketel zuiver luchtdicht aansluit, zooals de enkele mantel bij de kachel. Moet de kachel worden bijgevuld, zoo neme men eerst de verhooging weg, waarna het onderstel 5 c.M. lager komt en dus vrij van den bovenketel komt te staan.

Aan het onderstel, waarop de branders zijn met de verdere armaturen, mag verder niets worden veranderd. De toevoer van lucht naar de branders is in de fabriek geregeld en indien men hierin verandering brengt walmen de branders. Men moet er dus rekening mede houden, dat de nieuw te maken dubbele mantel op het onderstel rust. De dubbele mantel is te maken van 2 - 3 m.M. dik plaatijzer en moet geheel autogeen worden gelascht. Wordt de ketel van een dunnere plaat gemaakt, dan is het gewenscht enkele horizontale steunen erin te maken.

De capaciteit van den ketel kan nog worden verhoogd, door in den ketel eenige schuin oplopende pijpen aan te brengen, waardoor het water van den achterkant (retourinlaat) naar den voorkant (aanvoeruitlaat) kan stroomen.

In Fig. 2 is het keteltje met deze pijpen aangegeven.

Al naar gelang van de grootte van den ketel kunnen 2 of 3 pijpen naast elkaar en 1, 2 of 3 rijen onder elkaar worden gemaakt.

De diameter van deze pijpen is 1/2" of 3/4".

Deze kleine keteltjes voor petroleum worden vervaardigd door de firma Volker, Kanaaldijk te Eindhoven.

A. OBERHOLZER, Ing.

Eindhoven, Gestelschestr. 122B.

TWEEDE NATIONALE CACTUSTENTOONSTELLING.

De zaak marcheert goed, heel goed zelfs!

Welke zaak? Wel, de Cactustentoonstelling te 's-Gravenhage. Het heele land is er vol van, ten bewijze waarvan de talrijke adhaesiebetuigingen.

Mejuffr. van den Thoorn, de Secretaresse van de Tentoonstellingscommissie, ontving tot aan het verschijnen van dit nummer, van Succulenta, een groot aantal verzoeken om inlichtingen en verschillende beslissingen zijn dan ook reeds genomen, zoodat de Commissie met gerustheid verder gaat met alle dingen die noodig zijn om deze Show tot een succes te maken.

Hen die op dit bericht gewacht hebben, alvorens zich met de Commissie in verbinding te stellen, zij hiermede bericht dat zij vóór 1 Mei a.s. moeten doen blijken dat zij willen inzenden daar bij later inkomende berichten de mogelijkheid van teleurstelling zeer groot is.

Op de, 9 Maart, gehouden vergadering, van den Kring 's-Gravenhage, is met algemeene stemmen een voorstel aangenomen om een bedrag van f 25,-, uit de Kringkas, beschikbaar te stellen voor prijzen die bestemd zijn voor de, door de jury aan te wijzen, beste liefhebbers-inzendingen, alle verdere prijzen worden in het volgende nummer van Succulenta meegedeeld.

Als norm voor de keuring zijn de volgende groepen, waarbij zooveel doenlijk met alle mogelijkheden rekening is gehouden, aangenomen.

Groep 1. Gemengde verzamelingen (Cactussen en andere Succulenten, gemengd).

Groep 2. Verzamelingen uitsluitend Cactussen (Diverse Geslachten gemengd).

Groep 3. Verzamelingen uitsluitend andere Succulenten (Diverse Geslachten gemengd).

Groep 4. Verzamelingen van minstens 10 planten, allen behorende tot 1 Geslacht (B.v.b. 10 of meer species Echinocactus, 10 of meer species Cereus, 10 of meer species Gasteria enz.).

Groep 5. Inzendingen uitsluitend Importplanten.

Groep 6. Inzendingen uitsluitend door den inzender zelve geteelde zaailingen (Cactussen en andere Succulenten).

Groep 7. Diversen. (Inzendingen boeken, plaatwerken, foto's, lantaarnplaatjes, cactuspotten e.d.g.).

Voor den fraaisten of belangrijkste stand, bestemd voor den verkoop van planten, van een Handelaar, zal een diploma beschikbaar gesteld worden.

Bovendien wordt er aan een gansche serie aangename verrassingen gewerkt waarover nog nadere gegevens zullen volgen.

De Tweede Nationale Cactustentoonstelling zal gehouden worden op 7, 8 en 9 Juni 1929, in het Gebouw Excelsior, Zeestraat 57, te 's-Gravenhage.

Alléén leden van de Nederlandsche Vereeniging van Vetplanten-verzamelaars „Succulenta” kunnen gratis inzenden, ieder lid onzer vereeniging is dus welkom.

Verkoop van planten enz. mag alleen plaats vinden aan speciale, „Handelaren” stands, waarvoor als zoodanig den, door de Commissie bepaalden, huurprijs is betaald.

Handelaren die een stand, voor den verkoop van planten, op deze Tentoonstelling wenschen kunnen de beschikking krijgen over een minimum-ruimte van 3 vierkante Meter. De prijs daarvoor bedraagt f 5,- per vierkante Meter welk bedrag vóór of op den 1^{en} Mei 1929 moet worden voldaan.

De Stands moeten op Donderdag 6 Juni geetaleerd en geheel gereed gemaakt worden en Maandag 10 Juni 1929, uiterlijk 4 uur 's middags, ontruimd zijn.

Ik meen hiermede alle, op het oogenblik noodige en ter zake dienende, dingen meegedeeld te hebben en wil nog slechts even daarop wijzen dat, hoewel de termijn voor inschrijving misschien wel niet absoluut gesloten zal zijn op 1 Mei a.s., het toch zeer ernstig aanbeveling verdient om niet tot het allerlaatste oogenblik met aanmelding te wachten.

Het is inderdaad niet buitengesloten dat de Commissie, hoe ongaarne dan ook, te laat inkomende aanvragen zal moeten weigeren, indien plaatsgebrek zulks noodig maakt; tijdige opgave is zoowel in het belang van den exposant als van de expositie.

Alle correspondenties, geldzendingen enz. moeten gericht worden aan Mejuffr. J. J. E. van den Thoorn, Amalia van Solmsstraat 80, te 's-Gravenhage.

Ten slotte: De Commissie doet haar best en werkt hard! Voor wat, hoort wat! De Commissie doet daarom een dringend beroep op Uw aller hulp.

Geef U tijdig op, indien Gij wilt inzenden, en wordt door U niet ingezonden . . . . verblijdt haar dan met Uwe mededeeling dat Gij een bedrag voor een prijs wilt beschikbaar stellen.

Kleine bedragen daarvoor zijn ook welkom, enkele kleine bedragen gecombineerd vormen samen óók een hééle prijs!

Indien allen helpen (ook op U persoonlijk komt het aan) dan wordt deze Tentoonstelling een werkelijke gebeurtenis . . . . en hoe indrukwekkender wij kunnen voor den dag komen hoe grootter het succes zal zijn . . . . en hoe grootter het succes wordt hoe meer het belang van de Vereeniging gediend zal zijn . . . . en dat is ten slotte: Uw eigen belang.

Voorburg, Maart 1929.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Moeten wij het sympathieke streven van Kring Den Haag nog aanbevelen? Ieder die iets voor de belangen onzer Vereeniging gevoelt - en dat doen toch allen! - zal naar vermogen medewerken om deze Nationale Cactustentoonstelling glansrijk te doen slagen. Red.

DE SUCCULENTEN V.

Gepantserde bladeren.

In een der eerste nummers van deze artikelen-reeks heb ik geschreven dat er zulke buitengewoon merkwaardige waarnemingen te doen zijn bij de Succulenten. Dit opstel zal een der meest wonderlijke verschijnselen behandelen en daarbij zal weêr eens blijken dat de werkelijkheid vaak vreemder is dan het verlichtsel.

De plant waarover het ditmaal gaat is het Sikkel-dikblad" d.i. *Crassula falcata* Willd. (Syn. *Rochea falcata* D. C., *Larochea falcata* Haw., *Crassula obliqua* Andr.).

behoort tot de Zuid-Afrikaansche flora en komt, volgens Marloth: „nicht ganz häufig“, voor in den Portulacariagordel, op ± 50 M. hoogte, van de Swanepoelspoortbergen.

In onze culturen heeft de plant dof-fluweelige grijs-groene bladeren die echter in hun Vaderland wit zijn.

De bloeiwijze bestaat uit een groot plat scherm door tallooze roode bloempjes gevormd waarboven de nog talrijker helmknoppen een gouden sluier spreiden.

De gedaante van de sikkelvormige bladeren is op afbeelding 1, een reproductie naar een opname van onzen Voorzitter, uitstekend waar te nemen en behoeft geen verdere beschrijving al zal dan ook het grootste gedeelte van dit artikel er over handelen.

En eigenlijk toch ook weêr niet want ik zal nu niet over die bladeren zelve doch over een aan hun

Afb. 1.

Crassula falcata Willd.

Photo Chr. de Ringh.

oppervlak voorkomende inrichting schrijven die trouwens eveneens aan de stengels eigen is n.l. een laag cellen die gezamenlijk een kiezel-pantser vormen.

Kerner von Marilaun heeft daarover in zijn „Pflanzenleben“¹⁾, dl. 1, op bladz. 299 enz., zeer interessante mededeelingen gedaan, die zeer wel waard zijn, den succulentenliefhebbers, niet onthouden te worden. Daarvan volgt hier de vertaling (met een enkele noodige rectificatie! zooals die, op bladz. 394 en 395, van het eerste deel, van de Nederlandsche vertaling van dit werk, door Dr. Vitus Bruinsma,²⁾ voorkomt.

¹⁾ Leipzig, Verlag des Bibliographischen Instituts, 1887.

²⁾ A. Kerner von Marilaun. Het leven der planten, naar den 2^{den} druk, voor Nederland bewerkt door Dr. Vitus Bruinsma.

Wij lezen daar over die inrichting of beter gezegd: over dat pantser, als volgt:

Bij sommige dikbladige planten, met name bij de, in het Kaapland t'huisbehoorende, *Crassula falcata* doen zich de met lucht gevulde cellen, waaruit het tegen verdamping beschuttende kleed der bladeren en stengels is geweven, als blaasvormig opgezwollen lichamen voor en daar die blazen, nauwkeurig naast elkaar geplaatst, dicht aaneensluiten, vormen zij tezamen een laag, die zich over de andere opperhuidcellen als een pantser uitbreidt.

De gewone opperhuidcellen zijn klein en slechts weinig verdikt aan den buitenwand. De cellen die het pantser samenstellen zijn daarentegen buitengewoon sterk vergroot, reeds hun steelvormige voet, die als een wig geschoven is tusschen de gewone epidermiscellen, is betrekkelijk groot; maar de blaasvormige opzwellung heeft afmetingen die wel het 600-voud bedragen van de maat der gewone opperhuidcellen. Alle blaasjes sluiten dicht aaneen en hebben door den druk, dien zij wederkeerig op elkander uitoefenen, bijna den vorm van een kubus gekregen. Waar er desniettenstaande nog een opening zou overblijven, gaan van de blazen uitwassen en uitstulpingen naar links en rechts, die zoo in elkaar sluiten dat een volkomen gesloten pantser ontstaat.

Deze laatste naam is hier te meer gerechtvaardigd, omdat de blaasvormig gezwollen cellen, van *Crassula falcata*, hard zijn als kiezelsteenen. In hun celwand is overvloedig kiezelzuur afgezet en door ze uit te gloeien krijgt men een echt kiezel-skelet, zooals van Diatomaceae.

Dat in den drogen tijd zulk een pantser de saprijke cellen, die het bedekt, uitstekend beschut tegen verdamping, zal wel niet verder behoeven te worden aangeduid.

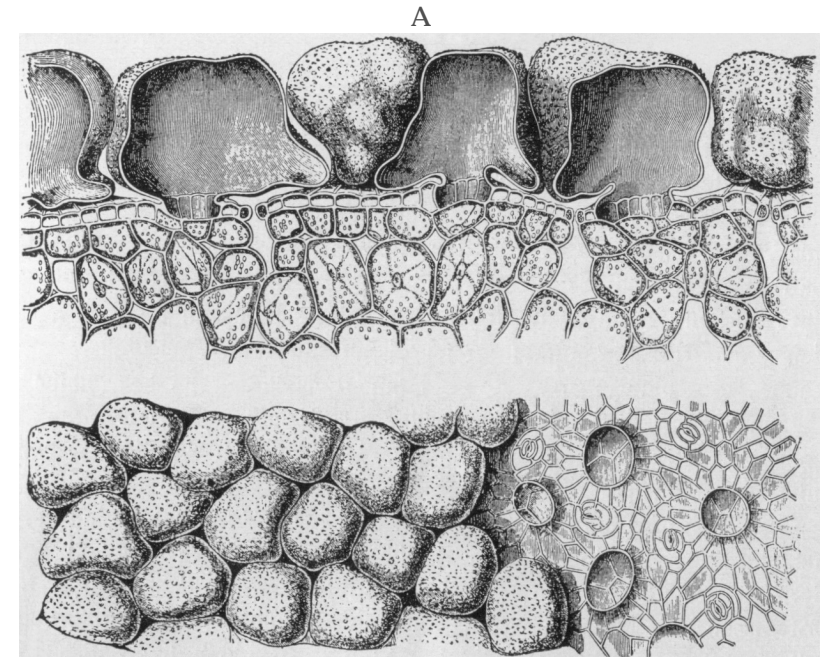
Bovendien komt hier nog een andere omstandigheid in aanmerking. De blaasvormig opgezwollen cellen zijn ook bij volkomen volwassen bladeren nog door protoplasten bewoond van welke ieder een zeer dun belegsel aan den wand vormt en een groote, met celvocht gevulde, lichaamsholte bezit; eerst bij oudere bladeren zijn dan de blaasvormige cellen met lucht gevuld. Zoolang zij nog waterig celvocht bevatten vormen zij een watervoorraad, waaruit de eronder liggende, bladgroen houdende, groene cellen in den tijd der grootste droogte, als

alle andere bronnen zijn uitgeput, water kunnen putten.

Juist de omstandigheid, dat hier de watervoorraad aan den buitenomtrek van de plant zich bevindt, waar de prikkels tot uitdamping in de omringende lucht het sterkst werken, bewijst hoe goed de verkiezelde wanden dezer blazen functionneeren. Men kan ze het best met glazen fleschjes vergelijken welker mondingen naar het groene weefsel zijn gericht en welker wanden geen water doorlaten.

Tot zoover de Heeren Kerner en Vitus Bruinsma van wier werk hier, met veel dank, is gebruik gemaakt.

Afbeelding 2 is een microscopische vergrooting van het kiezel-pantser en een gedeelte van de verdere opperhuid.

B

Afb. 2

Crassula falcata.

Kiezelpantser (naar: Kerner von Madam).

In A zien wij, ongeveer 600 maal vergroot, een gedeelte van de opperhuid, in dwars-doorsnede (zij-aanzicht). Duidelijk blijkt het enorme verschil in grootte van de kiezelcellen en de daar-

onder liggende gewone opperhuidcellen. Ook de mededeeling dat de cellen van het pantserkleed als fleschjes met den mond naar het onderliggende weefsel gekeerd staan wordt er duidelijk door.

In B ontmoeten wij, ongeveer 300 maal vergroot, eveneens een gedeelte opperhuid doch nu van bovenaf gezien. Wij zien nu op de toppen der kiezelcellen en nu valt het eerst recht op hoe door de wederzijdsche druk dier cellen een vrijwel aaneengesloten pantser ontstaan is. Rechts op deze opname is een gedeelte der blazen weggenomen en zien wij de min of meer ronde steeltjes waarmede de kiezelcellen in het onderliggende weefsel zijn ingedrongen en daaromheen het gewirwar der gewone opperhuidcellen en huidmondjes die er door worden afgedekt.

Veel behoef ik aan deze regelen niet toe te voegen, in hoofdzaak wilde ik nog slechts wijzen op deze omstandigheid dat de blazen van de oudere bladeren niet meer door protoplasten bewoond worden doch met lucht gevuld zijn.

Dit lijkt mij een analoog verschijnsel met wat wij opmerken bij bedoornde en behaarde planten.

Die doornen en haren zijn, zooals ik vroeger reeds schreef, het veelvuldigst ter plaatse van den nieuwgroei, d.i. van het vegetatiepunt. Lager langs den stengel verdwijnen zij vaak geheel. Ik heb dat zoodanig opgevat dat zij de jongste deelen van de plant door den gevaarlijksten tijd (hun jeugd stadium tot na het volbrengen van de voortplantingsperiode: bloeien en vrucht dragen) heen helpen.

Daarna zijn die gedeelten grover en sterk genoeg geworden en behoeven zij die hulp niet meer, hun werk is dan verder ook minder belangrijk.

Ook bij *Crassula falcata* zie ik weer dat de grootste hulp, in hetzelfde levenstijdperk, door de kiezelcellen en het celvocht van de, dan nog daarin aanwezige, protoplasten geboden wordt, zelfs volwassen bladeren bezitten nog een volledige uitrusting doch mijns inziens slechts tot dat het blad zoover van het vegetatiepunt is afgeweken dat het van geen belang meer is voor de zoodanig genoemde omstandigheden en (want) daarna bevatten de blazen slechts lucht en ook voor deze bladeren is er dan nog slechts minder belangrijk werk te doen.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Voorburg, Januari 1929.

FOTOGRAFEEREN VAN PLANTEN.

Wij meenen goed te doen plaatsing te geven aan ondervolgend schrijven, naar den inhoud waarvan wij kunnen verwijzen.

Indien er onder onze leden meerderen zijn, die over bovenvermeld onderwerp eenige artikelen in ons tijdschrift zouden wenschen te zien opgenomen, dan zou de Redactie (Achter de Hoven 114 bis, Leeuwarden) daarvan gaarne met een enkel woord bericht ontvangen. Red.

Geachte Heer Redacteur,

Toen ik, nu alweer ruim een jaar geleden, voor de leden van den Kring den Haag eens een avond sprak over het fotografeeren van onze planten, begon ik daaraan in de vreeze, dat dit onderwerp maar een deel van mijn gehoor zou interesseeren.

Want, dacht ik, alle aanwezigen, zonder uitzondering, zijn succulentenliefhebbers, maar hoevelen zijn er ook amateur-fotografen? Er wordt tegenwoordig wel schromelijk veel gekiekt, maar zoover dat iedereen met een foto toestel rondsjuwt zijn we toch nog niet.

't Viel mee.

Toen ik aan het slot van mijn - uiteraard oppervlakkige - causerie was gekomen, bleek dat ik geen van mijn toehoorders in slaap had gepraat. Een aantal gevraagde nadere inlichtingen wees op meer contact dan ik zelf verwacht had.

Uitgenoodigd door de kringbesturen Amsterdam en Utrecht, herhaalde ik in die plaatsen mijn voordracht en ook daar bemerkte ik betrekkelijk weinig knikkebollende toehoorders.

Triomf dus over de heele linie? Ik had dus een onderwerp aangesneden, dat in een vereeniging van succulentenminnaars opgeld deed?

Ja . . . maar . . . er was een „maar“.

Bij mijn voordrachten had ik gelegenheid ter demonstratie een groot aantal vrij wel geslaagde foto's van mooie, zeldzame, of om andere redenen interessante succulenten te projecteeren.

Voor mij zelf is het nog een onbeantwoorde vraag: heeft niet die projectie de aandacht bezig gehouden en heeft men niet de mondelinge voordracht in den koop toe genomen? Heeft men daar niet, als door een soort rijstebrijberg, dapper doorheen gegeten?

U ziet, M. d. R., ik tracht mijn ijdelheid baas te blijven.

En nu stuurt U mij daar plotseling de briefkaart van een

medelid uit Maassluis op het lijf, waarin niet meer of minder gevraagd wordt dan woordelijk het volgende:

„Zeer gaarne zag ik in het eerstvolgend nummer van „Succulenta” „een uiteenzetting gegeven over de wijze hoe men het best cac- „tussen kan fotografeeren. De bedoeling is, bij dag- of avond- „licht, achtergrond, enz.”

En U, M. d. R., schrijft er ongeveer bij: Asjeblijft! Wilt U dat maar eens opknappen.

Kijk eens, M. d. R., laten we zeggen: ik wil, en met genoegen. Maar doe ik er, behalve ons medelid uit Maassluis, nog een voldoende aantal anderen eveneens een genoegen mee?

Ik, voor mij, twijfel en denk aan den rijstebrijberg. Zie boven.

Tijdens de laatste jaarvergadering is er op aangedrongen, den inhoud van ons tijdschrift op hoog peil te houden. En het fotografeeren van planten is dan toch in ieder geval iets, dat met succulentenkennis of kweekerij slechts zeer zijdelings verband houdt.

Daarom zou ik U willen voorstellen, laten we, vóór ik de pen opvat om over fotografeeren te schrijven, eens trachten uit te vinden of dat onze medeleden voldoende belang zou inboezemen.

Zoo ja, dan ben ik bereid. Zoo neen, dan blijft mijn stuk ongeschreven. Ik zal er niet om treuren; ik heb vele schoone artikelen niet geschreven.

Blijkt er geen genoegzame interesse, dan zal ik ons medelid te Maassluis, dat de vraag stelde, persoonlijk antwoorden.

Inmiddels verblijf ik, M. d. R.,

Gaarne Uw dw.

ED. BECHT.

WEEST MEDEDEELZAAM!

De strenge winter heeft sommigen onze medeleden in één enkelen nacht van hun voornaamste planten beroofd. Niet iedereen was bij machte den geheelen nacht door de kachel zóó warm te houden, dat het vertrek waar de planten stonden, vorstvrij kon worden gehouden. Velen zijn evenmin bij machte om nu maar gauw weer een partijtje planten te koopen. Moeten wij die medeleden nu maar aan hun zelf overlaten? Dan zullen velen, hoe ongaarne ook, noodgedwongen met verzamelen op moeten houden. Maar dat mag toch niet! Hier is een schoone taak voor de beter gesitueerden weggelegd!

Er wordt wel eens beweerd, dat de leden der vereeniging betrekkelijk weinig voor elkaar kunnen doen. Thans kan het tegendeel be- wezen worden! Met weinig moeite en zonder zich zelf offers te getroosten.

Hoevelen zijn er niet, die van hun goed overwinterde planten wel enkele stekjes kunnen afstaan. Laat men nu reeds beginnen een lijstje van overtollig plantmateriaal klaar te maken. Weest mededeelzaam en geef zoo mogelijk flinke plantjes of stekken waar men direct wat aan heeft. Op deze wijze kan men volop vreugde brengen bij menig liefhebber. Men bewijst de vereeniging een grooten dienst daar niemand met het verzamelen behoeft op te houden. Men versterkt het solidariteitsgevoel en mag zich zelf de belooning toekennen tot dit alles te hebben meegewerkt.

Wie dus iets te missen heeft, geve dit op voor de ruilrubriek, wij zullen deze aanbiedingen gaarne in „Succulenta” opnemen, zoodat de gedupeerde leden weten waar zij (tegen vergoeding van porto's natuurlijk!) weer in het bezit van planten kunnen komen.

G. D. D.

C. A. MAASS U

Even voor het afdrukken van dit nummer bereikte ons de droevige tijding van het plotseling overlijden, ten gevolge eener beroerte, van den Heer C. A. Maas te Hamburg.

Wijlen de Heer Maas was geen onbekende op het gebied der Vetplanten- kunde, in het bijzonder boezemde de Mesembrianthemumgroep hem belang in.

Meermalen zijn in „Succ.” artikelen van zijn hand verschenen, welke van een nauwgezette studie dezer planten getuigden. In het Meinummer hopen wij meer over dezen succulentenliefhebber mede te deelen. M. K.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van den Kring op Vrijdag 12 April 's avonds 8 uur in Gebouw „Koningin Wilhelmina” Prinsengracht 1015.

Kijk en praatavond.

Na een kort officieel gedeelte zal de overige tijd besteed worden voor het bezien van een 200 tal foto's welke deel uitmaken van de verzameling die kort geleden aan de Vereeniging zijn geschonken, van wijlen den Heer Fr. de Laet.

Er is veel mooi's en bizonders te bewonderen: een ieder zorge dus aanwezig te zijn, daar zulks maar éénmaal gebeurt.

H. WITTE, Secr.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Op de laatste Kringbijeenkomst vonden besprekingen plaats, welke uitsluitend de te houden tentoonstelling betroffen. Verschillende voorstellen en plannen werden besproken, waarvan elders in „Succulenta” mededeeling gedaan wordt.

Met de keuze van een zaal voor de tentoonstelling is de kring zéér gelukkig geweest. Het nieuw gebouwde Excelsior is goed gelegen in het centrum der stad. De zaal is modern en ruim, mooi van kleur en door de aanwezigheid van veel

ramen en bovenlicht heel geschikt om planten goed tot hun recht te doen komen.

Alle inlichtingen de tentoonstelling betreffende worden gaarne door ondergeteekende verstrekt.

De volgende kringvergadering zal plaats hebben op Zaterdag 11 Mei in het gebouw Amicitia. Westeinde 15. Aan deze bijeenkomst zal een ruilbeurs verbonden zijn.

Amalia v. Solmsstraat 80.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

J. Naafs. Loosduinen, v/h. Wilhelminastraat 164, thans Paulus Potterstraat 60.

NIEUWE LEDEN.

Mevr. J. Jordaan-Visser, Amsterdam Z., Euterpestraat 122boven.

M. Kloezeman, Amsterdam O., Verl. Schagerlaan.

Mej. H. Rault, Amsterdam W., Brederodestraat 6.

Mangold, Blaricum, Meentweg 30.

Mej. M. A. H. Tinant, Breda, Burg. Kerstenslaan, Villa „Salatiga”.

A. Aaltsz, Eindhoven, Julianastraat 30.

Mej. A. Gonsalves, 's Gravenhage, v. Merlenstraat 120.

Mej. H. J. Huart, 's Gravenhage, Obrechtstraat 245.

K. F. Ludwig, 's Gravenhage, Valkenboschlaan 59.

P. J. Vester, Haarlem, Brouwersstraat 91.

J. G. Ballego, Leiden, Kweekerij „Bloemhove”. Wittesingel 22.

J. C. Broekhuysen Jr., Meerssen (L.), Houthemmerweg.

Mej. F. G. A. Coorengel, Nieuwer-Amstel (post Buitenveldert), Amstelveenscheweg 511.

J. A. Abrahams, Utrecht, Parkstraat 19.

H. Blok, Utrecht, Ferd. Bolstraat 50bis.

W. J. Berends J.zn., Zwolle, Sassenstraat 8.

Buitenland.

The Cactus Farm, Hawthorne, N. J. (U. S. A.).

OVERLEDEN.

J. Spaan, Amsterdam. Op verzoek hebben we diens lidmaatschap overgeschreven op Henri Spaan, Haarlem, Laan van Rozenburg 25.

VRAAG EN AANBOD.

Ter overname gevraagd: G. D. Duursma, De behandeling onzer Vetplanten van maand tot maand. Uitg. van de N. V. v. V. „Succ.” Leeuwarden. 1926.

Aanbieding aan Fr. de Villers, Valkenburg (Limb.), Walramplein 2.

„SUCCULENTA“

MAANDBIJLAGE VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSM, Achter de Hoven 114 bis, LEEWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSM. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <p>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
---	--	--

Hoofdbestuur: **CHR. DE RINGH**, Voorzitter, Hilversum, van Ostadelaan 23; **Mej. M. C. KARSTEN**, Secretaresse, Terborg; **J. M. VAN DEN HOUTEN**, Penningmeester, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; **G. D. DUURSM**, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; **Prof. A. M. SPRENGER**, Wageningen, Hoogstraat 4.

ZOMERBEHANDELING VAN PHYLLO'S

Iedereen weet hoe heilzaam een openluchtkuur gedurende de zomermaanden voor onze planten is. Den geheelen winter toch zijn ze blootgesteld aan de wisselvalligheden van de kamertemperatuur, aan stof en droogte en zelfs al heeft men een goed verwarmde en geventileerde kas tot zijn beschikking, ook dan nog kunnen we onze planten geen grooter weldaad bewijzen door ze tenminste gedurende een half jaar naar buiten te brengen. Alleen de heel fijne en teere soorten zouden we hiervan willen uitsluiten, omdat ons klimaat nu eenmaal vol wisselvalligheden is, doch de Phyllo's kunnen daar zonder onderscheid wel tegen. Dit jaar voor het eerst hebben we een methode toegepast, die het mogelijk maakt ze in de vrije lucht te brengen, zonder het gevaar te loopen, dat ze bij felle zon verbranden, of bij mogelijken hagelslag beschadigd worden. Ervaringen van vorige jaren hebben ons helaas geleerd, dat dit laatste voor een vetplantencollectie buitengewoon fnuikend kan zijn. We graven de potten, nadat ze de voorjaars-schoonmaakbeurt hebben gehad, dus na den bloei, in den vollen grond in. de grootere achteraan, de kleinere van voren, zoodat een eenigszins aflopend geheel ontstaat. Hierover heen komt op vier stevige palen een scherm, gemaakt van zoogenaamd behangerslinnen, een grofmazige soort van jute, dat ook bij de felste zon voldoende beschut. Daar de grond onder het scherm droog blijft, is af en toe gieten noodzakelijk. Begin October gaan de planten naar binnnen en houden van nu af absoluut hun zelfde

standplaats, dus niet meer draaien, daar de knoppen zijn aangelegd al zijn ze nog niet zichtbaar en deze zich naar het licht oriënteren. Het resultaat, dat ik met deze behandeling heb verkregen is buitengewoon verrassend. Nog nooit ontwikkelden zich zooveel bloemen, zelfs aan soorten, die het tot heden naar matig of in het geheel niet deden. v. D. H.

OPUNTIA CRINIFERA PFEIFFER

door

C. A. MAASS, Hamburg.

2.

(Slot.)

Opuntia crinifera Pfeiff, is tegenwoordig in de verzamelingen weinig verbreid. Ze heeft slechts twee nadere verwanten, die men ook niet vaak tegenkomt, namelijk *Opuntia pilifera* Web, en *Opuntia Scheeri* Web, beide soorten eveneens in Mexico thuishoorend.

Opuntia pilifera heeft een weinig wol, onderscheidt zich evenwel door de blauwgroene kleur der leden. *Opuntia Scheeri* is helder grasgroen en de schijven hebben iets grootere afmetingen (tot 20 c.M. lang en 12 c.M. breed). De bloemen van *Opuntia Scheeri* komen zeer veel overeen met die van *Opuntia crinifera*, zijn zelfs moeilijk van elkander te onderscheiden. Daarentegen wordt over bloemen van *Opuntia pilifera* nergens gesproken.

Veel meer verbreid zijn twee vormen, die door K. Schumann in een afzonderlijke reeks geplaatst zijn, de „*chaetophorae*”, wegens hun witte wolharen, die echter meer op borstels gelijken. Ook is hun groei knoestiger. Hiertoe behoort *Opuntia ursina* Web, en de zeer algemeen voorkomende *Opuntia leucotricha* P. D. C. een zeer oude import, waarbij de over het geheele lichaam op de dorenkussens voorkomende haardorens het meeste opvallen. De reeds eerder genoemde *Opuntia fulvispina* S—D (Pfeiff. Enum. 164) houdt K. Schumann voor een donker bedoornde *leucotricha*, niet voor een synoniem van *Opuntia crinifera* Pfeiff of Salm.

In het „*Monatschrift für Kakteenkunde*” van 1906 publiceert een oude kweker en vakman originele kweekmethoden betreffende de *Opuntia crinifera*, welke de aandacht verdienen. De oude

heer, van wiens kweekresultaten algemeen grooten roep uitgaat, bericht ons hierover het volgende:

„In haar jeugdvorm met sneeuwwitte, zijdeachtig-zachte haren dicht omsponnen zou de *Opuntia crinifera* met recht den naam „senilis” mogen voeren. Helaas duurt deze pracht niet lang, de schijven worden grooter, de wol verdwijnt en lange gele doornen treden er voor in de plaats. Ik heb de soort slechts daardoor met succes klein en wollig kunnen houden, door ze bij het begin der groeiperiode geheel in donker te zetten. Zwakke scheuten werden zeer schraal, namelijk in zuiver zand geplaatst, bijv. onder een omgekeerde bloempot. Zoo ontwikkelde zich de beharing weer schoon.” Hoe lang de wolharen na verwijdering van den pot aan de schijven gebleven zijn, is helaas in het bericht niet vermeld. Het wil mij voorkomen, dat men deze soorten steeds te warm kweekt en te weinig aan de vrije lucht blootstelt, omdat men steeds nog gelooft Brazilianen voor zich te hebben. Reeds in den bouw der schijven moet bij ons, en speciaal in kassen, eene vormverandering optreden bij deze uit het hooggebergte stammende planten. Waarnemingen over de koude, die ze verdragen kunnen, hebben we nog niet, maar het laat zich verklaren, dat een soort, die groeit op 2500 M. boven den zeespiegel bijna winterhard moet zijn. Het verdwijnen der wolharen bij onze exemplaren staat zonder twijfel in verband met de te warme standplaats. Dat de wolharen in donker weer tot ontwikkeling komen, is waarschijnlijk aan het koelere zand onder den bloempot te danken. Het is niet uitgesloten, dat de wolharen nog een ander bijkomstig doel hebben, namelijk dierlijke beschadigers den toegang en uitbreiding over het plantenlichaam te bemoeilijken (luizen, mieren, enz.)

De vele synoniemen van *Opuntia crinifera* Pfeiff vinden ongetwijfeld hun oorsprong in de groote veranderlijkheid van de kleur der dorens, meer nog in de wisselende wolhaarbekleding. Aanvullende studiën in deze richting zijn lang achterwege gebleven, omdat uit het langen tijd hiervoor geldende vaderland: Brazilië nooit importen zijn binnengekomen.

Hamburg, Dec. 1927.

TWEEDE NATIONALE CACTUSTENTOONSTELLING.

Het neusje van den zalm.

Het neusje van den zalm . . . . Voor U bewaard . . . . Niets meer en niets minder . . . .

Ja, wij zijn wel enthousiast en hebben daar groote reden toe. Om maar eens een paar daadzaken te noemen:

Wij zijn er in geslaagd een juweel van een zaal voor onze Tentoonstelling te huren. Nieuw, keurig ingericht en juist in de afmetingen die wij noodig hebben. De geheele achterwand van glas en groot glazen plafond, juist het licht dat wij behoeven.

De inzendingen samengesteld uit de beste collecties die ons land herbergt.

De prijzen . . . . ah . . . . de prijzen . . . . die wil ik U, n.l. die waarvan het reeds vaststaat dat de jury er de beschikking over zal hebben, even opnoemen:

Nederlandsche vereenig. v. Vetpl. verzamelaars Succulenta:
1 groote vergulde zilveren medaille.

Kring 's Gravenhage: 1 Extra model plantenspuit, 1 ex Kupper, Das Kakteenbuch, 1 loupe, 1 minim. maximum thermometer en verder, in alfabetische volgorde, volgens de namen der schenkers:

Firma van Druten, Utrecht: 1 boekwerk, titel nog op te geven.

G. D. Duursma, Leeuwarden: 1 ex. G. D. Duursma, Onze Cactussen.

Th. Jansen en Zoon, 's Gravenhage: enkele planten

Mevr. Knaap, Delft: 1 thermometer.

Firma Fr, de Laet, Contich: 4 planten, nl. Cephalocereus senilis, Mamillaria chionocephala, Echinocactus beguinii en Mamillaria Waltonii.

Mej. I. Mees, Hilversum: 1 zilveren medaille

Chr. de Ringh, Hilversum: 1 boekwerk, titel nog op te geven.

J. J. Verbeek Wolthuys, Voorburg: 2 ex. J. J. Verbeek Wolthuys, Het Cactusboek.

De jury, ook daarin waren wij gelukkig. Op ons verzoek zullen als zoodanig optreden:

Mej. M. C. Karsten, Terborg (Geld.)
en de Heeren

C. L. Harders, 's Gravenhage.

J. M. van den Houten, Rotterdam.

Chr. de Ringh, Hilversum.

H. G. de Smit, 's Gravenhage.

De bewaking? haast vrees ik dat wij al te gelukkig zijn. Een staf van, om utiliteitsredenen niet met name te noemen, speurders zal er voor waken dat er, evenmin als in 1924, ook maar een enkel plantje ontvreemd kan worden.

De verkoopstands zullen overladen zijn zoowel met kostbare planten en importen als met eenvoudige, voor ieders beurs te betalen, Succulenten.

Wij hebben nu een half jaar, ook voor U, gewerkt en met succes, helpt U nu de Tentoonstelling tot een succes maken en laat niets U verhinderen om ons op 6, 7 en 8 Juni 1929 in Gebouw Excelsior, Zeestraat 57, te 's Gravenhage te komen bezoeken.

De Tentoonstelling is open: op 6 Juni van des morgens 10 tot des avonds 9 uur, op 7 en 8 Juni van 9 tot 9 uur.

Juist Uw bezoek zal de Tentoonstelling doen slagen, op Uw komst hebben wij ons geprepareerd en aan iederen bezoeker zal waarschijnlijk een extra succulentnummer van Floriala, gratis, uitgereikt kunnen worden.

Dan hebt Ge nog de kans dat U van onze Tentoonstelling een waardevolle plant, als souvenir, medebrengt. Er worden nl. aan iederen 50sten bezoeker, gratis, een plant als aandenken uitgereikt.

Den 500sten, 1000sten, 1500sten, 2000sten, enz. bezoeker wacht bovendien een extra verrassing, wat dat zal zijn verklappen wij niet, anders is het geen verrassing meer, maar ook dat zal zeer de moeite waard zijn.

Werkelijk: het is het neusje van den zalm en ook voor bewaard. Wij kunnen het alleen maar niet naar U toe brengen U moet het zelve bij ons komen genieten en wij houden daartoe onze deuren wijd voor U open.

Komt dan . . . . komt in drommen . . . . komt allen . . . . opdat der commissie zelfs dat geluk beschoren zij dat wij ook in het aantal bezoekers gelukkig zijn.

En nu nog een paar, zuiver zakelijke woorden: Enkele zaken zijn nog niet geheel afgewikkeld, bijv. van eventueele inzenders wachten wij nog definitief bericht; wij zien ook nog berichten over aanbiedingen van prijzen tegemoet. Mogen wij nu werkelijk

met een paar dagen absolute afdoening van een en ander tegemoet zien?

Wij moeten nu met de verdere afwerking kunnen aanvangen of, wellicht beter, wij moeten nu al de te verwerken stof gaan regelen. Wij zijn daar trouwens al mede begonnen zoodat indien niet zéér spoedig (d.w.z. een 2 à 3 tal dagen) de thans nog hangende dingen hun beslag krijgen het niet mogelijk zal zijn daar na dien tijd nog wijzigingen voor te maken.

En nu: 7 Juni begint het feest. Vóór dien datum kan ik U in Succulenta geen verder nieuws meer over onze, ook Uwe, Tentoonstelling vertellen. U moet er dus verder zelve aan denken!

Teekent dien datum aan op Uw kalender! Spreekt er over met Uw kennissen!! doch wat Gij ook doet of laat: Eén ding moet vaststaan en dat is **Uw bezoek aan de Tentoonstelling.**

Voorburg, April 1929

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

FOTOGRAFEEREN VAN PLANTEN.

Nu ons van verschillende zijden blijkt, dat voor dit onderwerp belangstelling bestaat, doet het ons genoegen den Heer Becht bereid te vinden er een en ander over mede te deelen. Hieronder volgt het eerste gedeelte van zijn stuk.

RED.

Zij het misschien ten overvloede, laat ik het van meet af zeggen: om planten te fotografeeren is er natuurlijk geen speciale methode. Een plantenfoto is er een, gemaakt precies zooals elke andere. Geheime succesmiddeltjes of receptjes zal men dus in het volgende niet aantreffen. Hoogstens vindt men een enkel handigheidje, waarmee men in de praktijk, desverkiezende, rekening zal kunnen houden.

Slechts in de praktijk. Want theorie . . . lieve hemel, weest U maar niet bang! Fotografische theorie voelt zich in „Succulenta”, dat allerminst een fotoblad is, niet op haar gemak.

Alleen zal ik bij den belangstellenden lezer een weinigje algeneene fotografische onderlegdheid moeten veronderstellen. Om een plantenportret te maken, moeten we van het foto-handwerk een beetje op de hoogte zijn, even goed als om een welgeslaagde opname van iets anders te maken.

En daarmee kom ik nu al aanstonds te land bij ons medelid

te Maassluis, dat de aanleiding gaf tot het schrijven van dit artikel. Hij moppert wat over zijn resultaten en ik kan me dat begrijpen. Maar te oordeelen naar de afdrucken, die hij bijvoegde, wringt hem de schoen voornamelijk in zijn tekort aan fotografische practijk. Hij vindt zijn afdrucken teleurstellend, toegegeven. Maar dat komt niet omdat het planten-opnamen zijn. Als zoodanig schijnen ze mij juist zoo kwaad nog niet.

Wáár de fout schuilt is aan een afdruk alleen heel moeilijk te zien. In dit geval is het even goed mogelijk, dat te lang, als dat te kort belicht werd. Een derde mogelijkheid is, dat bij voldoende expositietijd, de plaat te kort ontwikkeld werd, en dat schijnt mij zelfs het meest waarschijnlijk. Misschien heeft ons medelid al meer plezier aan zijn twee, mij bekende, opnamen als hij ze eens afdruckt op een extra-hardwerkend gaslichtpapiertje.

Maar ik zou, hierover verder doorpratende, toch verdwalen in zuiver fototechnische bijzonderheden, hetgeen te vermijden juist mijn doel was.

* *
*

Wat moet nu ons eerste werk zijn, wanneer we onze planten gaan fotografeeren?

Het antwoord op deze vraag is heel nuchter; we moeten met ons zelf uitgemaakt hebben, wat en waarom we gaan fotografeeren.

In geen geval is ons doel een „lief” kiekje te maken, zooals we een souvenir-tje aan een picnic, een waterpartij of een wandeltocht fabricceeren.

Onze plantenfoto is in de eerste en voornaamste plaats bedoeld als document; al het overige: lijnvoering, compositie, verdeeling van licht en donker, wordt daaraan, zoo noodig, opgeofferd. Wij hebben noodig een gewone, maar eerlijke, heldere, scherpe foto; voilà tout. Niet méér, maar ook vooral niet minder.

Kunnen we dus opzettelijke artistieke „bevliegingen” op zij zetten, het is echter volstrekt niet uitgesloten, dat we, juist door de eerlijkheid van ons pogen, een resultaat bereiken, dat toch ook aan zekere artistieke eischen voldoet.

Wat ik bedoelde met de voorwaarde, we moeten weten wat en waarom we gaan fotografeeren is dit: De eene keer zal het ons te doen zijn om het totaalaspect van een plant, een ander maal om een detail, om bedoorning, om bloei- of groeiwijze. Natuurlijk is dit van invloed op het standpunt van de camera

ten opzichte van de plant; het kan zijn op de verlichting; het kan zelfs zijn op het ontwikkelen van de plaat.

Mijn eerste raad is dus: weet precies wat ge wilt, en wil niet te veel. Een foto, die alles te gelijk geeft is niet te maken. Poogt men dat toch, dan ontstaat in den regel iets, dat in geen enkel opzicht ten volle bevredigt.

Ik zou daarom ook - vooral aan den niet zeer ervarene - willen afraden zich te begeven aan plantengroepen. Is het op zich zelf al vrij moeilijk een arrangement te maken, waarbij alle planten voordeelig gesteld en verlicht worden, zelfs al zijn we daarin geslaagd, dan nog wordt ons oog van de eene plant naar de andere getrokken. Tenzij op heel groot formaat, maakt een groep-foto rustig overzien en bestudeeren van details moeilijk.

Wie nog niet over veel ervaring op dit gebied beschikt, beginne met de te fotografeeren plant eens goed en van alle kanten te bekijken, in verschillende standen, onder verschillende lichtval. En eerst daarna komt de camera eraan te pas.

En nu we het toch over de camera hebben - voor ditmaal ten besluite - aan amateur-fotografen, die niet over een uitgebreid instrumentarium beschikken, deze geruststelling: Voor het maken van plantenfoto's is maar één soort toestellen ongeschikt, en dat zijn de rolfilm-cameratjes zonder matglasinstelling.

Voor geen opname is nauwkeurige bestudeering op het matglas dwingender eisch dan voor een plantenfoto. Een niet met alle zorg ingestelde plantenopname, is meestal finaal onbruikbaar.

Maar een kostbaar instrument hebben we niet nodig. Met een goedkoop aplanaatje kunnen we even gunstige resultaten krijgen als met de prachtigste, lichtsterke Zeiss-lens.

Aan het formaat is natuurlijk een grens naar beneden. Miniatuurtjes zijn niet geschikt. Naar boven gaan we al van zelf niet veel verder dan 13 x 18 c.M.

Wat mij aangaat, ik zou zeggen, dat iemand die de beschikking heeft over een 9 x 12 camera (zoo mogelijk met dubbelen balg-uittrek en afschroefbare vóórlens) met daarop gemonteerd een lens met niet tekort brandpunt, voor verreweg de meeste gevallen uitgerust is.

En wie ook tevens over een, tegenwoordig niet meer zoo heel duur, vergrootingstoestel beschikt, kijk, ik geloof, dat die technisch voor bijna geen enkel tekort meer zal komen te staan.

(Wordt vervolgd.)

UITSLUITEND KUNSTMATIGE VOEDING.

(Vereenvoudige spelling.)

Op bladzijde 13 e.v. van het Zeitschrift für Sukkulantenkunde Jrg. 1925-1926 (N°. 57 van onze bibliotheek) las ik van de hand van de heer R. Suhr een artikel over bovengenoemd onderwerp.

De schrijver klaagde er over, dat sommige kaktussen zoveel last hadden van een slecht wortelgestel. Van alles had hij geprobeerd en het best was hem bevallen de raad uit het handboek van Foerster, n.l. het gebruik van houtskool. Hij heeft opgemerkt, dat houtskool de planten niet alleen snel wortels geeft, maar de nieuwe wortels ook tegen rotten beschermt.

Als hij nu de planten in houtskool beworteld had, zette hij ze in aarde over, omdat houtskool geen voedingsstoffen bevat. Kaktussen met sterke wortels groeiden dan flink, maar er waren er ook verscheidene, die hun oude kwaal terugkregen. Daarom was hij begonnen bij zulke planten uitsluitend kunstmatige voeding toe te passen en daarmee had hij goede resultaten bereikt.

Was de beworteling ver genoeg, zodat de planten in staat waren voedingsstoffen op te nemen, dan verplante hij ze niet in aarde, maar liet ze verder in de houtskool-korrels van de grootte van een erwt, het poeder weg.

De voor de groei nodige stoffen gaf hij ze door te begieten met een voedingszoutoplossing van de volgende samenstelling.

220,0 Calcium nitricum purum,

60,0 Kalium nitricum purum,

60,0 Magnesia sulfurica pura,

40,0 Ferrum phosphoricum purum,

in 2 L. water op te lossen. De hoeveelheden in grammen.

In deze gekonsentreerde vorm is de oplossing nog niet voor gebruik geschikt en moet nog verdund worden. Hij neemt daarom 20 C.C. oplossing en verdunt dit met 2 L. water. Voor het gebruik goed schudden. Regenwater is het beste.

Met deze verdunde oplossing giet hij de in de houtskool staande goed bewortelde planten, rekening houdend met weersgesteldheid en standplaats.

In de kas staande kaktussen verlangen meer en drukker bevochtiging, dan zulke die in de kamer op de vensterbank staan. Hier het juiste te vinden, moet men door ondervinding leren. In

ieder geval vragen de planten bij gunstige weersgesteldheid en warme stand een herhaaldelijke begieting; daarbij hoeft men niet bang te zijn, dat gemakkelijk wortelrot optreedt.

Daartussendoor wordt ook nog ruim met zuiver water begoten, om concentratie der niet verbruikte voedingszouten in de kleine ruimte van de pot te voorkomen.

De winterverpleging is geheel als bij andere kaktussen, die in aarde staan.

Toen ik dit gelezen en herlezen had, besloot ik het volgende jaar het eens toe te passen. Ik wilde eerst de heer Suhr nog een en ander vragen en toen ik ging zoeken om zijn adres te vinden, vond ik, dat hij in het begin van 1926 overleden was.

Daarom kom ik nu hier met deze vraag: Zijn er onder onze leden, die al ondervinding met deze kweekwijze hebben opgedaan?

Ik hoop, dat ze er dan wat van vertellen willen. Weet iemand soms nog meer literatuur hierover, dan zal opgave daarvan zeer welkom zijn.

Later hoop ik in Succulenta te melden, wat de uitslag van mijn proeven is. Mochten er meer zijn, die de proef willen nemen, dan hoop ik, dat ook zij hun resultaten zullen meedelen.

Drumpt bij Tiel. B. TH. KRABBENDAM.

WINTERZORGEN.

Na het overbrengen der Cactussen in het winterkwartier 1928 bleven een aantal Opuntia's in den buitenbak staan. (Zie Jrg. '28 blz. 220). Terwille van de wetenschap moest er nagegaan worden hoe ze zich zouden gedragen en in hoeverre de leerboeken gelijk hadden met de bewering, dat enkele soorten harde vorst konden doorstaan. Toch had niemand zulk een koude verwacht! Ze kwam vrijwel overeen met die uit de bakermat der planten. In Wisconsin, de noordelijke grens der Opuntia's, heerscht gewoonlijk een winteratuur van 27° onder nul. Doch een enkele keer was het bij ons wel -33° graden F. In den bak wees de thermometer -28° aan. Het kwik kon niet lager komen! Alles werd weder gesloten en met rust gelaten tot half Maart, toen de vorst eindelijk zijn ijzeren hand losliet. De vivisectie leverde zoo'n

treurigen aanblik op, dat de gevoelens moeilijk te omschrijven waren! Doch de leerboeken kregen schitterend gelijk! Hoewel ze verschrompeld, met weggerotte wortels, met gele spruiten voor den dag kwamen, zijn Opuntia vulgaris xanthostemma, missouriensis, rafinesquie, decumbens en camanchica in het leven gebleven, terwijl ficus indica, monacantha, een Canarische zaailing en twee onbekende soorten uit Mexico met hooggele stekels stijf bevroren waren. Tot het behoud der eerstgenoemden zal wel bijgedragen hebben, dat de koude droog was en de grondplaats uit cokesgruis bestond. Stellig zullen ze in de vrije natuur, op een droogen rotsgrond met loof bedekt, het bestaan wel kunnen rekken!

In den kelder.

Om alle risico door vergeten, uitgaan of ziek worden te vermijden, werd de gansche verzameling in den kelder geplaatst, niet op den grond, maar op kisten en stelletjes van hout om de temperatuur niet te verlagen. Die kelder is acht treden diep, met een raampje op het Noorden. Doch buiten voor dat raampje is een vierkante put met een slag, dat neergelaten kan worden. De temperatuur schommelde in de drie wintermaanden tusschen + 37° en 42° Fahr. Niet éénmaal hebben de planten water ontvangen, slechts twee keer zijn ze bestoven. En bij de geweldige daling der temperatuur werd het slag op een aantal gepakte kranten neergelaten. Het resultaat viel bijzonder mee. Afgezien van een paar Kleinia's en Mesems is alles flink voor den dag gekomen, alsof er niets gebeurd ware. Mes. Lehmannii heeft het weder opgehaald, doch Kl^a. articulata was verloren. Een stuk Opuntia van drie leden had zijn retraite in een bloempot met zand, geheel er in, en kwam als uitgedroogde vijgen te voorschijn. Nu moet de warme bak voor heelmeeester spelen. Zoo'n kelder lijkt me een prachtige verblijfplaats voor hulpbehoevende Succulentenliefhebbers!

Numansdorp.

A. DULFER.

REKENING EN VERANTWOORDING 1928.

ONTVANGSTEN.

Saldo 1927	f 206.06
Contributies	- 1994.55 ⁵
Extra-bijdragen	- 414.70 ⁵
Advertenties	- 181.65
Loterij	- 200.--

---

 f 2996.97

UITGAVEN.

Drukkosten „Succulenta”	f 1881.30
Administratie en verzending	- 240.98 ⁵
Cliché's	- 219.76
Schrijfbehoeften	- 36.84
Onkosten bestuur	- 135.91 ⁵
Vergaderingen	- 33.50
Giro en incasso	- 14.50
Bibliotheek	- 57.89
Loterijkosten	- 50.07
Terugstortingen	- 10.55
Saldo 1928	- 315.66

---

 f 2996.97

De Commissie:

w.g. 1. S. P. C. VAN ROMUNDE,
Heesch bij Oss.
" 2. FRED. TE WINKEL, Utrecht.
" C. G. WAGENAAR, Utrecht.

Rotterdam, 20 Januari 1928.

w.g. J. M. VAN DEN HOUTEN,
Penningmeester

BEGROOTING 1929.

ONTVANGSTEN.

Saldo 1928	f 315.66
Contributies	- 2100.--
Extra bijdragen	- 250.--
Advertenties	- 150.--

---

 f 2815.66

UITGAVEN.

Drukkosten	f 1950.--
Administratie en verzending	- 250.--
Cliché's	- 200.--
Schrijfbehoeften	- 40.--
Onkosten bestuur	- 125.--
Vergaderingen	- 50.--
Giro en incasso	- 15.--
Bibliotheek	- 30.--
Onvoorzien	- 155.66

---

 f 2815.66

J. M. VAN DEN HOUTEN,

Penningmeester.

TOELICHTING BIJ DE BEGROOTING 1929.

De ontvangsten zijn gebaseerd op een ledental van 700. Weliswaar is dit aantal op het oogenblik reeds nominaal overschreden, doch bij de aanbieding der postkwitanties blijft steeds een aantal onbetaald, waarmede we helaas rekening moeten houden. Een voortdurende aanwas van nieuwe leden om de gelederen op peil te houden, blijft voor onze vereeniging een gebiedende noodzakelijkheid. Dank zij de herhaalde opwekking daartoe ontvingen we dit jaar aan extra-bijdragen een bedrag van f 414,70½. Ook de opbrengst der advertenties viel mee, terwijl tenslotte de loterij een batig saldo van f 150 opleverde. Hierdoor zijn we in staat geweest de stijgende uitgaven het hoofd te bieden. We willen hopen, dat we ook dit jaar de balans van inkomsten en uitgaven in evenwicht kunnen houden.

Waar de Deutsche zustervereeniging haar contributie moest verhoogen tot 10 Mark, doch aandringt op vrijwillige verhooging tot 12 Mark, verbazen wij er ons steeds weer over, wat wij voor het luttele bedrag van drie gulden minimum kunnen geven. Het geheim hiervan is, dat alle arbeid van bestuur en redactie belangeloos wordt verricht, dat we geen honorarium betalen voor de artikelen in Succulenta en verder doordat we op den steun mogen rekenen van velen, die een extra bijdrage voor onze vereeniging kunnen missen. Moge dit goede voorbeeld algemeen navolging vinden, opdat onze jubileumplannen kunnen worden uitgevoerd, zonder het budget al te veel te drukken.

v. D. H.

PRIJSCOURANTEN.

FRIEDR. ADOLPH HAAGE JUN., Erfurt. Van deze prijscourant verscheen thans de 107e jaargang. In vele opzichten is ze vrij wel gelijk aan die van het vorige jaar. De nomenclatuur is volgens Schumann, met als synoniemen de namen volgens Britton en Rose. Achter elke naam zijn eenige teekens geplaatst, waardoor met één oogopslag kan worden gezien waar de plant oorspronkelijk thuis behoort, welke aarde zij verkiest en hoe ten opzichte van zon en vocht gehandeld moet worden. Zeer terecht wordt opgemerkt, dat men, om de planten goed te kunnen behandelen, eerst met haar natuurlijke eischen ten opzichte van groeiplaats en klimaat op de hoogte moet zijn. Practisch is daarom de schets-

teekening met onderschrift van middel- en Zuid-Amerika, waar de meeste Cactussen thuis behooren.

Met al deze gegevens en de mooie foto's tusschen den tekst heeft deze prijscourant blijvende waarde.

G. D. D.

W. W. DE WOLF, Enkhuizen. Hoewel van veel bescheidener omvang, toch willen wij deze prijslijst van zaden en importen niet stilzwijgend passeeren. 't Verheugt ons, dat ook in eigen land de liefhebberij van zoodanigen omvang is dat daardoor het kweeken voor sommigen tot een loonende bijverdienste kan worden gemaakt.

Wij wenschen den heer de Wolf met zijn handel van importplanten en zaden een goed succes!

G. D. D.

Etablissement horticole FR. DE LAET. - Successeur A. Teucq-De Laet - „Cultures speciales de Cactées”.

De rijk geïllustreerde catalogus van de wereldbekende kweekerij uit Contich ligt weer voor ons. In vier talen wordt eerst een korte beschrijving gegeven van de Cactussen en hare verzorging; bekende wenken, welke evenwel nooit te vaak onder de aandacht der verzamelaars kunnen worden gebracht en in een catalogus als deze zeker op haar plaats is.

De afbeeldingen zijn als altijd schitterend. Naast foto's die een overzicht geven van het bedrijf en de inrichting der kassen, zien wij enkele kiekjes uit de wildernissen van Amerika. Voorts een rijke verscheidenheid van bloeiende en niet bloeiende planten, zoowel algemeen bekende als de grootste zeldzaamheden.

Op slechts één afbeelding willen wij de aandacht vestigen, en wel de derde: „Une oue du jardin”. Daar zien wij op de prachtige rotspartij den grondlegger der zaak met z'n beide kleindochtertjes aan de hand. Daarnaast, in het midden, de heer C. A. Maass uit Hamburg, wiens plotseling overlijden de vorige maand in „Succulenta” werd gemeld. Rechts van den heer Maass staat verder nog de heer Bödeker uit Keulen.

Groot is de soortenlijst van de aangeboden planten. Hier kan iedereen te kust en te keur gaan. Talrijk zijn de nieuwigheden en variteiten welke menig kenner zullen doen watertanden. Maar ook de oude bekenden, die voor den beginnening het meest zijn aan te bevelen, worden in rijke verscheidenheid vermeld. Wie zelf geen keuze weet te doen, behoeft niet bezorgd te zijn, de

firma de Laet beschikt over voldoende ondervinding om voor zoo'n geval de meest geschikte planten tot den billijksten prijs uit te zoeken.

G. D. D.

CONTRIBUTIE 1929.

Bijna 70% van onze leden gaf gevolg aan ons vriendelijk verzoek om ons de contributie per giro toe te zenden. We hebben de anderen een herinneringskaart toegezonden en wachten nu nog tot 6 Mei met het gereedmaken der postkwitanties (verhoogd met incassokosten). We vragen nogmaals beleefd onzen arbeid te helpen verlichten door vrijwillige toezending van het verschuldigde bedrag. Enkelen hebben helaas de idee, dat wij een zakelijke onderneming zouden zijn en meenen ons verzoek om medewerking te moeten beantwoorden met een ontijdig bedanken (zonder de contributie voor het loopende jaar te voldoen).

Mogen we er hen nog eens aan herinneren, dat „Succulenta” is een liefhebbersblad en dat alle arbeid belangeloos geschiedt. De minimum-contributie bedraagt f 3.- maar gaarne ontvangen we, in verband met ons jubileum, iets meer. Het gironummer van den penningmeester is 133550-Rotterdam.

VERSLAG ALGEMEENE VERGADERING OP 26 JANUARI 1929 TE UTRECHT, GEBOUW VOOR K. EN W.

Aanwezig het bestuur met uitzondering van Prof. Spreng er, die door ambtsbezigheden verhinderd was de vergadering bij te wonen ¹⁾, en 20 leden. De vergadering werd om 3 uur door den Voorzitter, den Heer Chr. de Ringh, geopend. In zijn openingsrede herdacht de Voorzitter den 25sten December 1928 ontslapen Heer Frantz de Laet, den grooten Succulentenkweeker en -liefhebber. Spreker betreunde het, dat verzuimd was in „Succ.” melding te maken van door wijlen den Heer de Laet aan de Vereeniging geschonken fotocollectie.

Het oplezen der Notulen der vorige ledenvergadering werd gezien den beperkten tijd achterwege gelaten. Aan de orde is dan punt 3 van de agenda, de ingekomen stukken. Primo werd behandeld een schrijven van den Kring 's-Gravenhage, waarin deze er de aandacht op vestigt, dat de inhoud van „Succulenta” de laatste maanden in belangrijkheid achteruitgaande was.

Besloten werd, dat in het vervolg artikelen, die door de Redactie van twijfelachtig belang worden geacht ter visie (en ter afkeuring!) aan de andere bestuurderen doorgezonden zullen worden. Op een uitnodiging van de Regelingscommissie der in September e.k. te houden Tuinbouwtentoonstelling te Meppel om aan die

¹⁾ Bericht van verhindering was niet op de vergadering ingekomen. Een brief geadresseerd aan Geb. v. K. en W. en tijdig genoeg gepost, bereikte mij eenige dagen later via Utrecht-Wageningen! Prof. Sprenger treft in deze geen blaam, <<Tante Pos>> is de schuldige! M. K.

show mede te werken werd afwijzend beschikt. Wel werd overwogen om artikelen over succulenten te plaatsen in tuinbouwbladen, die tijdens de tentoonstelling uitkomen.

Hierna werden door Secretaresse en Penningmeester hun respectievelijke verslagen uitgebracht.

De verkiezing van bestuursleden wegens periodiek aftreden van Secretaresse en Redactielid II (punt 6 der agenda) ging niet door, daar er geen kandidaten opgegeven waren. Mej. M. C. Karsten en Prof. Ir. A. M. Sprenger zijn aldus herkozen.

Punt 7, benoeming der kascommissie. Als zoodanig werden voorgedragen en benoemd de H.H. Keyzer te Amsterdam, Becht te 's-Gravenhage en van de oude commissie den Heer Wagenaar te Utrecht.

Hierop werd door den Penningmeester de begroting 1929 behandeld. Uit de verschillende gegevens blijkt wel, dat er nog steeds groote zuinigheid betracht moet worden! Verscheidene leden verklaarden zich tegen de uitgave van de ledenlijst, voornl. ter besparing van de kosten ($\pm$ f 200.-).

De Voorzitter vindt echter, dat de ledenlijst een zekere band geeft, de saamhoorigheid bevordert. Ook de aanwezige leden van de Haagsche en Amsterdamsche kringen zouden de lijst niet gaarne afgeschafte zien. Een voorstel van den Heer te Winkel om de nieuwe lijst tegen betaling van f 0.25 beschikbaar te stellen werd afgestemd en werd besloten den leden ook dit jaar een gratis-ledenlijst te verstrekken.

Nu kon dadelijk tot punt 10 van de agenda overgegaan worden, daar de ingekomen voorstellen direct met de **lustrumviering** te maken hadden. Door het bestuur werd voorgesteld om het 10-jarig bestaan te gedenken door: 1°. Uitgave van een jubileumnummer van „Succ.“. De bedoeling is, dat het Juni-nummer als zoodanig gemetamorphoseerd wordt, alzoo geen extra nummer. 2°. Radio-uitzending.

Door den Haagschen Kring werd een eender voorstel gedaan, alleen goedkooper, daar er geen radio-uitzending bij was! De Amsterdammers kwamen met het voorstel voor den dag om in Juni een feestvergadering in de Amstelstad te houden. De zaalhuur zou dan door den Kring, die als gastheer fungeeren zal, gedragen worden.

De bedoeling is verder aan de vergadering een centrale plantenbeurs of kleine tentoonstelling (georganiseerd door den Kring!) te verbinden, verder een bezoek aan den Hortus Botanicus.

De lustrumplannen werden breedvoerig besproken met het resultaat, dat tot het volgende besloten werd: 1°. Jubileumnummer van „Succ.“ (in pl. van Juni-n°), 2°. Radio-uitzending (zoo mogelijk onder de auspiciën van de Nederl. Tuinbouwraad), 3°. Feestvergadering in Amsterdam.

Wat het lustrumnummer van „Succ.“ betreft, zeide de Heer Becht gaarne voor gekleurde teekeningen te willen zorgen, als we dezen noodig mochten hebben.

Bij de rondvraag werd door den Heer Keyzer namens de Amsterdamsche leden gevraagd of er niet eens in „Succ.“ een alphabetische lijst van plantennamen met verklaring gepubliceerd zou kunnen worden. De Heer Duursma kwam daarop met het plan voor den dag om een soort jaarboekje uit te geven, geldig voor een groot aantal jaren en bevattend: 1°. Eenige beknopte cultuurwijzingen, 2°. Een alphabetische lijst zooals door den Heer Keyzer bedoeld en 3°. 50 à 60 bladz. blanco voor aantekeningen.

Zoo'n boekje behoeft niet duur te zijn, de bedoeling is 't tegen kostprijs te

verkoopen. Nadat over deze zaak nog even gedelibereerd was en de leden hun instemming betuigd hadden met het door den Heer Duursma geopperde plan, werd, daar er verder niets meer aan de orde was, deze zeer geanimeerde vergadering door den Voorzitter gesloten.

M. KARSTEN, Secretaresse.

BESTUURSMEEDEDELINGEN.

De feestvergadering zal plaats hebben op 16 Juni 1929 te Amsterdam. Nadere bijzonderheden volgen in het Juni-nummer, dat denkkelijk ongeveer 6 Juni verschijnt

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 11 Mei des avonds 8 uur in het gebouw „Amicitia" Westeinde 15.

Het bestuur van den Kring hoopt op eene trouwe opkomst voor deze vergadering, de laatste vóór het tentoonstellingsfeest.

De aanwezigheid van hen, die op de tentoonstelling planten etc. zullen inzenden, wordt vooral noodzakelijk geacht.

Voornamelijk toezeggingen van groote inzendingen zijn binnen gekomen. Ook inzendingen van enkele mooie planten zijn van harte welkom, daar niet iedereen in het bezit is van eene groote verzameling of in de gelegenheid een groot aantal planten naar de tentoonstelling te brengen.

De tentoonstellingscommissie zal verslag uitbrengen van hare werkzaamheid, waarvan de resultaten onbetwistbaar bevredigend zijn te noemen.

De Commissie beschouwt het succes der Tweede Nationale Cactustentoonstelling als verzekerd.

Na afloop der vergadering zal voornamelijk ten behoeve van onze nieuwe leden een ruilbeurs gehouden worden. Laat niemand zich weerhouden plantjes of stekken, hoe klein of gering ook mede te brengen. Plantjes of stekken, die door den eigenaar als klein óf van niet veel waarde worden beschouwd, vinden gemakkelijk een nieuw tehuis, waar ze tot flinke planten opgekweekt kunnen worden.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Bezoek aan den Hortus Botanicus op Zondag 5 Mei 10 uur voor het hek van den Hortus. Toegangsprijs 25 cent.

Vergadering van den kring Amsterdam op Vrijdag 17 Mei 's avonds 8 uur, Gebouw „Koningin Wilhelmina" (bovenzaal) Prinsengracht 1015.

De tijd van stekken ruilen is nu weer aangebroken zoodat we aan deze vergadering weder een ruilbeurs verbinden.

Ook zijn er weer potjes verkrijgbaar in de maten van 5, 6 en 8 c.M. tegen de bekende prijzen. Cactusaarde is besteld en zal vermoedelijk te verkrijgen zijn. De heer F. Huizinga zal op de vergadering dienaangaande nadere mededeelingen doen.

Nadere bijzonderheden omtrent het te houden 2° Lustrum in Amsterdam.

H. WITTE, Secr.

De **feestvergadering** ter gelegenheid van het 2de Lustrum der Ned. Vereen. van Vetplantenverzamelaars zal gehouden worden te **Amsterdam** op **Zondag 16 Juni** ten 10 ure v.m. in Gebouw „Koningin Wilhelmina”, Prinsengracht 1015 (bovenzaal).

Voorloopige agenda.

De ontvangst, feestrede alsmede bezichtiging der tentoongestelde Cactussen en plaatwerken zal geschieden van 10 tot 12 uur, waarna van 12 tot 2 uur gepauseerd zal worden voor koffiedrinken enz.

Van 2 - 3.30 bezoek aan den Hortus Botanicus, waarna om 4 uur een thee zal worden aangeboden door de afd. Amsterdam. Nadere bijzonderheden in het Juni-nummer, waarin eventueele wijzigingen worden medegedeeld.

Wegens plaatsgebrek beschikbaar jonge Cactussen en vetplantjes, w.o. 3-jarige zaailingen van Echinopsis, Mammillaria en Opuntia en goed gewortelde stekken van diverse vetplanten: alles op naam. Te bevragen bij H. ten Brink, Elisabeth Strouvenlaan 33. Maastricht

Wie van onze leden kan mijn verliezen weer door wat mooie stekken van gemakkelijk te kweeken soorten aanvullen? Opgave wordt gaarne ingewacht door H. Lansink, Leliestraat 7, Enschede.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

- Mej. G. de Vries, v/h. Zaandam, Heerengracht 23, thans Amsterdam, Wage-naarstraat 60 (winkel afgeven).
- Mej. J. B. Wulfsen, Bussum, v/h. Meerweg 28, thans Spiegelstraat 26.
- Mevr. von Brucken Fock, 's-Gravenhage, v/h Bankastraat 123, thans Willem Lodewijklaan 4.
- J. W. Kranenburg, v/h Amsterdam Z, Jan van Goyenkade 28, thans 's-Gravenhage, Joh. van Oldenbarneveltlaan 31.
- Jac. Westerling, Heemstede, v/h. Madoerastraat 7, thans p/a tuinbaas A. Nobbe, „Bos-Beek”, Glipperweg 91.
- Jacques Maessen, Maastricht, Meerssenerweg v/h 191, thans 199.
- Mej. E. Nierop, verpleegster, Rotterdam, v/h. Beatrijsstraat 9b, thans Willem van Buytenwechtstraat 113a.
- W. H. Erwich, Terneuzen, v/h. Walstraat 11, thans Burg. Geillstraat 38.
- A. van Meerten, v/h. Drumpt bij Tiel, Culemb. grintweg, thans Tiel, Bonhofflaan.
- Mej. C. Haring, v/h. 's-Gravenhage, Weissenbruchstraat 11, thans Vaassen (Gld.), Elspeterweg.
- Mej. L. M. Beeker, wijkverpleegster, Voorburg, v/h. Dr. Blookerstraat 3, thans Koningin Wilhelminalaan 39.
- J. G. Pranger, v/h. 1^e Exloërmond, N°. 33 Musselkanaal, thans Zuid-Horn, p/a den heer J. de Groot.

Buitenland.

Mr. G. F. A. Mullemeister, v/h „Les Iris”, Chernex sur Montreux, thans „l'Oasis”, Rue du Lac, Clarens (Zwitserland).

BEDANKT.

H. Fock, Amsterdam.
H. F. Waller, Delft (Phoenixstraat 39).
Mevr. Heuff-van Simmeren, Eck en Wiel.
N. Majoor, Laren (N.-H).
C. Mastenbroek, Rotterdam.
Mevr. K. Kerkmeer, Schagen.
A. M. Söhngen, Wageningen.

OVERLEDEN.

J. Opmeer, Rotterdam.

NIEUWE LEDEN.

Th. H. van der Hurk, Amsterdam C., Sarphatistraat 89.
Mevr. H. Jagtenberg-Steenhuisen, Amsterdam Z. van Breestraat 94.
L. C. Jonker, Amsterdam O., Joubertstraat 13^I.
A. J. van Laren, Hortulanus aan den Hortus Botanicus, Amsterdam C., Plantage Middenlaan.
H. Vrieze, Amsterdam Z., Amsteldijk 93^{III}.
B. van West, Amsterdam C., Nieuwe Spiegelstraat 46.
B. J. van Efferen, Dordrecht, Prins Hendrikstraat 28.
R. Urlings, Geleen (L), Rijksweg 59 N.
J. P. D. Lancel, 's-Gravenhage, Akeleistraat 120.
E. Laarman, Hortulanus, Groningen, N. Kijk in 't Jatstraat 82.
Mej. M. Polman, Groningen, H. W. Mesdagstraat 26.
Ph. J. Huijser, Harlingen, Voorstraat 97.
Mevr. J. Jonker, 's-Hertogenbosch, St. Triniteitstraat 4.
Mevr. J. B. M. Trimbos, 's-Hertogenbosch, Luijbenstraat 13.
F. Mandemaker, Leiden, Mariënpoolstraat 13.
Mej. M. van der Kolk, Middelburg, Langevielesingel D 204.
Mevr. G. S. Troll-Hoek, Middelburg, Oude Vlissingescheweg V 12.
Roezen van Daalen, Overveen, „Chanteclair”.
W. J. 1^e Grand Rotterdam, Allard Piersonstraat 6a.
Jhr. H. de Ranitz, Soest, „De Angora Hoeve”, Soesterbergschestraat 31.
N ten Grotenhuis, Utrecht, Jac. Catsstraat 27bis.
Mej N Schulink, Valkenburg (L), Houthemerweg.
Mevr. Wullings, Voorschoten, „Huize Beresteijn”.

Buitenland.

P. van Aerschot, Bibliothecaris van den Kruidtuinhof, Kruidtuinlaan, Brussel.
Doctor J Ghyoot, 68 Serruyslaan, Oostende (België).
Cecil Hart Esq., 132 North Third Street, Montebello, California (U. S. A.)

RECTIFICATIES.

Van der Gaag, kweeker, Den Hoorn bij Delft (niet van der Gaaij).
W. C. Kleyn, arts, 's-Gravenhage, Juliana van Stolberglaan 11 (in plaats van J. B. Kleyn).
J. Nierop, Hoek van Holland.
F. Soblie, Leiden, Langegracht 83 (in plaats van Sollie).
J. van Malten, Rotterdam, Jufferstraat 21b. (in plaats v. van Walten).
M. W. van der Vring, Woerden, Wilhelminaweg 38 (niet M. W. Vring).

Het lidmaatschap van W. J. Berends J. Jzn., Zwolle, is bestemd voor O. Neyssel, Zwolle, Rembrandtlaan 2.

RUILRUBRIEK.

Joh. de Man, Geldersche dijk, Dirksland (Z.-H.) biedt aan, in ruil voor andere cactussen of vetplanten de volgende bewortelde jonge planten: *Echinopsis gemmata*, *Ech. tubiflora*, *Ech. Eyriesii*, *Echinocactus Ottonis*, *Mamillaria gracilis*, *Mamil. pusilla*, *Cereus Silvestrii*, *C. flagelliformis*, *C. Jamacaru*, *Echinocereus Cynerascens*, *Echinocereus Pentalophus*, *Opuntia Crinifera*, *Op. rafinesquiana*, *Gasteria trigona*, *Gast. verrucosa*, *Sempervivum arachnoideum*.

Naar aanleiding van „Weest mededeelzaam” heb ik voor de leden beschikbaar; *Mammillaria centricirra* (zaailingen April 1927). *Harrisia pomanensis*, *Harrisia martinii*, *Rebutia minusculus*, *Cereus Hystrix*, *Cereus Cyaneus*, *Cereus Lateavirens*, *Opuntia Tomentosa*, *Opuntia lanceolata*, *Opuntia bergeriana*, *Opuntia ficus Indica*, *Opuntia vulgaris* (zaailingen April 1928), natuurlijk geen groote planten, doch kerngezond.

Ben bereid deze te ruilen tegen een of meer cacteeën (of stek) mits het ruilmateriaal mij met naam wordt genoemd. Kan ik een mede lid, die geen ruilmateriaal heeft, met eenige van b.g. soorten genoeg doen, dan ben ik daartoe gaarne bereid (tegen vergoeding porto).

Natuurlijk zoolang de voorraad strekt. Deze beperkt zich bij sommige soorten tot 5 à 10, bij andere tot circa 20.

Adres: H. Vos Hzn., Delfgauwscheweg 85, Delft.

OUDE JAARGANGEN SUCCULENTA.

We hebben nog eenige losse afleveringen van diverse oude jaargangen beschikbaar. Deze worden ten bate der kas à 25 cent per nummer (dubbele nummers tellen voor één) verkocht. Het bedrag vooruit te voldoen door storting op postgiro n°. 133550, ten name van penningmeester der Ned Ver. van vetplantenverzamelaars te Rotterdam. S.v.p. duidelijk aangeven, welke nummers worden verlangd. Mochten bepaalde nummers door meerdere personen worden aangevraagd, dan gaan de eerste aanvragers voor. Het eventueel te veel gezonden bedrag wordt dan natuurlijk geretourneerd.

1921 n°. 9, 1922 n°. 5, 1923. --

1924 compleet à f 3.- losse nummers 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11 en 12

1925 compleet à f 3.- losse nummers 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12

1926 Heele jaargang op n°. 4 na, f 2.75

1927 2 complete jaargangen à f 3.- per stuk.

Losse nummers 1 - 10, 12 en 2, 4, 5, 7 en 10

J. M. VAN DEN HOUTEN

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <hr/> <p>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
--	--	---

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

1919 - 16 JUNI - 1929.

Een tijdperk van tien jaren ligt achter ons. Voor hen, die in 1919 tot de oprichting van onze Vereeniging den stoot hebben gegeven, mag het zeer zeker een voldoening zijn, dat deze uit-gegroeid is tot hetgeen ze thans is.

De kinderschoenen is ze ontwassen, volwassen is ze echter nog niet. Dat zal eerst het geval zijn, wanneer elke maand ons tijdschrift in denzelfden omvang en uitvoering kan verschijnen als dit jubileumnummer.

Of zulks mogelijk is? Zeer zeker! Maar dan moet met kracht en macht gewerkt worden aan de uitbreiding van het ledental. Velen staan nog buiten onze Vereeniging, laten wij niet rusten voordat ook zij lid zijn. Als elk lid het zich tot taak stelt, als jubileumbijdrage, dit jaar één nieuw lid aan te brengen, dan zijn wij reeds dicht tot ons ideaal genaderd.

Velen hebben de afgelopen jaren onvermoeid propaganda gemaakt en steeds nieuwe leden geworven, een woord van dank aan U allen! Wij roepen U toe: „Gaaf op den ingeslagen weg voort, verflauwt niet; gij waart propagandisten van de goede soort, gij waart de dragers van onze belangen, die bij U in veilige handen waren, blijft die voor ons behartigen!”

Gelijken dank zijn wij verschuldigd aan hen, die door het schrijven van artikelen, het houden van lezingen en het vertoonen van lichtbeelden de liefhebberij aanwakkeren.

Hen, die weinig of niet aan den opbouw van onze Vereeniging gewerkt hebben, verwijzen wij naar die pioniers en zouden wij

willen vragen: Schaart ook gij U aan de zijde onzer voorvechters, vergenoegt U niet met toezien: werkt mede, dan zal bij ons volgend lustrum ook van U gezegd kunnen en moeten worden dat ook gij aan het behoud en den bloei onzer Vereeniging hebt medegewerkt, en dat de hoogte, die wij dan zullen bereikt hebben (want dan zal het excelsior gaan!) ook door Uwe medewerking bereikt is.”

En nu vangen wij ons derde lustrum aan, allen beziel met één en dezelfde gedachte: „Ook ik wil een steentje bijdragen tot den opbouw onzer Vereeniging.”

Namens het bestuur:

CHR. DE RINGH, Voorzitter.

M. C. KARSTEN, Secretaresse.

PLAATS VOOR ALLEN!

Menigeen meent, dat hij een groote succulentencollectie moet bezitten, alvorens lid onzer vereeniging te kunnen worden. Niets is echter minder waar. Juist de kleine verzamelaars, die nog maar een tiental planten bezitten, behooren zich direct al bij ons aan te sluiten. Voor hen is het lidmaatschap onzer vereeniging de weg om zoo langzamerhand tot een groote zaakkundig aangelegde collectie te komen. „Succulenta” geeft voorlichting, de redactie is steeds bereid vragen naar beste weten te beantwoorden; het contact met andere leden is een middel om door onderling ruilen van planten of stekken elkaars verzamelingen uit te breiden.

Alle leden in de grootere plaatsen behooren zich bij de daar gevestigde Kringen aan te sluiten. Op de Kring-vergaderingen leert men elkaar kennen, men leert van elkaars mededeelingen, men kan gemeenschappelijk bestellingen doen voor vaak gereduceerde prijzen, men kan op de ruilbeurzen z'n collectie met waardevolle aanwinsten verrijken.

Er is plaats voor allen! Hiervan moeten alle leden onzer vereeniging doordrongen zijn. En hierop moet de propaganda, die van de leden uitgaat, berekend zijn. Zeker, wij moeten trachten alle kleine liefhebbers zooveel mogelijk als lid voor onze vereeniging zien te winnen. Maar wij kunnen méér doen! Wij moeten niet alleen liefhebbers winnen, wij moeten ook liefhebbers maken! Dit gaat heel eenvoudig, nog gemakkelijker dan nieuwe leden

werven. Geef elke werkelijk belangstellende die uw verzameling beziet en waarvan ge met eenige zekerheid kunt veronderstellen dat ze iets voor succulenten gevoelen, eenige plantjes of stekjes mede. Wanneer in het voorjaar de planten verpot moeten worden, komen er veelal eenige stekjes vrij; men gooi deze nimmer weg, maar zette ze bij elkaar in een bakje. Van Echinopsissoorten, Opuntia's, Mammillaria's, sommige Cereussen, Crassula's, Echeveria's, Stapelia's, Mesembrianthemums, Aloe's, kortom er zijn zooveel soorten die gemakkelijk nieuwe scheuten vormen en waarvan wel enkele verwijderd kunnen worden. Komt een enthousiast bewonderaar, geef hem dan van een tiental soorten een liefst beworteld plantje mee. Ze zullen met bijzondere vreugde in ontvangst genomen worden en ge hebt een nieuwe liefhebber gemaakt.

Zoo'n liefhebber kunt ge heel gemakkelijk bewegen lid onzer vereeniging te worden. Laat hem eenige nummers van „Succulenta” zien en geef z'n adres aan de Secretaresse op, dan ontvangt hij per keerende post een proefnummer met nadere inlichtingen betreffende het lidmaatschap onzer vereeniging en de voordeelen daaraan verbonden.

Op zoo'n manier, het kan niet anders, moet de liefhebberij krachtig worden aangewakkerd en aldus aangepakt, zal het ledental binnen korten tijd meer dan verdubbeld kunnen zijn.

Dan wordt Succulenta” nog grooter en rijker geïllustreerd dan het nu al is. Dan zou het ideaal van bestuur en redactie verwezenlijkt kunnen worden: elke maand een aflevering in de uitvoering als dit jubileumnummer! Daar heeft toch niemand iets op tegen? Het ligt aan uwe activiteit en uw medewerking om het zoover te krijgen!

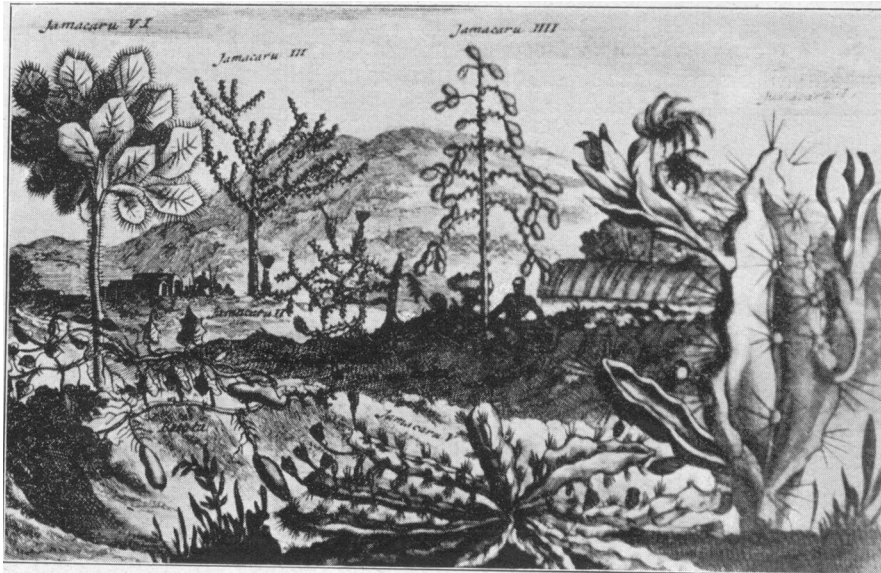
G. D. D.

UIT DEN OUDEN TIJD.

Het zal niemand verwonderen, dat onze oude zeevaarders, die voor het eerst den plantengroei der nieuw ontdekte landen gadesloegen, een geheel anderen indruk van de Cactussen hadden dan de plantenzoekers die zich tegenwoordig naar de Cactusstreken begeven. Geheel anders is dan ook de voorstelling, welke in de afbeeldingen der oude kruidboeken en reisbeschrijvingen tot uiting komt. Natuurlijk moet hierbij niet vergeten worden, dat men

tegenwoordig door foto's een natuurgetrouw beeld van een Cactus-landschap kan weergeven. Vroeger moest eerst alles geteekend en daarna in koper of hout over worden gegraveerd. Dat hierbij soms de verbeelding wel eens het een en ander aanvulde, wat in werkelijkheid ontbrak, behoeft geen betoog!

Wij geven heden zoo'n afbeelding van een Cactuslandschap uit „Nieuw-Galiciën”, waarmee een gedeelte van West-Mexico bedoeld wordt. De afbeelding is ontleend aan „De Nieuwe en

(repr. G. J. Boeschoten)

Onbekende Weereld: of beschrijving van America en 't Zuidland, Vervatende Oorsprong der Americanen en Zuidlanders, gedenkwaardige togten derwaerds, Verciert met Af-beeldsels na 't leven in America gemaakt, en beschreeven door Arnoldus Montanus”, 't Amsterdam by Jacob Meurs Anno 1671.

In het 14^e Hoofdstuk, dat over „Nieuw-Galiciën” handelt, schrijft Montanus: Gantsche bosschaedjes groeyen hiervan tunas of Indische vygeboomen, onderscheiden in zes soorten (op de afb. aangeduid als Jamacaru I tot VI). d'Eerste bij de Portugeezen cardon genaemt, heeft scherpe distelen, dikke bladeren vol lym-achtig zap, een welriekende bloem, lang-werpig ronde vrucht, met een oranje-appel schelle bedekt, dunne wortels en wascht bij andere boomen op. De vrucht bestaat binnen uit wit zappig en

smaekelijk vleesch, vol blinkend zwart zaad. (Hiermede wordt vrij zeker *Cereus triangularis* Haw bedoeld).

De tweede draegt een ronde stamme, en de stamme, takken vol gesternde distelen, hangende benedenwaerd: de bloemen wit-achtig groeyen recht op uit de takken. De vrucht scheelt niet van de cardons, alleenlijk is kleinder.

Canabu maekt de derde slag: schiet op tot een groote boom met steekelige takken, bestaande uit zamengegroeyde bolletjens. Aen d'uiteerste top wascht een groote witte bloem. De vrucht een, zoo groot als een ganzen-ey, is aangenaem verkoelende.

De vierde soort met een rechte stam, vol doornen, loopt in d'hoogte dunner en dunner toe: aen 't einde der dunne takjens brengt ieder dik blad een ander soort. 't Pit der stam, vol wonderlijke huisjens, is broosch gelyk een vlier-boom. 't Houd aangestoken verstrekt voor toorzen.

De vijfde cumbaba groeyt uit dunne wortels, met drie- of vierhoekige dikke bladeren, vol geele steekels. De bloem is weinig kleinder als de voorige: de vrucht langwerpig-rond, hard en rood: 't vleesch wit, sappig en tot geringe klonten zamen gestremt, gelyk bevrooze sneeuw. De doornen der cumbaba treffen soo diep, dat nauwelijx kunnen uitgehaelt. En deze soort van tunas brengt cochinilje voort. Cochinilje is een wormtje, welk groeyt onder 't blad van cumbaba, en met een vliesjen bedekt wordt. Konstig afgenoomen, droogt in de zon: en gedroogt dient voor een kostelijke koopmanschap. Joseph d'Acosta getuigt: hoe de Spaensche Vloot, op 't jaer 1587, na Spanje voerde voor 283750 reaalen van achten aan chochinilje.

Eindelijk behoort tot de laatste slag de tunas de ururumbaba, met een rechte stam vol distelen wanschikter orde, wiens top een bosch dikke doornachtige bladeren, niet ongelijk der palm-boomen, vertoont: word alleen gevonden in dorre plaetsen, verre van zee afgelegten.”

* * *

Over de Agave schrijft deze reiziger nog: De Magney is de wonderboom, welke alles levert: namentlyk sieroop, hooning, olie, azijn gaeren, water en wijn: waarom ieder soodaenige omtrend syn wooning zorgvuldig acht slaet; anderzins wasschen ook in 't veld. Zij hebben breede dikke bladeren, welker einde scherp toelopen: de scherpe steekels uitgetrokken dienen voor spelden

en naelden. Ook leveren een hairige stoffe, in plaets van gaern gebruikt. De jonge stamme gekerft verschaft een zoete vocht: die op-gezooden geen smaekelijke wyn wykt: doch verzuurt edik geeft. Tweemaal gekookt stolt tot een sieroop; en indien ten derden-mael over 't vuur komt, ontfangt den smaek des hooninx. 't Houd bol behoud 't vuur gelyk lont."

G. D. D.

EEN KONINGIN VAN DEN NACHT.

(Dame de la noche).

De buurvrouw ruimde de koningin van den nacht op en mama bracht een paar stekjes te huis. Dat was het begin.

Natuurlijk deden de plantjes het. Op Curaçao zou men het een cactusstek zeer kwalijk nemen als hij niet aansloeg. De

De Koningin van den Nacht

Curaçao, October 1928.

Foto Steinmeyer

koningin groeide voorspoedig op, tot de meid ons wees op twee bloemknoppen.

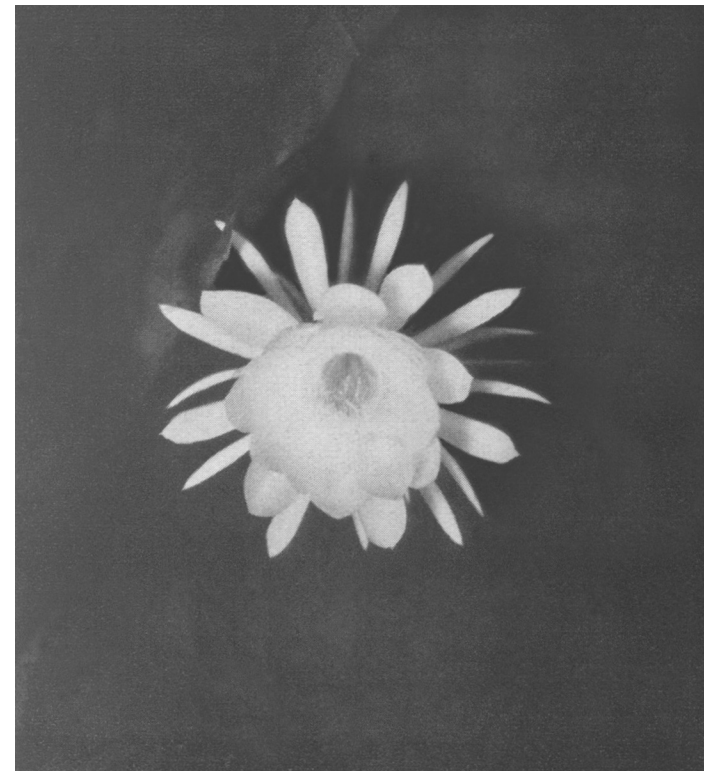
We hebben het ontluiken van die twee eerste knoppen mee-

gemaakt. Wie daartoe de kans krijgt heeft een genotvolle avond. Jammer, dat al dat schoone bloeien maar één nacht duurt en dat men geen foto . . . . O, een magnesiumlicht opname! Als ze nog eens bloeit.

Die tijd kwam ook. Deze keer hadden we twee exemplaren tegelijk in bloei, beide in petroleumblikken en één moest zijn tehuis nog deelen met een Agave.

En toen het oogenblik kwam, dat die ontplooiing volkomen was, kon de heer Steinmeyer ons verzoeken even de oogen te sluiten voor het helle licht van de magnesium die ontstoken zou worden.

Het ontwikkelen der kieken bracht nog eenige spanning. Zou het gelukt zijn? Ja hoor, ze waren keurig.

Dame de la noche.

Caraçao, October 1928.

Foto Steinmeyer.

Wie zoo iets meemaakt in de vrije natuur, een koningin van den nacht prijkende met een dozijn bloemen, vergeet den aanblik zijn leven niet. Wat een geur, wat een pracht! en dat alles

afkomstig van de stekjes der plant, die door buurvrouw werd opgeruimd.

Stemming brengt zoo'n avond in de tropen; ik dacht aan:
„De steen die door de tempelbouwers
Verachtlijk was een plaats ontzegd.”

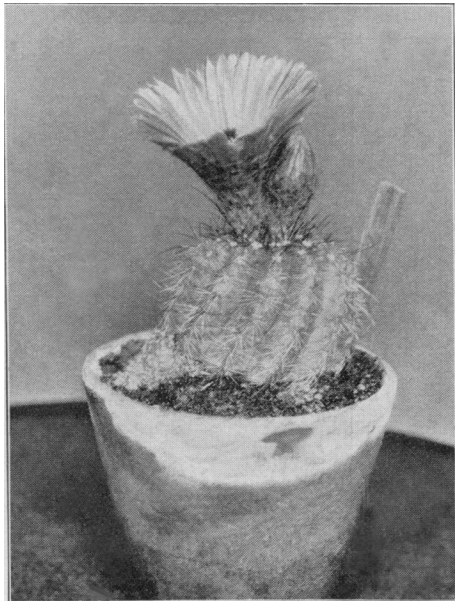
Ik meen de lezers van Succulenta ook een blik op de foto's te moeten gunnen, waarvan de eene de vorm der plant en de bloeiwijze duidelijk doet uitkomen. De wetenschappelijke naam van deze nachtbloeier is *Phyllocactus strictus* Lem., welke naar Schumann vermeldt, volgens den auteur Lemaire afkomstig is van het eiland Cuba. De bloemen openen zich laat in den avond en zijn 's morgens vroeg al uitgebloeid.

C. P. A.

ECHINOCACTUS OTTONIS.

Reeds meermalen is in „Succulenta” een beschrijving van deze *Echinocactus* gegeven. Toch kan het zijn nut hebben deze soort nog eens onder de aandacht der verzamelaars te brengen. Vooral ten behoeve van de beginnelingen, wegens de buitengewone bloeiwilligheid, terwijl overigens ook de bedoorning en fraaie lichtgroene kleur de plant tot een sieraad eener kleine verzameling maakt.

Het hier afgebeelde exemplaar ontving ik in November 1925. Aan de areolen was te zien, dat het nog nimmer had gebloeid. In een gewoon kamerkasje op een open plat in de zon geplaatst, bloeide de plant in den niet zeer gunstigen zomer van 1927 met één bloem, welke waarschijnlijk door insecten bestoven werd, althans rijp zaad leverde. In den zomer van 1928 heeft de plant in Augustus twee bloemen gebracht, bij welke gelegenheid ze werd gefotografeerd.

Echinocactus Ottonis.

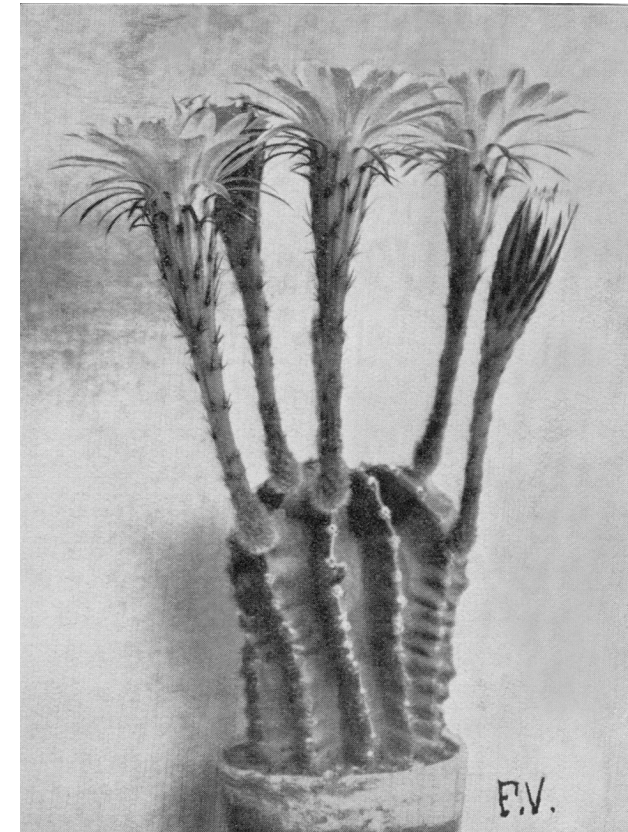
Foto Mr. Arriëns, 's-Gravenhage.

Een zoo dankbaar bloeiende en zoo weinig zorg vereischende plant mag in geen enkele verzameling ontbreken.

P. C. A.

ECHINOPSIS.

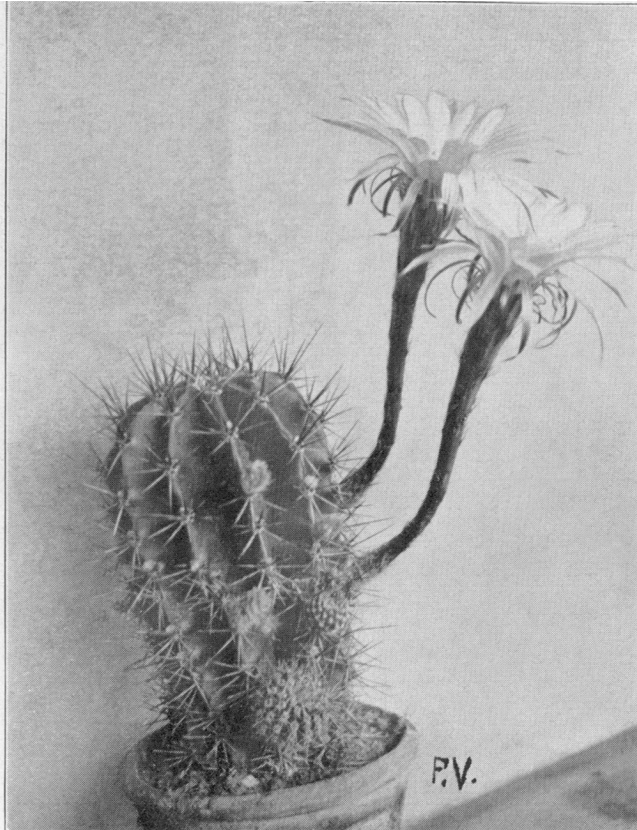
Niet alle geslachten van de uitgebreide plantengroep welke als Cactussen bekend staan, genieten bij de liefhebbers gelijke waardeering. Spreekt men met verschillende verzamelaars dan bespeurt men vrij spoedig deze waarheid, deze toont zijn voorliefde voor *Echinocactus*, gene heeft het geslacht *Mamillaria* zijn voorkeur gegeven en slechts zeer weinige zijn er die de *Echinopsen* hebben

Echinopsis Eyriesii.

uitverkoren. Men vindt ze meestal te gewoon, ach, zoo'n plantje dat men overal kan aantreffen heeft voor de meeste verzamelaars een groot gedeelte zijner bekoring verloren. Men vindt ze in alle verzamelingen, dus niets bijzonders! Ja dat is zeker waar, men vindt ze in elke verzameling, maar als men eens bij een enkelen liefhebber komt, die wat meer zorg aan deze planten

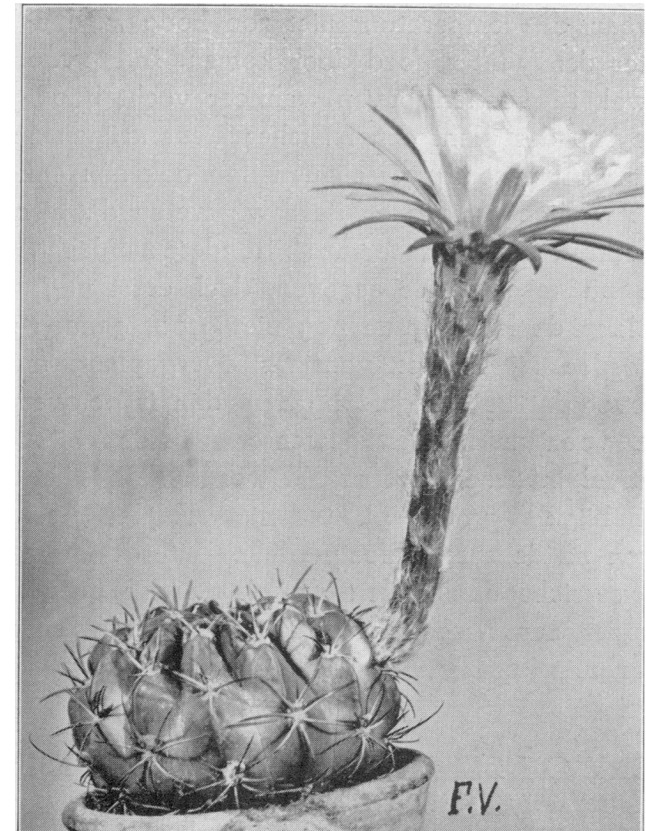
besteedt, komt men al spoedig tot de overtuiging, dat er van deze stiefkinderen onzer liefhebberij toch een vrij groote bekooring uitgaat. Wij willen hier nog niet eens de meer zeldzame soorten als *Echinopsis caespitosa*, *cinnebarina*, en dergelijke noemen, neen, de vrij algemeene bekende *Eyriesii*, *tubiflora*, *Fiebrigii* kunnen, mits goed gekweekt, het oog verrukken door de zeldzame regelmaat hunner vormen en de zeer varieerende bedooring. En wanneer zij zoover zijn dat hun bloemknoppen, reeds

Echinopsis tubiflora.

lang waargenomen, beginnen te zwellen en zich vooral in de laatste dagen zeer snel ontwikkelen, dan verwacht men telkens weer met nieuwe bewondering en spanning het opengaan om zich, zij het ook voor slechts korte tijd, te verlustigen in de smetteloos reine bloem. Op dit oogenblik is alle gedachte aan minderwaardigheid verdwenen.

Het is mij altoos een raadsel gebleven waarom zoovele liefhebbers jaar in jaar uit, al hunne zorg en moeite besteden aan planten, waarvan het succes tot de grootste zeldzaamheden behoort en datgene wat met veel minder zorg te bereiken is schouderophalend voorbijgaan. Niemand zal het afkeuren indien men het beproeft om zeer moeielijk te kweeken planten tot volle wasdom te brengen, maar de kans daartoe zal toch zeker stijgen indien men zich voldoende vertrouwd maakt met de meer gemakkelijke soorten en daartoe bieden de *Echinopsen* ons ruimschoots gelegen-

Echinopsis Fiebrigii.

heid. Ik zou dan ook ieder, die begint met het aanleggen eener verzameling, willen raden: beproef eerst Uw kunnen met eenige planten uit dit geslacht! Keuze is er genoeg en de behandeling vereischt geen al te groote zorg. Ze zijn zelfs over het algemeen met weinig zorg te vreden. Voor het kweeken van mooie planten

moet men echter zorgen, dat ze niet te ver van het glas verwijderd staan, daar zij dan wel in de lengte groeien, doch hun bolvorm spoedig verloren gaat. Worden zij ouder dan geschiedt dit toch, doch de gewone soorten kunnen den bolvorm behouden tot zij 12 tot 15 cM. groot zijn. En dan zijn zij op het schoonst. De grond voor Echinopsen mag ook vrij voedzaam zijn en in de zomermaanden mogen zij niet te droog gehouden worden. Ook hun verzorging in den winter is vrij eenvoudig en vereischt weinig voorzorgen. Werden zij in de woonkamer overwinterd, dan spreekt het van zelf dat hen, zij het dan ook maar zeer spaarzaam, vocht gegeven moet worden, maar kan men de Echinopsen ergens onder brengen waar de temperatuur niet zoo hoog is, dan kunnen zij zonder water den winter goed door komen. In het voorjaar zullen zij zelve wel te kennen geven wanneer vocht noodig is. Dan zien wij de top der plant een frisscher kleur krijgen, ze vertoont nieuw leven. Al spoedig verschijnen dan ook aan enkele doornbundels wit wollige pluusjes en daar wij weten dat hier de bloemknop zich vormt, hebben deze onze bijzondere aandacht. Langzaam aan wordt nu meer water gegeven, doch eerst nog zeer spaarzaam. Zoolang de Echinopsen nog niet groot genoeg zijn om te bloeien, worden zij in het voorjaar overgeplant, maar zijn de planten zoover dat ze geregeld bloeien, dan is de overplanting in het vroege voorjaar minder gewenscht, omdat hierdoor meest eenige stilstand in groei veroorzaakt wordt. Dan is het verplanten, wat echter bij de groote planten niet elk jaar geschiedt, beter uit te voeren na de eerste bloeiperiode. Wordt dit met de noodige zorg verricht dan zullen de planten er geen schade van ondervinden en een tweede, vaak zelfs een derde schat van bloemen vertoonen.

F. V.

MIMICRY OF BESCHERMENDE NABOOTSIING BIJ MESEMBRIANTHEMUM.

Onder bovenstaanden titel willen we eens het een en ander mededeelen over een zeer opmerkelijk verschijnsel voorkomend bij een aantal geslachten behoorend tot de omvangrijke orde der Mesembrianthemaceae.

De meeste „mimicries” - een naam waarmede men gewoonlijk de Mesembrianthemaceae, die in vorm of kleur of wel beide ten opzichte harer omgeving gecamoufleerd zijn, aanduidt - treffen we onder

de navolgende hoogsucculente geslachten aan: Lithops, Conophytum, Rimaria, Dinteranthus, Gibbaeum, Titanopsis, Pleiospilos, Fenestraria. Al deze planten hebben haar bakermat in Zuid-Afrika. Het Mesembrianthemumgebied bij uitnemendheid is wel de Karroo,

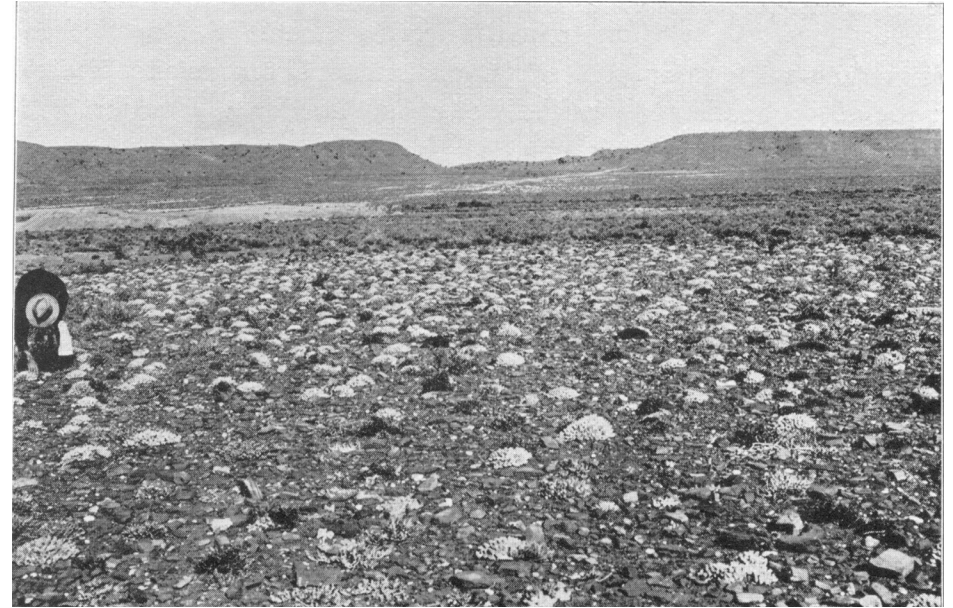

Fig. 1.

Vegetatiebeeld: Karroo bij Zevenfontein met *Gibbaeum Shandii* N. E. Br.

Photo Dr. Pole Evans.

een uitgestrekt, min of meer heuvelachtig woestijngebied, een groot gedeelte van het binnenland innemend en gedeeltelijk bestaand uit leemachtige leisteenlagen, zandsteen en kwartsieten en door graniet- en kalksteenformaties onderbroken. Voorts in het Z. W. (voormalig Duitsch gebied) de Namib, een uiterst dorre zandige woestijn, de Ausbergen, de kuststreek bij Lüderitzbaai enz. Ook worden er nog een aantal gevonden in de Transvaal.

De eerste photo geeft een beeld van de Karroo bij Zevenfontein. Men ziet, rijk is de plantengroei nu niet bepaald. De witachtige, meest half bolvormige zoden zijn van *Gibbaeum Shandii* N. E. Br., echter niet een van de beste voorbeelden van mimicry, die dat geslacht oplevert, we komen daar straks nog even op terug.

Het klimaat van Z. en Z. W. Afrika is gekenmerkt door een

lange, droge zomerperiode gedurende welke weinig of in het geheel geen regen valt. De Grootte Karroo en omgeving en de Namibwoestijn zijn berucht wegens de buitengewoon lange perioden van droogte, Het is hier een heel gewoon verschijnsel wanneer de droogte 8 à 10 maanden aanhoudt. Ja zelfs komt 't voor, dat er in geen 20 maanden een drop regen valt.

De planten, die deze streken bewonen moeten wel op de een of andere wijze aangepast zijn aan deze zoo ongunstige klimatologische verhoudingen, willen ze stand houden in den struggle for life.

We vinden dan ook in Z. Afrika een uitgesproken xerophietische plantengroei, d.w.z. aangepast aan een zeer droog klimaat. De succulenten maken hiervan een belangrijk contingent uit, deze planten zijn er op ingericht om zooveel mogelijk water op te sparen en vast te houden.

Speciaal onder de Mesembrianthemaceae vinden we de meest volmaakte inrichtingen op dit gebied, het zijn werkelijk kleine waterreservoirs. Het is dan ook geen wonder, dat in het droge seizoen (in het binnenland van Maart tot October en in een breede kuststrook in het Westelijk en Zuidelijk gedeelte van April tot September) de sappige plantjes maar een al te grage prooi vormen voor de daar in het wild levende plantenetende dieren als apen, antilopen, hazen en schildpadden. Ook vee en bovenal de struis versmaden ze niet wanneer ze ze te pakken kunnen krijgen. Er zijn echter soorten, die door een zeer nauwkeurige nabootsing der omgeving trachten aan de aandacht harer belagers te ontsnappen en zijn we hiermede aangeland op het terrein der beschermende nabootsing of mimicry. We zullen nu trachten aan de hand van een aantal treffende voorbeelden eenig idee te geven van dit verschijnsel zooals het bij Mesembrianthemum voorkomt.

Het is ruim honderd jaar geleden, dat er voor het eerst melding werd gemaakt van beschermende nabootsing bij Mesembrianthemum. Deze eerste mededeeling hebben we te danken aan Burchell, den welbekenden ontdekkingsreiziger en botanicus. Op zekeren dag vond hij op een zijner tochten door de Kaaroo in de buurt van Prieska een Mesembrianthemum (Lithops) aan welke hij den naam turbiniforme (= de tolvormige!) gaf. Aangaande deze ontdekking schrijft hij als volgt:

„Toen ik van den steenachtigen bodem een voorwerp opraapte, dat ik voor een wonderlijk gevormd kiezelsteentje hield, bleek dit

bij nadere beschouwing een plant te zijn en wel een nieuwe soort behoorend tot de omvangrijke familie der Mesembrianthema, evenwel in kleur en voorkomen de meest volkomen gelijkenis toonend met de steenen te midden waarvan ze groeide.

Op denzelfden grond werd voorts een soort krekkel (Gryllus) gevonden, die zóózeer met dezen in kleur, ja zelfs in vorm overeenkwam, dat ze nooit ontdekt zou zijn. wanneer ze niet waargenomen was juist op een oogenblik, dat ze bewoog.

De bedoeling van de Natuur in deze gevallen schijnt dezelfde geweest te zijn als toen ze het Chameleon den macht gaf om zijn kleur tot in zekeren graad aan te passen aan die van het dichtstbijzijnde voorwerp als compensatie voor zijn gebrek aan beweegkracht.

Door hun vorm en kleur kunnen deze insecten aan de aandacht der vogels ontsnappen, die anders spoedig een soort zoo slecht in staat om aan haar vervolgers te ontkomen zouden uit-

Fig. II

Lithops turbiniformis N. E. Br. bij Zandvlei.

Mimicry-opname.

Photo Dr. Pole Evans.

roeien. Het is dan ook mogelijk, dat deze kleine Mesembrianthemum over het algemeen ontsnapt aan de aandacht van vee en wilde dieren” (vert.).

Op fig. II zien we een exemplaar van *L. turbiniformis* N. E. Br.,

bestaande uit een 4-tal bladparen of corpuscula (waarvan alleen de vlakke toppen zichtbaar zijn) op de natuurlijke groeiplaats in de Karroo (Zandvlei in de Prieska Divisie).

Men moet deze kleine zode zoeken een 17 m.M. onder het struikachtige gewas schuin naar rechts. Men zal ze niet spoedig vinden, daarvoor is de overeenkomst met het omringende gesteente te groot! De bladtopen zijn grijsachtig-roestkleurig bruin, eenzelfde kleur heeft het zand waar ze ingegraven zijn en de donker getinte kiezelstenen.

De verspreide witte brokjes zijn waarschijnlijk kwartsieten.

Een veel later bekend geworden Lithops-soort en behoorend tot de fraaiste voorbeelden van mimicry, die dit geslacht ons oplevert, is *L. Leslie N. E. Br.* Deze plant met haar roestbruin geteekenden top lijkt zóódanig op den bruinachtigen grond waar ze ingegraven is, dat Marloth er verscheidene uren naar moest zoeken op plaatsen waar hij wist, dat ze voorkwam. Ze wordt gevonden in Griqualand West, Zuid-Transvaal en andere plaatsen langs de Oranjerivier en de Vaal en voor zoover Marloth kon nagaan altijd in roodachtige of bruine ijzerhoudende kiezel of tusschen kleine bruine steentjes. De kinderen der Boeren noemen ze „toontjes” en eten ze.

Er komen onder het gen. *Lithops* zeer verschillend gekleurde vormen voor, doch altijd is de kleur der bladtopen in overeenstemming met die van den bodem waarop ze aangetroffen worden.

De soorten met lichtgrijze of bruinachtiggrijze toppen komen op een bodem voor zeer afwijkend van die waarop de reebruinen of roestkleurigen gevonden worden. Onder de in het woestijngebied van Z. W. Afrika groeiende *Lithops*-soorten behooren er zeer velen tot de eerste categorie. Dezen komen uitsluitend voor tusschen kwarts, graniet, zandsteen of half begraven in geelachtig zand, aldus in een omgeving waarmede ze harmonieeren.

De fraaie *Lithops bella* N. E. Br. met zacht grijsbruine corpuscula werd door Dinter gevonden bij Aus op een ongeveer 250 voet hoog plateau, temidden van splinters grijs graniet, waar hier en daar het geelachtige zand te voorschijn kwam. Men zal zich makkelijk kunnen voorstellen, dat deze planten weinig in het oog vielen. In bloei zijnde moeten de glimmend witte bloemen wel degelijk de aandacht op de planten vestigen.

L. karasmontana Dtr. en Schw., een bekende door Dinter in de Karasbergen ontdekte soort, is een ander voorbeeld. Op bij-

staande photo (fig. III) is wel duidelijk gedemonstreerd hoe deze planten zich aan de omgeving aangepast hebben. De corpuscula

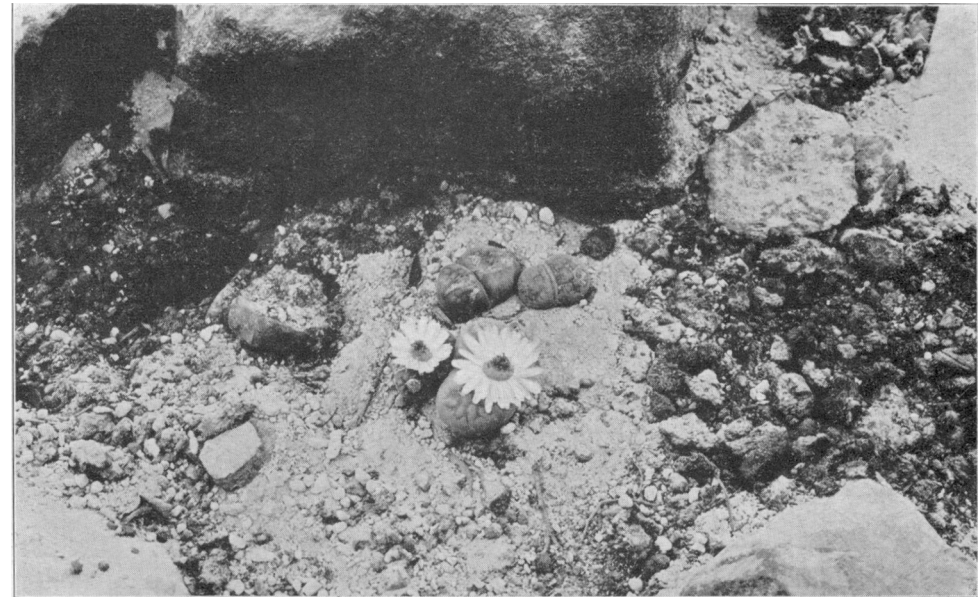

Fig. III.

Lithops karasmontana Dtr. et Schw.

„Bloeiende steenen”.

Photo Dr. Pole Evans.

hebben wel heel veel weg van gemarmerde kiezelstenen. Is het wonder, dat in vroeger dagen Afrika-reizigers met het verhaal thuishkwamen, dat ze op hun tochten „bloeiende steenen” en „springende kiezels” (bovengenoemde krekel!) gezien hadden? Het is wel jammer, dat twee der corpuscula met bloemen prijken, anders ware de illusie volkomen geweest.

De bladtopen zijn grijs van kleur en bruin gemarmerd, het omringende gesteente bestaat uit gruis van witte kwarts en wat betreft de groote, verweerde steenbrokken hebben we hier waarschijnlijk met zandsteen te doen.

De witte bloemen maken de plant wel opvallend, maar 't is de vraag of dit niet alleen het geval is wanneer men zich er vlak bij bevindt. Op eenigen afstand zal o.i. de bloemkleur met die van de omgeving vervloeien.

Wat de tot het geslacht *Conophytum* behoorende soorten betreft moeten we de voorbeelden van mimicry meer in het bijzonder zoeken onder die soorten, welke aan den top geteekend zijn met

donkere, onregelmatig gevormde lijntjes zoals *C. pictum* N. E. Br., *C. hians* N. E. Br., *C. obcordellum* N. E. Br., *C. mundum* N. E. Br. Bij deze planten hebben de corpuscula veel weg van gemarmerde of geaderde steentjes zoals we in kiezel vinden. Bovendien zijn ze (en dat geldt voor *Conophytum* in het algemeen) gedurende de rustperiode, die in het droge seizoen valt, nog minder opvallend, daar ze dan gehuld zijn in de witte of bruinachtige, papierachtige resten der oude bladparen.

Nu komen we aan de *Rimaria*'s, die evenals een gedeelte van de onder *Lithops* ressorteerende soorten op kwartsachtigen bodem aangetroffen worden. De zeer succulente, tot op een nauwe spleet vergroeide bladparen zijn meest zeer licht grijsgroen van kleur,

Fig. IV.

Rimaria *Heathii* N. E. Br.

Photo Dr. Pole Evans.

soms witachtig. Hierbij is afgebeeld *R. Heathii* N. E. Br. (zie fig. IV) zoals ze groeit in de Karroo ten Z. van Touwsberg (Prieska Divisie). Men moet de „veelkoppige” plant zoeken ongeveer op het midden der photo en op den voorgrond te midden van kwartsgruis. De kleine steenbrokjes bestaan waarschijnlijk uit zandsteen. De plant is in rust, in de groeiperiode brengt ze witte bloemen voort.

In *Dinteranthus* *Pole Evansii* Schw. (zie fig. V) hebben we een

soortgelijke mimicryplant. De eigenaardig gevormde bladparen zien er uit als gebarsten, min of meer afgeronde stukken steen. De kleur is heel bleek duifgrijs, haast wit en zijn de planten hierdoor wanneer ze althans niet met bloemen getooid zijn uitstekend gecamoufleerd ten opzichte der omgeving. De planten groeien te midden van grauwe granietbrokken en op een bodem bezaaid met kleine stukjes kwarts. De vrij groote bloemen zijn rose van kleur.

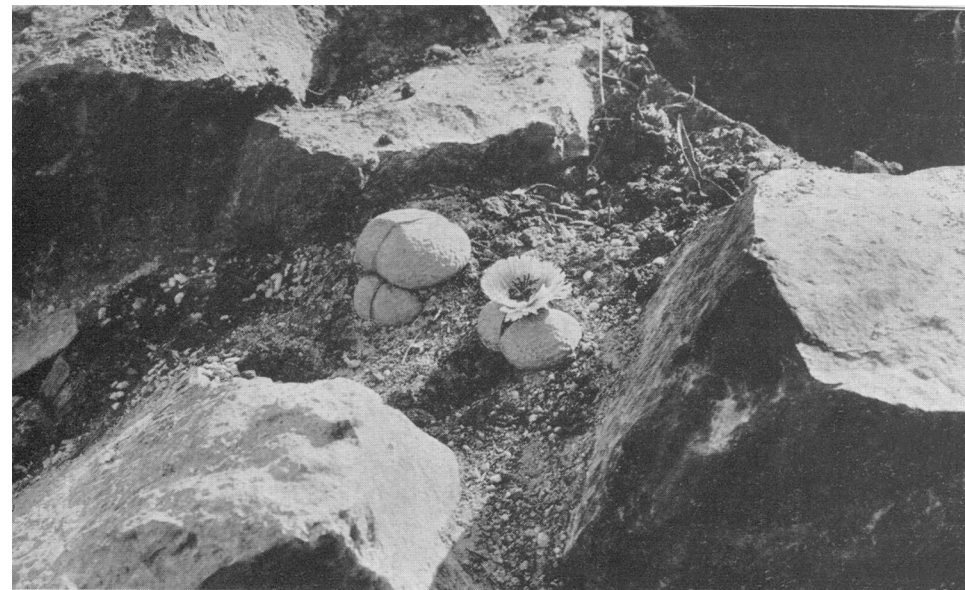

Fig. V.

Dinteranthus *Pole Evansii* Schw.

„Bloeiende steenen”.

Photo Dr. Pole Evans.

De tot het geslacht *Gibbaeum* behorende soorten zijn karakteristiek door de grijze, soms zilverwitte donzige beharing der bladeren.

Ze bewonen de Kleine Karroo (Ladismith Div.) en worden alleen op kwarts- en leisteformaties aangetroffen. De eerste plant van dit geslacht, die als voorbeeld van beschermende nabootsing aangehaald werd is *G. pubescens* N. E. Br. Deze vormt op den bodem vlezige kussens tot 25 c.M. in diameter en bestaande uit een groot aantal zeer succulente, tandvormige bladeren, die sneeuwwit van kleur zijn. Planten met zuiverwitte bladeren moeten veelvuldig in de Karroo voorkomen.

Marloth vond deze soort enkel en alleen op de witte kwarts-

velden, daar waar het kwarts ophield was ook *G. pubescens* verdwenen! Een fraaie mimicryplant is ook *G. album* N. E. Br., een der nieuwere door Dr. J. Muir ontdekte *Gibbaea*. De bleek witachtiggroene of bijkans witte corpuscula moeten de kwartssteenen waartusschen ze groeien nauwkeurig nabootsen, terwijl de eveneens witte bloemen de plant ook in den bloeitijd niet meer doen opvallen. Dit laatste kunnen we niet zeggen van soorten zooals *Lithops bella* en *L. karasmontana*.

In een witte omgeving komt ook voor *Titanopsis calcarea* Schw., een der merkwaardigste voorbeelden van mimicry die bekend zijn. De bladeren dezer plant vormen een dichte rozet en zijn aan hun oppervlak bedekt met onregelmatige uitwasjes of wratjes, die precies lijken op de witachtige brokken kalktuf waartusschen de plant groeit.

Marloth, wien we dit merkwaardige gewas te danken hebben, zegt o.a. naar aanleiding van zijn vondst: „Geen kunstenaar zou het oppervlak en de kleur van de kalksteen nauwkeuriger kunnen nabootsen dan de Natuur in dit geval heeft gedaan.”

Dr. Marloth had 't geluk deze soort en *Lithops turbiniformis* te vinden op een en denzelfden dag, de een op plekken waar niets dan kalksteen was, de ander alleen temidden van bruinachtigen grond en kiezel van een ijzersteengordel. *T. calcarea* werd op twee plaatsen gevonden, te Alexandersfontein bij Kimberley en op het Kaapplateau bij Griquatown, in beide gevallen stijf geklemd tusschen brokken kalktuf en wel zoodanig, dat alleen nog de bladbovenzijde met haar eigenaardige oppervlaktestructuur zichtbaar is.

Tot de categorie der „mimicries” behoort ook *Pleiospilos Bolusii* N. E. Br., beter bekend onder den ouden naam *Mesembr. Bolusii* Hook fil. Het is een plant, die zeer veel gekweekt wordt, er zullen weinig liefhebbers zijn, die dit gewas niet in hun collectie hebben. Marloth, die in den beginne vrij sceptisch stond tegenover het verschijnsel der mimicry bij planten en dit meer aan een bloot toeval toeschreef dan aan wat anders, liet zijn „toevalstheorie” los na *P. Bolusii* op een zijner tochten door de Karroo aangetroffen te hebben (d.i. nog vóór dat hij het nog mooiere voorbeeld *T. calcarea* gevonden had). Over de *Bolusii* schrijft hij als volgt:

„Ze brengt gewoonlijk slechts 2 bladeren voort, die zoo groot als een eendenei worden. Hun oppervlak is ruw als verweerde

steen en de kleur bruinachtig grijs met een dofgroen waas. De bladeren zijn half in den grond ingegraven of tusschen de steenen te midden waarvan de planten groeien: het vereischt dan ook een scherp oog om ze te ontdekken wanneer ze niet in bloei zijn. In den herfst echter zijn de planten, wanneer heldergele bloemen van 5 c.M. in diameter tusschen de bladeren te voorschijn komen, zeer opvallend. Dat duurt echter niet lang en zien de bladeren er gedurende het droge seizoen weer als een paar steenbrokken uit.”

De in latere jaren door Marloth ontdekte *P. simulans* N. E. Br. is een waardige aanvulling van de reeks „mimicries”, de naam zegt 't al: de plant simuleert, bootst na.

Besluiten we dit artikel met een geval van aanpassing, dat wel beschouwd niet in het kader der mimicry thuishoort, doch er in den regel wel bij genomen wordt. We hebben hier op het oog *Fenestraria rhopalophylla* N. E. Br., een plant, die zich aan den blik van haar belagers tracht te onttrekken, door zoover mogelijk in den grond weg te kruipen! De kleur speelt hier zooals men zal zien een ondergeschikte rol en hebben we hier aldus niet met camouflage in den waren zin des woords te doen. De plant is gekenmerkt door knotsvormige, in een rozet groeiende bladeren en hoort thuis in Z. W. Afrika, waar ze voorkomt in het zandige woestijngebied van de Zuidelijke Namib bij Pomona Eiland, verder bij Lüderitzbaai (Marloth, Dinter).

Laten we Dr. Marloth aan het woord over dit in verschillende opzichten zoo interessant gewas:

„De plant groeit in het zand ingebed en wel zóó, dat niets dan de vlakke, lichtelijk convexe bladtoppen zichtbaar zijn en zelfs die zijn soms - dit hangt van de standplaats af - nog met een dun laagje zand overdekt. Terwijl het blad zelf frisch groen is met een vrij teere huid, is het aan het licht blootgestelde gedeelte beschermd door een dikke epidermis en cuticula en is daar van betrekkelijk weinig huidmondjes voorzien. Door dit gedeelte, dat als een venster functionneert, ontvangt het blad het licht en wordt alzoó van binnen geillumineerd. Elke plant bestaat uit 5 à 10, soms nog meer, bladeren, doch alleen deze vensters verschijnen aan de oppervlakte; ze gluren uit het zand als de oogen van de zandhagedis of zandadder, die zich dikwijls op eendere wijze verbergen. Wanneer het bloeiseizoen (Augustus) zijn intrede doet kan men de teere witte glanzende bloemen zien, zelfs

daar, waar geen vensters zichtbaar zijn; maar ze zijn er toch, alleen aan het oog onttrokken door een beetje zand.

De ondergrondse levenswijze, welke de plant aangenomen heeft, is een aanmerkelijke bescherming tegen plantenetende dieren, in het bijzonder 's nachts, aangezien het dan voor hen heel moeilijk zou zijn om deze kleine plekjes in schemerdonker te vinden.

De Fenestraria's (buiten bovengenoemde soort nog *F. aurantiaca* N. E. Br., meer species zijn er momenteel niet van bekend) behoren evenals de Lithopssoorten tot de groep der zoogenaamde vensterplanten, enkel en alleen in Z. en Z. W. Afrika voorkomend. De vensterbladstructuur is bij de Fenestraria wel volmaakt: de bladtoppen waaraan alle chlorophyll en kleurstof ontbreekt hebben min of meer het aanzien van lenzen. Bij Lithops is de doorschijnendheid minder opvallend wegens de aanwezigheid van kleurstoffichaampjes in de bovenste cellagen van de venstertoppen. We willen echter volstaan met deze korte mededeeling over de vensterbladstructuur, welke de planten een gedeeltelijk ondergrondse levenswijze mogelijk maakt, hetgeen haar in verschillende opzichten tot voordeel strekt. Het tegenaan van overmatige transpiratie speelt hierbij een belangrijke rol.

De 5 mooie en zeldzame opnamen, die dit artikel illustreren, werden mij geheel belangeloos ter beschikking gesteld door Dr. I. B. Pole Evans, Hoof Afdeling Plantkunde, Landboudepartement, Pretoria.

M. KARSTEN.

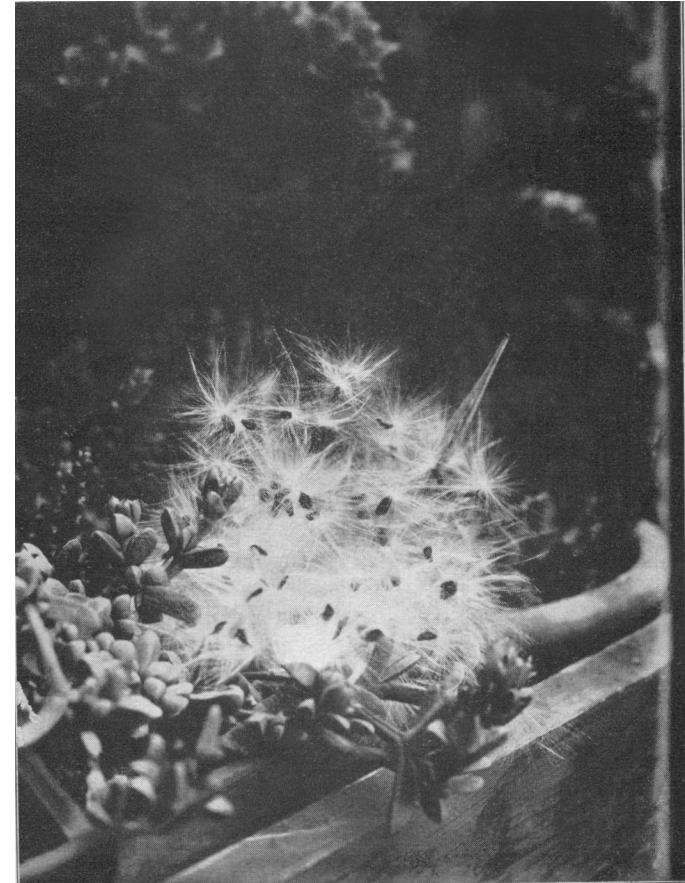
Bibliographie.

- R. Marloth, Mimicry among plants. Transact. S. Afr. Phil. Soc., vol. XV, part 3 (Dec. 1904), p.p. 97 - 102 (Mesembr.), pl. VIII.
- " " Das Kapland (II. Bd., III. Teil der Wissensch. Ergebn. der D. Tiefsee Exp. 1898 - 99 auf dem Dampfer „Valdivia, herausgeg. von Carl Chun), p. p. 222 en 336 - 338 m. fig. 141 a en b. Jena, 1908.
- " " Flora of South Africa, vol. I, p.p. 205 - 208. Pl. 51 B (1) en D; pl. 52 A en B. London, 1913.
- K. Dinter, Sukkulantenforschung in S. W. Afrika. Fedde's Repert., Beihefte, Bd. XXIII, p. p. 15, 41, 42, 60, 97. Berlin-Dahlem, 1923.
- " " Sukkulantenforschung in S. W. Afr. II. Teil, p. 12. Herrnhut, 1928.

STAPELIA VARIEGATA.

Over het algemeen biedt bovengenoemde plant weinig wat het oog bekoort. Vaak stelt ze ons voor verrassingen.

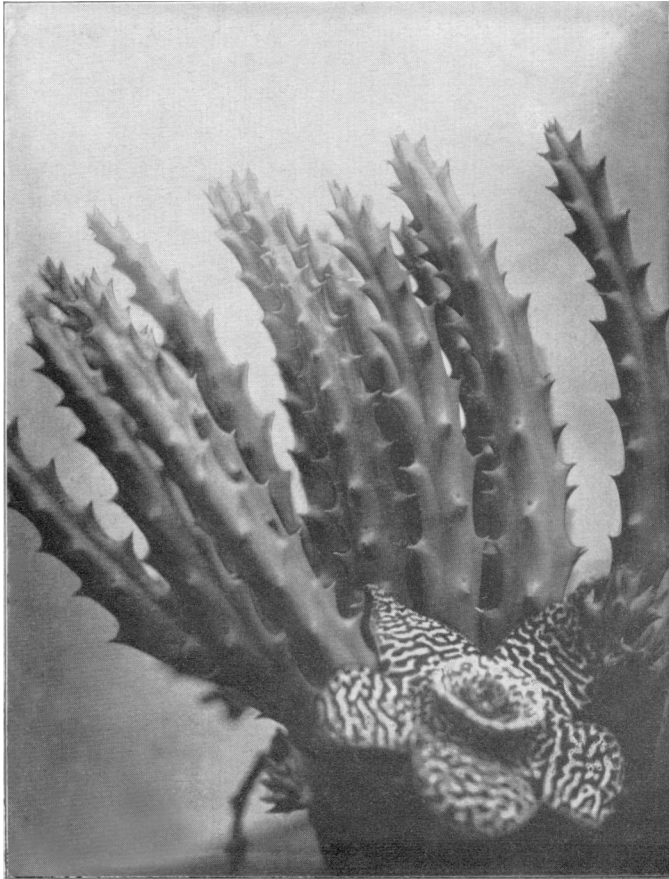
De meest onaangename verrassing is wel, dat men op het oogenblik in het bezit is van een flink uitgegroeide plant terwijl er een paar dagen later geen stukje meer van te redden valt. Wat hiervan de oorzaak is heb ik tot heden niet kunnen vaststellen. Op

een gegeven oogenblik is de gehele plant overdekt met zwarte plekken en dit niet alleen oppervlakkig maar als men een stek afsnijdt vertoonen zich ook op den snijwond zwarte stippen van onder tot boven. Ik heb wel eens geprobeerd zoo'n stuk te laten

opdrogen, dit ging niet, het werd geheel week en was reddeloos verloren (het werk van rottingsbacteriën).

Een stekje echter was al vrij spoedig tot een flinke plant uitgegroeid, zooals de afbeelding U laat zien. Het is geplaatst in een klei-achtigen bodem, die ik vrij vochtig houd. De stammetjes zijn kaal, grauwgroen van kleur en ongeveer 10 c.M. lang. Ze zijn 4-kantig doch de kanten zijn afgerond waarop kegelvormige tanden staan.

Tegen het einde van de maand September beginnen zich aan de onderzijde van de jonge scheuten knoppen te vormen. Ze zitten op een bloeisteel, die naar den grond gebogen is zoodat de knop op den grond of op den rand van den pot rust. De uivormige

knoppen zijn groenbruin van kleur. Ze ontwikkelen zich tamelijk snel totdat men voor een tweede onaangename verrassing komt te staan en die is op het tijdstip dat de knop open barst, hetgeen in den regel met een kleinen knal gepaard gaat. De knoppen zijn met een gas gevuld, dat door de warmte uitzet en den knop uiteen doet spatten. De vrijkomende gassen verspreiden een hoogst onaangename geur.

Nauwelijks zijn de reukorganen aan dit luchtje gewend of wij aanschouwen een schitterend mooie bloem. Ze gelijkt op een 5-slippige ster waarvan de bloembladeren driehoekig, eivormig zijn, waarop een ring geplaatst is, die zwak 5-hoekig is.

De kleur der bloembladeren is goudgeel met roodbruine vlekken, de ring is iets lichter van kleur.

De onaangename lucht schijnt een zeer groote aantrekkingskracht te hebben voor de gewone kamervliegen. Al heel spoedig zag ik ze onder den ring kruipen om het weinige waterachtige sap op te zuigen. Bij zoo'n bezoek heeft dan in den regel tegelijk de bestuiving plaats.

Na den bloei valt de bloem af en komen 2 vrijstaande vruchtbeginsels te voorschijn. Gedurende den bloei zijn deze vruchtbeginsels onderling verbonden, doch daarna laten ze van boven los.

Daar de bloei laat in den zomer valt, komen de vruchten niet tot volle ontwikkeling en dienen wij ons geduld op de proef te stellen tot het volgend jaar.

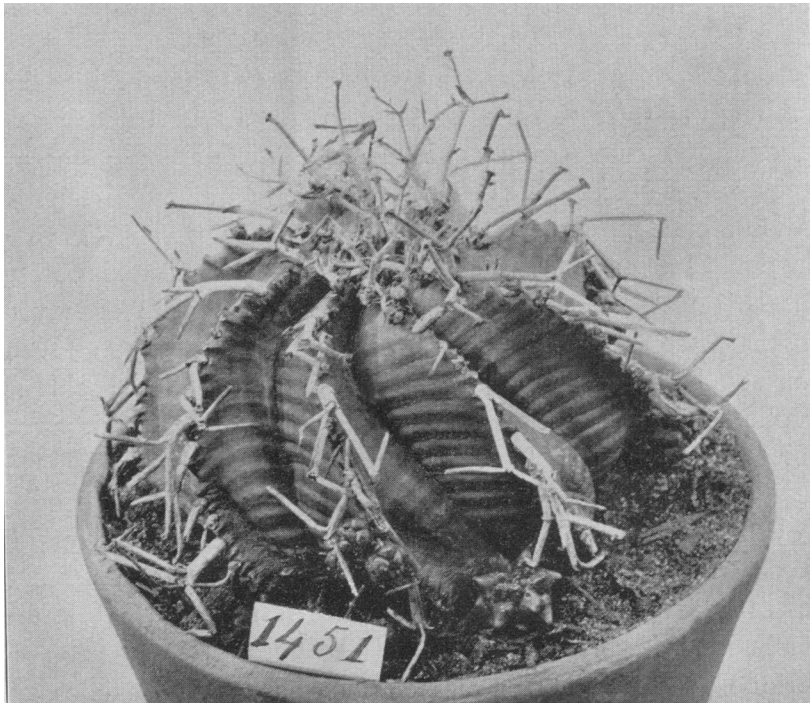
De doosvruchten zijn rond, naar boven spits toeloozend. Ze zijn evenals de stammetjes kaal en gelijk de bloemen van bruine vlekken voorzien. Zijn de vruchten rijp dan springen zij met een naad, die in de lengte over de vrucht loopt, open. De zaadjes liggen heel regelmatig in het omhulsel opgestapeld. Het zijn platte, lichtbruine, ovale schijfjes met een verdikten rand. Ieder zaadje is voorzien van witte zijdeachtige haren, gelijk dit bij een paardebloem het geval is.

De vrucht springt op het breedste gedeelte het eerst open, de zaadjes worden eruit geperst en na verloop van eenigen tijd is de geheele plant en al wat er omheen staat overdekt met een wit-zijdeachtige massa, met hier en daar een lichtbruin zaadje, werkelijk een aardig gezicht. Bij den minsten tocht worden de zaadjes door de pluïjes naar alle richtingen weggedragen.

De zaden behouden voor meerdere jaren hun kiemkracht.

PACHYPHYTUM.

Merkwaardig toch, dat de vetplanten lang niet zoo populair zijn als de cactussen. Laatst nog hoorden we van een bloemist, dat hij voor het gemak alles maar cactus noemde, want dan raakte hij zijn planten beter kwijt. En als men dan weet, dat hij er dan maar tevens huislook en Echeveria's onder begreep, kunt U zich wel voorstellen, dat de voorlichting van deze vakman niet veel te betekenen had. Maar toch is het feit niet te verloochenen, dat de vetplanten nog niet in die mate waardering vinden, als waarop ze recht hebben.

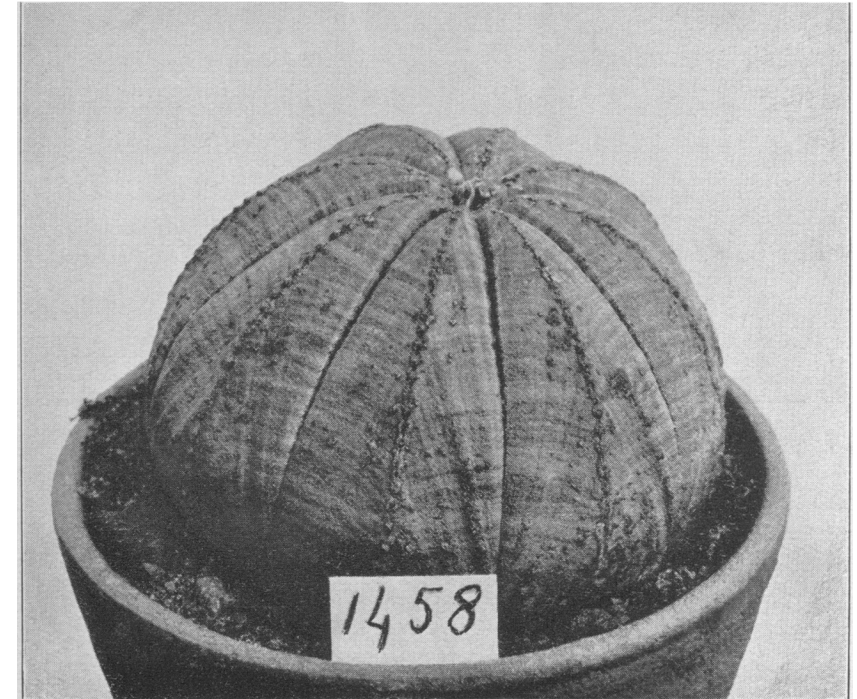

Euphorbia meloformis.

Waarom kan dit nu liggen, vraag ik me af, En dan weet ik eigenlijk geen enkele behoorlijke reden. Zou het misschien de naam zijn? Het woord cactus heeft iets fascinerends, iets, dat gedachten oproept aan verre landen en het woord vetplant klinkt maar zoo heel gewoon. Zouden we het dan liever niet eens propeeren met ze succulenten te gaan noemen, maar dan krijgt men weer de moeilijkheid, dat succulent een biologisch begrip is

en dat de cactussen daar net zoo goed toe behooren, terwijl nu onder het publiek toch wel degelijk een verschil gevoeld wordt. En al zou men dus juist moeten spreken van cactussen en de overige vetplanten, heeft zoo langzamerhand dit laatste woord onder de meeste liefhebbers burgerrecht verkregen.

We zullen ons echter niet langer in de draagwijdte van een woord verdiepen, maar liever eens nagaan waardoor wij persoonlijk juist zoo heel veel voor die gesmade vetplanten gevoelen.

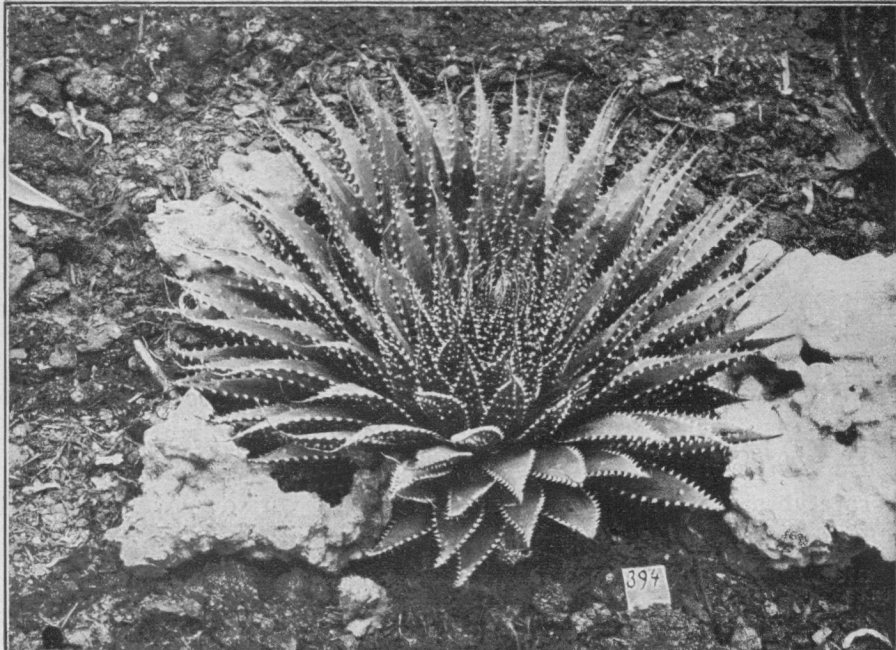

Euphorbia obesa.

In vormrijkdom behoeven ze niet onder te doen voor de cactussen, ze imiteeren ze zelfs op heel verdienstelijke wijzen, denk aan *Euphorbia meloformis* en *obesa*, maar daarenboven hebben ze de rozetvorm tot hun beschikking in allerlei variaties, waarbij ook nog het bladmotief een woordje meesprekt, waar de cactussen niet bij halen kunnen om de eenvoudige reden al, dat ze geen bladeren hebben. En dan, wat groeien de vetplanten gemakkelijk. Zaai eens wat Canarische *Sempervivums* en reken dan eens uit hoe lang een cactus er over doet om tot een plant van bijna een meter omhoog te schieten. En wie heeft van een cactuszaailing

al eens het eerste jaar bloemen gehad? Maar de meeste Kalanchoe's lappen hem het toch maar. En dan zit ik heusch nog niet om voorbeelden verlegen. En hoe lang heeft men plezier van een bloeiende Metaalecheveria of een Aloë? Ja laten we de Gasteria's er ook maar bij nemen, want die houden het gerust een maand lang uit. Daarenboven wil men in den winter ook wel eens een bloemetje zien en is daar dan niet Sedum Palmeri voor, die bijna den ganschen winter door als bedekt is met gele sterretjes. En Crassula lactea, de melkwitte, en nog zooveel andere. En wilt U biologisch interessante planten, welnu zijn daar de Mimicrymesems niet bij uitstek voor geschikt? Zoodat we maar zeggen wilden, dat een goede verzameling cactussen heel mooi is, maar in vereeniging met een flink sortiment goede vetplanten beter en dat het dus niet aangaat de vetplanten als de Aschepoes te beschouwen en de cacteen als het eenig zaligmakende.

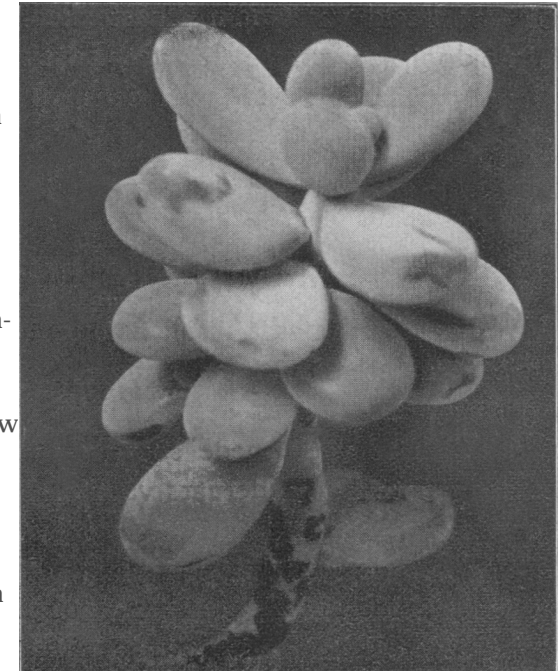
Omdat ze zich sneller vermeerderen zijn de vetplanten ook heel wat goedkooper, zelfs soorten, die betrekkelijk kort geleden als importen hun intrede deden, zijn door hun snellere groei reeds tamelijk algemeen verkrijgbaar. Het zaaien van vetplanten kan

Aloë aristata

Photo de Laet

bijzonder worden aanbevolen, omdat het zaad snel kiemt en dus al gauw succes belooft. We moeten hierin eene aanpassing zien aan klimatologische omstandigheden, immers, zoodra de regentijd aanbreekt moet daar onmiddellijk van geprofiteerd worden. We zaaiden eens Anacampseros sp. en toen we den volgenden morgen reeds enkele gekiemde korrels zagen, vertrouwden we onze oogen haast niet, maar toch bleken het de goede te zijn. Met Mesems is dit haast net het zelfde. Als men een vrucht van Mesem. edule, waarvan de zaden in een strooperige substantie zijn ingebet, in water uitspoelt om de zaden vrij te krijgen en men droogt deze niet voldoende, dan vindt men na eenige uren de vochtige zaden reeds bezig met open te springen. Dwerg-Mesems, hoewel wat kostbaarder zijn zeker wel een der dankbaarste soorten om te zaaien, alleen men moet er de noodige zorg aan kunnen besteden. Stekken van vetplanten is een bezigheid van verbluffende eenvoud. We bezitten een plant van Echeveria carunculata, die in zes jaar, nog geen enkele stek heeft gemaakt. Iederen zomer gaat ze naar buiten en vertoont dan de merkwaardige vleeschlappen op de bladeren, die aan een stuk rauwe biefstuk doen denken, maar elken winter als ze binnen staat worden die wratvormige verhevendheden op de nieuw gevormde bladeren weer kleiner en de plant schiet tot ongeveer een halve meter omhoog. Juist in dezen tijd maken we ze, om er weer een goed model van te maken,

Pachyphytum oviferum.

een kopje kleiner en - het is haar nog altijd goed gekomen. Hetzelfde doen we met alle Echeveria's die geheel omringd zijn met zijscheuten. We snijden ze af en steken ze zonder meer in

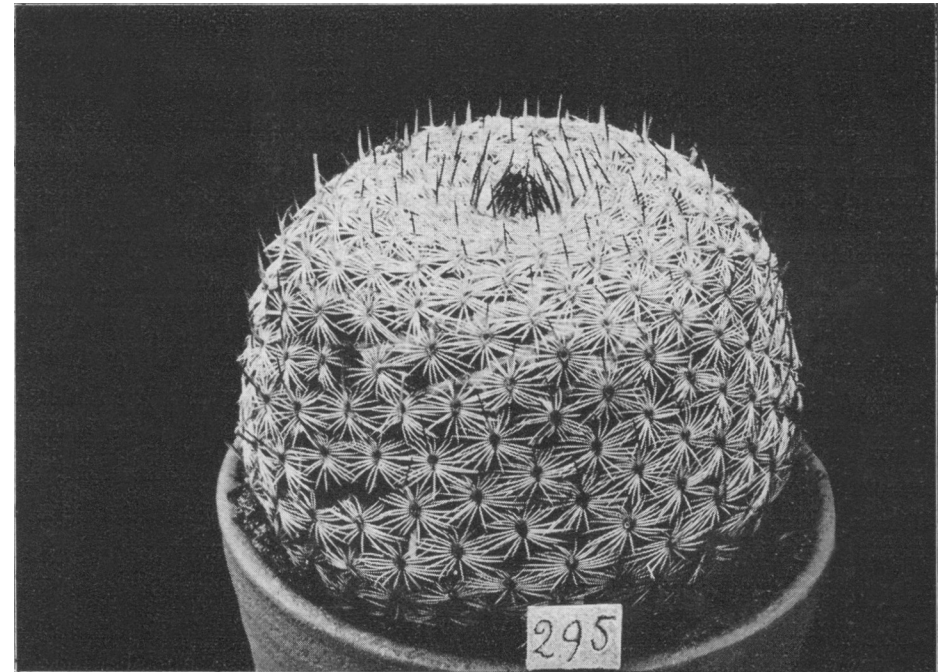
den grond. Behalve de onderste bladeren, welke verdorren, zijn ze na enkele weken volkomen geworteld en flink aan den groei. Daar de zaden in een droogteklimaat vaak een harden dobber hebben, is het zwaartepunt der vermeerdering vaak naar het vegetatieve gedeelte verlegd en maken vetplanten dus als regel vele en goede stekken. Daar zijn de Aloë's ende Agaven, die graag aan den rand der pot hun jonge scheuten vertoonen. Als men de oude plant uit den pot slaat, kan men de stek met eenige daarbij behorende wortels heel gemakkelijk verwijderen. Niet door met een mes in de aarde te steken, want dan beschadigt men heel gauw de dikke wortels. En noemen we tenslotte nog de bladstekken. Men kan er van op aan, dat wanneer bladeren uit zich zelf loslaten zonder een wond na te laten de natuur deze bladeren heeft voorbeschikt om stekplantjes te vormen. Zet ze iets schuin in lossen, poreuzen grond en na eenigen tijd zijn ze geworteld. Het vormen van het jonge plantje heeft nu nog eenigen tijd nodig, omdat het celdeelingsproces hiervoor nogal ingewikkeld, is. Een mooi voorbeeld van zoo'n bladstekker is *Pachyphytum oviferum*. Ons pleidooi ten gunste der vetplanten is nog lang niet uit, maar we hopen daar laten nog wel eens op te mogen terugkomen.

V. D. H.

MAMILLARIA ELEGANS.

We meenden in dit jubileumnummer ook nog een heel klein plaatsje te moeten inruimen voor een of andere *Mamillaria*, omdat dit geslacht er anders heelemaal bij zou inschieten en daarvoor telt het toch te veel goede soorten en bevinden zich onder onze leden te groote bewonderaars voor deze aantrekkelijke bolcactusjes. En om een greep te doen uit de vele soorten, kozen we *Mamillaria elegans*, de sierlijke, een plant, die haar naam alle eer aan doet, want zelden toch zagen we zooveel sierlijkheid en bevalligheid in één enkele soort op zoo gelukkige wijze vereenigd. De bedoorning is zeer regelmatig en heel mooi is op de foto de voor het geslacht *Mamillaria* zoo typische spiraalgang te zien. Het geheele plantenlichaam is ingesloten door een stijf doornenpantser, dat in de zon helder glinstert. Alleen de spitsen der middeldoornen zijn zwart. Meestal is er maar één enkele middeldoorn aanwezig, maar we zagen er toch wel eens twee. Het is niet onmogelijk,

dat er meerdere soorten onder den naam van *elegans* doorgaan, want, terwijl Britton en Rose vermelden, dat ze geen melksap bevat, treffen we dit in andere boeken wel aan. Men houde mij ten goede, dat ik de proef voorloopig niet neem, want een dergelijke verwonding, vooral aan den onderkant, kon wel eens de toegangspoort worden voor een aantal van die hatelijke kleine wezentjes, die men schimmels en bacterien gelieft te noemen en die al heel wat op hun geweten hebben. De krijtwitte kleur der

Mamillaria elegans.

Photo Fr. de Laet.

doornen wijst er op, dat een kleine toegift van kalk in den grond wel gewenscht is. De top der plant ligt veilig verborgen, iets weggedoken en beschermd niet alleen door de stijf als in een pijlenbundel naar het midden gerichte middeldoornen maar tevens door een dicht wollig haarpluis. Bij de oudere areolen gaat dit pluis verloren. *Mam. elegans* is een gebergte plant, hierop wijst zijn kleur en bedoorning. De ontwikkeling gaat slechts langzaam en zelden of nooit maakt ze zijscheuten. We moeten ze dus zaaïen of als importplant koopen. Aan dit laatste geven we den voorkeur, in de eerste plaats omdat we dan vlugger bloemen zien

en ten tweede omdat een zaailing wat bedoornig betreft slechts zelden zoo volmaakt is. Een vergelijking tusschen de bloeiwilligheid zullen we maar niet maken, doch waar dit soort vrij langzaam groeit zal het stellig heel wat jaren duren voor we ons in een bloeiend exemplaar mogen verheugen. De bloemen zijn helderrood, ze verschijnen in een krans ongeveer waar het vlakkere gedeelte van den top begint. Hoewel de foto ons een niet bloeiende plant laat zien, is het een dankbare bloeier, die alle aanbeveling verdient.

V. D. H.

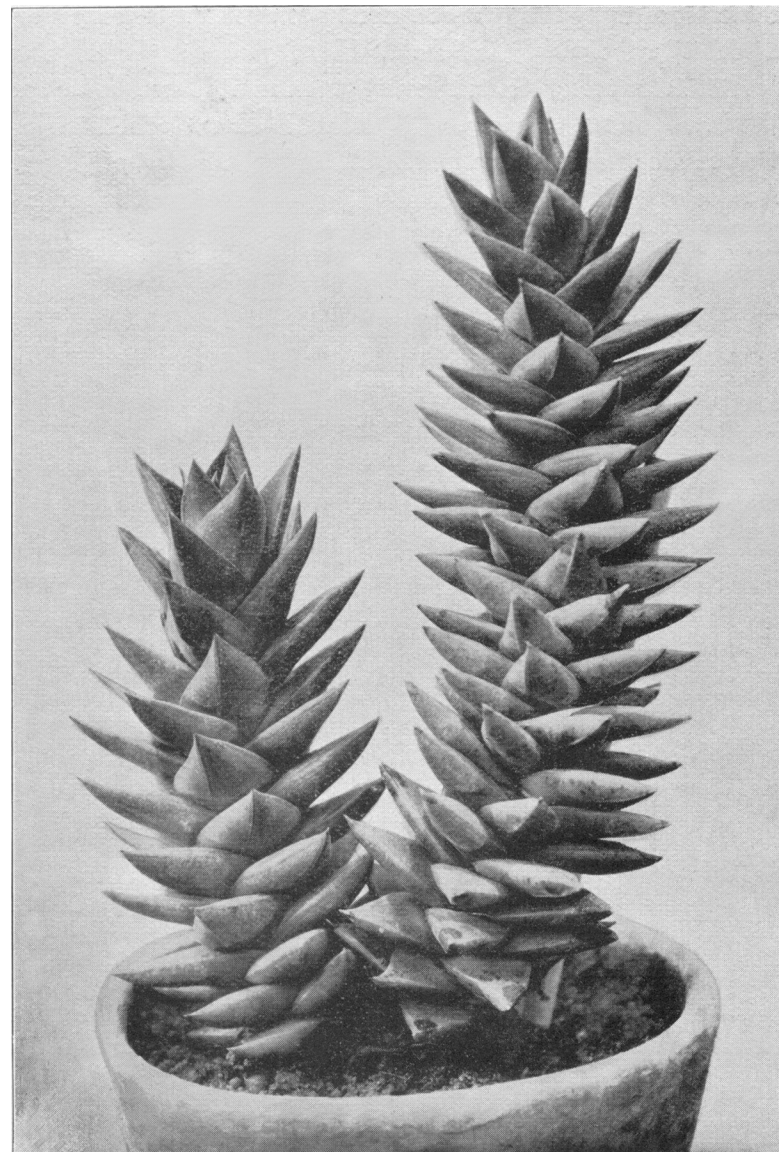
APRICA'S EN HAWORTHIA'S.

Onder de uitgebreide vetplantengroep der Aloineae nemen de Aprica's en Haworthia's een geheel eigen plaats in. Worden de meeste Aloë's en Gasteria's op den duur te groot voor wie slechts over een beperkte ruimte beschikt, de Aprica's en Haworthia's blijven klein. Men kan er dus jarenlang genot van hebben. Daar komt nog bij, dat ze heel gemakkelijk te kweken zijn en weinig zorg vereischen. Zelfs de liefhebbers die geheel op kamercultuur zijn aangewezen - wij denken aan de bewoners van bovenhuizen in de groote steden - zullen met Aprica's onder tamelijk ongunstige omstandigheden nog succes hebben.

Men zit er dikwijls mee te tobben, wat men b.v. in de vensterbank voor een raam uit de zon nog zal kunnen kweken. Men weet, dat de meeste succulenten erg veel van de zon houden en dan meent men, dat men op zoo'n ongunstige plaats geen vetplanten kweken kan. Zelfs zijn er wel, die geen andere plaats ter hunner beschikking hebben en dan, hoe gaarne ze anders een paar vetplantjes zouden willen kweken, er maar niet aan beginnen. Voor dezulken zijn de Aprica's en Haworthia's wel een ware uitkomst. Zeker ze houden ook wel van zon, maar desnoods doen ze het in de schaduw ook heel goed. Wij hebben een liefhebber gekend die voor een raam op het noorden een prachtcollectie Aprica's en Haworthia's hield. Jarenlang hadden de planten daar gestaan en ontwikkelden zich zoo goed als men maar wil wenschen.

De meeste Aprica's komen in groeiwijze veel met de hier afgebeelde *A. foliolosa* (Haw.) Willd overeen. Sommige zijn iets meer gedrongen, zooals *A. pentagona* (Haw.) Willd en *A. spiralis* (L.) Bak.

De Haworthia's groeien meestal rosetvormig en behouden lang haar mooie regelmatige groeiwijze. Bovendien zijn de bladeren

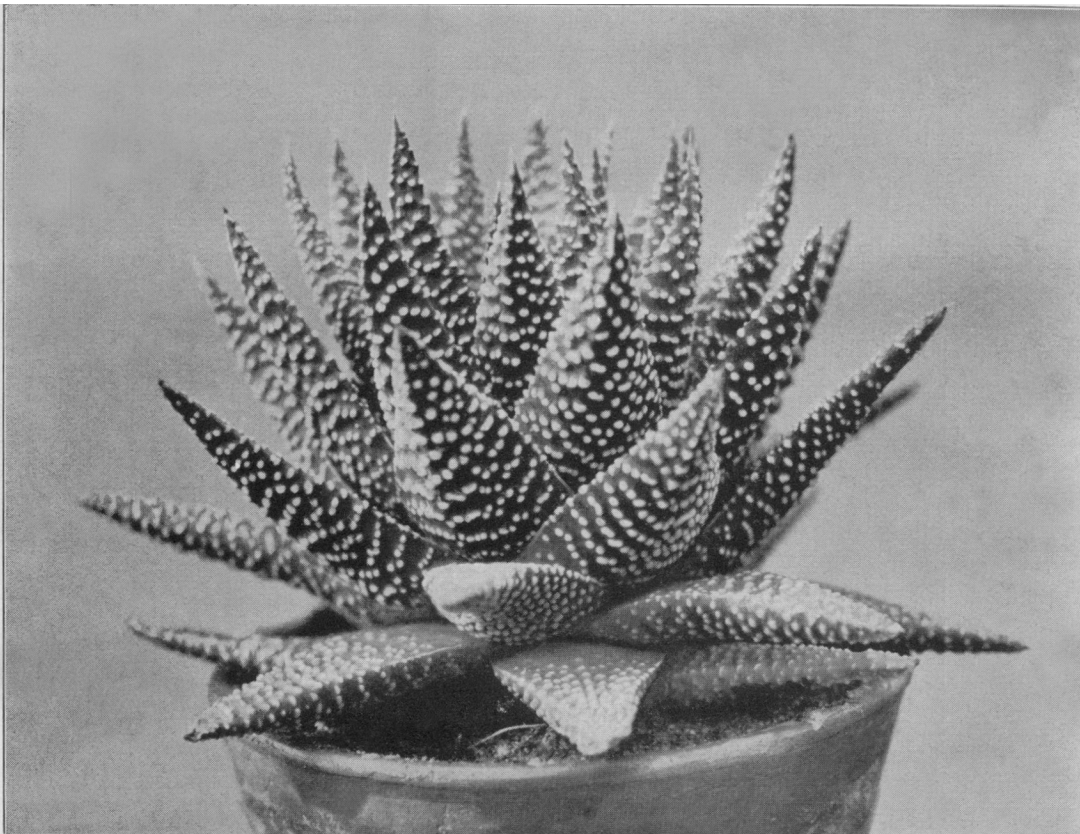

Aprica foliolosa.

(Photo P. Kooy.)

veelal overdekt met glinsterende pareltjes, wat aan de planten een fraai effect geeft. Men behoeft slechts bijgaande prachtige

foto van den heer Kooy te bewonderen om zich daarvan voldoende te overtuigen. Deze afbeelding stelt *Haworthia margaritifera* var *granata* (Willd) Bak. voor, een der mooiste en rijkst beparelde soorten. Heel mooi zijn ook: *Haw. fasciata* (Willd) Haw. *Haw rugosa* (Salm) Bak., *Haw. glabrata* (Salm) Bak. en haar variëteit *concolor* Salm., *Haw. attenuata* Haw., *Haw radula* (Jacq) Haw., *Haw. Reinwardtii*, Haw., *Haw. coactata* Haw., *Haw. tessellata* Haw., *Haw. cymbiformis* Haw., *Haw. pilifera* Bak., en *Haw. setata* Haw.

Haworthia margaritifera var. *granata*.

(Photo P. Kooy).

Men ziet dus, er is keuze genoeg. Zelfs is het heel goed mogelijk een speciale Aprica- en Haworthiaverzameling aan te leggen door hen, die voor andere, meer zon vereischende, succulenten geen gelegenheid hebben. Ook in dit opzicht geven

bepaalde succulenten, dank zij haar aanpassingsvermogen, een mogelijkheid dat door iedereen en onder alle omstandigheden vetplanten gekweekt kunnen worden. Hoofdzaak is maar dat men de juiste soorten kiest en z'n planten met zorg en liefde behandelt. Het spreekwoord zegt: „dan bloeien rozen in de woestijn”, wij kunnen hiervoor stellen: dan groeien succulenten in de schaduw.”

G. D. D.

OVER DE SCHOONHEID DER CACTEEËN.

Dikwijls verwondert het ons, succulentenvrienden, bij velen een totale afwezigheid van belangstelling te vinden voor de planten, die ons zoo boeien door hun kleur en hun vormschoonheid. Al moge dat geboeid-zijn voortkomen uit de bizarre, ongewone vormen, door de botanische merkwaardigheden, die onze lievelingsplanten vertoonen, het kan ook zijn oorsprong vinden in de schoonheid zelve der succulenten.

Er zijn mensen die totaal geen belangstelling voor welke plant dan ook voelen: dien zelfs de meest uitgezochte bloemen onverschillig laten. Van dezulken spreek ik echter niet. Doch er zijn er, die zelf planten kweken, kamerplanten en in hun tuin bloemheesters, vaste planten, bolgewassen, doch die aan cacteeën en vetplanten „niks aan” vinden.

Iets merkwaardigs ondervond ik echter onlangs, toen ik in een kweekerij kwam om wat bladaarde te koopen en een paar lage azaleapotjes - die zoo goed geschikt zijn voor onze ondiep wortelende planten - en ik met den knecht van de kweekerij in gesprek geraakte. Hij toonde me vol vaktrots zijn varenkas, doch vooral zijn kas met *Cypripediums*. Hij liet me met groote ingenomenheid verschillende, inderdaad met stille voornaamheid bloeiende soorten zien, toonde me voorts zaailingetjes en vingerhoedspotjes en dat alles met bewoordingen waaruit zijn groote belangstelling en zorgvolle toewijding bleek voor deze cultuurplanten.

Ik waagde toen een schuchtere opmerking dat, alhoewel deze orchideeën inderdaad prachtig bloeien, verschillende cactussen toch ook bewonderenswaardige bloemen voortbrachten. Doch toen had U het gezicht van den kweekersknecht moeten zien verstrakken!

Nou, die cactusrommel, die kon-je van hem cadeau krijgen! Wie daar nou wat aan zag! Groeien deden ze haast niet en bloeien nog veel minder. Had hij niet verleden jaar nog een groot exemplaar hier in de kas gehad (naar zijn aanduiding een Melocactus) die waarachtig bovenop ook nog een paar pietepouterige bloemetjes had gedragen? Nou, de baas was, gelukkig, er mee geëindigd die dingen te verkoopen, dat stekelige tuig! Neen, dan Cypripediums! Het heele jaar door (op een paar maanden na) bloemen en welke bloemen. En daar was ten minste nog wat aan te verdienen ook!

Ik weersprak toen, dat cactussen toch een eigen schoonheid hadden, hun forsche vormen, vol afwisseling hun kleur, hun be-doorning, elke soort weer merkwaardig door iets anders.

Doch, ik voelde wel, ik sprak voor een doove.

Zie, dacht ik toen, deze man-van-het-vak is geheel eenzijdig geworden, evenals een tuinman, dien ik ken, de zeldzaamste wilde plant slechts als „onkruid” ziet en een wilde-planten-liefhebber soms spot over cultuurplanten . . .

Och, eenzijdig zijn we per slot van rekening allen.

Doch de schoonheid leeft in ons-zelf, in ons plantenvrienden; het is onze liefde, die ze mooi voor ons doet zijn. Liefde is dikwijls eenzijdig in het voorwerp der genegenheid en daarom vindt de kweekersknecht zijn orchideeën boven alles mooi en veracht hij al wat succulent is.

Neen, niet van de dingen-zelf is de schoonheid, maar van den beschouwer; het mooi is niet objectief maar een zuiver subjectief aanvoelen.

Ik ging uit om bladaarde te koopen en halve azaleapotjes en ik kwam thuis met filosofische overpeinzingen.

Maar zoiets gebeurt wel meer in het leven.

Amsterdam.

WILLEM ZIMMERMAN.

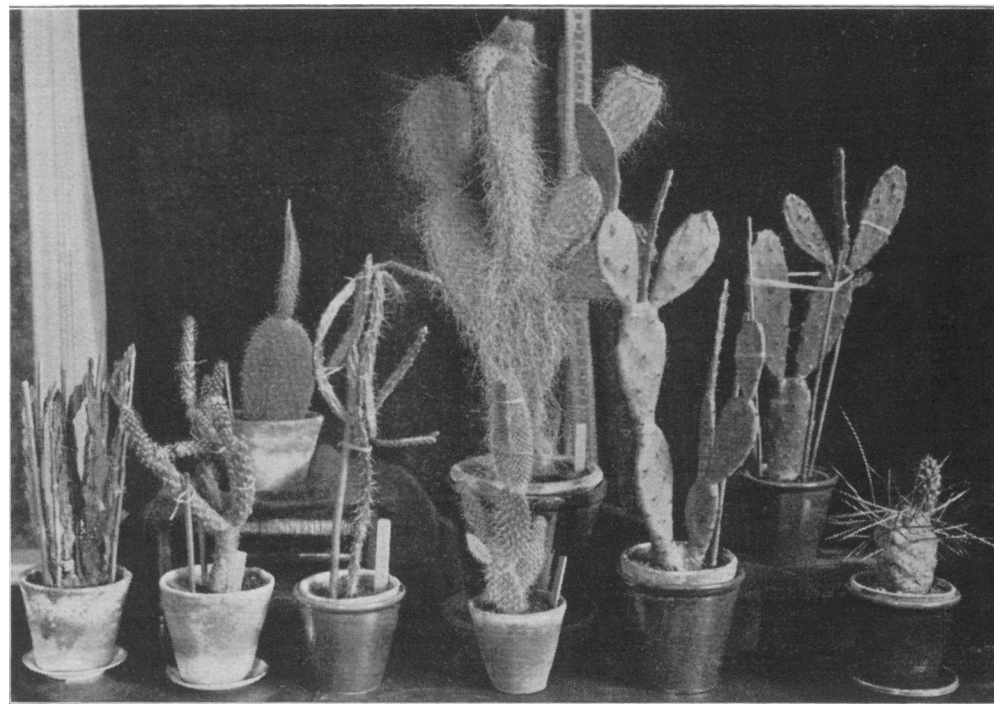
UIT MIJN PLANTENSCHAT.

Met genoegen heb ik aan het verzoek der Redactie gevolg gegeven om enkele foto's van planten uit mijn collectie voor het Jubileumnummer in te zenden.

Tevens geef ik hierbij aan, hoe ik de verschillende soorten behandel. Want juist door eene goede behandeling, heeft men werkelijk voldoening.

Immers het is niet moeilijk, als men maar geld eraan wil (kan) besteden, om grootere of kleinere exemplaren te bekomen, maar juist om de planten mooi te houden, is de ware liefhebberij.

Daar 't mij niet doenlijk is, om van al mijn planten photo's te nemen, heb ik uit mijne collectie een paar groepen samengesteld, en wel van Opuntia's en bolcactussen, benevens een foto welke demonstreert, hoe met verschillende cactussen in een bloemenbak een fraai geheel verkregen kan worden. Daar de soortbeschrijvingen in elk handboek te vinden zijn, laat ik deze achterwege, de namen der afgebeelde planten vindt men onder de photo's vermeld.

Opuntia-groep uit de collectie Arn. ter Weeme, Neede.

Van links naar rechts

1ste rij :

O. foliosa - O. subulata - O. puberula - O. leucotricha (var. lanceolatis) -
O. rhodantha - O. aoracantha.

2de rij :

O. leucotricha (var. ellipticus) - O. ursina - O. Bergeriana.

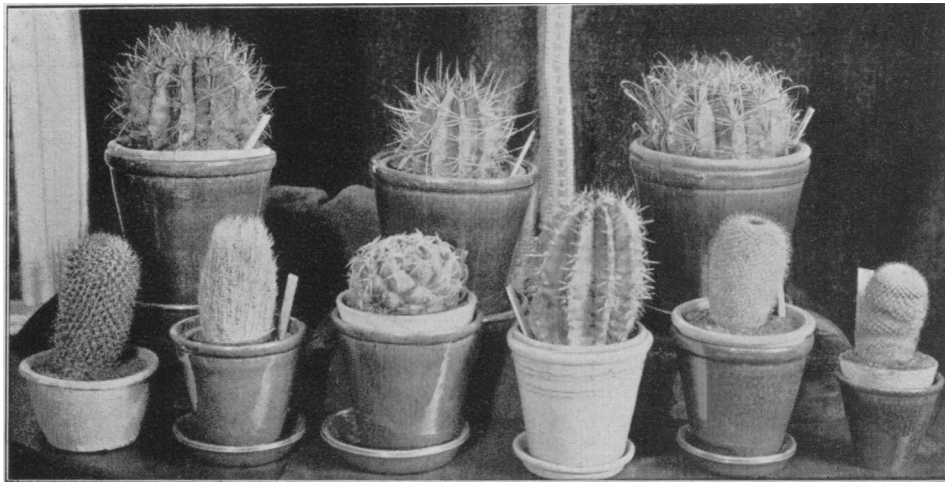
Verreweg de meeste afgebeelde soorten zijn van den Heer de Laet te Contich afkomstig. Meermalen heb ik met genoemden Heer gecorrespondeerd en steeds werd mij op prettige wijze ant-

woord en inlichting gegeven. En mijne orders worden altijd zeer naar genoegen uitgevoerd.

Daarom is 't mij een genoegen, als prettig aandenken aan den Heer Fr. de Laet, enkele van de betrokken soorten van den Heer de Laet hier te doen afbeelden.

Wat betreft mijne behandeling 't volgende :

Phyllo's, Rhipsalis- en Epiphyllum-soorten houd ik matig vochtig, daarbij er op lettend, dat de eene plant of soort meer water noodig heeft, dan de andere, 't welk heel goed is te zien. Besproeien doe

Bolcactussen-groep uit de collectie Arn. ter Weeme, Neede.

van links naar rechts 1ste rij:

Mam. dolichocentra - Etus Beguinii - Mam. elephantidens -
Esis Huottii - Mam. conspicua - Mam. lanata.

2de rij:

Etus pilosus - Esis camphyllacantha - Etus Wislezenii.

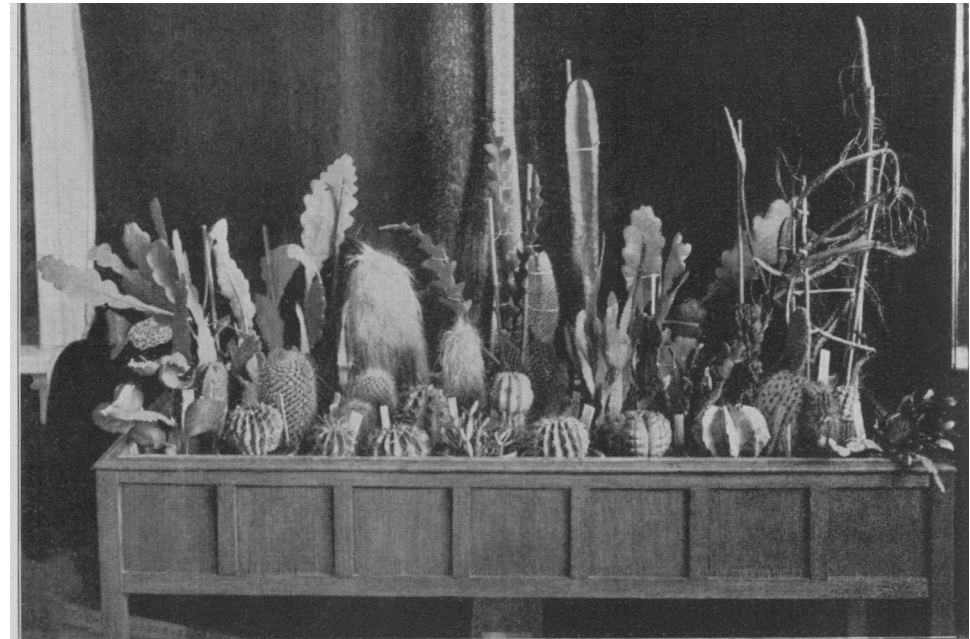
ik deze soorten ook af en toe, waarvoor ze zeer dankbaar zijn. Met de koude dagen van Februari was om de twee dagen water geven voldoende, en om de 10 dagen besproeien, Opuntia- var., Bolcactussen (Mamillaria, Echinocactus, Echinocereus, Echinopsis) en Cereus var. besproei ik in den winter éénmaal per week; des zomers eens per dag, of om den anderen dag.

Het gieten en besproeien doe ik 's winters des morgens met regenwater, dat ik steeds in een gieter en besproeier in de kamer heb staan, zoodat de ergste koude er af is.

De temperatuur in de kamer houd ik 's winters tusschen de 45° en 60° Fahr., het blijkt mij, dat deze temperatuur voldoende is.

's Zomers bij felle zon, temper ik het licht.

Verder moet men de planten zoo min mogelijk verplaatsen, want verzet men ze na knopvorming, dan heeft men kans, dat de knoppen afvallen en zich niet tot bloemen ontwikkelen.

Voorbeeld van groepering van diverse var. Cactussen in een bloembak uit de collectie Arn. ter Weeme, Neede.

Ik hoop met bovenstaande regelen de cactusliefhebbers eenigszins op de hoogte gebracht te hebben, hoe men zijn planten goed en mooi kan houden zoodat men er werkelijk genoeg van heeft.

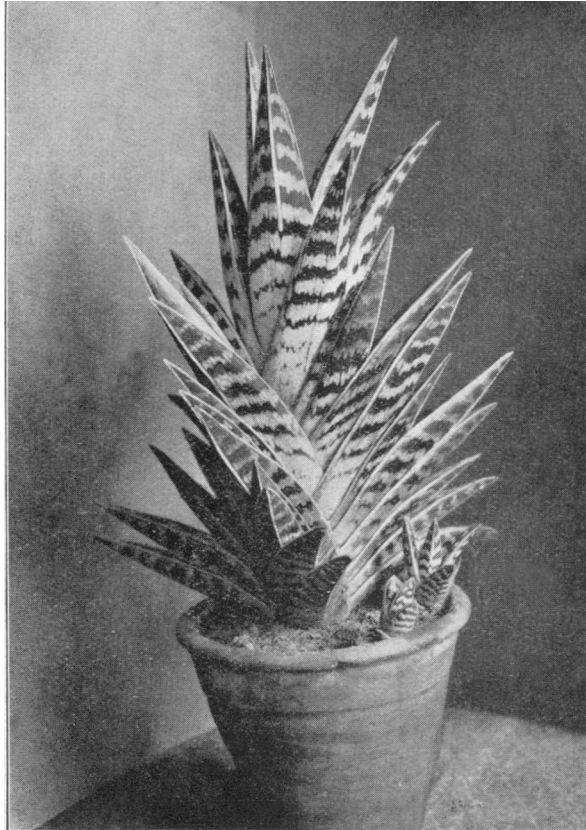
ARNOLD TER WEEME, Neede.

ALOË VARIEGATA.

Aloë variegata, de bekende „patrijsveer-aloë,” soms ook "tijger-aloë" of, minder gepast, „zebra-cactus" genoemd, werd al meer-malen in „Succulenta" beschreven en afgebeeld. Toch kan het geen kwaad in dit Jubileumnummer nog eens de aandacht op deze wondervolle soort te vestigen, te meer, daar de heer Ed. Becht ons een zoo sprekende foto voor dit nummer in bruikleen afstond.

Aloë variegata groeit heel gemakkelijk, als ze maar niet in de brandende zon staat en als men maar oppast geen water in het

hart der plant te gieten. Daar heeft ze een groot hekel aan. Maar als kamerplant voor een niet te zonnig raam kan men moeilijk mooier plant bedenken. Wij kennen bloemenliefhebbers, die ze jaren kweken, zelfs in een kamer op het noorden, dus geheel zonder zon. Van den voet tot den top ziet men geen enkel beschadigd blad, hoewel er planten bij zijn die wel een hoogte van 30 c.M. hebben. Elk voorjaar zet een dikke bloemstengel met schitterende bloemen de plant in feestdos.

In een iets beschaduwde gedeelte van de kas, tusschen andere Aloe's, Gasteria's en Haworthia's valt Aloë variegata door haar mooie vorm en de sierlijk geteekende bladeren direct op. Zonder haar is dan ook geen enkele collectie compleet.

Voor ons Nederlandsche vetplantenverzamelaars heeft Aloë variegata nog een bijzondere bekoring. Het was onze landgenoot Willem Adriaan van der Stel, die deze plant in 1701 voor

het eerst uit de Kaapkolonie naar den Amsterdamschen Hortus overbracht. En ook daarom heeft zij recht op een bescheiden plaatsje in ons jubileumnummer

G. D. D.

SEMPERVIVUMS

DOOR

G. D. DUURSMA en J. M. VAN DEN HOUTEN.

We wezen er meermalen op, dat er op het gebied der Sempervivums een hopeloze verwarring bestaat in de namen, dat door vergissingen zelfs soortnamen in het leven geroepen zijn, die onbestaanbaar blijken zooals de Semp. californicum, die nog steeds in tal van catalogi prijkt, doch niets anders is dan Semp. calcareum, welke door een vergissing van een tuinknecht is omgedoopt. In dit geval is het niet zoo moeilijk geweest de fout op te sporen, daar Sempervivums niet in Amerika voorkomen. Met andere soorten is dit heel wat lastiger.

Naar aanleiding van meerdere vragen van belangstellende leden geven we allereerst een lijstje van soorten, die in Midden-Europa algemeen voorkomen en die op reizen nog al eens worden verzameld. Voor hen, die Huislooksoorten willen meenemen van de reis, geven we den volgenden raad.

Laat de planten na het uitsteken zoo mogelijk opdrogen, verwijder de overbodige aarde en rol ze dan stevig in dun papier. Ze kunnen op deze wijze heel wat verdragen. Gewenscht is het te noteeren, de plaats, waar men ze heeft verzameld, ongeveer de hoogte waarop ze groeiden en of het gesteente uit kalk, dan wel graniet of leisteen bestond. Om zich van de aanwezigheid van kalk op eenvoudige wijze te overtuigen, kan men een kleine hoeveelheid grond van den wortelkluif op een bakje leggen en hierop een druppel verdund zoutzuur of sterken azijn laten vallen. Bij opbruisen van den grond heeft men stellig met kalk te doen.

Ook wat de gewone Huislook betreft, die men in het buitenland, evenals bij ons op de daken, op muurtjes en dergelijke aantreft, is het de moeite waard om er een paar rozetten van mee te nemen, want deze soort schijnt heel wat verscheidenheid te vertoonen. Aardiger reissouvenirs kunnen we ons trouwens haast niet denken, want na jaren nog kan men wijzen op een

levende herinnering, wat met de overige reisgeschenken (prullen) meestal wel niet het geval zal zijn. Sempervivums hebben neiging om door elkaar te groeien en voor een behoorlijke studie verdient het aanbeveling soort bij soort te houden. Wie zich niet om namen bekommert, plant in den regel alles toch door elkaar, en dan is het merkwaardig te zien, hoe de eene soort veel sterker groeit dan de andere en hoe ze elkaar als het ware wegdringen. Voor een systematische collectie is het gescheiden houden der soorten beslist noodzakelijk, evenals het regelmatig vernieuwen der naametiketten. In den Jardin Botanique te Brussel heeft men alle Sempervivums op één bed staan, doch van elkaar gescheiden door rijen rechtopstaande steenen. Wie een tuin heeft kan een veel fraaier geheel verkrijgen door eerst een bed goede tuinaarde gereed te maken en hierop koolaschslakken zoodanig neer te leggen, dat een aantal holten ontstaat waarin men de diverse soorten uitplant.

Ook het zaaien van Sempervivums kan niet genoeg worden aanbevolen. Het eerste jaar kan men ze nog wel in potten houden, want dan blijven ze maar klein, doch in het tweede jaar krijgen ze hun definitieve grootte en van nu af komen er ook geregeld in bloei. Zelfs op een plat dak is zulk een rotspartij met succes aan te leggen en ook houden we nu al jaren lang geregeld Sempervivums in bakken op een verandahek, die geen andere verzorging eischen, dan dat we ze 's winters wat meer beschut zetten. Op de rotspartij leggen we tegen November eenige dennentakken ter beschutting tegen de sneeuw, omdat sneeuwwater, dat langen tijd blijft staan, de pollen doet smeulen. De koude, zelfs van dezen strengen winter, blijkt aan de meeste soorten niet den minsten hinder te hebben veroorzaakt, wel aan de soorten uit den Balkan (*S. patens*, *Regina-Amaliae* enz.).

Voorloopige determineerlijst voor de in het wild groeiende soorten van Midden-Europa. (volgens Hegi)

1. Kroon en kelkbladeren 12- 16 2
id. meest 6, bloemen geel 9
2. Bloemen roodachtig 3
id. geel of geelachtig wit 6
3. Bladeren met glad oppervlak, slechts aan den rand zwak gewimperd. *S. tectorum* L. Dak-huislook.
(Overall aangeplant).
- Bladoppervlak klierachtig behaard 4

4. Bladtoppen door spinwebachtige haren met elkaar verbonden
S. arachnoideum L. Spinweb-huislook.
(Alpen-Pyreneen, Fransche gebergten).
Bladtoppen onbehaard 5
5. Bladrand stevig gewimperd. Bloembladen rood met bruine middenstreep *S. dolomiticum* Facch. Dolomieten-huislook.
(Zuid-Tirol. Groeit op het typische dolomiet (kalk) gesteente).
Bladrand zwak gewimperd. Bloemen blauwachtigrood met donkerder middenstreep. *S. montanum* L. Berg-huislook,
(Graniet-Alpen, boven 1000 M).
6. Meeldraden rood 7
id. wit 8
7. Bladoppervlak onbehaard, zeegroen, rand gewimperd.
S. Wulfeni Hoppe. Geel huislook.
(Oost-Alpen, boven 1500 M., op graniet).
Bladoppervlak klierachtig behaard.
S. Gaudini Christ. Grootbloemige Huislook.
(Val d'Aoste, N. Italië) (Val d'Entremont in Wallis).
8. Bladoppervlak ruig behaard Bloemen helder geel
S. Pittoni Schott. (Stiermarken).
id. zachtbehaard Bloemen geelwit of wit.
S. montanum var. *pallidum* Wetts. Bleek huislook.
9. Bladeren aan weerskanten klierachtig behaard.
S. Allioni Nym.
(Alpen van N. Italië).
id. van boven kaal. 10
10. Bladeren van boven het breedst Rozetten kogelvormig.
S. soboliferum Sims. Kogelhuislook (Alpen)?
id. van onderen het breedst 11
11. Rozet kogelvormig, gesloten. Bladeren aan den top bruinachtig. *S. arenarium* Koch Zand-huislook.
(Tirol op graniet).
Rozet meest stervormig uitgestrekt, zonder bruine spitsen.
S. hirtum L.
(Fransche Zee-Alpen, N.-Italië, Oost-Alpen, op gebergtepuin).

In aansluiting aan wat we over de gewone Dakhuislook schreven, volgen hieronder nog eenige opmerkingen, die op bijgaande foto betrekking hebben, (meegedeeld door den heer L. C. Jonker te Amsterdam).

„De plant staat op ons dak aan den oostkant. Ze heeft een jaar geleden voor het eerst gebloeid. Voor dien tijd stond ze in gewonen bladgrond, die door het voortdurend nat worden en weer uitdrogen

Dakhuislook. (*Sempervivum tectorum* L.)

Foto L. C. Jonker.

volkomen verpoederd was. Niettemin bleef de plant gezond, maar ze bloeide niet. Daarna heb ik ze van haar hoge en luchtige standplaats afgehaald en totaal uitgeschud. Vervolgens plakte ik een kluit oude koemest tegen de pannen en stak er toen de plantjes weer in, met het resultaat wat de foto laat zien. Ook het vorige jaar heeft ze gebloeid, maar niet zoo rijk. Toen ik de foto nam, was de kluit totaal uitgedroogd. Het is wonderlijk, wat deze planten verdragen kunnen. Ook deze vorstperiode hebben ze glansrijk doorstaan”.

We behoeven hier niet anders aan toe te voegen, dan dat we lopen, dat dit voorbeeld navolging moge vinden en we binnenkort op meerdere daken zulke fraaie huislookgroepjes zullen zien groeien. Echte huislook (*S. tectorum* L.). Volgens v. Wettstein laten

zich hiervan drie ondersoorten onderscheiden: 1. *alpinum*, 2. *Schottii* en 3. *tectorum*.

Deze plant is van oudsher op de daken aangeplant, waartoe veel heeft bijgedragen het volksgeloof, dat haar aanwezigheid tegen bliksemgevaar beschermt. Karel de Grootte beval in zijn Capitulaire de villis, aan de pachters der keizerlijke goederen om huislook op het dak te planten. Ze is dan ook algemeen verbreid van de Pyreneën, de Fransche gebergten, Juna, Alpen, Apenijnen tot het Noorden van den Balkan. Eigenaardig is het, dat de vorm „t e c t o r u m de grootste van de drie, nergens in wilden staat wordt aangetroffen en waarschijnlijk door kruising uit de beide andere vormen is voortgekomen.

De bloemtros wordt 10 - 60 c.M. hoog. Grootte der rozetten eveneens zeer varieerend. De bladeren staan in een 3/8 bladstand, d.w.z. als we de voetpunten der bladeren door een spiraallijn verbinden, komen op elke drie windingen 8 bl. voor, het 9de blad staat dus weer juist boven het eerste.

Bladeren met wigvormigen voet, omgekeerd eivormig (d.i. met de stompe kant naar buiten) tot omgekeerd lancetvormig, vrij plotseling in een smal puntje toeloopend, (dit heet toegespitst), groen, aan den top roodbruin, kaal, alleen aan den rand met korte, krachtige wimperharen bezet, welke gedeeltelijk naar den basis van het blad gekeerd zijn. Bloeistengel klierachtig behaard, de stengelbladeren smaller dan de rozetbladeren, fijn toegespitst, bruin-rood gestreept, het voorste deel geheel roodbruin, klierachtig behaard en aan den rand dicht gewimperd. Bloeiwijze sterk vertakt en rijkbloemig. Kelk en kroon meest 13 bladig. De laatste stervormig uitgespreid tot 1 c.M. lang, van boven bleekrood, iets lila gestreept met geelachtigen middennerf. Meeldraden 26, rose-rood met purperen helmknopjes. Bloeitijd Juli-September.

Ondersoorten:

1. *S. tectorum-alpinum* (v. Wettst). Rozet 2 - 6 c.M. breed. Hoogte van den bloemtros 10 - 35 c.M. Rozetbladeren met wigvormigen voet, doch zich plotseling verbreedend, toegespitst, blauwgroen, aan den basis steeds rood, aan den top steeds doch ook soms het geheele blad purperbruin. Komt voor in de Alpen, Pyreneën, Jura en N. Italie.
2. *S. tectorum-Scho* (v. t. Wettst.) (Synoniemen: *S. acuminatum* Schott, *S. spectabile* Schnittsp. & Lehm. *S. glaucum* Wohlf.)

Rozet 5 - 8 c.M. Bladen breeder dan bij de vorige soort, tot 2 c.M., aan den basis witachtig (dus nooit rood), aan den top roodbruin. Deze soort is in de kultuur steeds grooter en krachtiger dan de voorgaande soort. De bloemstengel is soms meer dan $\frac{1}{2}$ M. hoog. Hoort thuis in de Zuidelijke Alpen tot Istrië.

3. Bij den vorm „tectorum v. Wettst.” zijn de rozetten van 6 - 14 c.M. breed en wordt de bloemtros 60 c.M. hoog. De rozetbladeren zijn omgekeerd eivormig, geleidelijk toegespitst, aan den basis wit, aan den top roodbruin. De meeldraden zijn geheel of gedeeltelijk gereduceerd.

**Feestvergadering der Ned. Vereen. van Vetplanten-
verzamelaars ter gelegenheid van het 2de Lustrum
te Amsterdam.**

De Feestvergadering op **16 Juni a.s.** zal niet worden gehouden in Gebouw Koningin Wilhelmina, Prinsengracht, doch in:

Gebouw „de Harmonie”, Rozengracht 215 (bovenzaal).

Te bereiken vanaf C.S. met lijn 3 en van W.P. Station met de lijnen 3 en 10; afstappen kruising Marnixstraat en Rozengracht.

Secr. Kring Amsterdam
der N. V. v. V. „Succulenta”.

UITNOODIGING ter bijwoning van de Feestvergadering op 16 Juni a.s. te Amsterdam, waarvoor verwezen wordt naar de mededeelingen van den Kring Amsterdam (zie hiervoor ook blz. 98 van het Meinummer).

HET BESTUUR.

 <h1 style="text-align: center;">"SUCCULENTA"</h1> <p style="text-align: center;">MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 13 SEPT. 1927</p>		
<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:</p> <p>G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <p>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
<p>Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter</i>, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, <i>Secretaresse</i>, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, <i>Penningmeester</i>, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.</p>		

EEN VERGETEN CACTUS?

(Opuntia pusilla S. D.)

Toen ik voorgaanden zomer een bezoek bij onzen Voorzitter bracht, viel mijn oog op een dwergcactusje, dat bij nauwkeuriger beschouwing een Opuntia bleek te zijn. De naam was aan den heer De Ringh onbekend, ook andere liefhebbers, hiernaar gevraagd, konden het plantje nergens thuis brengen.

Zoo iets prikkelt tot nadere kennismaking, waarvoor mij bereidwillig een stekje werd ter hand gesteld. Thuis gekomen werd natuurlijk in de eerste plaats „Schumann” geraadpleegd, doch zonder resultaat. Dat het onderhavige plantje een nieuwigheid moest zijn, welke aan Schumann bij het verschijnen van zijn „Nachträge” (1903) nog niet bekend was, kan ik niet aannemen, te meer, daar ik mij meende te herinneren dat ik een kwarteeuw geleden een soortgelijke plant in een heel oude collectie had aangetroffen.

Daarna ben ik gaan snuffelen in Carl Friedrich Försters „Handbuch der Cacteenkunde” 2 Aufl. (1885) een oud, maar niettemin waardevol werk, waarin wel meer vergeten planten voorkomen. De determinatie volgens Schumann had mij duidelijk de verwantschap met Op. corrugata S. D. aangetoond, wat ook volgens Förster bleek juist te zijn. Al ras vond ik ook nu als juiste naam Opuntia pusilla S. D., de dwerg-vijgencactus uit Zuid-Amerika, waarvan de beschrijving luidt: laagblijvende, breeduitgroeïende plant met ei- of cilindervormige, op augurkjes gelijkend, bruingroene, tamelijk korte leden (2½ - 4 c.M.) Blaadjes kort en

breed, roodachtig. Doornkussentjes tamelijk dicht bijeen (7 - 8 mM. afstand), dicht met witachtig vilt bezet en met vele geel- of witachtige borstels. Doornen alleen staand, recht, tamelijk stijf, tot 9 mM. lang, wit met bruine spits. Bloemen onbekend.

Nog eens in Schumann nagezien, bleek, dat toch op pag. 696 bij de beschrijving van *Op. corrugata* onder aanmerking 1 de naam *Op. pusilla* S. D. voorkomt, waarbij Sch. aantekent, dat hij deze niet heeft leeren kennen.

Bij verder snuffelen vond ik, dat *Opuntia pusilla* voor het eerst beschreven werd door Vorst Joseph Salm-Reifferscheid-Dijck (kortweg Salm-Dijck genoemd) in zijn „Observationes botanicae in horto Dickensi notatae Anno 1822”. De beschrijving luidt: „plant liggend, uiteenspreidend, vuilachtiggroen. Leden cilindrisch, augurkvormig. Doornbundels dicht bij elkaar staand, doorns borstelachtig, wit, één hoofddoorn lang en recht. Bemerking: deze soort staat tusschen *O. curassavica* en *O. fragilis*, is lager dan

de eerste en grooter dan de tweede. Leden 3 cM. lang, volkomen cilindervormig, niet samengedrukt, aan beide einden toegespitst. Doornbundels dicht bij elkaar staande de niet stekende doornen aan den spits der leden lang, talrijk”.

Ch. Lemaire beschrijft in zijn „Iconographie des Cactées” hoogstwaarschijnlijk in 1853 te Parijs uitgegeven, onze *Opuntia* als *Tephrocactus pusillus*, welke naam ook in Försters Handboek als synoniem genoemd wordt. Tot het geslacht *Tephrocactus* rekende Lemaire o.a. ook *O. diademata* Lem., *O. glomerata* Haw., *O. platyacantha* Pfeiff. en

O. andicola Hort. angl. De naam van dit geslacht is afgeleid van het grieksche tephra dat „asch” beteekent, naar het aschkleurig uiterlijk dezer planten.

In het „Handboek van de kennis, voortplanting en behandeling aller tot heden bekend geworden Cacteen” in 1854 door J. J. Krook te Amsterdam uitgegeven, wordt *O. pusilla* S. D. genoemd met *O. corrugata*, *O. ovata* en enkele minder bekende soorten, als behoorend tot de groep „Glomeratae”, wat „de kluwenvormig groeiende” beteekent, waarmee de groeiwijze dezer soorten inderdaad zeer karakteristiek wordt aangeduid.

De heer Verbeek Wolthuys was zoo vriendelijk mij, op mijn verzoek, mede te deelen dat Britton & Rose *Opuntia pusilla* S. D. beschouwen als een synoniem van *O. ovata*, en hiervan vermelden: *Opuntia pusilla* S. D. (Observ. Bot. 3 : 10, 1822, not Haworth 1812) was door Schumann bij *O. corrugata* gevoegd. Wij (Br. & R.) hebben een foto gezien van Haworth's specimen, (dat tot datum draagt 8 Nov. 1824) welke schijnt te beantwoorden aan Salm Dyck's plant, die wij hier zouden willen bijvoegen”.

Deze schrijvers brengen ons dus ook al niet veel verder. Of *Opuntia pusilla* S.D. een kweek-vorm van *O. ovata* is zooals de heer V. W. mij mededeelde te vermoeden? Of zou het een vergeten Cactussoort zijn, zooals ik veronderstel? In elk geval leek het mij wel de moeite waard op deze plant eens de aandacht te vestigen.

Om verwarring te voorkomen, wijs ik er nog op, dat naast *Op. pusilla* S. D. ook een naam *Op. pusilla* Haw. voorkomt, welke laatste een synoniem is voor *O. foliosa* S. D., een geheel andere *Opuntia* soort. G. D. D.

FOTOGRAFEEREN VAN PLANTEN.

II.

Levert nu het maken van een plantenportret bijzondere moeilijkheden op? Ik zou zeggen van neen. Uw model staat, waar ge het zelf plaatst en blijft daar staan, tot ge het wegneemt. Onrustig ronddraaien of een strak gezicht zetten, doet het niet, al duurt de opname ook wat lang. Het verwijt van: „wat ben ik er oud op” krijgt ge later niet te hooren. Rimpels of sproeten behoeft ge niet te vermoffelen, zoodat de heele, moeilijke retouche - waarvan de meeste amateurs geen kaas gegeten hebben -

vervalt. Mislukt Uw heele opname, ge hebt er slechts zelf de desillusie van. Ge kunt dus, zonder nerveuze haast en in alle gemoedsrust Uw preparatieven maken en Uw gang gaan.

We bepalen nu, om te beginnen, onze standplaats ten opzichte van de te fotografeeren plant. Wij zijn gewoon onze planten - in letterlijken zin - uit de hoogte aan te zien. Zóó zeer zijn we daaraan gewoon, dat we ze bijna niet herkennen, wanneer we ze van uit een ander standpunt zien. Bloei- en vegetatiepunten komen veelal aan de bovenzijde voor. Een en ander maakt, dat we ook dikwijls het „oog” van onze camera hooger dan de plant zullen willen plaatsen en naar beneden zullen richten. Dit is nu, vooral voor den amateur-landschapsfotograaf, een soort fotografische ketterij. Het eerste wat hem bij aankoop van een toestel wordt ingeprent is: houdt Uw camera waterpas, anders krijgt ge allerlei, vreemdsoortig uit het lood hangende, verticale lijnen.

Inderdaad, dit is ook een hinderlijk gezicht. Kunnen we het niet ontgaan, dan zetten we ons daar bij onze plantenfoto's over heen. Maar gelukkig hebben we het dikwijls in de hand, door het kiezen van een achtergrond zonder verticalen, het euvel te vermijden.

Is het bepaald noodzakelijk loodrecht naar beneden te fotografeeren, dan moeten we ons daarvoor een extra inrichting bedenken. Er bestaan wel speciaal gebouwde toestellen voor dat doel, maar wij, amateurs, zullen die wel niet ter beschikking hebben. We hebben ze ook weinig nodig. Want door eenerzijds de camera te laten hellen, anderzijds de plant wat voorover te zetten door het onderschuiven van een blokje onder de pot, komen we in de meeste gevallen wel uit.

Blijkt bij de controle op het matglas, dat we dan een bloempot met al te hevig een waterhoofd krijgen en willen we dit bepaald niet zien, dan is er een eenvoudig hulpmiddeltje. Men graaft de plant, met pot en al in een ruime bak met turfmoel, een bak zóó groot, dat de randen ervan buiten de opname vallen. Zulk een bak kunnen we zóó schuin zetten, dat we, samen met het voorover hellen der camera, bijna loodrecht van boven kunnen fotografeeren. Ik heb mij ten minste op die manier herhaaldelijk vrij goed kunnen behelpen.

Een tweede punt van groot belang is de wijze van verlichting van het model. Wie zijn planten in huis en niet in een broeikas

houdt - en dat zullen de meesten onzer wel zijn - ziet ze meestal op de vensterbank staande, in tegenlicht. Nu mogen er met tegenlicht op andere gebieden der fotografie erg mooie „artistieke” effecten te krijgen zijn, voor planten-opnamen is het ongeschikt. Het lichaam der plant wordt donker, omringd door een silhouetachtigen lichtrand, en de details, waarom het ons juist te doen is, raken verdoezeld of zelfs geheel zoek.

Ook al te scherp zijlicht is voor ons meestal onbruikbaar. In den regel is voor onze foto's het beste een eenigszins vlakke, zachte verlichting, die we het gemakkelijkst verkrijgen door de plant een paar meter van het venster af te plaatsen en ons toestel op te stellen schuin daartusschen, ongeveer als hier is aangegeven:

Venster.

Plant.

Camera.

Het kan zijn, dat ook op deze wijze nog een te donkere schaduwkant aan de plant overblijft. Een eenvoudig hulpmiddeltje om dit te controleren, bestaat daarin, dat men haar, van achter de camera, bekijkt met half gesloten oogen, door de ooghaartjes.

We zien dan geen details meer, maar alleen partijen licht en schaduw. Blijkt de schaduwzijde te sterk, dan kunnen we daaraan tegemoet komen door, naast de plant, aan den schaduwkant een reflectieschermpje te plaatsen, natuurlijk zóó, dat het buiten de opname valt. Door beurtelings plaatsen en wegnemen kunnen we duidelijk zien, hoeveel de schaduwkant door het schermje oplicht. Een vel wit karton of een opgehangen handdoek zijn als reflector uitmuntend bruikbaar.

Het vorenstaande geldt natuurlijk voor daglicht, waarbij het aangenaamst en het gemakkelijkst valt te werken. Maar van sommige onzer kweekelingen zijn de bloemen in den avond het mooist, van andere zijn ze uitsluitend des nachts geopend en we zijn in die gevallen wel gedwongen kunstlicht te baat te nemen. 't Geeft wat meer omslag, maakt de zaak wat lastiger, maar allerm minst onmogelijk.

Bij kunstlicht zal het bijna nooit gelukken de te fotografeeren plant te verlichten van uit één lichtbron. In den regel worden dan de schaduwen zóó duister, dat ze geen bruikbare foto leveren. we moeten dan met verplaatsbare lampen, aan verschillende zijden

van de plant opgesteld, daaraan tegemoet trachten te komen, waarbij we er zorg voor dragen, dat de lichtbronnen hun licht niet rechtstreeks in de lens kunnen doen vallen. In de richting der camera dekken we ze dus af, bijvoorbeeld met een op te hangen vel papier.

Al kosten nu het maken van het arrangement en de voorbereidselen veel meer tijd en overleg, dan voor een opname bij daglicht, het resultaat kan alleszins voldoende zijn. Schrijver dezes kreeg soms kunstlicht plantenfoto's, die niet voor daglichtopnamen behoeften onder te doen. Voor ongeduldige fotografen leveren zij één bezwaar op: op expositietijden van tien minuten tot een half uur moet men wel rekenen.

Nog moeilijker wordt het, wanneer planten niet verplaatst kunnen worden, bijvoorbeeld, wanneer een in een kas in den vollen grond geplaatste nachtcactus in bloei moet worden gefotografeerd. In zoo'n geval blijft er niet veel anders over dan bliksemlichtpoeder te gebruiken.

Men stelt dan, bij gewoon kunstlicht, zoo goed mogelijk in, brengt het bliksemlichtpoeder aan schuin achter de camera, diffundeert het licht der te verwachten vlam door het voorhangen van een stuk calqueerlinnen of vloei, opent de lens, ontsteekt het poeder en sluit daarna de lens.

Wat de goden dan op Uw plaat getooverd hebben, ziet ge bij de ontwikkeling. Ik voor mij houd niet van bliksemlichtopnamen, misschien omdat ik er niet voldoende mee gewoon ben. De persfotografen maken ze spelenderwijs; voor mij is echter zulk een opname, indien ze lukt, een toevalstreffer. Gelukkig hebben we het Blitzlicht maar weinig nodig.

(Wordt vervolgd).

TWEDE NATIONALE CACTUSTENTOONSTELLING.

NAKLANKEN.

Aan alle dingen komt een einde, ook onze Tentoonstelling maakt daarop geen uitzondering, en nu het scherm gevallen is volgen hier nog enkele, op dit gedeelte van het jubileum onze Vereeniging betrekking hebbende, gegevens.

Allereerst moet ik dan de, in N°. 5 van Succulenta, gegeven lijst van prijzen even completeeren met de volgende geschenken:

J. M. van den Houten, Rotterdam: 1 ex. der beide van zijn hand verschenen werkjes over Cactussen en Vetplanten.

Mevrouw van Eysden, Driebergen en de Heer G. van der Maazen, 's Gravenhage: een geldelijke bijdrage waarvoor een bronzen medaille werd gekocht.

P. J. S. Lampe, 's Gravenhage, eveneens een geldelijke bijdrage waarvoor 1 loupe en 1 minim. maximum thermometer werden aangeschaft.

Rotterdamsche Succulentenclub, Rotterdam: 1 groote litho in kleuren, smaakvol geencadreerd.

P. Kooy, Amsterdam: sedert de vorige tentoonstelling had ik nog een keurige collectie foto's in mijn bezit mij toenmaals, door den Heer Kooy, als prijs voor die tentoonstelling toegezonden, doch door overvloed van prijzen niet uitgereikt en nu dankbaar voor dat doel benut.

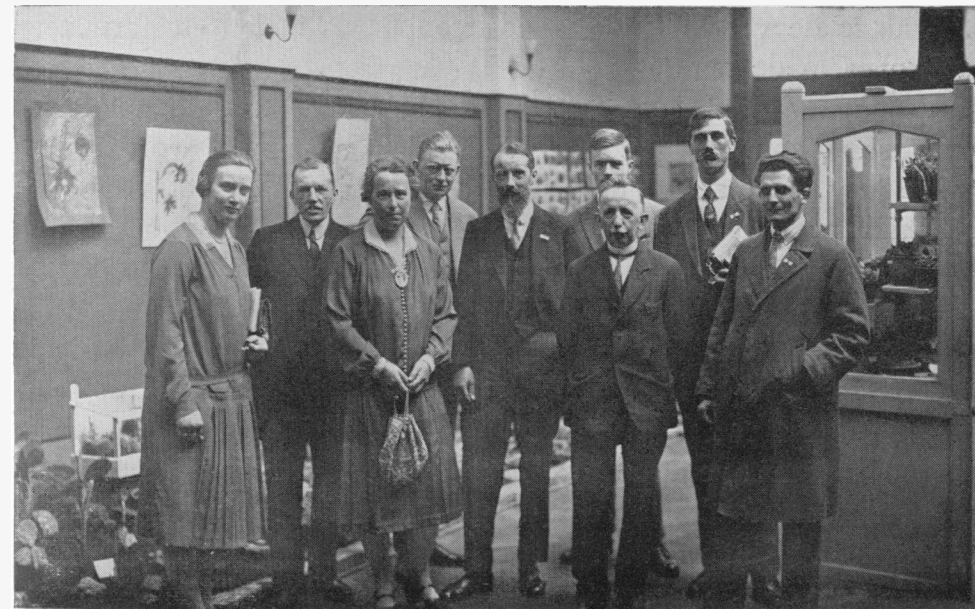

Photo J. W. Goudsbloem. Rijswijk (Z-H.)

Tweede Nationale Cactustentoonstelling.

Jury en Tentoonstellingscommissie (van links naar rechts): Mej. M. C. Karsten, Chr. de Ringh, Mej. J. J. E. van den Thorn, J. M. van den Houten, J. J. Verbeek Wolthuys achter: C. L. Harders, vóór: H. G. de Smit, W. H. Noteboom en C. Bommeljé.

Daar er nu nog net één prijs te kort was om alle inzenders een of andere blijvende herinnering toe te kennen verzocht de

Commissie den Heer Becht, 's Gravenhage, om „iets” als prijs te willen beschikbaar stellen, aan welk verzoek ons commissielid direct gehoor gaf en een keurig olieverfschilderijtje vervaardigde dat door schoone uitvoering en smaakvol encadrement een der meest begeerde prijzen werd.

Woensdagmiddag 5 Juni, klokslag 2 uur, vond men de commissie en het meerendeel der exposanten in Excelsior. Balen turfstrooisel werden klein gemaakt, de timmerlieden hamerden aan de aanstaande stands, de inzendingen kwamen binnen en gedurende eenige uren werd er flink aangepakt opdat Donderdag 6 Juni de exposanten direct aan de opstelling hunner inzendingen konden beginnen.

Donderdagochtend, 9 uur, was alles dan ook druk aan het werk, zienderoogen ontwikkelde zich uit een chaos het aantrekkelijke geheel dat de volgende drie dagen de bezoekers uit alle oorden van ons land zou doen toestroomen en des avonds 9 uur kon de commissie de verschillende stands voorzien van hun nummer, toen was alles in de puntjes gereed.

Vrijdag, 7 Juni, zou te 9 uur de jury haar werk beginnen en om 10 uur zou de Tentoonstelling officieel geopend worden.

De jury heeft zeer minutieus gekeurd en kon in het voor haar beschikbaar gestelde uur niet gereed komen zoodat voor de officiële opening reeds enkele bezoekers zich vertoonden.

Daar ook de pers reeds aanwezig was en het niet aangaat om onbescheiden aanslagen te plegen op den tijd van de „Koningin der aarde” heb ik toen, óók nog voor de opening, met de journalisten een tocht langs de verschillende stands gemaakt.

Nadat ternauwernood de laatste stand een beurt had gehad kreeg ik de mededeeling dat de jury gereed was en dat onze show dus geopend kon worden.

Alle aanwezigen begaven zich toen naar de koffiekamer alwaar ik, allen welkom heetende, nu alle voorbereidselen achter den rug waren, eenige woorden van dank mocht richten tot allen die aan de voorbereiding der Tentoonstelling hadden medegewerkt, daaronder begrijpende hen, die zulks deden door deelneming in het garantiefonds, door het beschikbaar stellen van prijzen, door het daadwerkelijk deelnemen aan de werkzaamheden, de jury, de tentoonstellingscommissie enz. enz.

Daarna voerde de Heer Chr. de Ringh, namens de Vereeniging, het woord. Spreker dankte den Kring voor het initiatief

tot het houden dezer show en wenschte de commissie veel succes om te eindigen met het mededeelen der bekroningen en het uitreiken der prijzen.

Zooals uit den aanhef van dit schrijven blijkt ontving ieder der inzenders een of ander souvenir aan de Tentoonstelling. In de hier volgende opgave der deelnemers heb ik vóór den naam der winnaars van den 1sten prijs, in hun groep, een * geplaatst.

Dit lijstje behoeft in zooverre nog toelichting dat de jury, unaniem, gemeend heeft den hoofdprijs, de verguld zilveren plaquette, van het Bestuur onzer Vereeniging, te moeten toewijzen aan den Heer E. Labarre, voor diens schitterende verzameling Mesembrianthemums.

Photo J. P. A. Huysers, 's Gravenhage.

Tweede Nationale Cactustentoonstelling.

Een winner van 2 eerste prijzen.

Dubbele inzending van C. Bommeljé, 's Gravenhage.

Inzendingen.

GROEP 1. Gemengde verzamelingen.

J. G. Ballego, Leiden: *Mevr. Ed. Becht, 's-Gravenhage;
Mevr. A. Cohen van Straaten, 's-Gravenhage; Mevr. van

Eijsden, Driebergen; H. M. Geerts, 's-Gravenhage; C. L. Harders, 's-Gravenhage; 1) W. H. Noteboom, 's-Gravenhage; F. J. Scheffer, 's-Gravenhage; Mevr. Dr. C. E. Stark, 's-Gravenhage; J. J. Verbeek Wolthuys, Voorburg; W. Verwaal, Rijswijk Z.-H.

GROEP 2. Uitsluitend Cactussen.

*Mevr. C. J. Schreuder, 's-Gravenhage.

GROEP 3. Uitsluitend „andere” Succulenten.

*C. Bommeljé, 's-Gravenhage; Mej. J. J. E. van den Thoorn, 's-Gravenhage.

GROEP 4. Minstens 10 planten uit 1 Geslacht.

Mevr. Ed. Becht, 's-Gravenhage (Mamillaria's); *E. Labarre, Hilversum (Mesembrianthemum's); W. H. Noteboom, 's-Gravenhage (Gasteria's); J. H. Reiber, 's-Gravenhage (Opuntia's); Mej. J. J. E. van den Thoorn, 's-Gravenhage (Aloë's).

GROEP 5. Importplanten.

*Dr. K. M. Knip, Hoek van Holland.

GROEP 6. Zelfgeeteelde Zaailingen.

*C. Bommeljé, 's-Gravenhage; Mevr. A. Cohen v. Straaten, 's-Gravenhage; H. M. Geerts, 's-Gravenhage; W. H. Noteboom, 's-Gravenhage; F. J. Togni, Leidschendam.

GROEP 7. Diversen.

H. G. de Smit, 's-Gravenhage (Lantaarnplaatjes) 2); *J. J. Verbeek Wolthuys, Voorburg (Boeken, platen, enz.).

Propagandastand van de Nederlandsche Vereeniging van Vetplantenverzamelaars „Succulenta”.

Handelaren.

Firma J. van Druten, Utrecht (Boeken) (niet ingezonden); Floralia (Weekblad), Haarlem (Boeken); D. de Gans, Fluweelen Burgwal 2, 's-Gravenhage (Planten); J. P. A. Huijsers, N. Odijkstraat 40, 's-Gravenhage (Lantaarnplaatjes); E. J. van Santen, Ant. de Haenstraat 20, 's-Gravenhage (Planten en kasjes); C. A. Schuit, Snijdersstraat 97, 's-Gravenhage (Glas-in-lood kasjes).

Voor de handelaren waren twee diploma's beschikbaar, deze werden uitgereikt aan de Heeren D. de Gans en C. A. Schuit, beiden te 's-Gravenhage.

1) Buiten mededinging, lid jury.

2) Buiten mededinging, lid jury.

Na de uitreiking der prijzen opende ik met een kort woord de Tweede Nationale Cactustentoonstelling en ging het scherm op voor het driedaagsche feest.

Photo J. P. A. Huysers, 's Gravenhage.

Tweede Nationale Cactustentoonstelling.

De met een eersten prijs bekroonde inzending van Mevr. Brecht, 's Gravenhage.

De Tentoonstelling is, dank zij aller medewerking, een groot succes geworden.

Het aantal betalende bezoekers heeft 1719 bedragen, met de niet betalende bezoekers mede zijn zeker van 7 tot 9 Juni een 2000 personen aanwezig geweest, en ik acht het een groot voorrecht te kunnen mededeelen dat, niettegenstaande de zaal op sommige oogenblikken „over” vol was, er ditmaal, evenmin als in 1924, ook maar de minste poging is gedaan om iets te ontvreemden. Geen doortje zelfs is door onbevoegde handen medegenomen.

Het aanvankelijke plan om aan iederen 50sten bezoeker een Plant als souvenir uit te reiken kon, dank zij veler gulheid, zoodanig gewijzigd worden dat iedere 25ste bezoeker bedacht kon worden.

Mejuffrouw van den Thoorn bezorgde het grootste aantal

geschenken voor de bezoekers, de Dames Cohen van Straaten en Becht en de Heeren Scheffer en Noteboom lieten zich evenmin onbetuigd, terwijl de Heer Ligtvoet een flinke *Cereus macrogonus*; de Heer Togni een 4-tal keurig beplante kamertuintjes, de Heer Oversluys een aardewerkschaal met *Sempervivum* beplant en ten slotte de Heer Ballego een, rijk met knoppen beladen, witbloeiende *Phyllo* voor dit doel afstonden.

Hoe het er op de Tentoonstelling uitzag daarvan vertellen de bijgevoegde cliché's en ik zal daarover niet anders zeggen dan dat er een smaakvol, harmonisch, geheel was. De zaal reeds werkte daar zeer gelukkig toe mede en zeer veel fraais was in de verschillende stands keurig verwerkt. Vlotte groepen van mooi materiaal.

Photo J. P. A. Huysers, 's Gravenhage.

Tweede Nationale Cactustentoonstelling.

Overzicht van eenige op den grond geëtaaleerde inzendingen.

Dat ook de harmonie onder de inzenders niets te wenschen over liet daarvan spreken de hartelijke woorden die een tweetal handelaren bij het scheiden der markt deden hooren.

Zondagavond, 9 Juni, te ongeveer 9 uur werden, na enkele vriendelijke speches de deuren gesloten achter een dankbare en voldane schare van bezoekers en exposanten.

En nu ligt het tweede lustrum der Vereeniging achter ons. Voor de Vereeniging bracht de Tentoonstelling reeds meer dan 30 nieuwe leden. Het 3^e vijftal jaren beginnen wij dus weer met een

flinken vooruitgang, moge het zoo blijven voortgaan, dan zullen wij met het 3^e lustrum het aantal leden der Vereeniging met 4 cijfers kunnen schrijven.

Voor ik hier nu eindig zij het mij vergund enkele woorden van dank te richten tot hen die mij, zeer bijzonder, gedurende de Tentoonstelling ter zijde stonden. Ik noem dan allereerst de ijverige Secret-Penningmeesteresse van den Kring 's Gravenhage, Mejuffrouw J. J. E. van den Thoon, die geen moeite te groot vond om het welslagen te helpen verzekeren en dan moet ik zonder overgang eveneens noemen de Dames Cohen van Straaten (die het financieele beheer in de puntjes voerde) en Becht die evenals de Heer Verwaal gedurende bijna 5 volle dagen aanwezig waren en zich, met groote toewijding, van de door hen aanvaarde taak gekweten hebben. Niet onvermeld mag ik laten het aandeel van den Heer Ed. Becht die zelfs, ter opluistering, de fraaie olieverschilderij vervaardigde die, op de photo, boven de inzendingen van den Heer Bommeljé prijkt.

Mijn medeleden in de Tentoonstellingscommissie en der jury zij hier evenmin een woord van dank onthouden en, al is het dan niet bij name, dank ik eveneens hartelijk de velen die in stilte medehielpen bij de tallooze, zich niet op den voorgrond dringende, werkzaamheden voor alle medewerking van hen allen ondervonden. Zonder U zou het schier onmogelijk zijn geweest zoo veel arbeid in zoo weinig tijd te verrichten. Zonder U zou nimmer het mooie succes zijn bereikt dat wij thans mogen boeken, zou nooit gebleken zijn hoeveel een Kring kan doen waar „Eendracht macht maakt”.

Voorburg, 15 Juni 1929.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

OP DEN UITKIJK.

Alwin Berger. Kakteen. Anleitung zur Kultur und Kenntnis der wichtigsten eingeführten Arten. Mit 105 abb.

Verlagsbuchhandlung von Eugen Ulmer. Stuttgart. 1929.
(Prijs 10 Mark).

De naam Alwin Berger heeft bij de succulentenliefhebbers een goede klank. Overbekend en onmisbaar zijn de reeds eerder verschenen deeltjes over *Euphorbia*'s, *Mesembrianthemum*'s en *Stapelia*'s.

Dit nieuwe werk over Cactussen is het aangewezen handboek voor de wetenschappelijk aangelegde liefhebbers. Op overzichtelijke

wijze wordt van elke plant, behalve de nomenclatuur en enkele geschiedkundige bijzonderheden, een beknopte beschrijving gegeven, benevens, zoo noodig, bepaalde cultuurwijzingen. Het aantal Cactussoorten dat beschreven wordt is zeer groot, zelfs nieuwe aanwinsten van begin dezes jaars zijn opgenomen.

Moge Schumann's Gesamtbildbeschreibung der Kakteen in zekeren zin wat achter den tijd zijn, en het groote werk van Britton en Rose door de omslachtige soortindeeling veel te lastig om gemakkelijk ingang te vinden bij de practische liefhebbers, Alw in Berger zal er o. i. met deze nieuwe uitgave uitnemend in slagen zijn systematische indeeling populair te maken.

G. D. D.

J. M. v. d. Houten. Kamerplanten. Met 50 afbeeldingen.

W. L. E. J. Bruse, Rotterdam. 1929. (Prijs f 1,50).

Uit eigen ervaring is het ons bekend, dat vrijwel alle succulenten verzamelaars ook liefhebbers van andere kamerplanten zijn. En daarom vestigen wij gaarne de aandacht op dit mooie, bevattelijk geschreven boekje. Druk en foto's zijn even keurig verzorgd als de reeds eerder in deze serie „een reeks voor liefhebberijen” verschenen boekjes over „Cactussen” en „Vetplanten” welke zooals van zelf spreekt, reeds lang in de bibliotheek van alle leden aanwezig zijn.

G. D. D.

J. J. Verbeek Wolthuys. Het Cactusboek. Met 1 gekl.

plaat en 113 afb. Uitg. J. v. Druten - Utrecht. Prijs f 2,75.

In 1924 verscheen in „Succulenta” een rijk geïllustreerde artikelen reeks onder het opschrift „Onze Gedoornde Vrienden”, waarvan later een overdruk in boekvorm werd uitgegeven. Het „Cactusboek” is hiervan een verbeterde herdruk. De tekst is meer systematisch geordend en geeft een beknopt doch helder overzicht van de familie der Cactaceae volgens de nomenclatuur van Britton en Rose. Voor hen, die belangstellen in deze nomenclatuur is „Het Cactusboek” een uitnemende handleiding, vooral door de vele mooie afbeeldingen, gereproduceerd naar de origineele clichés uit het groote werk van Britton en Rose.

Typografisch is dit werkje uitnemend verzorgd: vergelijkt men „Onze Gedoornde Vrienden” en „Het Cactusboek” met elkaar,

dan valt de groote waarde van een met zorg uitgevoerd drukwerk wel duidelijk op te merken. De inhoud van een boek mag aan alle eischen voldoen, wanneer de uitvoering te wenschen overlaat, vooral wat de afbeeldingen betreft, dan verliest het veel van haar waarde.

Bij de uitgeefster van „Succulenta”, wij behoeven het eigenlijk niet eens te zeggen, is de uitvoering in goede handen. De afbeeldingen spreken voor zich zelf, er gaat van dit Cactusboek dan ook een aangename bekoring uit en zelfs bij het oppervlakkig doorbladeren wordt men getroffen door de veelvuldige vormenrijkdom der Cactussen.

Behalve de 100 afbeeldingen welke ook in „Onze Gedoornde Vrienden” voorkwamen, zijn nog een dertiental nieuwe foto's aan den tekst toegevoegd, benevens een prachtig gekleurde plaat, van Echinocereus rigidissimus, naar een olieverschilderij van den heer Ed. Becht, welke een kunststuk op zich zelf is, Alles bijeen genomen is „Het Cactusboek” een waardevolle aanwinst voor onze Nederlandsche succulenten-literatuur. Wij wenschen het een ruim debiet toe.

G. D. D.

Ons speciale Cactussen en Vetplantennummer. Het bekende tuinbouwblad „Floralia” wijdde, bij gelegenheid van het tienjarig bestaan onzer Vereeniging, twee speciale nummers aan onze geliefde succulenten. Het eerste nummer, van 31 Mei, werd op de tentoonstelling te 's-Gravenhage gratis aan elke bezoeker uitgereikt, zoodat velen onzer het reeds in hun bezit hebben. Het nummer van 7 Juni handelt eveneens geheel over de succulenten, waardoor beide nummers te zamen een waardevol boekwerk vormen. De veelzijdige tekst, waartoe onderscheidene deskundigen hebben medegewerkt, is geïllustreerd door 43 fraaie foto's, terwijl als bijlage een prachtige afbeelding in natuurlijke kleuren gegeven is van Aeonium (Sempervivum) undulatum, naar een origineel uit den beroemden botanischen tuin te Kew bij Londen.

Wie er opgesteld is zijn vetplantenliteratuur compleet te houden, moet niet verzuimen, zich deze twee afleveringen aan te schaffen. De prijs bedraagt slechts 25 cent per nummer. (Adres: Joh. Enschede en Zn., Afdeeling „Floralia” Haarlem).

Wij zouden het bij deze mededeeling kunnen laten, maar wij

gevoelen ons verplicht hier de Redactie en Administratie van „Floralia” openlijk dank te zeggen voor den krachtigen steun welke zij steeds aan onze vereeniging hebben bewezen. Tot den bloei onzer vereeniging heeft „Floralia” in velerlei opzicht het hare bijgedragen. Laten onze leden, die daartoe in de gelegenheid zijn, ook wederkeerig, door een abonnement op dit mooie tuinbouwblad te nemen, in daden toonen, dat zij deze medewerking op prijs stellen.

G. D. D.

ONS TWEEDE LUSTRUM.

De Haagsche Tentoonstelling.

Bij deze voelen we ons geroepen de Haagsche Afdeeling openlijk onzen welgemeenden dank te betuigen voor de schitterende en doeltreffende propaganda voor onze Vereeniging gemaakt door, het houden eener speciale Cactustentoonstelling, alsook voor haar sympathieke geste om van het batig saldo der Tentoonstelling een bedrag van honderd gulden voor onze Vereenigingskas af te staan.

De Tentoonstelling is een waar succes geworden, ze heeft de belangstelling voor Cactussen en andere Succulenten niet weinig doen toenemen, met als natuurlijk gevolg, dat velen zich als lid onzer Vereeniging aanmeldden.

Onze hulde aan een ieder, die meegewerkt heeft tot het welslagen dezer show, in het bijzonder aan de ijverige Secretaresse der Regelingscommissie, Mej. J. J. E. van den Thoorn!

Namens het Bestuur der N. V. v. V.
„Succulenta”,

CHR. DE RINGH, Voorzitter.
M. C. KARSTEN, Secretaresse.

Een officieel verslag der lustrumviering verschijnt wegens plaatsgebrek in het volgend nummer.

RUILRUBRIEK.

W. J. v. Essen, Oranje Nassaulaan 19, Overveen biedt aan 10 Echeveria Desmetiana en 12 Echinopsis Mülleri, sterke, goed bewortelde éénjarige zaailingen. in ruil tegen een of meerdere der volgende planten, zaailingen of beworteld stek: Opuntia tunicata, Op. leptocaulis, Cereus silvestri, Echinocereus Baileyi, Rochea falcata, Echeveria setosa, Ech. agavoides, Ech. maculata, Ech. coccinea, Ech. Scheideckeri

Joh. de Man. Geldersche dijk, Dirksland. biedt aan in ruil voor andere cactussen, mooie flinke planten van: Opuntia robusta, O. leucotricha, O. lurida, O. flavispina, O. Rafinesquiana. Echinocereus Salm. Dyekianus. Cereus Jamacaru, Echinops Eyriesii, Aloë arborescens, Aloë albo piceta, Gasteria trigona, Mesembr. arboreus, Kleinere planten van: Echinopsis tubiflora, Ech.sis gemmata, Ech.sis multiplex, Ech.sis Eyriesii, Mamillaria pusilla, Mam. gracillius, Cereus Silvestrii.

Het overstelpend aantal aanvragen, meestal toezending van planten betreffende, maakt het mij niet mogelijk alle aanvraagsters en aanvragers te antwoorden.

Zij, die postzegel voor antwoord zonden, ontvangen, naar volgorde van inkomen, bericht. Degenen die reeds postzegels voor de toezending van planten bijvoegden, ontvangen de zegels terug, als mijn voorraad uitgeput mocht zijn, wanneer hun aanvraag aan de beurt is.

Daar mijn liefhebberij niet is ingericht op verzending in het groot, en mijn beschikbaren tijd ook beperkt is heb ik getracht vòòr 1 Juni a.s. mijn te veel aan plantjes te verzenden. Nà 1 Juni heb ik dus alleen nog maar ruilmateriaal beschikbaar.

VOS, Delfg. weg 85, Delft.

MUTATIES LEDENLIJST.

(Mei - Juni).

ADRESWIJZIGINGEN.

- Mevr. E. Lemmers, Amsterdam W., v/h. Overtoom 550, thans 1ste Helmersstraat 88.
H. C. Cardinaal, Tuinarchitect, v/h. Wassenaar, Hooge weg 9, thans Bussum, Singel 140.
A. A. Aaltsz, Eindhoven, v/h. Julianastraat 30, thans Ruusbroecclaan 11 (Elsentpark).
N. A. ten Morshuisen, 's-Gravenhage, v/h. Frans Halsstraat 126, thans Beetsstraat 131.
B. K. M. Versnel, 's-Gravenhage, v/h. Weimarstraat 328, thans 3de Braamstraat 17.
C. Alberti, Julianalaan 291, v/h. Overveen, thans Haarlem.
Mevr. C. J. Schreuder, v/h. 's-Gravenhage, Irisstraat 80, thans Haarlem, Garenkokerskade 53.
J. Schoonens, 's-Hertogenbosch, v/h Kerkstraat 26, thans Hinthamerstraat 47.
Mevr. R. A. van Dam, Hilversum, v/h. Rembrandtlaan 29, thans Simon Steveynweg 140.
H. Dillen, Kampen, v/h. Hofwijk 5, thans Plantsoenstraat 16.
F. Pals Nieuwe-Schans, v/h. Voorstraat 28, thans Bunderweg 8.
H. Patijn, Rotterdam, v/h. Rosenveldstraat 48, thans Osseweistraat 6.
J. Stikkelorum, v/h. Assen, Witterweg 166, thans Utrecht, Marnixlaan 30^I.

Buitenland.

- C. J. Keyzer, Leeraar H. B. S., v/h. 's-Gravenhage, Thomsonlaan 22, thans Soerabaja (N. O. I.).
Dr. A. Tischer, v/h. Freiburg in Br., Kartäuserstrasse 23, thans Waldshut a/Oberrhein, Arbeitsamt (Duitschland).

LIDMAATSCHAPSOVERSCHRIJVING.

Wegens overlijden moet het lidmaatschap van M. Verhoog, Monster, Heerenstraat 59, overgeschreven worden op L. Verhoog, Monster, Molenstraat 80.

BEDANKT.

J. van Empelen, Amersfoort.
 Joh. Jansen, 's-Gravenhage.
 J. M. Middelraad, 's-Gravenhage.
 Mej. Gr. J. ten Raa, Gieten (Dr.).
 Adriaanse, Groenekan bij Utrecht.
 G. D Meyer, Hengelo (Ov.).
 Y. Tjepkema, St. Jacobi Parochie.
 Mej. N. E. Langereis, Zeist.

OVERLEDEN.

H. van de Velde, Rotterdam.

GEROYEERD.

Inzake art. 11. 4de alinea, Huish. Regl.

Mevr. K. Frohnecht, Amsterdam.
 W. Steenbeek, Beverwijk.
 Mevr. v. d. Velden-Schwiep, Ede.
 Th. Witkamp, 's-Gravenhage.
 J. Overman, Rotterdam.
 E. Steyns, Venlo.
 S. J. Mulder, Vleuten.

NIEUWE LEDEN.

C. Koeman, Rijkslandbouwconsulent, Aalsmeer.
 H. de Groot, Amersfoort, Soesterweg 29.
 Mevr. I. Bol, Amsterdam, Breughelstraat 10.
 Mevr. J. van Gelder-Scheffer, Amsterdam, Amstelkade 75.
 Mevr. L. Determeyer-v. Campen, Amsterdam, Deurloostraat 56^{II}.
 Mej. Etti Kan, Amsterdam Z., Koningslaan 64.
 J. Spiekerman, Amsterdam W., Chasséstraat 90^{II}.
 H. V. Spoor, Amsterdam W., Stuijvesantstraat 26^{II}.
 Mevr. Nebbens Sterling-de Kat, Dordrecht, Wolwevershaven 5.
 M. J. Veth, Dordrecht, Sumatrastraat 11.
 Mevr. de Ranitz, Epe o/d. Veluwe, Huize „de Schuur”.
 Dr. J. Blomberg, 's-Gravenhage, Spui 113a.
 C. J. van der Boom, 's-Gravenhage, 2de Anthony Heinsiusstraat 93.
 Mevr. van den Briel, 's-Gravenhage, Groenmarkt 37.
 Mevr. L. Bron, 's-Gravenhage, Zeestraat 57b.
 J. de Bruine, 's-Gravenhage, van der Heimstraat 1.
 J. E. van Cattenburgh, 's-Gravenhage, Sweelinckstraat 52.
 D. de Gans, 's-Gravenhage, Witte de Withstraat 28.
 H. Hakkert, 's-Gravenhage, Regentesselaan 192.
 A. Hartog Smit, 's-Gravenhage, Laan Copes van Cattenb. 75.

H. J. Honig, 's-Gravenhage, van Speykstraat 168.
 Mevr. Hummel, 's-Gravenhage, Benoordenhoutsche weg 37.
 Zuster Jes, 's-Gravenhage, Frederik Hendriklaan 271.
 E. J. Mac Gillavry, 's-Gravenhage, Ernst Casimirlaan 23.
 Marx, 's-Gravenhage, Stadhoudersplein 12.
 Mevr. J. G. Mathol-de Haas, 's-Gravenhage, Frederik Hendriklaan 7.
 Mevr. J. Poort-Vos, 's-Gravenhage, Marconistraat 77.
 C. A. Schuit, 's-Gravenhage, Snijdersstraat 97.
 J. P. A. Schutte, 's-Gravenhage, Joh. Maetsuyckerstraat 157.
 C. J. van der Veen, 's-Gravenhage, Borneostraat 18.
 Th. Wijnekus, 's-Gravenhage, Malakkastraat 86.
 Mr. A. Haex, Heerlen, Akerstraat 126.
 A. van Brunschot, s-Hertogenbosch, Zuid Willemsvaart 167.
 Mej. W. Boorsma, Hillegersberg, Juliana v. Stolberglaan 72.
 Mevr. A. M. Ebes-Henger, Hoek van Holland, 's-Gravenzandsche weg 249.
 A. van Staalduinen, Hoek van Holland, Prins Hendrikstraat 255.
 C P Lalleman, Honselersdijk, Mariendijk.
 P. Wondergem, Kruiningen (Zeeland).
 J. E. W. Velthuisen, Leidschendam, Sluisplein 13.
 Mei J. Mulder, Maastricht, Heylerhofflaan 4.
 A. Minderhoud, Middelburg, Nieuwstraat H 31.
 Mej. S. Joosen, Ossendrecht, R 5.
 Mej. Kijkholt, Roosendaal.
 J. K. Buys, Rotterdam, v. d. Sluysstraat 105a.
 K. Ebes, Rotterdam, Mathenesserlaan 244a.
 E. H. Oosterwijk, Rotterdam, Essenburgsingel 123 B.
 H. Verveen, Ploegstraat 66a.
 Mej. M. H. F. Andriessen, Rijswijk (Z.-H.), Nassaukade 29.
 Mevr. L. Hirschmann, Rijswijk (Z.-H.), Leeuwendaallaan 61.
 Mevr. J. de Smitt, Scheveningen, Doornstraat 19.
 Mevr. Visser van IJzendoorn, Scheveningen, van Dorpstraat 30.
 H. Wegerif, Scheveningen, Zeekant 46.
 Mevr. Biemond-Zijp, Schoorl (N.-H.), Huize „de Kroft”.
 H. J. van der Laan, Velsen, Drieh. Kerkweg K 3
 Mevr. Bleuland-v. Oordt, Veur (Z.-H.), Veursche Straatweg 212
 J. M. G. Koning Hoek, Vogelenzang, Koekoeksduin.
 Mevr. L. Dekker-Steehnk Voorburg, Dr. Blookersstraat 26.
 Mevr. W. C. van Dusseldorp, Voorburg, Parkweg 171.
 M. Keyzer, Voorburg, Mauritsstraat 12.
 H. van Westrienen, Voorburg, Gem. Gasfabriek.
 Joh. C. Broekhuysen, Wassenaar, Wittenburgerweg 100.
 A. Burghard, Wassenaar (post 's-Gravenhage), Groot Haasebroecksche weg 59.
 Mevr. v. Heteren, Wassenaar, Groot Hoefijzerlaan 81
 J. A. Weeland, Wateringen, Strijp A 414a.
 Mevr. A. Pette-le Nobel, Wormerveer, Wandelweg 58.
 J. Schroevers, Wormerveer.
 J. J. Schippers, Zaandijk.
 A. de Boer Jzn., Zwolle, Alexanderstraat 11.

Buitenland.

Ch. Van den Bussche, Lippenslaan 112, Knocke a Zee (België).

BERICHT.

Daar ondergeteekende van 10 Juli - 15 Augustus buitenslands vertoeft, wordt men beleefd verzocht om gedurende dien tijd voor het Secretariaat bestemde correspondentie waar haast bij is aan den Heer Duursma te richten.

M. C. KARSTEN.

BIBLIOTHEEK.**Nieuwe aanwinst.****Duitsch.**

77. Alwin Berger. KAKTEEN. Anleitung zur Kultur und Kenntnis der wichtigsten eingeführten Arten, mit 105 Abbild. Verlag Eugen Ulmer. Stuttgart, 1929.

N.B. De bibliotheek is tijdens de afwezigheid der Secretaresse gesloten.

VRAAG EN AANBOD.

Ter overname aangeboden: „Succulenta”, j.g. 1922, 23, 24, 25, 26, 27, compleet, nieuw en ingebonden (niet afzonderlijk te verkrijgen). Zich te wenden tot J. W. van Beek, Amsterdam C., Zoutkeetsplein 16^{III}.

F. Mandemaker, Leiden, Marienpoelstraat 13. is in het bezit van eenige paren sierduiven, tentoonstellingsexemplaren ter waarde van f 10 - f 15 per paar, en zou deze gaarne willen ruilen tegen Cactusplanten, hij voorkeur laagblijvende soorten (bolvormigen).

RECTIFICATIE.

De heer ter Weeme bericht ons, dat de naam van de Opuntia No. 3, 1^e rij (van links naar rechts) op de Opuntia foto niet is O. puberula, doch Opuntia aurantiaca.

 <p style="text-align: center;">„SUCCULENTA“</p> <p style="text-align: center;">MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927</p>		
<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:</p> <p>G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <p>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres:</p> <p>Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
<p>Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter</i>, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, <i>Secretaresse</i>, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, <i>Penningmeester</i>, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.</p>		

IN MEMORIAM.

C. A. MAASS.

Gaarne voldoen wij aan het verzoek van Mej. Karsten om in vervolg op haar bericht in ons Aprilnummer een korte levensbeschrijving van den heer C. A. Maass te geven. Te meer, daar wij, in 1924 door den heer De Laet met den heer Maass in kennis gebracht, later nog al eens hebben gecorrespondeerd. Wanneer het de succulenten betrof, dan deed de heer Maass zich kennen als een nauwkeurig waarnemer. Van daar ook, dat hij zoo graag bij den heer De Laet

vertoefde, om in diens uitgebreide collecties naar iets nieuws te snuffelen. En dat dit soms tot verrassende uitkomsten leidde, bewijst wel het artikel over *Opuntia crinifera* in het April- en Meinummer van den loopenden jaargang opgenomen.

Wanneer de Heer Maass een plant ging determineeren, dan behoefde niemand meer aan de juistheid der soort te twijfelen. In de laatste jaren hadden de *Mesembrianthemums* zijn bijzondere belangstelling en om met den grooten kenner dezer planten, N. E.

Brown van gedachten te kunnen wisselen, zag hij er niet tegen op nog in zijn 68^e levensjaar grondig Engelsch te leeren!

Succulenta heeft hij steeds met belangstelling gelezen, het was hem een vreugde, te weten hoe telken jare onze vereeniging meer ging groeien en bloeien. Belangrijke artikels zijn van zijn hand in „Succulenta” verschenen. In jaargang 1925 over „Aanbevelenswaardige Mesembrianthemums” en „Over nieuwe en reeds vroeger ingevoerde Euphorbia's”; in jaargang 1926 over „Zeldzame Mesembrianthemums”; in jaargang 1927 over Zeldzame Crasulaceae en in den loopenden jaargang over „Opuntia crinifera”.

Het leven van den heer Maass is er het bewijs voor geweest hoe het niet altijd menschen der wetenschap behoeven te zijn die de wetenschap dienen en groote diensten bewijzen. Op 17 Juli 1859 te Tangermünde in de Altmark geboren, bezocht hij van 1865 tot '73 de gewone lagere school en kwam dan bij den dienst der posterijen, bij de spoorwegen. Zoo voerde zijn ambt hem van de eene plaats naar de andere en op tusschenstations werd de vrije tijd benut voor natuurstudie en het bezoeken van botanische instellingen en verzamelingen van andere Cactusliefhebbers.

Op 7 Maart 1929 stierf de gemoedelijke succulentkenner, nadat zijn echtgenoot hem veertien dagen eerder in den dood was voorgegaan.

Zijn naam leeft voort in de mooie Echinocactus Maassii Heese.

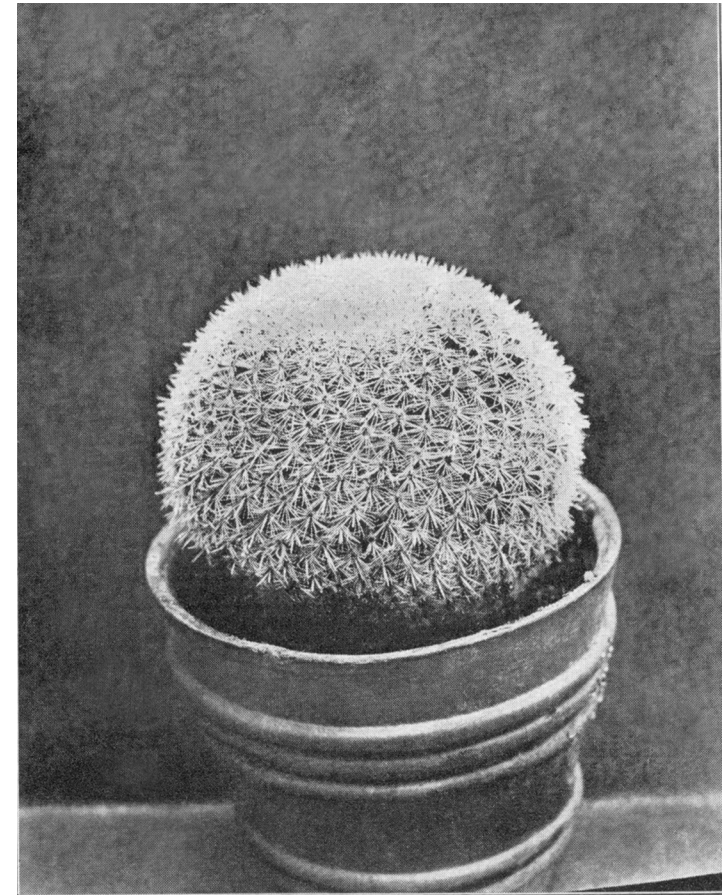
G. D. D.

MAMILLARIA KLISSINGIANA BÖD.

Door haar mooien regelmatigen vorm en gemakkelijken groei is Mamillaria Klissingiana Böd. een van de meest waardevolle nieuwigheden. Deze Mamillaria werd in 1925 door den heer H. Baum op de zonnige kalkhellingen bij Tamaulipas in Mexico ontdekt. De firma C. L. Klissing Sohn te Barth in Pommern bracht ze voor het eerst in den handel en naar dezen ontving zij van Fr. Bödeker haar naam. Aan genoemde firma danken wij ook de mooie foto welke wij hierbij afdrukken.

Zooals men ziet, gelijkt de plant wel iets op Mamillaria elegans en M. perbella, waaraan zij dan ook nauw verwant is. Een volwassen plant wordt niet veel hooger dan 10 c.M. Zij is geheel met kleine witte doorntjes bedekt, waartusschen de in een krans gerangschikte zacht rose bloempjes prachtig tot haar recht komen.

Zoals uit de groeiplaats valt af te leiden, verlangt M Klissingiana een zeer kalkrijk grondmengsel en een zonnige standplaats.

Mamillaria Klissingiana Böd.

Foto Klissing Sohn.

's Zomers moet zij matig vochtig worden gehouden, 's winters houdt men ze aan den drogen kant. Vooral voor kamerkultuur is deze nieuwe Mamillaria een zeer dankbare aanwinst, welke alle aanbeveling verdient.

G. D. D.

HET TWEEDE LUSTRUM.

Schitterend is ons tweede lustrum ingeluid met de door den Kring Den Haag gehouden tentoonstelling op 7, 8 en 9 Juni. Wat deze tentoonstelling betreft meen ik te kunnen volstaan met

te verwijzen naar het uitgebreid verslag voorkomende in het Juli-nummer, en vooral naar de bijgevoegde illustratie's, die zoo schitterend zijn, dat ik geen kans zie een beschrijving te leveren, die nog een duidelijker beeld geeft. Weliswaar zijn er geen afbeeldingen van alle inzendingen, doch ik veronderstel, dat iedereen zich, aan de hand van de afbeeldingen, wel een voorstelling van deze tentoonstelling kan maken.

Wat de inzending van den Heer Labarre betreft zou ik U willen verwijzen naar „Onze Tuinen” dd. 28 Juni en 12 Juli waarin van mijn hand een uitgebreid verslag voorkomt, dat in ons blad te veel plaats zou innemen.

Hulde aan het Bestuur van genoemden Kring en vooral aan den Voorzitter, den Heer J. J. Verbeek Wolthuys, in wiens brein het plan opgekomen is en die door zijn optimisme en enthousiasme alle bezwaren uit den weg heeft weten te ruimen en met geestdrift de voorbereidende werkzaamheden heeft geleid.

Dd. 16 Juni trokken wij op naar de Amstelstad ter bijwoning van de feestvergadering.

Reeds vroeg in den morgen was de lucht grauw, ze voorspelde niet veel goeds en tegen den aanvang der vergadering regende het flink, hetgeen niet erg bemoedigend was voor een druk bezoek.

Voor de presentielijst was door den Kring Amsterdam gezorgd. Een keurig bewerkte omslag, speciaal voor deze gelegenheid vervaardigd, gaf aan deze lijst iets feestelijks.

Niettegenstaande het slechte weer was de opkomst bevredigend te noemen.

Ten ongeveer 10½ uur werden de aanwezigen verzocht plaats te nemen.

Bij monde van den Heer J. A. L. van Blommestein, Voorzitter van den Kring Amsterdam, werden de aanwezigen als volgt toegesproken:

„Het is voor mij een groot genoegen U hier allen welkom te „kunnen heeten namens den Kring Amsterdam, die het voorrecht „heeft als gastheer te mogen optreden van deze feestvergadering, „gehouden wordt ter gelegenheid van het tweede lustrum der „Vereeniging. Deze eerste zomervergadering, waartoe in principe „verleden jaar reeds besloten was, heeft hierdoor iets zeer belang- „rijks en feestelijks gekregen. Voor den Kring Amsterdam is het „een groote voldoening bestuursleden en leden van buiten in de „hoofdstad te ontmoeten en ik hoop dat mijn gasten heden een

„aangenamen dag zullen medemaken en later met genoeg op „dezen dag zullen terugzien.

„Uit onze ervaring toch in den Kring Amsterdam is het ge- „bleken dat cactusvrienden ook onderling snel vrienden worden. „Na de schitterende prestatie van den Kring Den Haag, die een „zoo welgeslaagde tentoonstelling organiseerde in de Hofstad, en „de vergadering, die hare groote presentielijst te danken heeft „aan den georganiseerden Kring, die in onze stad bestaat, kan ik „niet anders doen dan alle leden van „Succulenta” opwekken tot „de aansluiting aan - of de oprichting van - kringen, waar de „waarachtige liefhebbers zich spoedig zullen thuis gevoelen.

„Laat ik, als inleider kort zijn; nog een enkel woord: Blijft de „natuur, die gij in deze liefhebberij zoekt en vaak vindt, trouw, „want deze liefde tot de natuur werkt als een tweesnijdend zwaard, „zij doet Uw planten gedijen, beter dan eenig kunstig aardmengsel, „en tegelijk doet ze in U groeien de rust en evenwichtigheid om „deze tijden bestand te blijven tegen het sloopende leven in de „steden”. (Applaus).

Hierna opende de Voorzitter der Vereeniging de feestvergadering met een korte rede, die ongeveer aldus luidde:

„Op dezen, voor onze Vereeniging, zoo gedenkwaardigen dag, „den dag, waarop 10 jaar geleden tot de oprichting van onze „Vereeniging besloten werd, rust op mij de aangename taak „U allen namens het bestuur ¹⁾ hartelijk welkom te heeten. „In de eerste plaats zeg ik den Voorzitter van den Kring „Amsterdam hartelijk dank voor de warme ontvangst, het is „werkelijk voor ons bestuur een ware verrassing. Zijn gevoelvolle „woorden zijn voor mij een bewijs van de goede verstandhouding „tusschen Kring- en Hoofdbestuur, ik hoop dat deze dag ertoe „mag bijdragen dat de band hechter wordt en dat de band tusschen „de verschillende kringen thans wordt gelegd.

„Over hetgeen in de afgelopen 10 jaren is geschied zal ik „het diepste stilzwijgen bewaren, om te voorkomen, dat de feest- „redenaar misschien in herhalingen zou moeten treden, hetgeen „voor hem minder aangenaam en voor U vervelend zou zijn.

„Toch wil ik hulde brengen aan hen die 10 jaar geleden de „oprichting aangedurfd hebben, want het is met een Vereeniging „als de onze precies als met een pasgeboren kind, de eerste jaren

1) Afwezig waren de Heeren Prof. A. M. Sprenger en G. D. Duursma (met voorkennis).

„heeft ze de meeste zorg noodig en dan leeft men nog tusschen „hoop en vrees of ze zal blijven bestaan.

„Daarom spijt het mij, dat een der oprichters, de Heer Duursma, „die steeds bestuurslid is geweest, hier niet aanwezig is, dan had „ik hem persoonlijk namens U kunnen gelukwenschen met zijn „10-jarig jubileum.

„Toch mogen wij, feestgangers, hem vandaag in het hooge „noorden niet met zijn gedachten alleen laten zitten en daarom „verzoek ik U mij toe te staan, namens U, hem een gelukstelegram „te mogen zenden, om hem, die zooveel voor onze Vereeniging „gedaan heeft, te toonen, dat thans onze gedachten naar hem „uitgaan. De inhoud van het telegram zou als volgt kunnen „luiden: Succulenta, in feestvergadering te Amsterdam bijeen, „wenscht U hartelijk geluk met Uw 10-jarig jubileum als bestuurslid, „is U dankbaar voor hetgeen U voor de Vereeniging hebt gedaan „en hoopt dat het U nog vele jaren gegeven moge worden als „zoodanig werkzaam te blijven.” (Applaus).

„Op dezen jubeldag is het niet misplaatst als ik openlijk dank „breng aan mijn medebestuurders voor de wijze waarop zij mij bij „de behandeling van de vereenigingszaken bijstaan, ik kan niet „anders zeggen dan dat de verstandhouding de meest vriend- „schappelijke is en van ganscher harte hoop ik, dat deze verhouding „bestendig moge blijven tot welzijn onzer Vereeniging.

„De verhouding tusschen ons bestuur en dat der kringen laat „naar mijn weten niets te wenschen over.

„Voor U, Secretaresse, is het heden een zware dag, er zal veel „gesproken worden en U hebt het maar te noteeren, er zal veel te „zien zijn en U hebt er maar verslag van uit te brengen, maar „het is voor mij een geruststelling, dat het U ten volle toever- „trouwd is.

„Ik gevoel mij verplicht, de overige bestuursleden zullen mij dit „niet ten kwade duiden, U, Secretaresse, onzen bijzonderen dank „te betuigen voor den reuzenarbeid, dien U voor onze Vereeniging „verricht. Als ik zoo per kwartaal dien berg correspondentie ter „inzage krijg, heb ik mij wel eens afgevraagd hoe U er den tijd „voor vindt alles tot in de kleinste bijzonderheden te behandelen. „Om een geijkten term te gebruiken, behartigt U de belangen der „Vereeniging in het zweet Uws aanschijns en niemand der aan- „wezigen zal het mij denkelijk kwalijk nemen als ik U deze ver- „frissching (een kistje Eau de Cologne) aanbied namens de leden,

„een verfrissching, die U kunt aanwenden wanneer U zich door „het vereenigingswerk vermoeid gevoelt. (Applaus).

„Beschouwt U dit niet als een tegenprestatie voor Uw arbeid, „neen, Uw arbeid is door de Vereeniging niet te betalen.

„Ik zal Uw geduld niet langer op de proef stellen en open „hiermede de vergadering.” (Applaus).

Hierna kreeg de Heer Van den Houten gelegenheid de vol- gende feestrede uit te spreken:

„Het is mij een bijzonder voorrecht namens het Hoofdbestuur „onzer Vereeniging een enkel woord tot U te mogen richten naar „aanleiding van ons jubileum.

„We zijn er ten volle van overtuigd, dat het hier geen ge- „beurtenis geldt van wereldschokkende beteekenis, maar aan den „anderen kant meenen we toch ook, dat wij deze gelegenheid niet „mochten laten voorbijgaan zonder even een terugblik geworpen „te hebben op de jaren, die achter ons liggen.

„Er is inderdaad reden tot tevredenheid en wie ons opgewekt „vereenigingsleven gade slaat, zal moeten toegeven, dat er een „voorspoedigen groei in zit. Laten we eerst in gedachten eens een „stapje teruggaan en zien hoe de toestand was nu tien jaar geleden.

„Er waren hier en daar in ons land eenige liefhebbers, maar „ze kenden elkander niet en ieder kweekte op zijn eigen houtje. „Er was geen enkel behoorlijk Hollandsch boek, laat staan een „tijdschrift en de tuinbouwbladen namen van cactussen en vet- „planten zoo goed als geen nota, zoodat wie iets noodig had of „weten wilde was aangewezen op buitenlandsche adressen, Wie „nu eigenlijk het eerst op de vereenigingsgedachte is gekomen „kunnen we hier in het midden laten, maar als ik een naam zou „mogen memoreeren is het zeker die van den Heer Duursma, „die van meet af zijn schrijf- en schrijverstalent aan de goede „zaak heeft gegeven.

„Het zaad was uitgestrooid en de Vereeniging kwam tot stand „We hadden een stel statuten dat klonk als een klok zelfs een „huishoudelijk reglement en op 16 Juni 1919, dus juist tien jaar „geleden verscheen ons eerste nummer in het formaat en ter dikte „van een velletje postpapier.

„Of het levensvatbaarheid zal hebben”, staat op de eerste pagina, „zal afhangen van de toename van het ledental, want anders „zullen de financiën spoedig zijn uitgeput”. Als U nu weet, dat „de contributie in den beginne één gulden bedroeg, zult U be-

„grijpen, dat de pleegouders daar wel lichtelijk bezorgd over ge-
„weest zijn. Merkwaardig is het, dat reeds in dit eerste nummer
„melding kan worden gemaakt van een schenking van een viertal
„boekwerken voor de bibliotheek.

„Het eerste vereenigingsjaar, dat eigenlijk een half jaar was,
„eindigde met 116 leden. De eerste jaargang bestond uit 24
„pagina's en er stond geen enkel plaatje in.

„De ontwikkeling van ons blad is hand in hand gegaan met
„den groei van onze Vereeniging en als we nu ons laatste nummer
„vergelijken met een der eerste, dat stemt dat zeer zeker tot
„groote tevredenheid.

„Maar er is meer.

„Jaren lang hebben wij geleefd onder een reglement, dat zoowat
„niemand kende en dat zeker nooit ernstig is nageleefd, een soort
„regeering dus zonder parlement. Mag ik er maar dadelijk aan
„toevoegen, dat de Koninklijke Goedkeuring een einde maakte aan
„dien vreemden toestand en we dus thans behoorlijk worden bestuurd.

„Ik zal mij onthouden om stuk voor stuk de personen, die op
„den voorgrond traden, de revue te laten passeeren, omdat dit
„mij te ver zou voeren, doch als ik één naam zou willen noemen
„zou het dien van den Heer Becht zijn, wiens diplomatieke in-
„terventie wij meerdere malen op hoogen prijs leerden schatten,
„waar het de verwijdering van achtergebleven doorntjes betrof.

„Alom in den lande werd nu de belangstelling voor de Succu-
„lenten gewekt en we mogen zeker niet vergeten den grooten
„steun, dien wij hebben gehad aan de verschillende tuinbouw-
„bladen, waarvan ik hier met name noem Floralia, waarmede we
„steeds op de meest aangename wijze hebben samengewerkt. De
„fraaie speciale nummers hebben, in nog ruimeren kring dan wij dat
„konden doen, de aandacht gevestigd op de schoonheid onzer planten.

„Zei ik zoeven, dat we vóór tien jaar geen enkel behoorlijk
„Hollandsch boek bezaten, we hebben ze thans te kust en te keur.

„En waar men zich in den beginne vrijwel uitsluitend moest
„wenden tot buitenlandsche handelaars kan men zich thans ook
„bij ons desgewenscht arm koopen.

„Maar het meest verheugend feit in onze Vereeniging is, dat
„zich uit haar leden eenige afdeelingen hebben geformeerd, die
„ieder voor zich weer centra zijn geworden van nieuwen bloei.

„Om ons alleen tot recente gevallen te bepalen, dan noem ik
„U de fiksche daad van de Haagsche afdeeling, die een tentoon-

„stelling organiseerde, welke in alle opzichten een succes is ge-
„worden en de vriendelijke uitnodiging van den Kring Amsterdam
„om ons jubileum in de hoofdstad te komen vieren. Het zijn
„beide daden, die getuigen van opgewekt vereenigingsleven.

„En waar de Haagsche Post naar aanleiding van de Haagsche
„tentoonstelling in een harer artikelen schreef: „We leven in de
„eeuw van de cactus”, daar is het ons een groote eer, die eeuw
„te hebben ingeluid, Moge het ons allen gegeven zijn op den
„ingeslagen weg te blijven voortgaan en nog lange jaren te mogen
„meewerken aan den groei en den bloei van de Nederlandsche
„Vereeniging „Succulenta”. (Langdurig applaus).

Nadien kreeg de Heer J. J. Verbeek Wolthuys het woord.

„Als Voorzitter van den Kring Den Haag en persoonlijk wensch
„ik het bestuur geluk bij de herdenking van het 2de lustrum.

„De Haagsche tentoonstelling is een succes geworden, bewijze
„het flinke aantal nieuwe leden, dat, dank zij de tentoonstelling,
„is toegetreden. De Kring Den Haag heeft gisteren avond, in
„een daarvoor speciaal belegde vergadering, besloten een bedrag
„van honderd gulden uit het batig saldo in de vereenigingskas te
„storten. (Luid applaus).

„Indien het geld van mij persoonlijk was, zou ik nu zeggen
„mits zulks dan een einde maakt aan de steeds wederkerende
„bedreiging van contributieverhooging. Nu ik als Voorzitter van
„den Kring het woord voer behoor ik mij letterlijk van de mij
„gegeven opdracht te kwijten en zal U het schenkingsbesluit
„voorlezen.

Dit besluit luidde als volgt:

„De Kring 's-Gravenhage der Vereeniging „Succulenta” in
„vergadering bijeen op 15 Juni 1929,
„doordrongen van de wenschelijkheid, de toetreding als lid
„der Vereeniging te doen blijven, ook binnen het bereik van
„personen met bescheiden middelen, van oordeel zijnde, dat
„daarom verhooging der minimum-contributie, indien eenigszins
„mogelijk, dient te worden voorkomen;

„Besluit:

„van het batig saldo der op 7, 8 en 9 Juni j.l. door den Kring
„gehouden Cactustentoonstelling ter beschikking van het ver-
„eenigingsbestuur te stellen een bedrag van honderd gulden,
„in het vertrouwen, dat daardoor en door het toetreden van
„ongeveer 30 leden tijdens de tentoonstelling, het aan het ver-

„eenigingsbestuur mogelijk zal blijken vooralsnog een voorstel
 „tot verhooging der minimum-contributie achterwege te laten,
 „en in de hoop, dat het bestuur wel zal willen overwegen
 „of ook in de toekomst de minimum-contributie van drie gulden
 „behouden zou kunnen blijven. (Algeheele instemming).

„Hierbij overhandig ik U het besluit met het toegezegde bedrag
 „en kan U tevens mededeelen dat de Kring nog een 4-tal
 „ cliché's zal laten vervaardigen op de tentoonstelling betrekking
 „hebbend en dat van tijd tot tijd nog een paar andere cliché's
 „zullen volgen.

„Gaarne voeg ik hierbij nog de beste wenschen voor het verdere
 „bestaan van De Nederlandsche Vereeniging van Vetplanten-
 „verzamelaars „Succulenta”. (Daverend applaus).

Daar niemand meer het woord wenste ging de Voorzitter
 over tot de beantwoording der beide sprekers en droeg verder
 de leiding over aan den Voorzitter van den Kring Amsterdam
 onder de volgende bewoordingen:

„Den Heer Van den Houten dank ik hartelijk voor zijn uit-
 „gesproken feestrede en dat ze in den smaak van de aanwezigen
 „is gevallen, hieraan twijfelt U zeer zeker niet.

„De door u gesproken woorden, Mijnheer de Voorzitter van
 „den Kring Den Haag, hebben mij diep getroffen en ze zullen
 „zeer zeker ook op de aanwezigen indruk gemaakt hebben. Steeds
 „ben ik overtuigd geweest van de goede bedoelingen van Uw
 „Kring. En dat te Den Haag met kracht en macht gewerkt
 „wordt om onze Vereeniging omhoog te brengen, hiervan getuigt
 „toch zeker de gehouden tentoonstelling, waar door de leden van
 „Uw Kring niets onbeproefd is gelaten om het ledental op te
 „voeren, waarvoor wij U zeer dankbaar zijn.

„Toen U echter de daad bij het woord voegde, ik wil het
 „eerlijk bekennen, geraakte ik even van mijn stuk, een dergelijke
 „daad had ik niet durven en mogen verwachten. Werd in het
 „dagelijksch leven ook deze wijze van handelen, dat een kind
 „van zijn overvloed een gedeelte aan zijn steunbehoevende moeder
 „afstaat, betracht, dan zouden er niet zooveel rechters noodig zijn
 „om de kinderen te dwingen om hun behoeftige ouders te steunen.

„Mijnheer de Voorzitter van den Kring Den Haag, ik breng
 „U, namens alle leden, den hartelijken dank voor Uwe goede
 „gave en verzoek U dezen dank op Uw eerstvolgende vergade-
 „ring aan Uw leden te willen overbrengen en U kunt er aan

„toevoegen dat de arme moeder tot in het diepst van haar ziel
 „bewogen was door dit bewijs van kinderliefde.”

Zich verder tot de aanwezigen wendend:

„Wij hebben U getoond dat de machine loopbaar is, wij zullen
 „alles in het werk stellen om haar zonder horten en stooten te
 „laten doorloopen, maar Gij leden hebt er voor te zorgen, dat de
 „machine niet ontijdig tot stilstand komt door gebrek aan brand-
 „stof, U wek ik gaarne op te zorgen dat onze Penningmeester
 „niet met een bedrukt gezicht aan het einde van het jaar het
 „eindsaldo der girorekening behoeft te bestudeeren.

„De tentoonstelling te Den Haag heeft bewezen dat er vol-
 „doende liefhebbers zijn, voldoet U aan onzen wensch, geuit in
 „het jubileumnummer, schenk ons Uw jubileumgave in den vorm
 „van slechts één lid.

„En nu, Mijnheer de Voorzitter van den Kring Amsterdam,
 „kom ik aan het einde van het officieele gedeelte en wensch dit
 „te sluiten na U eerst de leiding voor het verdere, en niet het
 „minst aangename, gedeelte van dezen feestdag te hebben over-
 „gedragen.

„Ik hoop, dat U na afloop met voldoening op dezen dag zult
 „kunnen terug zien en vele Amsterdamsche niet-leden van den
 „Kring zich geroepen zullen gevoelen zich onder Uw hoede te stellen.

„Dames en Heeren, mijn heerschappij is vandaag afgelopen,
 „ik voer U gaarne in de armen van het Bestuur van den Kring
 „Amsterdam en ben ervan overtuigd, dat U dan in goede handen
 „terecht komt!”

De Voorzitter van den Kring Amsterdam noodigde daarna de
 aanwezigen uit de collectie's, die waren tentoongesteld, te gaan
 bezichtigen. Al waren de inzendingen bescheiden, ze waren de
 moeite van bezichtigen overwaard.

Tegen 12 uur werd ons verzocht te zorgen, om 2 uur voor
 de Hortus aanwezig te zijn.

Omstreeks 1 uur klaarde het weer op en verder op den middag
 werden wij zelfs door schuchtere zonnestrallen aekoesterd.

Het deed ons genoegen dat de Hortulanus, de Heer van Laren,
 die 's morgens een excursie had geleid, bereid gevonden werd ook
 ons rond te leiden. Het zou mij te ver voeren om alles te be-
 schrijven wat daar te zien was, ik kan iedereen, die Amsterdam
 bezoekt, aanraden eens een kijkje in de Hortus te gaan nemen.
 De cactuskas, op zoo'n groot gezelschap niet berekend, is goed

voorzien en de Hortulanus laat niets onbeproefd om de collectie uit te breiden,

Ten ongeveer 4 uur begaven wij ons weder naar de feestzaal, alwaar een verversching werd aangeboden en wij nog eenigen tijd gezellig bijeen bleven onder het genot van piano- en vioelmuziek.

Een woord van hartelijken dank aan den Kring Amsterdam voor de aangename ontvangst en aan den Heer Van Laren voor zijn persoonlijke begeleiding van het gezelschap.

Als slot van de feestviering werd dato 20 Juni j.l. voor de propaganda een radiolezing gehouden.

De Secretaresse.

FOTOGRAFEEREN VAN PLANTEN.

III.

Een zaak van niet te onderschatten belang bij een plantenfoto is ongetwijfeld de achtergrond. Een minder gunstig gekozen achtergrond kan een overigens geslaagde opname goeddeels bederven.

Dat, en waarom, we zooveel mogelijk zullen trachten een achtergrond te kiezen, waarin geen verticale lijnen voorkomen, bespraken we een vorige maal reeds.

Doch ook afgescheiden hiervan is in deze eenvoud het beste. Een rustige achtergrond concentreert van zelf de aandacht op de hoofdzaak, de plant.

Nu zijn er een paar dingen, waarop we moeten letten. In de eerste plaats: de achtergrond wordt al gauw te donker, vooral wanneer de expositietijd wat krap uitvalt. Zulk een roetzwart fond doet bijna nooit mooi.

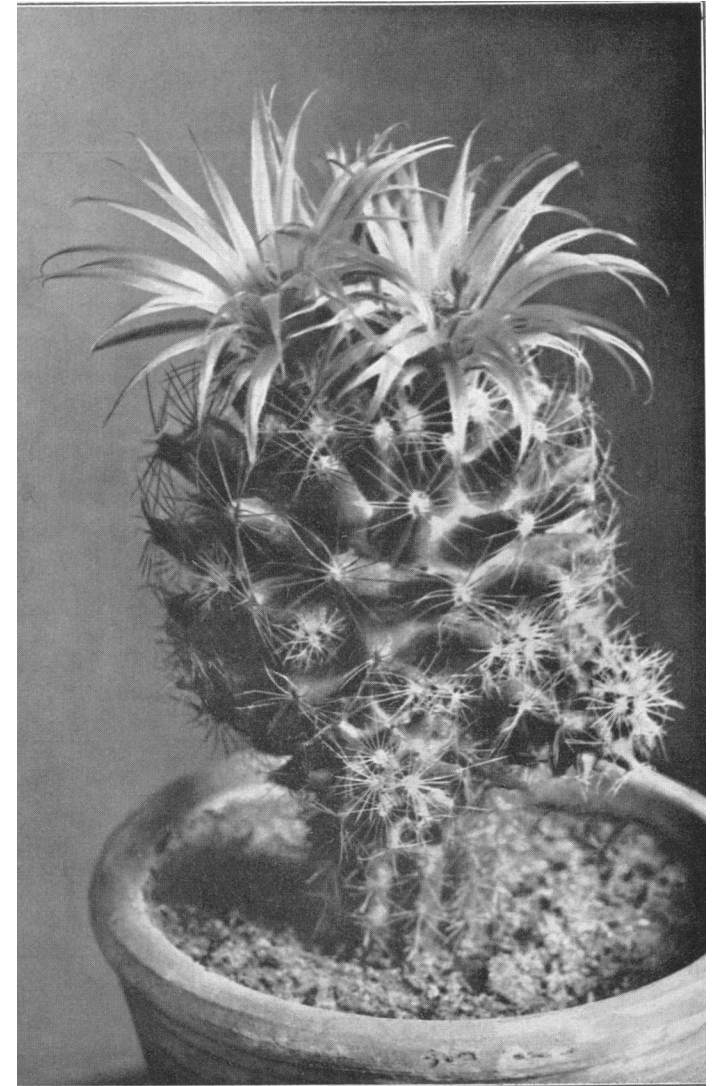
Ook een geheel witte achtergrond valt nogal eens tegen. Meestal steekt de plant daar te donker tegen af.

Ofschoon dit natuurlijk nu niet moet worden opgevat als een wet van Meden en Perzen: een achtergrond in een tusschentint is het bruikbaarst. De meer ervarene, die iets anders wil probeeren, kan dat natuurlijk doen; er zijn vele wegen die naar Rome leiden.

Vooraf echter aan den beginner op het gebied van planten-fotografie beveel ik aan, den achtergrond in een tusschentint te kiezen, zoo ongeveer in de kleur van grijs bordpapier. Een gunstig effect kan men dikwijls bereiken door een vel dun bordpapier of grijs teekpapier flauw rond gebogen achter de plant te-plaatsen.

De achtergrond, die schaduw vat aan de naar het venster ge-

richte zijde, wordt dan het donkerst achter den lichtkant van de plant, en het lichtst aan de schaduwzijde daarvan, zoodat de plant meestal plastisch mooi uitkomt.

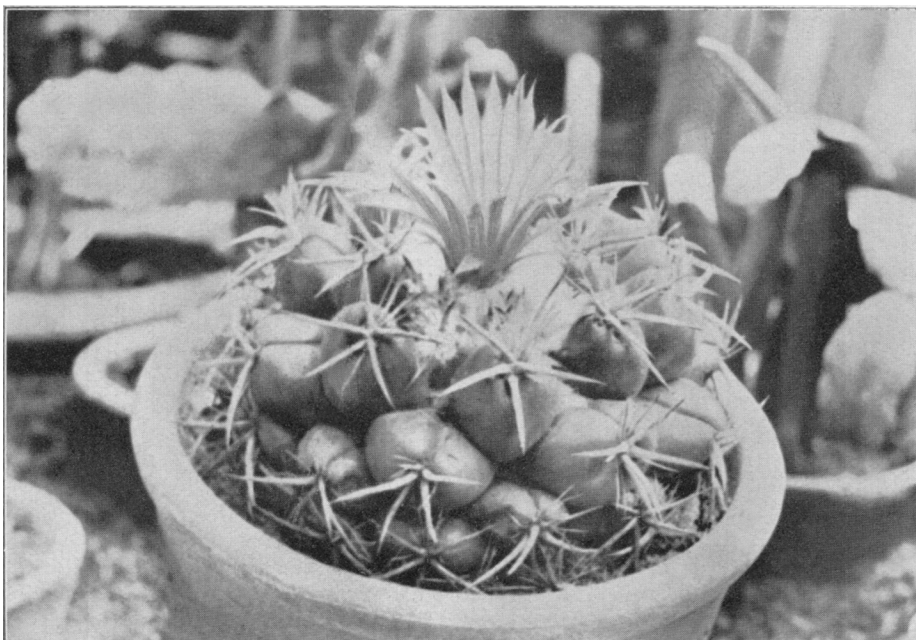

Mamillaria Nuttallii.

De in dit stukje gereproduceerde foto's naar een Mam. Nuttallii en een Mam. eiephantidens doen zien, hoe een rustige achtergrond tot een goed geheel kan meewerken en hoe een onjuist gekozen achtergrond een, overigens voldoende, foto kan schaden.

De *M. elephantides*. is bijna niet te zien door het rommelige fond. Bij de *M. Nuttallii* is als achtergrond een gebogen vel grijs papier gebruikt.

Een laatste wenk ten aanzien van den achtergrond is deze: plaats hem niet te dicht achter de plant. Op de foto gaat dan, met het ruimte-gevoel, de plastic verloren, De plant „kleeft” in het fond.

Mamillaria elephantides.

Ik kom nu voor den dag met een tweede ketterij. In elke foto handleiding wordt men er op gewezen, dat men bij de opname het model niet te dicht moet naderen, daar nadere perspectivisch overdrijving ontstaat. In den regel wordt als kleinste afstand aangegeven 2 à 2½ Meter.

Voor onze plantenportretten behoeven we ons daar niet angstvallig aan te houden. De modellen zijn gewoonlijk van bescheiden afmetingen en men kan met het toestel rustig naderen, tot zoo dicht, als de balguittrek het toelaat. Die perspectivische verteekening is voor ons soort foto's niet zoo heel erg en we krijgen aldus ten minste de plant zoo groot mogelijk op de plaat.

Wie toevallig een lens met langen brandpuntsafstand bezit (bijv. 40 c.M.) kan wat verder weg blijven. Het is altijd beter, natuurlijk.

Blijft ondanks zoo ver mogelijk uitgetrokken balg het beeld nog te klein, dan moeten we ons daarmee wel vergenoegen en, zoo mogelijk, van het verkregen negatief een vergrooing maken. Tegenwoordig is dit geen onderneming van belang meer. Een daglichtvergrooingskoker of een eenvoudig vergrooingstoestel, zonder condensor, voor kunstlicht, vorderen werkelijk geen kapitaal meer. Er mee te werken is geen kunststuk en met wat oefening, en vooral handigheid, gauw te leeren.

Doch daarmee zou ik weer op zuiver fototechnisch terrein verzeilen, en verwijs dus naar speciaal-handleidinkjes.

Zijn we zóóver gevorderd, dan geven we onze aandacht aan het nauwkeurig „instellen”. Tracht men voor opnamen op ander gebied dikwijls, welbewust, onscherpte te verkrijgen, voor een plantenfoto is zoo groot mogelijke scherpte eisch. Nu is voor de lens met volle opening, vooral als we het model zeer dicht genaderd zijn, de zone van scherpte maar heel gering. Stellen we scherp. bijvoorbeeld op de dorsen aan de voorzijde van de plant, dan zijn die, halverwege het lichaam, reeds weder verwaasd. We weten, dat we de diepte-scherpte kunnen vergrooien door de lensopening te verkleinen, „af te diafragmeeren” zooals men dat noemt. Het gaat er dus om, op een bepaald punt van de plant scherp te stellen en dan af te diafragmeeren tot alles praktisch scherp is geworden.

Welk punt daarvoor nu te kiezen? Ik zal U niet lastig vallen met het overschrijven der daarvoor bestaande formule. In den regel zal het voor ons doel wel voldoende zijn scherp te stellen ongeveer op de halve „dikte” van de plant en daarna het diafragma te verkleinen.

Wanneer ge voornemens zijt meermalen planten te fotografeeren, doe dat dan bij voorkeur steeds in hetzelfde vertrek; ge leert daar al spoedig de lichtintensiteit en daardoor de belichtingstijd wat beter schatten. Dat bespaart natuurlijk mislukkingen en daardoor geld.

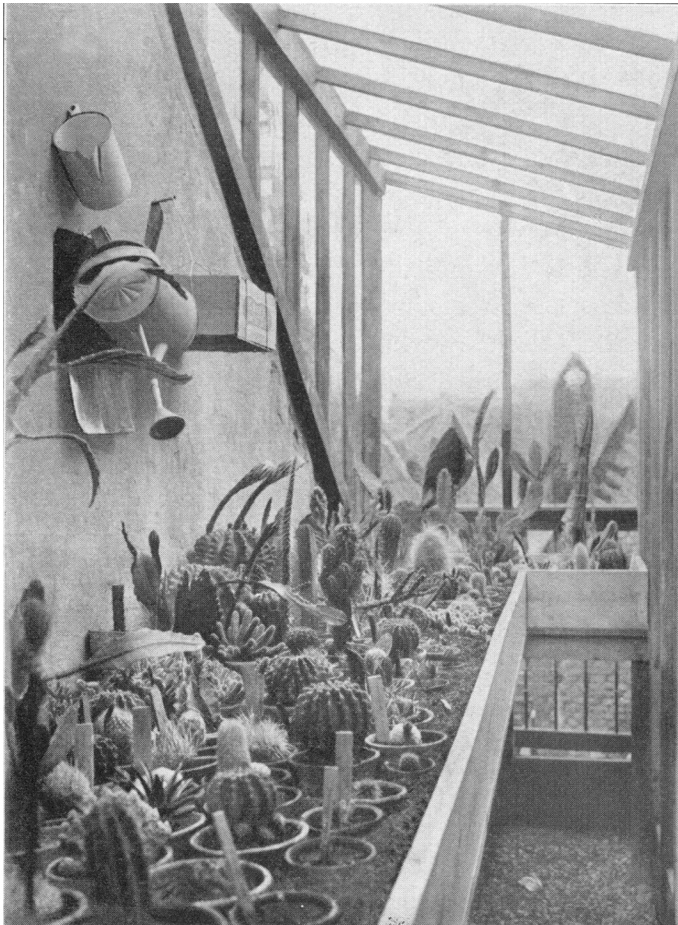
Ook heeft het zijn gemak, zooveel mogelijk met dezelfde lensopening te werken. Zoudt ge daardoor eens wat verder afdiafragmeeren, dan strikt noodig, dat geeft geen ander bezwaar, dan dat de pose wat verlengd wordt. Haast hebben Uw modellen echter niet. En ge schakelt daardoor weer een factor uit waarmee anders bij het schatten van den belichtingstijd rekening moet worden gehouden.

(Wordt vervolgd).

MIJN SUCCES.

. . . . „Mocht u eens een stukje schrijven over uw bevinding op Cactus-gebied, dan houden wij ons aanbevolen”. Aldus luidde de welkome brief, die ik drie jaren geleden van den heer Duursma ontving, toen ik mij opgaf als lid onzer vereeniging.

„Dat zal nog wel een poosje duren” dacht ik bij het lezen van dien brief, en toch, sinds ik ben begonnen met het verzamelen van Cactussen is dit moment spoediger aangebroken dan ik had kunnen vermoeden.

Begonnen met een paar stekjes die ik van vrienden ontving, en die aanvankelijk in de vensterbank een plaatsje kregen, kwam ik al spoedig tot het besluit om een kasje te laten maken.

De afmetingen waren 60 X 40 c.M., en de planten groeiden,

dat het een lust was. De collectie werd steeds uitgebreid, zoodat de ruimte weldra te klein bleek en een grootere kas moest worden gemaakt. 't Scheen wel, of ze nóg sneller wilden groeien in haar nieuwe huisje. 't Gevolg was echter, dat ook deze kas na een half jaar te klein was om mijn voorraad te bergen.

Doch nu wenschte ik een kas welke langer dienst zou kunnen doen en zoo kreeg ik nu een ruimte van vier meter lang en één meter breed, plaats biedend voor een paar honderd planten. Nu pas staan ze op een plaats waar ze behooren. Alles groeit en bloeit, dat het een lust is om er elken dag een uurtje naar te kijken. *Echinopsis gemmata*, *E. triumphans*, *E. Mülleri*, *Echinocactus platensis*, *E. Ottonis*, *E. setispinus*, *Cereus Spachianus*, *C. silvestrii*, enz. 't Is in één woord prachtig !

Ook een collectie mooie importplanten, onlangs van onzen hooggeachten Dr. Knip zeer billijk verkregen, zijn reeds flink aan den groei. Ik ben er van overtuigd, dat de import cactussen het bij ons uitstekend doen, wanneer wij ze maar geven wat zij verlangen. Maar dit kan alleen de ondervinding ons leeren.

Tenslotte zou ik alle leden willen aanraden: geef uw kennissen stekken van uw voorraad en kweek daarmee nieuwe liefhebbers en ook nieuwe leden. Maak onze vereeniging sterk, tot voordeel van u zelf en van anderen.

Maassluis.

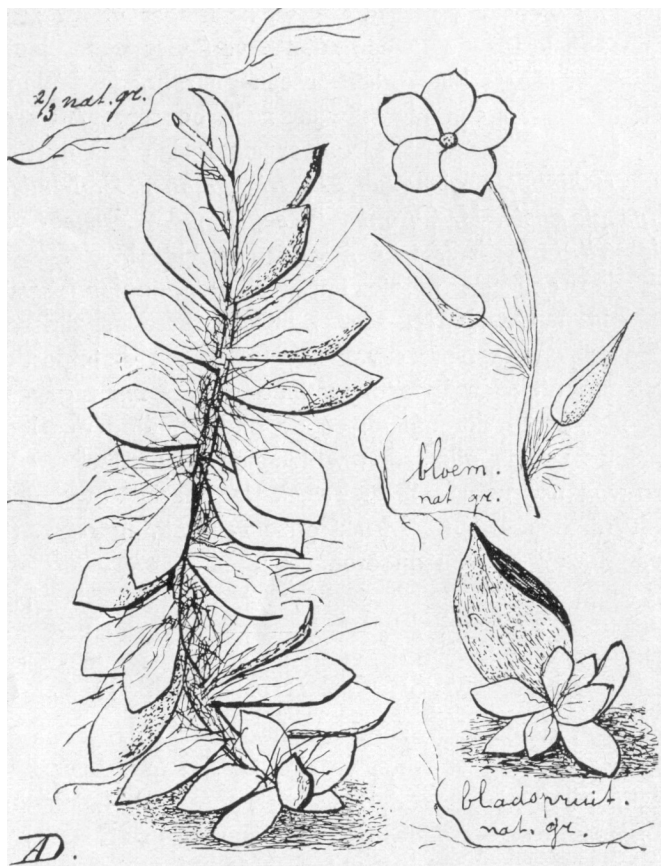
V. D. LEE.

ANACAMPSEOS RUFESCENS. D. C.

Eenigen tijd geleden zond de heer A. Dulfer ons een goed geslaagde teekening van een vetplantje, dat in vele verzamelingen aanwezig is, doch meestal onder den foutieven naam *Anacampseros filamentosa*. *Anacampseros filamentosa*, Sims is evenwel een geheel andere veel moeilijker te kweken soort, welke thuis behoort bij de verzamelaars van hoog-succulente *Mesembrianthemums* en dergelijke veel ervaring eischende succulenten.

Anacampseros rufescens D. C. daarentegen is heel gemakkelijk te kweken en niet minder interessant. Een eerste eigenaardigheid bij dit plantje is, dat de bladeren bijna alle verschillend in grootte zijn. Wie zoo'n plant bezit, moet er maar eens op letten, overigens komt dit op de teekening ook goed uit. In de bladoksels bevinden zich talrijke witte haren, waarvan sommige wolachtig-zacht, andere meer borstelvormig zijn.

In den zomer tooit de plant zich met prachtig roode bloempjes, welke, en dit is een tweede bijzonderheid, zich slechts éénmaal voor heel korten tijd alleen bij volle zon in den namiddag openen. Wil men de meeste kans hebben om de bloemen geopend te zien, dan moet men de plant dus op het Zuid-Westen of Westen

Anacamseros rufescens D. C.

zetten, zoodat de namiddagzon ze voldoende beschijnen. Meermalen heb ik opgemerkt, dat een bloem op het punt was open te gaan, terwijl ze, als ik een uur later weer ging kijken reeds was gesloten. En toch heeft in dien korten tijd de bevruchting plaats gehad, want elke bloem geeft volop zaad, grijze korreltjes welke, gezaaid, zich na enkele weken reeds tot kleine plantjes hebben ontwikkeld. Door haar groote kiemkracht is het zaad van *A. rufescens* uitnemend geschikt voor beginnende lief-

hebbers om routine te krijgen in het vermeerderen der succulenten door zaad.

Overigens geschiedt de vermeerdering van dit interessante plantje heel gemakkelijk door bladstekken (zie teekening) en jonge scheutjes welke zich in de bladoksels vormen. G. D. D.

ONS TWEDE LUSTRUM.

De Haagsche tentoonstelling.

Onder bovenstaand hoofd brengt, in het vorig nummer van „Succulenta”, het Bestuur hulde aan allen, die medegewerkt hebben tot het welslagen der tentoonstelling en noemt daarbij met name de eerstondergeteekende, Secretaresse der Regelingscommissie.

Ondergeteekenden, die met den Heer Verbeek Wolthuys, en onder diens leiding, de bedoelde commissie vormden, zijn van oordeel, dat het Bestuur met deze uiting, hoe vriendelijk ook bedoeld, een onbillijkheid *) begaat, die vraagt om te worden goedgeemaakt.

Nu door het Bestuur eenmaal een naam genoemd is, mag die van den Heer Verbeek Wolthuys stellig niet onvermeld blijven. Niet slechts is hij de geestelijke vader van het plan geweest, maar grotendeels door zijn enthousiasme voor de zaak, door zijn onvermoeide toewijding en inspanning, door zijn gave van organisatie, is de tentoonstelling een succes geworden. Wij, leden der Commissie en dus insiders, kunnen dit weten.

Ondergeteekenden zagen het bovenstaande gaarne in ons orgaan opgenomen.

Met dank voor de plaatsing,

J. J. E. V. D. THOORN.
ED. BECHT.
C. BOMMELJE.
W. H. NOTEBOOM.

*) Was allerminst onze bedoeling, zie het verslag der feestviering in dit nummer, maar een abuis als gevolg van den spoed, waarmede het artikelte werd geschreven.

HET BESTUUR.

BERICHT

De hortulanus van den Leidschen Hortus was zoo vriendelijk aan de leden van Succulenta toestemming te verleenen tot een bezoek aan den tuin en de kassen op Zondag 15 September van 12-2 uur.

Zij, die van deze gelegenheid om de belangwekkende succulenten verzameling van den Leidschen Hortus te bezichtigen, gebruik willen maken, worden verzocht

op 15 September om 12 uur aanwezig te zijn voor den ingang van den Hortus Rapenburg, Leiden.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Aan de nieuwe leden van den kring 's-Gravenhage wordt hiermede bericht, dat vergaderingen, excursies en dergelijke nooit per convocatiebiljet worden bekend gemaakt, maar dat alle bijeenkomsten van den Kring steeds tijdig in Succulenta worden vermeld.

De eerstvolgende bijeenkomst zal plaats hebben in den Leidschen Hortus op Zondag 15 September van 12 tot 2 uur.

Amalia van Solmsstraat 80.

J. J. E. VAN DEN THOORN, Secretaresse.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Wegens vacantie in de maand Augustus geen vergadering.

Tevens deelt het bestuur van den kring mede dat de voorgenomen excursie deze maand niet doorgaat Nadere mededeelingen op de vergadering in September.

H. WITTE, Secretaris.

RUILRUBRIEK.

Mijn verzameling ging verleden jaar bijna in haar geheel te gronde door een defect aan de centrale verwarming.

Zouden er ook onder onze leden zijn, die mij behulpzaam willen zijn bij het opnieuw aanleggen van een verzameling door het zenden van stekjes? Gaarne bereid porti te vergoeden en een kleinere of grootere collectie over te nemen.

Mej. W. DRUYVESTYEN,

532 Keizersgracht, Amsterdam C.

Gevraagd: Een houten kamerkasje (in den vorm van een glas-in-lood-kasje). afmetingen ongeveer 50 X 30 X 50 of 150 X 30 X 50.

Verder in ruil aangeboden bewortelde stekken en jonge planten van: *Opuntia microdasys*, *O. frutescens*, *Echinopsis tubiflora*, *Cereus flagelliformis*, *Mesembr. Lehmanni*, *Haworthia fasciata* en *Mamillaria gracilis*.

DIEK VAN DER VEEN,

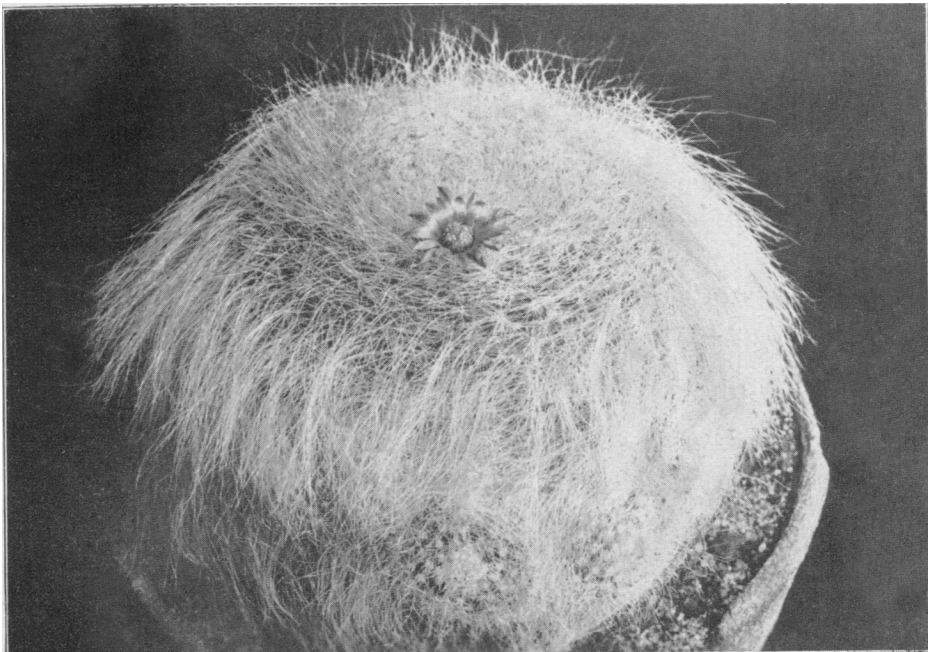
Borneostraat 18 's-Gravenhage.

N.B. Afwezig van 25 Juli - 25 Augustus.

 <h1 style="text-align: center;">"SUCCULENTA"</h1> <p style="text-align: center;">MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927</p>		
<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15^{en} der maand aan:</p> <p style="text-align: center;">G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <hr/> <p>Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres:</p> <p style="text-align: center;">Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
<p>Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter</i>, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, <i>Secretaresse</i>, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, <i>Penningmeester</i>, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.</p>		

MAMILLARIA HAHNIANA WERD.

Deze Mamillaria werd dit voorjaar door den plantenzoeker Schmoll ontdekt op de 2000 meter hoge berghellingen van

Mamillaria Hahniana Werder.

Foto A. Teucq - Contich.

Mexico. In het Aprilnummer van het „Monatsschrift der Deutschen Kakteen-Gesellschaft” werd ze door den voorzitter Dr. E. Wer-

dermann voor het eerst beschreven. In groeiwijze gelijkt deze Mamillaria zeer veel op Cephlocereus senilis, de bekende „Grijs-aard-Cactus”. Aan de kleine, knotsvormige, roode besjes was echter gemakkelijk te zien, dat de nieuw ontdekte plant een Mamillaria was.

De bloemen waren aan Dr. Werdermann niet bekend zoodat deze in het Monatsschrift ook niet beschreven konden worden. Bij firma De Laet te Contich zagen wij een groot aantal prachtige importplanten van Mamillaria Hahniana. Eén daarvan prijkte met een kleine roode bloem, welk heuglijk feit op de gevoelige plaat kon worden vereeuwigd. En zoo zien onze lezers dan hierbij een goed gelijkende afbeelding op natuurlijke grootte van de eerst bekende bloeiende Mamillaria Hahniana, welke een groote aanwinst beteekent voor onze Cactusliefhebbers die van nieuwigheden houden.

G. D. D.

FOTOGRAFEEREN VAN PLANTEN.

IV.

We zijn nu aan de opname toe.

Aan het slot van het hieraan voorafgaande stukje heb ik U eigenlijk een beetje in den steek gelaten en U zoowat laten staan met geopende lens en uitgetrokken chassisschuif, zoodat ik vrees, dat middelerwijl Uw opname wat rijkelijk belicht is geworden.

En nu vraagt U me natuurlijk: hoe lang moet een plaat dan wèl belicht worden?

‘t Is wat pijnlijk, als men, eenmaal tot vóórlichter gebombardeerd, op zulk een eenvoudige vraag moet zeggen: ik weet het niet.

Maar er valt niet aan te veranderen. Op den belichtingstijd doen zóóveel factoren hunnen invloed gelden, dat er eenvoudig geen algemeene regel te stellen is. Ge zult daarbij hebben te rekenen met tijd van den dag, jaargetijde, lichtintensiteit in kamer of op balcon, lensopening, snelheid van de gebruikte plaat, aard van de te fotografeeren plant en van den achtergrond. Zoekt U het nu maar eens uit.

Maar laat het U niet afschrikken. Zóó lastig als het er uit ziet is het al weer niet. Ge zult, als ge het nog nooit, of althans weinig, gedaan hebt, er een paar platen aan moeten wagen; zeg: drie. Ge maakt dezelfde opname, zonder plant of toestel te ver-

plaatsen of de lensopening te veranderen drie maal, telkens met twee maal zoo langen expositietijd, horloge in de hand. Bij het ontwikkelen ziet ge, welke tijd de beste was en hebt daaraan al een vrij goed houvast voor volgende opnamen. En om U nu ook bij deze eerste proeven, niet al te ver te laten mistasten, kan ik U nog zeggen, dat ik in een tamelijk lichte kamer met twee vensters, met opengeschoven overgordijnen doch met vitrages, bij diafragma $f : 16$ en met een middelmatig snelle plaat, reken op expositietijden van 10 tot 30 seconden. Fotografeert ge buiten, dan kan het natuurlijk véél korter. In den regel komt ge dan wel met 1 à 2 seconden uit.

De algemeene regel: belicht liever wat royaal dan te kort, geldt ook bij plantenfoto's. We hebben noodig een zacht, doorwerkt, detailrijk negatief. Te korte belichting geeft harde negatieven met glasheldere, detailarme schaduwen. Voor een plantenopname is zulk een negatief onbruikbaar.

Doch zooals gezegd: het is een zaak van schatten en probeeren, maar men raakt vrij gauw wegwijs.

Ik wil hier niet onbesproken laten het fotografeeren in een broeikas. Reken er op, dat de belichtingstijd in zulk een serre, dikwijls tegenvalt. Broeiglas is gewoonlijk meer of minder groen getint en dat groene glas onderschept een deel van het actinische licht, dat op de lichtgevoelige emulsie van de plaat werkt, gróóter deel dan we meestal verwachten. Het lijkt ons dan op het oog heel licht en we schatten den belichtingstijd te kort, met als resultaat een onderbelichte plaat. Dit maakt het fotografeeren in een onbekende kas vrij riskant. Wilt ge zeker van Uw zaak zijn, dan is het noodig een paar opnamen met verschillende expositietijden te maken.

* *
*

Ik verwacht nu de vraag: wat is de beste plaat voor onze opnamen? Ze is me meermalen mondeling gesteld en ik ben er toen, evenals nu, het antwoord op moeten schuldig blijven. Er bestaat geen „beste” plaat. Er zijn tallooze zeer bruikbare soorten en het komt er hoofdzakelijk op aan, dat ge er aan „gewend” zijt. Daarom is mijn raad ook: als ge minder goede resultaten krijgt, begin niet met die in de plaat te zoeken. Ga niet in ‘t wilde weg rondexperimenteren met diverse merken, want ge zult er maar verder door van de wijs raken.

Maar, zie ik er van af U een bepaald platenmerk aan te bevelen, eenige algemeene eischen kunnen we toch vastleggen.

Als eerste eisch stellen we dan: goede kleurgevoeligheid, minstens voor groen en geel. Ik neem bij U bekend aan dat „gewone” platen overwegend gevoelig zijn voor de blauwe lichtstralen van het spectrum en op roode, gele en groene stralen weinig reageeren. Fotografeert ge op zoo'n plaat vóór een blauwachtig fond een plant met een stralend lichte gele bloem, dan ziet ge, tot Uw onaangename verrassing op Uw afdruk later de bloem donker afsteken tegen den achtergrond. En ook de kleurschaakeeringen in het groen van de plant zijn grootendeels zoek geraakt. Mooie goudgele dorens lijken wel donkerbruin. Een geel-groen gevoelige plaat behoedt U voor deze decepties. Maar ge moet haar gebruiken met inschakeling vóór de lens van een passend geelfilter. Wel is waar wordt hierdoor de expositietijd van 2 tot 6 maal verlengd, maar daar wij, noch onze modellen, gepresseerd zijn, is dit weinig bezwaar.

De in den handel zijnde kleurgevoelige platen, die zonder filter gebruikt worden (de zoogen. anti-screen- of nonfilterplaten) geven misschien een iets minder juiste kleurverhouding, doch zijn in de meeste gevallen voor onze opnamen zeer voldoende bruikbaar. Werkt ge dus liever niet met geelfilters, neem dan antiscreenplaten. De hiervoren genoemde belichtingstijden hebben betrekking op zulke platen, zonder geelfilter dus.

Hebben we echter zuiver roode bloemen te fotografeeren, dan zijn de geel-groen kleurgevoelige platen niet afdoend, en moeten we naar de zoogen. „panchromatische” platen grijpen. Ze hebben het bezwaar, dat de ontwikkeling speciale voorzorgen eischt; door de rood-kleurgevoeligheid sluijeren ze, zelfs in het meest veilige, roode donkere-kamerlicht.

Ik gebruik ze echter weinig. Er zijn onder onze planten maar zeer enkele, die zuiver roode bloemen leveren; van de roode bloeiërs is het overgrootste deel min of meer blauwachtig getint, en dat maakt, dat we (al is het dan misschien niet geheel zuiver van toonverhouding) ook voor de roode bloeiërs dikwijls de panchromatische platen met rust kunnen laten.

Een tweeden eisch, dien we aan onze platen voor plantenopnamen moeten stellen is: absolute waarborg tegen halatie. Wij zullen dikwijls te rekenen hebben op groote lichttegenstellingen, bijvoorbeeld bij witte bloemen tegen een donker fond, en dergelijke.

Krijgen we dan op onze afdruk, ten gevolge der overstraling, die bloemen in een soort aureool te zien, terwijl de tusschentinten in het wit finaal verdwenen zijn, dan is dat een erge ontgoocheling.

We gebruiken dus voor alle zekerheid steeds „antihalo”- of „backed” platen. Wie gewoon is met platte films te werken heeft van halatie weinig last: door de zeer dunne onderlaag zijn films practisch lichtkringvrij.

Groote snelheid behoeven we van onze platen niet te vorderen. Ik zou, in tegendeel, zeggen, dat die bliksemsnelle platen van den laatsten tijd voor ons doel vrijwel ongeschikt zijn. Ze laten zeer weinig speelruimte in den belichtingstijd en hebben meestal spoedig neiging tot sluijering. Langzamer platen werken helderder.

En om nu, ten slotte voor ditmaal, hen die weinig fotografische practijk hebben en die niet kunnen spreken van een plaat, waaraan ze „gewend” zijn, althans een zekere richting uit te wijzen, zij vermeld, dat meestal de Duitsche platenfabrikaten wat pittiger, de Engelsche wat zachter negatieven leveren. En daar we voor onze plantenopnamen vooral zachte negatieven noodig hebben, geef ik de voorkeur aan Engelsche platen en gebruik gewoonlijk Wellington, antiscreen, backed, of de Amerikaansche-Kodak platte films, commercial ortho.

In een laatste stukje spreek ik nog met U over het ontwikkelen en het afdrukken, en (daar er mij afzonderlijk naar gevraagd werd) ook over het maken van lantarenplaatjes en het kleuren daárvan en van papierfoto's. (Slot volgt).

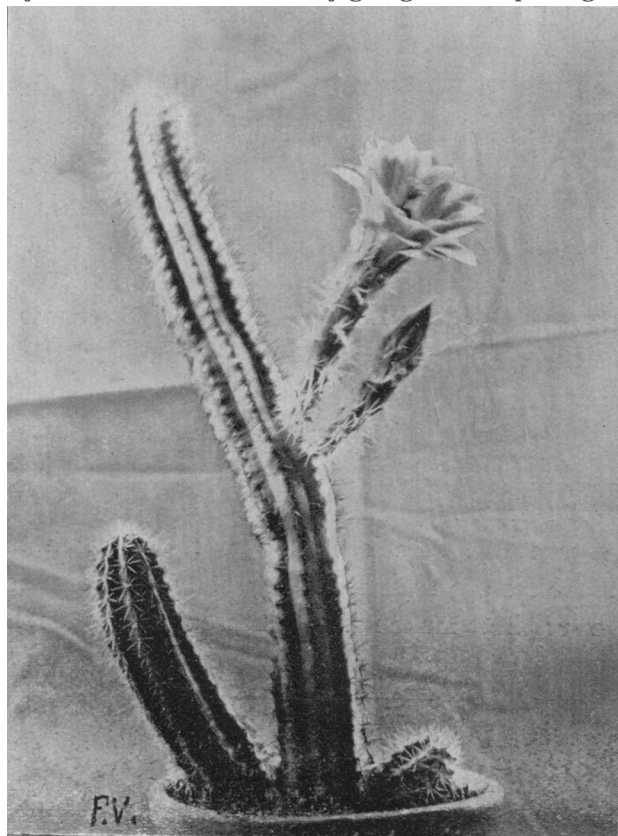
ECHINOCEREUS.

I.

Onder de planten onzer verzameling, welke reeds vroeg in het voorjaar de aandacht trekken, behooren de Echinocereëën. Zij zijn als 't ware onze eerste lenteboden, want als sneeuw en hagel ons nog lustig om de ooren vliegen, als men, zooals dit jaar, nog in April eens lekker de kachel opstookt, hebben zij zich reeds getooid met talrijke bloemknoppen en dwingen ons de aandacht van den winter af te wenden en onze hoop op de aanstaande zomer te vestigen.

Nog voor de andere cactussen sporen van leven vertoonen, zien wij de bekende witwollige flensjes aan onze Echinocereëën en al

moge het ook lang duren, gezien het ongunstige voorjaar, wij weten dat elk zonnestraaltje door hen benut wordt en zij ons hare verrukkelijke schoone bloemen niet zullen onthouden. Alle Echinocereëen zijn niet even gul met hunne bloemen, er zijn er zelfs, waarvan wij ze in onze collecties wel niet zullen zien en die wij toch om hunne schoone vorm als plant niet gaarne zouden missen, doch er zijn ook soorten welke vrij geregeld en spoedig hunne

Echinocereus Scheerii.

bloemen laten verschijnen en deze zijn ons nog dierbaarder. Als goede bloeiërs noemen wij Echinocereus Berlandierii, zijn stevigen broeder Blankii, welke beide door Britton en Rose tot één zijn gebracht, al is het verschil, zoowel in dikte als bedoorning zeer groot, Echinocereus Salm Dyckianus en Scheerii. En wat voor bloemen geven zij ons. Bloemen vol contrast met schitterende kleuren; de Scheerii prachtig rose; de Salm Dyck. schitterend oranje-

rood; Blankii en Berlandierii rose met paarsche weerschijn. Daarbij hebben deze bloemen nog drie zeer waardeerbare eigenschappen; in de eerste plaats zijn zij zeer groot, in de tweede plaats blijven zij meerdere dagen open en maken dus een gunstige uitzondering met vele andere cactussen en in de derde plaats vormt de stamper, welke bij deze planten steeds donkergroen is, een zeer fraai contrast met de levendig gekleurde bloem.

Echinocereus Salm Dyckianus.

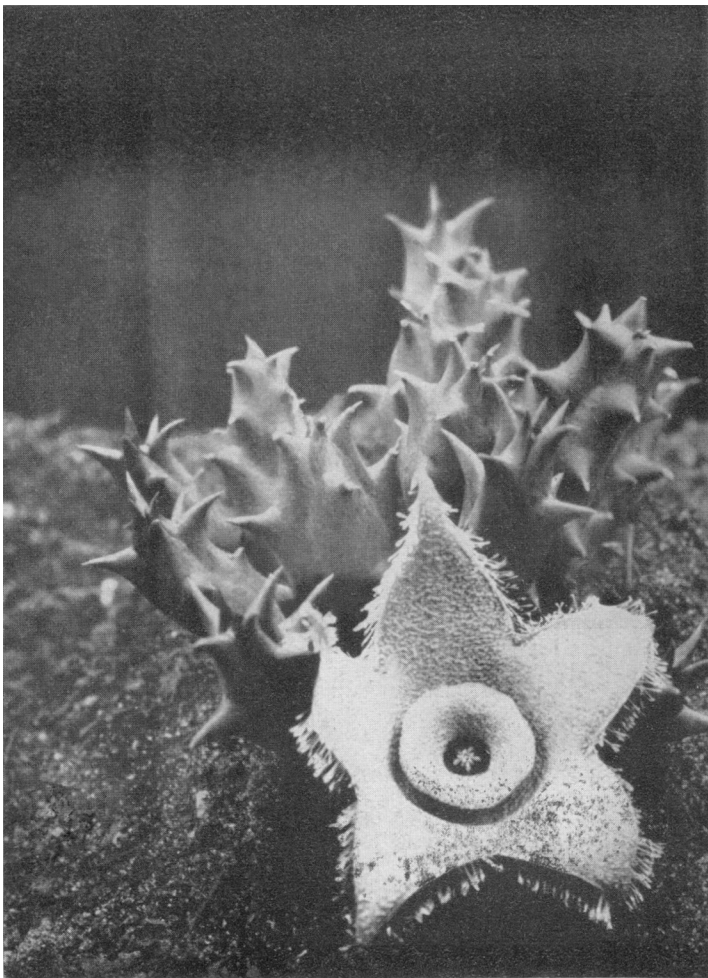
Om echter bloemen te verkrijgen eischen deze planten een behandeling, welke in eenige opzichten van die der overige cactussen afwijkt. Zoo moet men in de groeiperiode tamelijk veel water geven en ze in geen geval droog houden daar de plant dan direct schrompelt. Verder moeten zij, en dat vooral in den winter, de meest lichte plaats hebben, liefst zoo zonnig mogelijk en dan ook niet te warm. Vele Echinocereëen groeien toch op plaatsen waar de winter vrij streng heerscht, al is het daar een meer droge koude en niet zooals bij ons, met veel regen en afwisselend weer. De Salm Dyckianus onder anderen doorstond deze winter 5° Celsius onder nul, zonder eenige schade, en vertoont nu 12 knoppen.

Dus veel licht in den winter, veel zon en vocht in den zomer. Wie zoo zijn Echinocereëën kan verzorgen, zal geen klagen over hunne groei en bloeiwilligheid hebben.

F. V.

DIPLOCYATHUS CILIATUS. THUNB.

Onwillekeurig oefenen de bloemen van Stapelia's een groote aantrekkingskracht uit, want nauwelijks is zoo'n bloem open of

Diplocyathus ciliatus.

Foto Chr. de Ringh.

het oog valt er op. U denkt misschien, dat de onaangename geur het oog doet zoeken naar den verspreider, doch dit is toch met

de bloem van *Diplocyathus ciliatus* niet het geval: deze bloem maakt een gunstige uitzondering, want ze is niet onaangenaam riekend, er is zelfs geen lucht aan te bespeuren.

Diplocyathus ciliatus heeft de groeiwijze van een *Stapelia* en is uit Zuid-Afrika (Kaapland) afkomstig. De groei is meer gedrongen dan bij de *Stapelia*'s, maar ook struikvormig. De stammetjes bereiken ongeveer een lengte van 3 - 5 cM. Ze maken aan de onderzijde spoedig wortel, zoodat iedere stek in den regel van een wortel voorzien is. De 4-kantige stammetjes zijn bezet met spitse kegelvormige tanden.

Een plant, die veel in de brandende zon staat, is meestal, zooals dit bij de *Stapelia*'s voorkomt, roodbruin van kleur; is de standplaats minder zonnig dan is ze groen maar overdekt met bruine vlekken. Dezelfde tint vindt men ook terug op den ui-vormigen knop.

De bloem is een ware verrassing. Ze heeft 5 slippen, die lancetvormig, spits toeloopend zijn. De randen van deze slippen zijn voorzien van lange witte haren. De kleur is grauwwit naar de punten toe overgaand in bruin. Zooals de afbeelding duidelijk doet zien, zijn de bloembladeren van kleine bulten of punten voorzien. De bekervormige ring, die de bestuivingsinrichting in zich sluit, is het grofst.

R.

ANACAMPSEROS RUFESCENS MET WITTE BLOEMEN.

Toen wij begin Augustus een bezoek brachten aan de wereldbekende kweekkerij van Firma Fr. De Laet te Contich, vonden wij op een namiddag een groot aantal uit Zuid-Afrika geïmporteerde exemplaren van *Anacampseros rufescens* D. C. in vollen bloei. Alle planten prijkten met de bekende prachtig roode bloemen, alleen bij één plant waren de bloemen zuiver wit. Daar noch in het uiterlijk der plant, noch in den bouw der bloem eenig verschil met de roodbloeiende exemplaren viel op te merken, kan worden aangenomen, dat deze plant een witbloeiende variëteit is van de roodbloeiende type vorm.

Zooals wij in ons artikeltje in het Augustusnummer reeds mededeelden, maakt *Anacampseros* door zelfbevruchting gemakkelijk rijp zaad, zoodat met een paar jaren wel planten van deze witbloeiende variëteit, welke wij *Anacampseros rufescens albiflora* noemen, in den handel kunnen worden gebracht. Ongetwijfeld zullen er wel liefhebbers voor dit mooie plantje gevonden worden.

G. D. D.

EEN PRACTISCHE KAS EN EEN MOOIE COLLECTIE.

Al heeft een plantenkas een gunstige ligging ten opzichte van zon en wind en al heeft zij misschien bij aanschaffing een flink bedrag gekost, zulks wil nog niet altijd zeggen, dat het praktische resultaat gelijke tred houdt met de hiervoor genoemde voordeelen. De foto's die dit artikel illustreeren geven een beeld van de kas

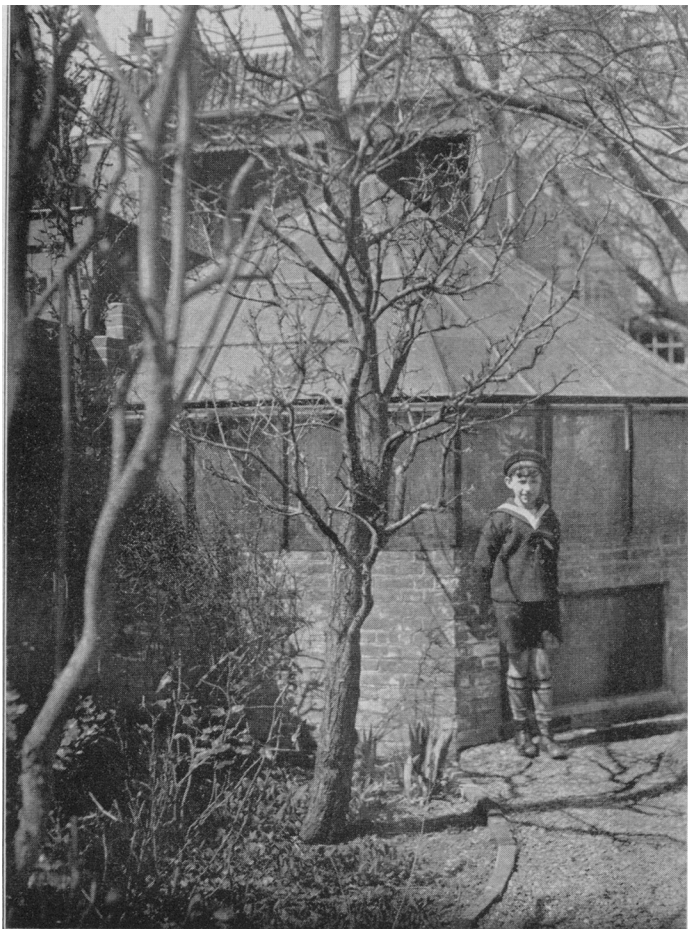

Foto van L. D. Hoebée Jr.

en haar interieur, van den Heer W. Müller te Utrecht. Deze kas, die zeer soliede van bouw en materiaal is, heeft voor een groot gedeelte van haar geheele afmeting de koepelvorm en dat is volgens onze meening voor een groot gedeelte oorzaak van de buitengewoon schitterende resultaten die de Heer Muller met

zijn planten bereikt. De zon die in den loop van den dag haar gang langs den hemel volbrengt, geeft door het koepelvormig dak der kas telkens een andere lichtvalling op de verschillende planten en zoo krijgen alle exemplaren op haar beurt een deel van het zoo noodige zonlicht, iets wat van geen kas die met ééne zijde tegen een muur staat en evenmin van een dubbele kas met rechte voor en achterkant kan worden gezegd. Verder heeft de Heer Müller, zooals de foto laat zien, in de steenen voeting der kas nog glas laten aanbrengen en zoodoende kunnen onder de tabletten nog planten, die met minder licht tevreden zijn, ook daar lustig groeien.

Foto van L. D. Hoebée Jr.

Ten slotte centrale verwarming met warm water enz. enfin alles keurig in orde. En nu nog iets over de planten zelf, waar het per saldo toch om te doen is. De Heer Müller lid van onze vereniging heeft een ruim hart voor alles wat plant is, en zoodoende heeft hij naast een mooie collectie cactussen en vetplanten nog een zeer fijne verzameling orchideeën. Het feit dat deze planten wier cultuur met die van cacteën nog al verschilt, al even voordeelig groeien en bloeien als de succulenten, bewijst alweer

dat met kennis van zaken en geschikte gelegenheid veel kan worden bereikt. Zooals de foto's weergeven, staan allen zusterlijk tezamen en geven elk op haar tijd haar schoons te bewonderen. Kunnen wij met genoegen eenigen tijd naar een bloeiende cactus zien, de hier feestvierende orchideeën maken ons stil en we kunnen niet anders dan ze sprakeloos bewonderen. Een groot genot is ook de zeer langdurige bloei die bij sommige soorten wel 3 maanden duurt. Een opsomming der soorten heeft weinig zin en geeft bovendien meer moeite door onbekendheid op het gebied der

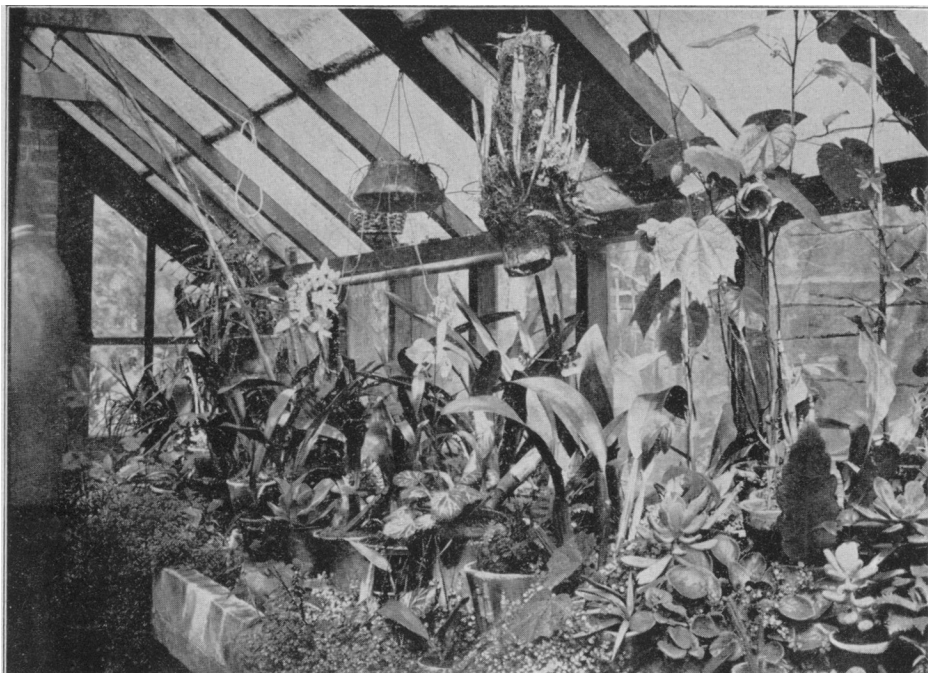

Foto van L. D. Hoebée Jr.

orchideeën, maar ook van de cacteën zullen wij geen namenlijst opmaken, daar de afbeeldingen voor zich zelf spreken en de verschillende bekenden met gemak te onderscheiden zijn. 't Is voor ons altijd een genot een mooie collectie te kunnen bezoeken en gaarne nemen wij de gelegenheid te baat door middel van ons blad bekendheid te geven van de hier en daar in onze omgeving voorkomende verzamelingen.

Utrecht, Juni 1929.

C. G. WAGENAAR.

SCHILDLUIS OP DE WORTELS VAN CACTUSSEN.

In het verslag over de werkzaamheden van den Plantenziektenkundigen Dienst in het jaar 1928 vonden wij de volgende mededeeling, welke wellicht voor onze lezers van belang kan zijn: „Een voor ons land ongetwijfeld zeer ongewone vondst is het voorkomen van schildluizen op de wortels van cactussen. Van een verzameling, bestaande uit ongeveer 30 planten van verschillende soorten, waren alle exemplaren min of meer aangetast door een onderaards levende schildluis, die volgens determinatie van Engelsche deskundigen behoort tot de soort *Ripersia terrestris* Newst.

De Heer Schoevers meent echter, dat zij eerder tot het geslacht *Rhicoezia* zal moeten worden gebracht. Op enkele toegezonden planten vonden wij volwassen, eierleggende wijfjes te midden van een aantal pas gelegde eieren in een wasmassa. Van deze soorten is overigens nog slechts weinig bekend; de onderaardsche levenswijze maakt bestudeering ook zeer moeilijk.

Aangeraden werd een proef met zwavelkoolstof of met benzine te nemen. Door dat in den potgrond te brengen, sterven de luizen van de zich ontwikkelende dampen. Daar het echter nog niet vaststaat, of cactuswortels deze stoffen kunnen verdragen, moet men het eerst bij enkele exemplaren probeeren.”

Tot zoover het bericht van den P. Z. D. Mochten er onder onze lezers zijn, die aan hun planten beschadiging opmerken, hetzij van dierlijke of plantaardige parasiten, dan is het aan te bevelen zoo volledig mogelijk materiaal in te zenden aan den Inspecteur Hoofd van den P. Z. D. te Wageningen, opdat de oorzaak der beschadiging kan worden vastgesteld en bestrijdingsmiddelen toegepast.

G. D. D.

EERE WIEN EERE TOEKOMT.

Geachte Heer Redacteur,

Zoowel wat ter feestvergadering te Amsterdam is gesproken, als wat in de laatste twee nummers van ons orgaan is geschreven, naar aanleiding van het tienjarig bestaan van onze vereeniging heb ik met aandacht en belangstelling gevolgd, en ik heb bemerkt dat zoo ongeveer iedereen herdacht is, die, naar zijne wijze, heeft bijgedragen tot groei en bloei van „Succulenta”.

Met opzet zeg ik „zoo ongeveer”, want tot dusverre miste ik een woord van waardeering voor den arbeid van onzen voorzitter

en onzen penningmeester. Ja, ze konden toch ook bezwaarlijk zich zelf of elkander een pluim op de pet steken!

Mij dunkt, dat moet van ons, leden, komen. We mogen, laat ik het met een huiselijk woord noemen: de beste paarden van stal, niet vergeten.

In de eerste plaats dan, onzen voorzitter, den Heer de Ringh, zijn we dank verschuldigd. Onze vereeniging heeft een tijd van crisis doorgemaakt en stond op het punt uiteen te vallen. De Heer de Ringh heeft een oproep om zich onder die moeilijke omstandigheden met het voorzitterschap te belasten, niet onbeantwoord gelaten. Toen de wagen in het moeras dreigde te raken, heeft hij op zijn eenvoudige, rustige wijze het zijne gedaan om haar op den weg te houden. Dat mag wel eens herdacht.

Onze penningmeester, de Heer van den Houten, die nu al sedert een reeks van jaren het geldelijk beheer voert, heeft dat gedaan met een belangelooze zorg, waarover we niet te licht mogen denken.

Van een bagatel heeft hij ons budget zien stijgen tot een paar duizend gulden, zonder ook maar een oogenblik bezwaar te maken tegen de steeds toenemende beslommering, die meer en meer beslag op zijn tijd legde. Ook dit behoort te worden gememoreerd.

Ik ben er van overtuigd M. de R. met het bovenstaande te spreken namens velen onzer mede-leden.

Met dank voor de plaatsing

Uw dw.,
ED. BECHT.

SECRETARIAAT.

In verband met een ernstige ongesteldheid van de Secretaresse zijn tot nader bericht alle correspondentie's te zenden aan den Heer G. D. Duursma, Achter de Hoven 114bis, te Leeuwarden.

Van harte wenschen wij de patiënte een spoedig algeheel herstel toe.
HET BESTUUR.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van den Kring op Vrijdag 6 September, 's avonds 8 uur in Gebouw „Koningin Wilhelmina”. Prinsengracht 1015.
Agenda ter vergadering. (Plantenbeurs.)

H. WITTE. Secretaris.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Op Zondag 15 September zal een bezoek gebracht worden aan de Succulenten-verzameling van den Leidschen Hortus. Men wordt verzocht om 12 uur aanwezig te willen zijn voor den ingang van den Hortus Rapenburg Leiden. Alle leden van Succulenta kunnen zich aansluiten.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

MUTATIES LEDENLIJST.

(Juli - Augustus).

LIDMAATSCHAPSOVERSCHRIJVING.

Het lidmaatschap van B. Henny, Frankenstraat 13, 's-Gravenhage wordt overgeschreven op Mevr. P. Bergsema-Groeneveldt, Johan v. Oldenbarneveldtlaan 102, 's-Gravenhage.

ADRESWIJZIGINGEN.

H. C. Cardinaal, v/h. Bussum. Singel 140, thans Wassenaar, Hoogeweg 9.
H. J. Karremans, v/h. Blerick bij Venlo, thans Haarlem, Kruistochtstraat 72.
Mevr. R. Kronenburg, Amsterdam, Pieter Lastmankade 8, vertrokken, nader adres onbekend.
L. C. Jonker, Amsterdam, v/h. Joubertstraat 13^I, thans Copernicusstraat 68.
W. J. le Grand, Rotterdam, v/h. Allard Piersonstraat 6a, thans Groene Zoom 230.
Joh. de Man, v/h. Dirksland, thans Kralingen (bij Dirksland).
N. ten Grotenhuis, Utrecht, v/h. Jac. Catzstraat 27, thans Merwedekade 135bis.
A. Boogerd, Rotterdam, v/h. Walenburgerweg 346, thans Walenburgerweg 32b.
Mevr. E. Heythekker-Altink. Haarlem, Craynesterlaan 2, thans Aerdenhout, Westerlaan 18.
T. W. Keller, Amsterdam, v/h. John Franklinstraat 43^{III}, thans Crynossestraat 39^{III}.

NIEUWE LEDEN.

J. N. du Bois, Amsterdam Z., Vechtstraat 26.
C. J. Schreuder, Amsterdam, Garenkokerskade 53.
J. C. van Vassen, Amsterdam, Handelskade 3.
Ir. H. Steenberg, Arnhem, Apeldoornscheweg 184.
J. J. M. Guy de Coral, Bussum, Koningslaan 9.
N. Jacobs, Castricum, Burgemeester Mooystraat.
C. M. Moolenburgh, Delft, Spoorsingel 73.
J. J. Baggerman, Gouda, Groenendaal 107.
D. J. v. d. Burg, 's-Gravenhage, Blois van Treslongstraat 5.
Mevrouw A. R. van Loon, 's-Gravenhage, Riouwstraat 177.
G. J. Stoffels, 's-Gravenhage, Wilhelminastraat 35.
H. Simon, 's-Gravenhage, Amperestraat 102.
Mevrouw Ruysch van Dugteren, Haarlem, Cleverlaan 133.
A. Ebink, Heinenoord (Z.-H.).
A. D. Snitslaar, Laren (N.-H.), Atelierweg 10.
E. T. Jacobi, Leiden, Witte Rozenstraat 52 A.
M. Noordijk, Maassluis, Hendrik Schoonbroodstraat 2.

- B. Langendoen, Rotterdam, Randweg 63.
 G. van Essen, Steenwijk, Tulpenstraat 13.
 B. Knijpert, Steenwijk, Woeistraat 33.
 P. Groenhuyse, Utrecht, Pieter Nieuwlandstraat 24.
 R. Eggink, Utrecht, van Humboldtstraat 85.
 Mevrouw W. C. Raatgever-Roosenschoon, Utrecht, Groenestraat 55.
 D. J. Romeijn, Hortulanus a.d. Hortus Botanicus, Utrecht, Nieuwegracht 165.
 W. H. Voet, Utrecht, Koningslaan 69.
 Mevrouw A. T. Schriever-Loorbach, Winschoten, Noorderstraat 33.
 C. Dubbeld Jr., Wormerveer, Voltastraat 13.
 P. Vermeulen, bloemist, Wormerveer.
 Mevrouw Fr. Kaper-Valk, Zaandam, Westzijde 113.
 A. Post, Zevenhuizen (Z.-H.), Wollefoopperweg 600.

RUILRUBRIEK.

Aangeboden door Mevrouw L. Byvoet-van Voorst tot Voorst, Wasse-
 naarstraat 14 Wassenaar: 1 *Mam. elegans* (3½ c.M.) 1 *E.nopsis tubiflora* (5 c.M.)
 1 *Gasteria verrucosa* (4 c.M.) 2 *Aloë Eru Davyana* (5 en 8 c.M.) 2 *Cereus For-*
besii (5 en 10 c.M.) 1 *Stapelia variegata* (met 20 takken). In ruil voor bloeibare
 exemplaren van: *Ecactus concinnus*, *E. microspermus*, *E. minusculus*, *E. cereus*
Salm. Dyckianus, *Mam. Wildii* of *Mam. gracilis*.

TER OVERNAME AANGEBODEN

door Mej. M. A. C. Metus, Koningslaan 54, Bussum: een eikenhouten kamer-
 kasje 100 x 85 x 68 met een verzameling Cactussen.

H. ten Brink, Elis. Strouvenlaan 33, Maastricht, heeft beschikbaar: *div.*
Opuntia's, o.a. *O. imbricata*, *aurantiaca*, *Salmiana*, *leptocaulis*, *leucotricha*, *micro-*
dasys var. *Wildmannii*, *div. Echinopsis* op naam, w.o. *E. rhodotricha* var. *argen-*
timensis; *div. Mesems*, (hoogsucculente *mimicry*vormen) o a. *Lithops pseudotrum-*
catellum, *L. marmorata*. *L. Lesliei*, *Fenestraria rhopalophyllum*, *Argyroderma* de
Laetii, *Pleiospilos simulans*, *P. Bolusii*, *Punctillaria magnipunctata*; *div. Mamil-*
laria's, w.o. *M. bocasana*, *centricirrha*, *crassispinga*, *chionocephala*, *perbella*, *melano-*
centra en verschillende *vetplanten*, alle goed geworteld en op naam.

„SUCCULENTA”

MAANDBLAD VAN DE NEDERL-VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINK. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.	Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER. <hr/> Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.	Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.
---	---	--

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

DE IJDELTUIT ONDER DE SUCCULENTEN.

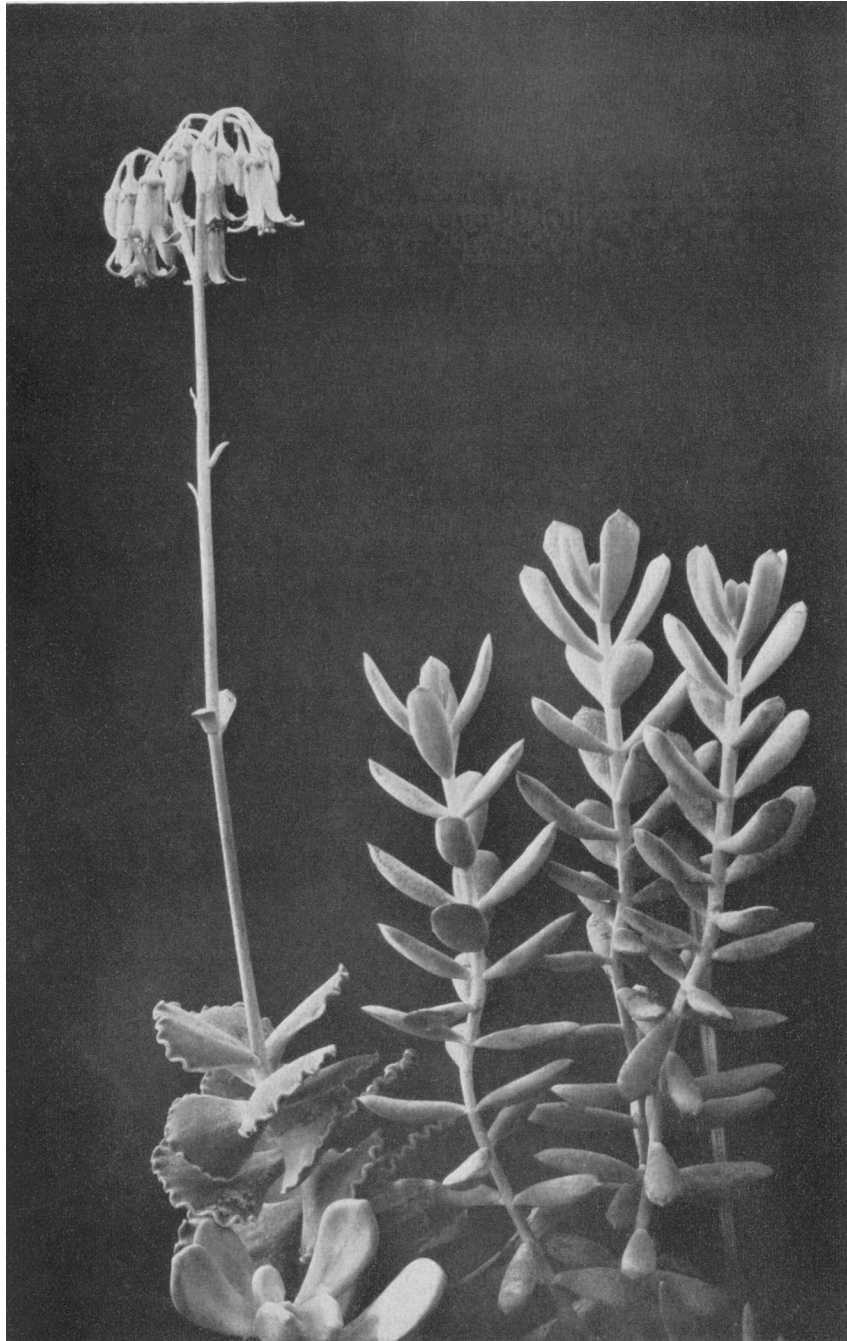
(*Cotyledon undulata* Haw.)

Reeds dikwijls werd de vraag tot mij gericht, wat ik toch aan die planten zie - die onzichtbaar langzaam groeien, die nooit of bijna nooit bloeien, enz. - en steeds antwoord ik, dat het de band is tusschen de plant en den kweker, zijn visie, zijn associaties, die een plant interessant, en dus mooi in zijn oogen maken.

Het is mij wel overkomen, dat ik jaren lang een plant verwaarloosde, elk hoekje, elke behandeling was goed genoeg voor haar, totdat op eens, door het relaas van hoe en waar zij gevonden werd, door met haar verdere eigenaardigheden bekend te raken, de plant in mijn oogen interessant werd, en dus belangrijker en precieuzer. Zij kreeg dan in eens een betere plaats en betere verzorging, met het gevolg, dat zij zeer spoedig toonde wat zij „doen kon”, groeide of bloeide, en, voor een korten tijd, een eerste plaats in mijn collectie bekleedde.

Ik ben overtuigd, dat ieder, die een collectie Succulenten bezit, beslist „favorieten”, gunstelingen, daaronder heeft; planten, waarvoor allereerst gezorgd wordt, die de mooiste plaats krijgen, enz.

In mijn collectie is dit in de laatste jaren ongetwijfeld met mijn *Cotyledon* het geval geweest. Doordat zij de meest opvallende plaats in een rotspartij had, riep iedere bezoeker onmiddellijk uit: „Wat een prachtige plant”, enz. en ik zette uiteen, dat ik haar den bijnaam van „Ijdelruit” gegeven had, omdat zij haar bladen gekruld of liever „geplisseerd” had en omdat zij bovendien veel poeder gebruikte!

Cotyledon undulata Haw.

Werkelijk, onze Undulata is een sieraad voor elke verzameling, hoe uitgebreid deze ook is. Zoodra ik de prachtige foto in het boek van Maasz, „die Schönheit unsere Kakteen” gezien had, besloot ik, het koste wat het wilde, aan zoo'n plant te komen; reeds kort daarna kreeg ik de gelegenheid een gestekt exemplaar met ongeveer 4 bladen, van de fa. Th. Jansen in den Haag over te nemen tegen afgifte mijnerzijds van een paar overigens waardelooze munten.

Dit is nu ongeveer drie jaar geleden. Sedert dien maakte de plant steeds nieuwe bladen. Twee jaar geleden werd zij, toen de kas als rotspartij ingericht werd, in den vollen grond geplant, waarna de plant nog sneller ging groeien, hetgeen te zien is aan den grooteren afstand tusschen de bladparen.

Verbeeld U echter de vreugde van huis en hof toen, tusschen het laatste bladpaar, duidelijk een knop zichtbaar werd! Wat zou het worden? Hoe groot werd de bloem? Had ooit iemand haar gezien? Enz., enz. Overal gevraagd en gezocht in de literatuur, maar niemand had de bloem ooit gezien, of kon mij zeggen, waar ik een afbeelding ervan kon vinden. Ik besloot à tout prix van onze ijdele en pronkgrage dame een foto te maken om aan mijn vrienden van „Succulenta” te laten zien hoe zij in haar „gala”kleeding er uitzag.

Bijgaande foto geeft slechts een zwakke voorstelling van de teere schoonheid van deze plant. Daar zij in den vollen grond staat, kon ik haar helaas niet alleen of onder betere belichting laten nemen. De plant is nu 30 cM. hoog van de grond tot het bovenste bladpaar, terwijl de bloemtros, met 15 bloemen met stengel 36 cM. hoog is. Er zijn nu 18 bladparen, nog geheel gaaf. De bloemen hebben van buiten een kleur als bleek ivoor, de klokjes zijn van binnen met donkere rode strepen versierd, terwijl de gele stampers een levendig hart aan de bloem geven.

E. J. LABARRE.

Naschrift. Wij zijn de heer Labarre hoogst dankbaar voor de schitterende foto van *Cotyledon undulata*. Ingevolge verzoek van den schrijver kunnen wij aan bovenstaand artikel nog toevoegen, dat in jaargang 1903 van het door Kew-Gardens uitgegeven Botanical Magazine op 7931 een fraaie afbeelding van deze plant voorkomt.

In het overigens niet zeer betrouwbare boekje van Ernst

Fuhrmann „Die Welt der Pflanze Band II: Crassula” (in onze bibliotheek aanwezig) vonden wij op pag. 51 en 52 goedgelijkende afbeeldingen op natuurlijke grootte van deze mooie Crassulaceae, evenwel zonder bloemen.

In de literatuur is over deze wondermooie plant bedroevend weinig te vinden. Alleen in het Monatsschrift für Kakteenkunde jaarg. 1904, pag. 127 lezen wij, dat het een zeer oude, doch zeer zeldzaam gebleven plant is, waarvan de bloemen overeenkomen met die van *Cotyledon orbiculata*.

RED.

FOTOGRAFEEREN VAN PLANTEN.

(Slot).

Laat het ontwikkelen van Uw plantenopnamen niet over aan den ftohandelaar. Hebt ge - al is het nog zoo primitief en bescheiden van inrichting - iets dat ge als donkere-kamer kunt gebruiken, ontwikkel dan zelf. Niet alleen hebt ge dan het prikkelende plezier van aanstonds te zien, wat er van Uw opname terecht is gekomen, maar wanneer ge wat ervaring op dit gebied verkregen hebt, krijgt ge door zelf doen ook de bruikbaarste negatieven. Belichtingsfouten kunt ge, zelf ontwikkelende, nog dikwijls in 't reine brengen. Bij den ftohandelaar gaan er in den regel een groot aantal negatieven tegelijk in bewerking en van een individueele ontwikkeling is weinig sprake.

Welken ontwikkelaar dan te kiezen?

Evenmin als er een „beste” plaat bestaat, is er een „beste” ontwikkelaar. Hoogstens kan men zeggen: voor dit platenmerk is een aldus samengestelde ontwikkelaar het meest aangepast. Bij elk doosje platen voegt de fabrikant in den regel een of meer recepten voor ontwikkelaars. Gebruik die. In de laboratoria der platenfabrieken worden, met behulp van uitgebreide proeven en onderzoekingen de gunstigste verhoudingen voor het fabriek vastgesteld. Vertrouw daarop: de platenfabrikant heeft er natuurlijk alle belang bij U in deze zoo goed mogelijk voor te lichten.

In een vorig stukje wees ik al op de wenschelijkheid van zachte, doorwerkte negatieven voor plantenfoto's. Houd daarmee ook rekening gedurende de ontwikkeling. Een te hard ontwikkeld negatief geeft nooit een mooien afdruk, terwijl een te zacht ontwikkelde plaat, met wat versterken, nog zeer goed bruikbaar te

maken is. Werk dus met een slappen ontwikkelaar en ontwikkel goed uit, maar niet al te lang. Wat ge aan zorg bij het ontwikkelen besteed hebt, vindt in den afdruk zijn belooning.

* *

*

Voor onze plantenopnamen geef ik den voorkeur aan afdrucken op gaslicht- of bromidepapier. De bruine tint van afdrucken op daglichtpapier is meestal voor onze opnamen minder geschikt. Het zuivere zwart-wit van bromide- of gaslichtpapier doet veel beter. Bovendien zijn die papieren, wat lichteheid betreft, veel betrouwbaarder. Chamois papieren zijn minder gewenscht; papieren met ruwe of zeer doffe oppervlakte weinig bruikbaar. Het meest geschikt zijn de glanzende of halfmatte papieren, die de details in de foto het best tot hun recht brengen. Gaslichtpapier is in verschillende gradatiën te verkrijgen, zoodat ge gemakkelijk het aan den aard van het negatief aangepaste papier kunt kiezen. Zijt ge in dit opzicht nog niet wegwijs, maak dan, van een goedgeslaagd negatief, eens twee afdrucken, één op normaal- en één op hardwerkend papier. Ge kunt dan zonder moeite beoordelen, welk papier voor een negatief van die dichtheid het beste resultaat geeft.

Een diapositief of lantarenplaatje is in wezen niet anders dan een afdruk op gaslichtpapier. Het verschil bestaat alleen in de onderlaag, waarop de lichtgevoelige emulsie gegoten is en die voor een lantarenplaatje van glas is. Buitengewone moeilijkheden levert dus het maken van zulke diapositieven niet. Daar ze bestemd zijn om in doorzicht te worden bekeken, moeten ze zeer helder ontwikkeld worden. Sluierige over-, of te „glazige” onderbelichte plaatjes zijn finaal onbruikbaar, zoodat de belichtingstijd precies juist moet worden gekozen. Om een goed belicht plaatje helder te houden is het in den regel goed aan den ontwikkelaar eenige druppels eener 10% broomkali-oplossing toe te voegen.

Diapositieven bestemd voor projectie, de echte „lantaren”-plaatjes dus, worden geweldig vergroot, meestal wel 20 tot 30 maal lineair. Elk foutje komt dus bij de projectie met wanhopige duidelijkheid voor den dag. Werk daarom zoo zorgvuldig mogelijk, behandel de plaatjes voorzichtig, vooral zoolang ze nog nat zijn, en droog ze in een stofvrije ruimte. Dat zijn eigenlijk de eenige moeilijkheden, die ze zoowat opleveren.

* *

*

Er blijft mij, ten slotte, nog over even te spreken van het

kleuren van foto's en diapositieven. Gewone waterverven zijn daarvoor niet bruikbaar. Hoe fijn de verfstof ook verdeeld is, de gelatinelaaag van den afdruk neemt zelfs die uiterst fijne korreltjes niet op, de verf blijft er als een onoogelijke laag bovenop liggen. Om de gelatinelaaag te kleuren zijn kleurstoffen noodig die geheel in water oplossen. We hebben in dit soort stoffen, de anilinekleuren, een rijke keus van de prachtigste tinten, die alleen dit tegen hebben, dat ze niet geheel lichtecht zijn.

Een met aniline gekleurde foto, die aan sterk licht - en vooral zonlicht - wordt blootgesteld zal dus na zekeren tijd verbleeken; maar waar onze plantenfoto's meestal in albums bewaard worden, en onze gekleurde lantarenplaatjes telkens slechts enkele minuten in het sterke projectielicht komen, is dit bezwaar niet zoo overwegend.

Er zijn verschillende fabrikaten van fotoverven te verkrijgen, waaruit men, met advies van zijn fotohandelaar, een keus kan doen. Kodak brengt boekjes in den handel, bevattende „postzegelsgewijze” geperforeerde blaadjes papier, die met anilinekleurstof gedrenkt zijn.

De behandeling er van is al zeer eenvoudig. Men legt zulk een postzegel in wat water en de verf is gereed.

De te kleuren foto weekt men eveneens een oogenblik in water, verwijdert achterblijvende druppels met een stuk vloeipapier en men kan met beschilderen beginnen. Het is beter, ter voorkoming van „randen”, met zeer verdunde verf aan te vangen, en des noods twee of meermalen op dezelfde plaats terug te komen. Overigens gaat het er slechts om, de goede kleur op de goede plaats te zetten. Ziedaar trouwens het heele geheim van Rembrandt, Rubens, Frans Hals en andere beroemde mannen.

Eén raad: Neem bij het beschilderen zoo groot mogelijke beperking in acht. Tracht niet van Uw foto een »haast-net-echt” schilderijtje te maken. Bepaal U tot het aangeven van markante kleuren en tinten van plant, bloem en hoogstens pot, Laat den achtergrond en de overige omgeving rustig ongetint. Fantaisiekleurtyjes, daarin vooral, schaden en geven aan het geheel iets van een bonbondosplaatje.

Oefen U een paar malen op een waardelooze foto, voor ge aan „ernstig” werk begint. Zijn, ondanks verkregen vaardigheid de kleuren nog te schel geworden of totaal mislukt, wanneer de foto in herhaaldelijk ververscht water gedeponeerd wordt verdwijnen de opgezette kleuren weer bijna geheel en al.

Ik ben hiermede aan het eind gekomen van hetgeen ik met U wilde bespreken. Mocht op sommige punten nog nadere aanwijzing gewenscht worden, dan ben ik gaarne bereid, die, voor zoover in mijn vermogen, te verstrekken.

B.

ECHINOCEREUS.

II.

Geheel afwijkend van de door mij vermelde Echinocereus Salm Dyckianus en Scheerii zijn een drietal soorten, door Schumann vereenigd tot de onderafdeeling der ongewapende. Een zeer zwakke, vaak geheel ontbrekende bedoorning is hun kenmerk. Als eerste noemen wij Echinocereus subinermis, een vrij zeldzame

Echinocereus Subinermis

en daardoor zeer kostbare plant, welke dus niet zeer verbreid is in de verzamelingen. De bedooring is hier slechts 1 à 2 m.M. lang, zoodat deze plant haar naam zeer terecht draagt. Een fraai exemplaar zag ik in de Amsterdamsche Hortus bij ons bezoek ter gelegenheid der feestvergadering.

Echinocereus Knippelianus is meer bekend en bij goede ontwikkeling strekt zij elke verzameling tot sieraad. Wortelecht is het een zeer slechte groeier, vandaar dat men ze bij voorkeur ent, waardoor zij aanmerkelijk in groeikracht wint. Is de plant

Echinocereus Knippelianus

volwassen, wat bij een lengte van 7 à 8 cM. en een dikte van ± 5 cM. het geval is, dan ontwikkelen zich aan de basis spruiten, welke weder zeer waardevolle nieuwe planten geven. Mooier is het echter deze aan de plant te laten, daar dan het meestal ver-

kurkte onder eind der plant aan het oog onttrokken wordt. Het is dan ook een zeer dankbare bloeier met schitterend lichtroode bloemen. De afgebeelde plant gaf dit jaar in de eerste weken van Mei achtereenvolgens 8 flink geopende bloemen.

De derde plant uit deze onderafdeeling is *Echinocereus pulchellus*. Deze vertoont in zeer erge mate de eigenschap aan het onder einde der plant te verkurken, waardoor zij er niet fraaier op wordt. Algemeen wordt beweerd, dat zij vrij spoedig en veel bloemen geeft, wat ik nu juist niet kan beamen, daar mijn plant, nu zes jaar in mijn bezit, tot heden verzuimde dit te doen.

Nu wilde ik nog even Uwe aandacht vragen voor een andere *Echinocereus* n.l. *E. pectinatus*. Zij behoort in een geheel andere

Echinocereus pectinatus.

onderafdeeling en daar zij in de laatste jaren vrij veel ingevoerd is, zullen de meeste onzer verzamelaars haar wel bezitten. Nu hebben de importplanten meest een zeer aparte schoonheid, wat

grootendeels veroorzaakt wordt door het dicht aangedrongen staan der doornbundels, doch ook de uit zaad gekweekte planten. al is de bedoornig daar minder dicht, behoeven voor hen niet ter zijde te gaan. De hier afgebeelde plant werd door mij uit zaad gekweekt in 1922. Toen zij twee jaar oud was en de groei veel te wenschen overliet, werd zij geënt, waarna zeer spoedig verbetering te bespeuren viel. In den winter van 1925 meende ik in den top te bespeuren dat zij geplaagd werd door wolluis en schijn daarbij juist iets beschadigd te hebben, waardoor zij niet verder groeien wilde, want er was geruimen tijd stilstand. Dit was echter slechts schijnbaar; later verdeelde de plant zich en nu traden vier stammen te voorschijn, welke zich zeer schoon ontwikkeld hebben. In dit voorjaar gaf zij een bloem en ik vond het wel de moeite waard toen de plant even op de gevoelige plaat vast te leggen.

Zwollerkerspel.

F. V.

OCTOBER.

Door den bij uitstek gunstigen nazomer konden de succulenten langer buiten blijven dan anders veelal het geval is. Zelden hebben wij van de in de buitenlucht neergezette planten meer genoten dan dezen zomer. Veel zon en weinig neerslag bevorderden een gedrongen groeiwijze en brachten veel bloemen. Struikvormige Mesembrianthemumsoorten, Stapelia's en Crassulaceae bewezen, dat ze het bij zulk gunstig weer buiten veel beter naar den zin hebben dan wanneer ze den geheelen zomer onder glas gehouden worden. Over het algemeen worden deze soorten in den zomer door de meeste liefhebbers te veel vertroeteld. Zon is voor al deze Kaapsche succulenten een eerste vereischte, maar overigens moeten ze bij voorkeur luchtig en droog staan. Hetzelfde is met de meeste Aloe's, Gasteria's en Haworthia's het geval. Wij zullen bemerken, dat door de buitenlucht de bladeren veel steviger geworden zijn, terwijl ook de kleur veel natuurlijker is. Daar komt nog bij, dat de planten door zoo'n zomerbehandeling zich gemakkelijker later overwinteren.

Overwinteren, ja, daaraan moeten wij nu zoo langzamerhand ook weer beginnen te denken. Het gunstige tijdperk loopt ten einde, de dagen worden korter, de nachten kouder, en dien-tengevolge vermindert de groeikracht. Zelfs is het niet onmogelijk,

dat om dezen tijd onverwacht nachtvorsten kunnen optreden. Daarom is het gewenscht de buiten staande planten weer een zoodanige plaats te geven, dat ze 's nachts en bij regenachtig weer kunnen worden afgedekt. Van eenige planken en een paar glasramen kunnen wij heel gemakkelijk een bak maken waarin de planten voorloopig zonder bezwaar kunnen blijven. Overdag laten wij bij gunstig weer het glas van den bak, alleen 's nachts komen de planten onder glas.

Tevens is het nu een geschikte tijd om de planten eens nauwkeurig na te zien. Sommigen blijken met hun wortels door den pot te zijn heengegroeid. Hierdoor is het tevens te verklaren waardoor deze een grootere groeikracht openbaarden. Bij voorkeur zetten wij zulke planten in een iets grooter pot, zonder daarbij de wortels te beschadigen. Andere blijken, voor ze naar de winterkwartieren gaan, een stokje noodig te hebben, waartegen ze losjes worden aangebonden, dit voorkomt bij het binnenbrengen beschadiging en afbreken van leden. Potten die vuil of groen zijn aangeslagen gaan wij reinigen, is de bovenste aardlaag door het gietwater tot een korst geworden of met mos bedekt, dan vervangen wij dit laagje door verse aarde.

Met het gieten beginnen wij iets voorzichtiger te worden. Op donkere dagen kunnen vele planten gerust een keer overslaan. Overigens gieten wij van nu af aan uitsluitend 's voormiddags. Door al deze voorzorgen trachten wij de planten op de winter-rustperiode voor te bereiden.

G. D. D.

OP DEN UITKIJK.

Onlangs ontvingen wij het eerste nummer van het „Journal of the Cactus and Succulent society of America” het orgaan van onze Amerikaansche Zustervereniging.

Het formaat van dit 16 pag. tellende nummer is iets grooter dan van „Succulenta”. Na een voorwoord van Dr. Arthur D. Houghton, President of the Cactus and Succulent Society of America, volgt een kort artikel van Ernest Braunton over „Rooting Cactus plants and Cuttings”, daarna een artikel over „Euphorbia's” van G. A. Frick, waarbij het bekende plaatje met Euph. tuberculata, E. obesa en E. horrida uit de catalogus van Haage Junior is afgedrukt. E. N. Merkel schrijft over „Exhausted soil and repoting”; G. E. Barrett over „Lophocereus Schottii”

waarbij 3 afbeeldingen. Verder volgen nog enkele korte artikelen, o.a. een recensie van Alwin Berger's nieuwe boek „Kakteen” en een opsomming van de verschillende plantenfamilies en -geslachten waartoe succulenten behooren.

G. D. D.

UIT DE AFDEELINGEN

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 19 October des avonds 8 uur in het gebouw Amicitia, Westeinde 15.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Kring Utrecht en Omstreken.

Zaterdag 13 Juli 1929 werd door den Utrechtschen Kring een excursie ondernomen naar de Utrechtsche Hortus. Circa 25 leden waren present. Wij constateerden, dat Utrecht zich gelukkig mag prijzen met den nieuwen hortulanus, die nu een paar jaar den scepter voert. Het komt ons voor dat de tuinen en de kassen een verjongingskuur hebben ondergaan,

De rotspartij, verleden jaar aangelegd, bleek volkomen bestand te zijn geweest tegen den strengen winter en prijkte in haar volle tooi. Een klein vijftje met waterplanten was dit jaar in deze rotspartij aangelegd, wat het geheel ten goede komt.

Evenals verleden jaar ging het door de diverse kassen naar de cactuskas, waarheen natuurlijk de bijzondere aandacht ging. Opnieuw trof het ons dat de hier ondergebrachte collectie er zoo bijzonder verzorgd uitziet. Er valt hier voor den liefhebber werkelijk te gemeten. Vele bijzondere planten hebben hier hun plaats.

De aanwezige leden hebben deze middag hunne kennis belangrijk verrijkt.

Na een hartelijk woord van dank van den Voorzitter, de heer Barten, aan den heer Romeijn, ging ieder voldaan huiswaarts.

De Secretaris.

F. TE WINKEL.

Op de avonden van 15 en 16 Juli j.l. waren de leden van bovengenoemden Kring te gast bij Mevrouw M. van der Wilt-van Stam. Er waren zooveel belangstellenden die de verzameling, waarvan men reeds zooveel gehoord had, wilden bezichtigen, dat het totaal aantal in tweeën werd gesplitst, waardoor één groep onder leiding van den Voorzitter en de tweede groep onder leiding van den Secretaris deze beroemde Utrechtsche verzameling gingen bezichtigen. Een beschrijving van deze verzameling te geven zou in herhaling treden zijn, want op bladz. 8 t.m. 11 van dezen jaargang is reeds een uitstekende beschrijving met foto's gegeven. Ons rest alleen op deze plaats een hartelijk woord van dank te zeggen aan den Heer en Mevrouw van der Wilt voor de schitterende ontvangst.

De Secretaris,

F. TE WINKEL.

Op de vergadering van 28 Juni j.l. van bovengenoemden Kring waren de leden door het medelid Mevrouw van Beuningen uitgenoodigd de collectie cacteeën te komen bezichtigen. In den vorm van de derde excursie in dit seizoen gaf de Kring aan deze uitnoodiging gaarne gehoor.

Een 24-tal dames en heeren ondernamen op Zaterdag 27 Juli j.l. de reis naar het buitengoed „Huize Bergen” te Vught (N.-Br.).

Bij aankomst werden de deelnemers hartelijk verwelkomd door Mevrouw en den Heer van Beuningen, waarna zij voorstelden eerst een wandeling te maken door den bloementuin. Door prachtige lanen met de meest verschillende soorten planten en bloemen, waarbij *Sempervivum* en *Sedum* niet ontbraken, kwam het gezelschap bij een prachtige collectie witte pauwen. Hierna werd bezichtigd een schitterende modelfabriek voor mestfabricage, waarvan de productie uitsluitend den grond van de buitenplaats ten goede komt. Langs lanen van *Lathyrus* en bedden met *Zinnea's*, kwam het gezelschap weer op het uitgangspunt terug, waar op het terras thee werd aangeboden. Hierna werden de kassen bezichtigd. De deelnemers waren in extase bij het zien van zulke mooie, zeldzame planten, als hier waren ondergebracht. Maar het hoogtepunt van verrukking werd bereikt bij het binnentreden van de cactuskas. Dit was het „eldorado” van de deel-

nemers. De aanblik hiervan was voor de dames en heeren, leden van de cactusvereeniging eene openbaring. Prachtplanten, waarvan het bestaan ervan den meesten op een plaatje uit een of ander cactusboek bekend was, vertoonden zich hier in hun pracht en praal. Een schitterende grijsaard (*Cephalocereus senilis*) hield iederen bezoeker gevangen, geassisteerd door prachtige *Pilocereën*. Op den voorgrond is eene collectie mimicry aangebracht waaronder de zeldzaamste soorten. Wat men zich maar bedenken kan, is in deze kas ondergebracht. *Euphorbia's*, *Stapelia's*, een groote, bloeiende *Opuntia monacantha*, een bloeiende regenboogcactus (*Echinocereus rigidissimus*) naast een zuiver gele *Echinopsis*, omringd door schitterende importen bisschopmutsen (*Astrophytum myriostigma*). De rangschikking der planten, hier en daar omgeven door lavasteen, verraaft de hand des kunstenaars, waardoor iedere plant de aandacht voor zichzelf opeischt, terwijl het geheel een

zeldzamen aanblik geeft van vormen en kleuren. Het is hier een symphonie in groen en wit, in goud en zilver. Een compositie uit zeldzame lijnen, wonderlijk, bizar en grotesk, geeft een overzicht van verrassende schoonheid. Het is een sprookje. Noode kon men hiervan scheiden.

Hierna werden nog bezichtigd het warenhuis met perziken, pruimen, tomaten zoowel gele als roode, komkommers, het bijenpark, waarvan de bevolking ijverig doende was de honig op te stapelen, terwijl men langs verbolgen kalkoenen, die er niet op gesteld bleken te zijn door zoo'n groot gezelschap in hunne rust te worden gestoord, aankwam bij de bruine Engelsche schapen.

Nadat de geheele groep door een der leden vereeuwigd was, werd het gezelschap uitgenoodigd de eetkamer te bezoeken, alwaar de deelnemers nader kennis maakten met den opbrengst van den tuin, terwijl de Brabantsche stoet en krentenmik, de Bossche koek en de Bossche moppen niet werden vergeten. Aan tafel werd door den voorzitter, den heer A. W. Barten, in een geestige toespraak namens allen hartelijk dank gezegd voor de buitengewoon hartelijke ontvangst aan de afdeling Utrecht van „Succulenta” bereid.

Bij het afscheid te half acht werd ieder der 24 bezoekers, door den heer en mevrouw van Beuningen verrast met een serie van vijf verschillende foto's der Cactuskas. Deze attentie werd op zeer hoogen prijs gesteld, terwijl deze excursie met gulden letteren in de annalen der excursies van onzen kring geschreven zullen worden.

De Secretaris,
F. TE WINKEL.

De leden van den Kring Utrecht en Omstreken hebben op de vergadering van 11 September j.l. besloten collectief deel te nemen aan de groote tentoonstelling, te houden te Utrecht vanwege de Kon. Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde in April 1930. De kring Utrecht zal dus inzenden met de cacteën en succulenten bijeengebracht door de leden. Zij die lid zijn of willen worden van den Utrechtschen Kring en willen bijdragen dat deze zoo mooi mogelijk uitkomt, zoowel kwalitatief als kwantitatief, worden verzocht aan den heer F. TE WINKEL, Joh. Seb. Bachstraat 33 te Utrecht op te willen geven met hoeveel en welke planten zij willen deelnemen en wel vóór 15 October a.s.

Een Commissie zal alsdan worden benoemd voor het behandelen van de tentoonstellingsaangelegenheden.

De Secretaris,
F. TE WINKEL.

Vele leden hadden de wensch te kennen gegeven, evenals verleden jaar een bezoek te willen brengen aan de kwekerij der firma P. Maarsen en Zonen te Gouda. Dit bezoek vond plaats op Zaterdagmiddag 10 Augustus j.l. Wederom kregen wij een grootsche indruk van de groote bedrijvigheid dezer zaak. Een zeer groot warenhuis was bijgebouwd sedert ons vorig bezoek. Deze kas is uitsluitend in gebruik door Calla's (aronskelken). In de expeditie afdeling was men

druk bezig Asparagus te verpakken voor de veiling. De Cacteëen hadden geen noemenswaardige uitbreiding ondergaan. Men zou geneigd zijn, in de grootere en oudere planten zelfs een vermindering te zien. Daarnaast moet tevens opgemerkt worden, dat alleen handel hierin gedreven wordt, en geen verzameling hier aanwezig is, terwijl blijkbaar geen nieuw materiaal in oudere planten aangevoerd was. Voor jongere planten beloven de ontelbaar aanwezige, mooie zaailingen het noodige voor de toekomst, terwijl Opuntia's, Aloë's en Phyllocactussen nog in voldoende aantallen aanwezig zijn.

De heer A. W. Barten, voorzitter, dankte de heeren Maarsen voor de buitengewone hartelijke wijze waarop zij ons hadden rondgeleid en ontvangen.

De Secretaris,
F. TE WINKEL.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van den kring op Vrijdag 11 October, 8 uur, in het gebouw „Koningin Wilhelmina”, Prinsengracht 1015.

De Heer F. Huizinga zal een causerie houden over „Een kleine greep uit het groote rijk der Succulenten” (met zeer interessante en nieuwe lichtbeelden).

Tevens worden de leden verzocht enkele der mooiste en best gegroeide cacteen mede te brengen ter opluistering.

Tijdens de pauze plantenbeurs en verkoop van potjes waarvan weder een partij is bijbesteld in groote maten.

Bladaarde is uitverkocht.
Amsterdam

H. WITTE, Secr.

BIBLIOTHEEK.

Zoolang de ongesteldheid van Mej. Karsten voortduurt, kunnen geen boeken uit de bibliotheek worden afgegeven.

Leden die reeds een aanvraag om boeken hebben ingezonden, behoeven deze niet te herhalen; zoodra de bibliotheek weer geopend is, worden deze aanvragen het eerst afgewerkt.

Overigens verzoeken wij beleefd met het aanvragen van boeken geduld te willen hebben, tot hiervan in „Succulenta” weer mededeeling wordt gedaan.

HET BESTUUR.

RUILRUBRIEK.

Gevraagd: bewortelde stekken of jonge planten van Echinocactus-, Echinocereus-, Echinopsis- en Mammillariasoorten. Aanbiedingen aan K. J. v. d. Laan Drieh. Kerkw. K 3 Velsen.

Wie ruilt met mij: Etus Grusonii (9 cM. hoog), E. bicolor var. tricolor (10 cM.) E. horizontalonius (5 cM.) Mam. amoena (12 cM.) M. centricirra (8 cM.) E. cereus pectinatus rigidissimus (11 cM.) E. cereus dasyanthus (10 cM.) Cer. macrogonus (17 cM.) Gasteria mollis (12 cM.) Op. Rafinesquei (16 cM.) O. Bergeriana (22 cM.) voor kleinere planten als volgt: Haworthia fasciata, H. nigra, H. margaritifera var. granata, Agave Victoria Reginae, Aloë variegata, Al. aristata, Aprica foliolosa,

Echinopsis Eyriesii, E. aurea, E. tubiflora, Mam. conspicua. Brieven aan Th. Miner, Adm de Ruyterweg 76 huis, Amsterdam.

MUTATIES LEDENLIJST.

J. J. Ligtfoot Jr. 's Gravenhage, v/h. Cartesiusstraat 23 A. thans Cartesiusstraat 31.
 H. J. Karremans, Haarlem, v/h. Kruistochtstraat 72, thans Banthamstraat 27.
 W. H. Erwich, v/h. Neuzen, thans Goes, Kloetingscheweg 129.
 Mevr. de Smitt, Scheveningen. v/h. Doornstraat 19, thans Vlielandschestraat 15.
 G. S. K. Blaauw, v/h. IJmuiden, thans Driehuis (post Velsen), P. C. Hooftlaan 14.
 Mevr. J. C. Schreuder-v. d. Berg woont niet Amsterdam, doch Haarlem, Garenkokerskade 53.

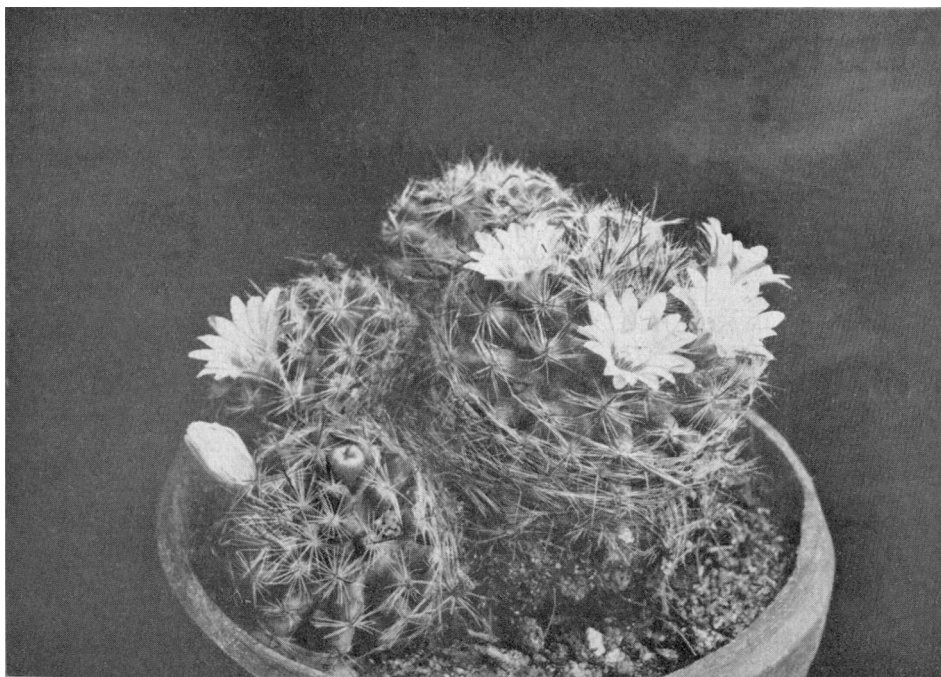
NIEUWE LEDEN

Mevr. J. B. Swart-van Druynen, Amersfoort, Pr. Marielaan 7.
 C. C. L. Boerlijst, Amsterdam C., Elandsgrachc 59^{III}.
 A. E. van Tol, Amsterdam Z., Corn. Krusemanstraat 33bis.
 Mevr. van Hasselt-Kok, Bergen op Zoom, Steenbergschestraat 29.
 Ds. J. L. van Apeldoorn, Boornbergum (Fr.)
 J. Jager, Delfgauw (gem. Pijnacker).
 M. P. Buth, Dirksland (Flakkee Z.-H), Boezemweg.
 B. de Jong, 's Gravenhage, Anna van Hannoverstraat 2.
 Mevr. Dr. H. G. Kronenberg-Lammerts van Bueren, 's Gravenhage, van Bleiswijkstraat 57.
 W. Ch. Lintvelt, 's Gravenhage, Azaleastraat 87.
 Mevr. A. A. J. van Loon-v. d. Mandele, 's Gravenhage, adres: Inspecteur-Generaal Rijks Waterstaat.
 Mej. J. Meiners, Groningen, Visscherstraat 32.
 J. Hoppenbrouw, Haarlem, Maasstraat 21.
 H. Tigchelaar Sz., Harlingen, Patrimoniumstraat 1.
 Mevr. H. Gielen-Esser, Heythuysen (L.).
 Mej. C. Schutte, Hilversum, Snelliuslaan 13.
 Mej. E. Eberhard, Maastricht, O. L. Vrouwekade 5.
 J. Haasbroek, Neder Hardinxveld.
 J. van Essen, Rhenen, Oud-Veenendaalscheweg C 82.
 Frans Cremer, Roermond, Hotel Suisse.
 M. T. van Vliet, Scheveningen, Duinstraat 5a.
 F. Hoogvliet Wzn., Stuifakker, Rockanje (Z.-H.) B 54.
 Mevr. W. van Spaendonk, Tilburg, Willem II straat 31.
 Mej. J. E. Hijmans v. d. Bergh, Utrecht, Maliebaan 2.
 J Th. Immerzeel, Utrecht, 2^e Atjehstraat 24.
 A. Meijer, Utrecht, Lindestraat 25.
 J. Versteeg, Utrecht, Iepstraat 9.
 Mevr. Bakker, Voorburg, Westeinde 37.
 S. Neeleman, Voorburg, Pr. Mariannelaan 348.
 J. Zandvliet, Voorburg, Laan v. N. O. Einde 37.
 Mej. T. Schilthuis, Wormerveer, Wandelweg 29.

 <p style="text-align: center;">SUCCULENTA</p> <p style="text-align: center;">MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.</p>		
<p>Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:</p> <p style="text-align: center;">G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEWARDEN.</p>	<p>Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.</p>	<p>Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat</p> <p style="text-align: center;">Adres:</p> <p style="text-align: center;">Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.</p>
<p>Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter</i>, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, <i>Secretaresse</i>, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, <i>Penningmeester</i>, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.</p>		

MAMILLARIA PYGMAEA Br. & R.

Pygmaeën waren fabelachtige dwergen welke volgens Plinius hun steden en woningen van eierschalen bouwden, terwijl zij hun koren met bijlen afkaptten, alsof zij boomen moesten vellen

Mamillaria pygmaea Br. & R.

Pygmaeën waren alzoo miniatuur-menschen; — Mamillaria pygmaea is een miniatuur-cactus.

Gedurende ons bezoek bij Firma De Laet hebben wij deze miniatuur-cactus voor het eerst in natura aanschouwd en haar bloempjes bewonderd. Als altijd, was de heer Teucq volgaarne bereid een foto op natuurlijke grootte van een zijner dwergjes te maken en zoo kunnen onze lezers ook dit plantje met haar fabelachtigen naam bewonderen.

Wij zijn er van overtuigd, dat deze kennismaking niet tegen zal vallen, het gezegde „klein - maar rein” is op *Mamillaria pygmaea* zeker van toepassing. In groeiwijze heeft het plantje veel overeenkomst met de overbekende *Mamillaria Wildii* Dietr., bij iedereen geliefd om haar gemakkelijke groei en dankbare bloei. Maar door veel compacter groei, waardoor de slechts één c.M. groote bloempjes grooter schijnen te zijn dan in werkelijkheid het geval is, vinden wij *M. pygmaea* toch nog mooier.

De bloempjes zijn van buiten roodachtig, van binnen roomkleurig; zij verschijnen reeds aan zeer jonge plantjes en sieren bijna het geheele jaar door de volwassen exemplaren. Ook de bedorning is heel aardig; de dunne stijve randdoortjes zijn wit, de 4 middendoorns, waarvan de onderste haakvormig is omgebogen, hebben een goudgele kleur.

Wij wenschen deze in 1923 door Britton & Rose in Mexico ontdekte miniatuur-cactus een ruime verspreiding toe, zoo'n kleine reine mag in geen enkele verzameling ontbreken. Vooral in de collectie van hem of haar, die slechts over heel weinig ruimte beschikt zal het een welkome aanwinst zijn.

G. D. D.

OVER HET WINNEN VAN ZAAD BIJ EUPHORBIA MELOFORMIS.

De groep der *Meleuphorbia*, waartoe behooren *Euphorbia meloformis* en *obesa*, kenmerkt zich onder meer, doordat de planten tweehuizig zijn, dat wil zeggen, dat er planten van bestaan met uitsluitend mannelijke bloemen en planten met uitsluitend vrouwelijke bloemen. Het spreekt dus van zelf, dat men om een bevruchting tot stand te brengen, moet beschikken over twee planten van verschillend geslacht, die gelijktijdig moeten bloeien, voorwaarden, waaraan in een liefhebbersverzameling nu maar niet door iedereen kan worden voldaan. Daarenboven lezen we in het boekje van Berger over de sukkulente *euphorbia*'s, dat *Euphorbia*

meloformis niet zelden in kultuur is, doch alleen in mannelijke exemplaren, die zich slechts door zijspruiten kunnen vermeerderen. Met zooveel te meer genoegen publiceeren we daarom eene mededeeling van den heer van Romunde te Heesch bij Oss, wie het mocht gelukken eene bevruchting tot stand te brengen en bij wien we met eigen oogen de welvarende zaailingen mochten aanschouwen, die het resultaat waren van zijn onvermoeide streven om de kultuur onzer lievelingsplanten tot steeds grooter hoogte op te voeren.

„Zooals U weet, had ik zelf twee vrouwelijke exemplaren van pl.m. 6 c.M. middellijn en een plant, welke ik van U als stek ontving. Dit laatste was een langgerekt exemplaar, waarvan de kop is gaan uitgroeien tot de eigenlijke melovorm en die nu wel geënt lijkt. Alle drie planten vertoonden van het voorjaar bloemen en tot mijn niet geringe vreugde bemerkte ik, dat de laatste plant een mannelijk exemplaar was en ik dus een kans kreeg om de bestuiving te beproeven.

Daarvoor wachtte ik, tot de stempels voldoende geopend ware en kleverig en bracht toen met een fijn penseeltje van dassenhaar wat stuifmeel over. Na twee dagen herhaalde ik deze bewerking en waarlijk, de bevruchting was gelukt. Na een veertien dagen namelijk zag ik het vruchtbeginsel dikker worden en uitgroeien tot een driehokkige zaaddoos met van boven nog de verdroogde stempel erop. Toen de doosvrucht een dorre kleur had aangenomen, gebeurde er iets, wat ik niet voorzien had. Ik vond namelijk op een morgen aan den voet der plant de restanten der zaaddoos. maar van de zaden zelf was niets te bespeuren. Was de vrucht dus leeg geweest? Om dit te onderzoeken maakte ik een andere, nog niet geheel rijpe vrucht open en hierin vond ik wel degelijk een drietal zaden, eivormig, met spitse puntjes toeloozend. De zaden waren dus naar ik vermoedde, weggeslingerd en dit vermoeden werd bevestigd, toen ik den volgenden dag weer een nieuwen ledigen zaaddoos vond en een zaadje op ongeveer twintig c.M. van de plant. Na verloop van veertien dagen vond ik tusschen de turfmolm en naast sommige andere planten jonge *Euphorbia meloformis* plantjes, met duidelijke zaadlobben welke zaailingen zich zeer goed lieten verplanten en nu reeds grooter zijn dan een *capucijner*.

Ook heb ik bij *Euphorbia globosa* een goed gelukte bestuiving toegepast. Dit is lastiger, daar de stampers eerder geslachtsrijp

zijn dan de meeldraden en men lastig het juiste moment weet.

Als deze soort bloeit groeit eerst de stamper tot zijn volledige grootte uit, daarna ziet men pas de meeldraden verschijnen, de stamper buigt zich nu tusschen de meeldraden buiten de bloem en voor het stuifmeel op de meeldraden verschijnt is de stamper verdroogd, maar juist door deze ongelijktijdige rijpheid van stamper en meeldraden, blijkt duidelijk de bedoeling der natuur dat kruisbestuiving wordt toegepast. Door het juiste moment te treffen, kreeg ik van deze *Euphorbia* drie zaden.

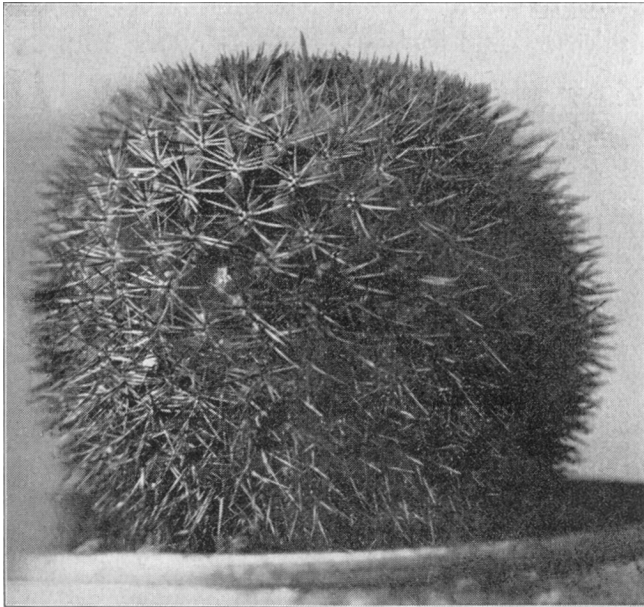
Verder ben ik van plan *Euphorbia mamillaris* te bestuiven met *Euphorbia meloformis*. We zijn benieuwd, wat dit oplevert. Als het gelukt, kan hier zeker een zeer interessante bastaard uit voortkomen”.

En dan hooren we er wel meer van. (Red.)

V. D. H.

DE LAATSTE.

Ofschoon Boldingh de *Mamillaria simplex* als op Curaçao voor te komen vermeldde, kon ik, ondanks ijverig zoeken nooit het stekelbolletje te pakken krijgen. Navraag bij de menschen buiten

Mamillaria simplex Haw.

leidde tot geen resultaat en het gezoek van de schooljongens na de plantenkundeles over de cactus, leverde ook niets op.

Ik had het geval een beetje laten rusten en mezelf wijs gemaakt dat Bolding onze onvindbare misschien uit de tweede hand genoemd had, of dat hij ten tijde van zijn bezoek op Curaçao in een bloempotje een ingevoerd exemplaar had aangetroffen, tot collega Sprockel een gaaf exemplaar te huis gebracht kreeg met de boodschap of hij deze „melocactus” kende.

Wel was de onderstelde benaming foutief, maar nu stond dan toch vast, dat de *Mamillaria simplex* een kind van eigen bodem was.

Na eenige vergeefsche tochten per auto waren we eindelijk zoo gelukkig op de groeiplaats te komen. Op den rand der steile rotsen, die de Daaiboo-baai insluiten, troffen we meerdere exemplaren aan, maar allicht zullen ze elders ook wel te vinden zijn. Met behulp van een lange schroevendraaier konden we er aardig wat loswerken voor den aanleg thuis.

Op heden heb ik dan een achttal aan den groei en eentje heeft reeds gebloeid, terwijl andere van vorige bloei vruchtjes hebben gegeven.

Duidelijk staan de tepeltjes spiraalsgewijze geschikt. Het aantal centrale doorns is normaal vier, maar dat is vaak minder, rand-doorntjes tellen we ongeveer tien.

De tepels aan den top hebben pluishaar, ook de uiterste bloembekleedsels zijn pluis.

Tusschen drie of vier tepeltjes in komt het geelwitte bloempje te voorschijn maar het blijft bij vollen bloei nog beneden de randdoorns. De doorns, vooral de jonge, zijn roodbruin en de plant, mits stofvrij, is groen als eikenloof.

Alles is zeer eenvoudig aan dit plantje en ik zie geen voldoende reden om de soortnaam *simplex* *) door een nieuwe te vervangen.

Mijn bereidwillige fotograaf kon geen sprekend gelijkende kiek maken, naar hij beweerde was zijn balg te kort. Daar mijn eigen balg ook niet tot in het oneindige kon worden uitgerekt is de beroepsfotograaf in de klandizie gevallen.

Met dat al is de *Mamillaria*, zij het dan ten koste van veel moeite in mijn bezit geraakt, maar de moeite heb ik er gaarne

*) „Simplex” heeft hier geen betrekking op het eenvoudig uiterlijk van de plant, maar duidt aan, dat haar groeiwijze enkelvoudig is, d.w.z. dat zich weinig of geen jonge bolletjes aan de moederplant ontwikkelen, zooals met de meeste andere *Mamillaria*'s zeer overvloedig het geval is.

voor over gehad, want nu heb ik dan ook de laatste der cactussen van Curaçao onder de knie.

22 Juli 1929.

C. P. A.

UIT DEN OUDEN TIJD.

Het heeft ongetwijfeld zijn bekoring zoo nu en dan eens te snuffelen in oude vergeelde folianten om te zien, hoe de kennis onzer cactussen en vetplanten zich in den loop der tijden vermeerderd heeft en uitgebreid. Niet dat we er zooveel wijzer door worden, wat betreft de juiste verzorging onzer troetelkinderen, maar aardige opmerkingen treft men er toch wel onder aan. Zoo kregen we door bemiddeling van een onzer leden, den Heer H. Klein te Amsterdam, inzage van de: Wijsgeerige verhandeling van de werken der Natuure door Richard Bradley, in 1744 te Amsterdam in een Nederlandsche vertaling verschenen, bij den bekenden boekverkooper Isaak Tirion, vooraan op den Nieuwendijk. In het bijzonder interesseerde ons natuurlijk het hoofdstuk over de planten en wat daar zoal voor wijsgeerigs van gezegd wordt, maar bij het doorbladeren van de andere hoofdstukken werden we toch telkens weer getroffen door de juiste gave van opmerken, vaak gepaard aan een kinderlijke wijze van verklaren.

Wat de indeeling van het plantenrijk betreft, daarvan had men nog geen bepaald systeem en eerst Linnaeus bracht daarin verbetering. Vandaar de zonderlinge volgorde, dat na de paddestoelen of Kampernoeljes volgen het Biesgewas of *Juncus* en dan de *Echinomelocactus* of Meloendistels, welke planten zonder bladen zijn en alleen van doornen voorzien. De Meloendistels maken nooit takken, als ze gesneden worden, maar de grootste soort, welke van West-Indië komt, brengt jonge koppen voort, als hij zijn top of kroon verliest, welke men kan afnemen en planten tot voortzetting en zoo zal ook de kleinste soort doen, welke van de Kaap de Goede Hoop komt. De eerste van deze heb ik gezien in de Koninklijke tuinen te Hampton Court en de laatste in de Medicinale Tuin te Amsterdam vanwaar ik verscheidene jonge planten heb meegebracht.

Welke soort *Melocactus* dat geweest kan zijn uit de Kaap, is ons een raadsel en we zullen het er maar veilig voor houden, dat er met de etiketjes een vergissing heeft plaats gehad, want bij de Kaapsche zendingen, die de Amsterdamsche tuin in die

dagen zoo vele ontving zullen zeker wel geen Melo's geweest zijn. Als de schrijver er niet uitdrukkelijk bij vermeldde, dat „het aanmerkelijke van deze beide planten is, dat de bloesems naakt te voorschijn komen door de huid of het deksel van de plant en dat de vrucht altijd binnen in de plant verscholen blijft, totdat ze geheel rijp is, hetgeen andere planten niet gemeen is”, zouden we kunnen twifelen, of hij werkelijk *Melocactus* voor zich heeft gehad, maar dit staat na het voorgaande nu wel vast.

„De naaste hieraan is de Toorts-distel, een plant van eene zonderlinge gedaante. Ze heeft geen bladen, maar hare takken, die vrijelijk uitschieten, zijn overal met doornen gewapend en dragen groote Star-gelijke bloesems, welke niet opengaan, voordat de vrucht volwassen is, op de wijze van de *Opuntia* of Indiaansche vijg. De schrijver heeft er twee soorten van gezien. De grootste, welke wij zoo gemeen hebben in onze orangerijen in Engeland en waarvan hij te Parijs in den Koninklijken tuin exemplaren van 20 voet hoogte aantrof, noemt hij *Cereus erectus maximus Americanus hexangularis*, dat wil zeggen de Groote rechtopstaande Amerikaansche Toortsdistel, met de res ribben, dus wat wij waarschijnlijk zouden noemen de *Cereus peruvianus*. De andere was een soort uit de Engelsche plantentuin, welke gelijk de voorgaande regt op groeit, maar met minder weligheid en met een witte bast of huid (denkelijk dus een exemplaar, dat zijn besten tijd gehad had) en dat de schrijver den naam geeft van Groote Witte Toortsdistel.

„In den Stadstuin te Amsterdam hebben zij drie of vier verscheidene soorten van de rechtopstaande *Cereus*, die ik nergens anders gezien heb.” Wel een bewijs dus, dat wij in die dagen een mooie verzameling bezaten.

„Daar zijn van dit geslacht ook eenige kruipers, die langs den grond loopen. Derzelve doornen zijn gemeenlijk klein en teeder en de jonge scheuten zijn meestendeels voorzien met willige wortelen, welke de aarde of basten van boomen aanvatten, als ze beginnen te vallen. De eene soort heeft een driehoekige stam, de ander heeft zijn stam in 6 ribben verdeeld. [Niet onmogelijk wordt met de eerste bedoeld *C. triangularis*, terwijl de laatste misschien een soort van de *Grandifloris*groep kan zijn.]

„Hierbij mogen wij de *Euphorbium* en eenige soorten van Wolfsmelk voegen, welke ook geen bladen hebben. Derzelve stammen schieten regtop, ze zijn met doornen voorzien en ver-

schillen van de voorgaande planten daarin, dat ze een melkachtig sap, en bloemen en vrugt van gering belang hebben. De plant welke naast aan de Euphorbium komt, is de Opuntia of Indiaansche vijg, welke de eerste plant is, die bladen poogt te maken, dog zoo, dat ze ligt voorbij gezien worden. Men ziet ze alleen op de jonge stammen, terwijl ze hun groeiing voltooien en daarna worden ze uit den weg geschoven of gevolgd van knoppen of doornen. Van dit geslacht heb ik omtrent 13 soorten in Engeland zien groeien. Ze zijn alle vol sap en vleeschachtigheid en schieten uit stam. Het is een van deeze soorten, waarvan de Indianen de Cochenileje verzamelen.”

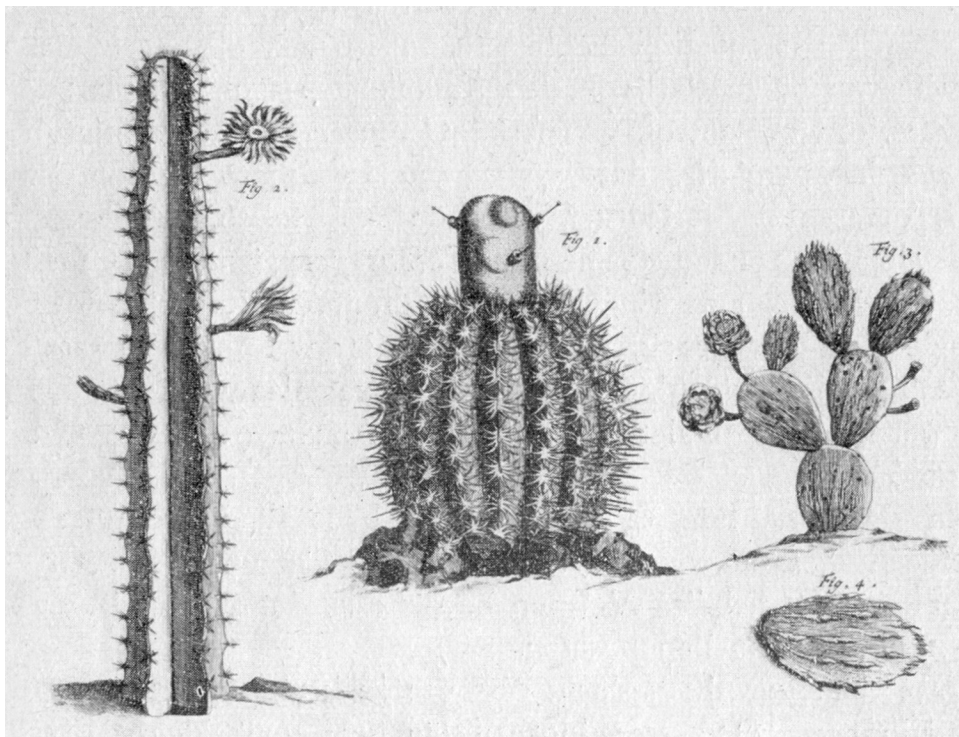

Photo R. Bradley.

Tot zoover onze geleerde schrijver. Men ziet, dat de kennis van de besproken cactussen op behoorlijke waarneming berust. De hierop betrekking hebbende plaat vertoont ons: (zie foto):

1. De Echinomelocactus of Meloendistel, groeiende op Newis, St. Christoffel en andere van de Caraïbische eilanden, in die gewesten gemeenlijk genaamd Turks Hooft of Pauzenhooft.

2. De Rechte Toortsdistel, in het wild groeiende op Jamaica en andere plaatsen in West-Indien.

3. De Opuntia of Indiaansche vijgenboom, groeiende op de Carolina en omtrent Florida (*Opuntia vulgaris*).

4. een scheut van de voorzeide plant vertoonde derzelver bladen

V. D. H.

HET OPKWEEKEN VAN DE MELOCACTUSSEN EN NOG WAT.

We bootsen de natuurstaat na als we planten in potten houden. Hoe beter we de natuur na kunnen doen, hoe meer kans we hebben onze pleegkinderen te behouden en te zien gedijen.

Het schijnt groote moeite te kosten in Nederland melocacti te kweeken. Het wil mij voorkomen, dat men te groote, te ver gevorderde planten aan de kuur onderwerpt.

De heer Feenstra in een stukje in *Floralia* en als ik me niet vergis, mevrouw Van der Wilt een paar jaargangen terug in *Succulenta*, deden mededeeling van hun ervaring. Een paar jaartjes deden de planten het, toen was het uit. *) Ik zou daar ter onder-richting tegen op willen merken, dat die planten het nooit „gedaan” hebben. Ze teerden op oude kracht al stonden ze opgepot, maar wortel geschoten, dat hebben bedoelde melocacti niet.

Een van mijn kennissen hier op Curaçao bracht een groote meloen di seroe te huis. Die plant zette hij in zijn zaal droog op een tafeltje. Ze bleef leven, gaf bloempjes. Na ruim een jaar werd de plant opgeruimd en toen werd ze geplant en stierf kort daarna. In huis zou ze evenmin het noodlot van al wat leeft ontgaan zijn. Nee, als ik gerooide boomen, die van kroon en bladeren beroofd zijn, in het voorjaar hier en daar jonge twijgen zie maken, dan kan ik toch niet met de hand op 't hart verklaren, die boom is behouden.

Vaak halen schepelingen melocacti van Curaçao vandaan, de grootste het liefst. De amputatie heeft tengevolge dat de plant zijn vaak twee meters lange wortels achterlaat. Het koopje komt in Nederland aan en geeft den liefhebber na één of twee jaar

*) Mevr. Van der Wilt deelt ons mede, dat haar *Melocactus*, waarschijnlijk door de besproeiing met zeewater, nog steeds in leven is en ook iets is gegroeid. Zij heeft deze *Melocactus* nu circa 3½ laar.

teleurstelling. Zelfs overplanten in eigen omgeving zou geen resultaat geven.

Mijn methode is de volgende: Met een schroevendraaier werk ik jonge wildelingen, ter grootte van een stuitje of een appeltje, van hun groeiplaats. Heb ik dan het geluk, dat een paar wortelharen met een kluitje aarde er aan behouden blijven, dan ben ik ook zeker dat de nieuweling in zijn kweekblikje aanslaan zal. Met zoo'n jonge plant aan den groei heb ik reeds menigeen plezier kunnen doen.

En wat voor water moet zoo'n overgebrachte dan hebben?

Ik voel iets voor water met zout, ofschoon ik dat ook al weer niet als het eenige recept durf aanbevelen.

Aan de Noordkust van het eiland, waar de branding de golven tien meters en meer doet opspatten ruikt de lucht ziltig en is er beslist verstoven zeewater in de lucht. Vlak daarbij groeien de melocacti, (die men elders, nu ja leven ziet, maar meer ook al niet) als kool. Ik denk vast dat het zeewater hier van grooten invloed is en begieten met zeewater zou dan alweer zijn: de natuur nabootsen.

Wat is er nog te leeren! Hoe oud is zoo'n melocactus? We weten het niet. Groeit-ie hard? Ik ben aan 't meten geweest. Eerst iedere week, daarna iedere maand geen streep verschil. Zoo'n groote boomvormige Cereus waar de grootvader en de kleinzoon dagelijks voorbij loopen hoe oud is die. Noch opa, noch het kleine jochie hebben zich om de cereus bekommerd en eerlijk gezegd vier jaar geleden lieten ze mij ook koud, al die cactussen van Curaçao en ik kan die twintig jaren, die ik zoo nuttig voor observatiewerk had kunnen besteden slechts betreuren, al heb ik mijn best gedaan om de laatste vier jaar veel in te halen.

Curaçao, September 1929.

C. P. A.

THRIPS OP CACTUSSEN.

Een onzer lezeressen vroeg ons een afdoend middel voor de bestrijding van thrips bij Cactussen. Misschien hebben ook anderen last van dit insect, waarom wij er hier iets over willen mededeelen.

De kweekers kennen thrips onder den naam „Zwarte Vlieg”, ook noemt men ze wel donderbeestjes en onweervliegjes. De beestjes zijn ongeveer één millimeter lang, zij hebben vier uiterst

fijne, van franje voorziene vleugeltjes en zes korte pootjes, aan welke uiteinden zich kleine blaasjes bevinden die dienst doen als zuignapjes.

De vermeerdering gaat snel, doordat de ontwikkeling van ei tot volwassen insect in korten tijd verloopt en onder gunstige omstandigheden het geheele jaar door plaats heeft. Het volwassen dier legt betrekkelijk weinig eitjes, welke na ongeveer 10 dagen uitkomen; de larfjes gelijken reeds veel op de volwassen diertjes, zij missen echter de vleugels. Ook in kleur wijken ze af, zij zijn geel of roodachtig geel, terwijl de volwassen exemplaren der meeste soorten donkerbruin of zwart zijn. Binnen een paar weken vervellen de larfjes eenige malen, dan volgt een korte popoestand en aan het slot daarvan zijn ze volwassen.

De geheele ontwikkeling duurt dus ongeveer één maand. In één jaar kunnen derhalve talrijke generaties zich ontwikkelen, uit één exemplaar ontstaan een zeer groot aantal nakomelingen.

Met de scherpe monddeelen kunnen de diertjes het plantenweefsel beschadigen. Zij maken wondjes om daaruit plantensappen op te zuigen. In het beschadigde weefsel dringt lucht binnen, zoodat kleine, zilverachtige stipjes ontstaan. De talrijke stipjes op een sterk aangetast plantendeel geven hieraan een vale, grijsachtige tint. De diertjes tasten eerst de oudere, later de jongere bladeren of bladgroen bevattende plantendeelen aan. Bij bladplanten bevinden zij zich aanvankelijk in hoofdzaak aan de onderzijde der bladeren, later verspreiden zij zich over de geheele plant. Behalve door de grijze tint, zijn de aangetaste plantendeelen ook meestal te herkennen aan bruinzwarte stipjes, welke gevormd worden door de vloeibare uitwerpselen der diertjes.

De schade, welke veroorzaakt wordt, bestaat in de eerste plaats uit de beschadiging der bladeren of bladgroen bevattende plantendeelen en het onttrekken van sappen, die zoo ernstig kunnen zijn, dat de plant geheel te gronde gaat. En in de tweede plaats, doordat de planten onoogelijk worden tengevolge van de mis-kleuring en bevuiling der verschillende plantendeelen; bij sterke beschadiging zijn zelfs de bloemen geheel besmeurd.

Als bestrijdingsmiddel is schoon water het eenvoudigst. Door de planten vrij geregeld met een krachtigen waterstraal te bespuiten voorkomt men een ernstige thripsbeschadiging. Berookingen met nicotine-houdende middelen (tabaksstelen, nicotine, XL All, auto-shreds en dergelijke) geven ook goede resultaten, maar sommige

planten zijn gevoelig voor nicotinedampen. In hoeverre dit met cactussen en andere succulenten het geval is, weet ik niet, maar in elk geval blijft voorzichtigheid geboden. Nicotinehoudende spuitmiddelen, o. a. phytophiline, nicotinezeep en XV All zijn eveneens werkzaam. Een mengsel van insectenpoeder en groene zeep ($\frac{1}{4}$ ons zeep en $\frac{1}{4}$ ons insectenpoeder per liter water) voldoet ook zeer goed. Deze middelen moet men voor een volledig succes eenige keeren, met tusschenruimten van drie à vier weken, gebruiken. Dit is noodig, omdat men bij aanwending van genoemde middelen wel de aanwezige larfjes en volwassen diertjes doodt, maar niet de eitjes, welke meestal in, niet op het plantenweefsel gelegd worden.

G. D. D.

ZAAILINGEN VAN DE GRIJSAARDCACTUS.

Cephalocereus senilis is als „Grijsaardcactus” reeds ongeveer een eeuw lang een der meest begeerde Cactussen. Haar naam prijkt op het verlanglijstje van elken Cactusverzamelaar. Haar naam is bekend, ook bij hen, die van de Cactussen overigens heel weinig afweten. Wij herinneren ons nog heel goed den tijd, toen aan de nieuwe leden onzer vereeniging een viertal stekjes cadeau werden gegeven. Meermalen gebeurde het dan, dat een adspirant-lid bij de inzending van de contributie verzocht voor toezending van een „grijsaardcactus” in aanmerking te mogen komen!

Voor ons een bewijs, dat men de plant en haar groote waarde niet kende, doch alleen afging op den naam welke men allicht eens bij toeval gelezen had. Want het is wel heel eigenaardig, dat men in de hoogst primitieve Cactusbeschrijvingen van een halve eeuw geleden steeds *Cephalocereus senilis* en *Melocactus communis* vermeld vond, twee soorten, waarmee de meest ervaren kweker dikwijls nog te tobben heeft.

De Grijsaardcactussen welke men in verschillende collecties aantreft, zijn zonder uitzondering alle importen. Opkweken uit geïmporteerd zaad vindt ook bij den beroepskweker hoogst zelden plaats. Nog minder uit eigengewonnen zaad. Alwin Berger schrijft zelfs in zijn mooie boek „Kakteen” dat onlangs verscheen: „Bloeiende exemplaren zijn bij mijn weten nergens in Europa”. Het was dan ook wel gerechtvaardigde trotsch, toen de heer Teucq ons bij ons jongste bezoek aan Contich eenige zaaipannen

met een duizendtal zaailingen van de „Grijsaardcactus” vertoonde, gekweekt uit eigen gewonnen zaad van een exemplaar dat een vorig jaar op de kweekery van Firma De Laet gebloeid had.

Het volkomen kiemkrachtige zaad bleek spontaan te zijn opgekomen en dank zij de zorgvuldige verpleging, groeiden de jonge grijskopjes, dat het een lust was.

Wij denken niet, dat deze zaailingen reeds het volgend voorjaar in den handel zullen komen, maar toch meenden wij ons lezers hiermee in kennis te moeten stellen, daar deze zaailingen ongetwijfeld gemakkelijker aan den groei zijn te houden dan de importstukken, welke dikwijls zoo moeilijk willen bewortelen. Vooral wie in het bezit is van een warme kas of een andere goede winterbewaarplaats, zal met zoo'n zaailingplant beter succes kunnen hebben dan met een duur importexemplaar.

G. D. D.

BLOEIENDE NACHTCACTUSSEN.

Van verschillende zijden ontvingen wij den laatsten tijd mededeelingen over bloeiende Nachtcactussen. Bij bloemisten, die ze in de etalagekast van hun winkel te kijk stelden, op verschillende gemeentekweekeryen, op buitenplaatsen en bij liefhebbers, overal blijkt zij een gaarne geziene gast te zijn.

Haar bloemen worden met spanning verbeid, de ontplooiing met stille bewondering gadeslagen.

Men komt onder de bekoring van het tropenwonder, dat in het naderend schemerdonker haar majesteitelijk schoon ten toon spreidt.

In „Succulenta” is meermalen op bloeiende Nachtcactussen de aandacht gevestigd. En daarom duide men het ons niet kwalijk, dat wij de onderscheidene berichten over deze Nachtschoone nu niet meer publiceeren. Het zou een telkens herhalen zijn van hetzelfde thema, al is het ook, dat de een beter zijn gevoelens kan vertolken dan de ander, met betrekking tot wat er in z'n binnenste omgaat bij het zien van zooveel schoons.

En daarom volstaan wij maar met hier te herhalen wat eens Jacobus van Looy schreef, toen hij een bloeienden Nachtcactus zag:

„Als een bloem uit een tooververtelling, als een magische verschijning was de Nachtcactus opgeroepen door de bundels

van licht uit de vierkante ruitjes der lantaren. Wijd geopend zag ik haar pralen, de grootste bloem naar voren gekeerd en de andere met afgewende bladen. In den saamgedrongen gloed der kaarsvlam stond de bloem te gloeien, hevig als was ze van enkel licht; over den gladden opengespleten bekermond, van uit het gloeiende hart kwamen de meeldraden nu rechtsnellen naar voren, gespannen draden van een glanzende materie, en de gele stuifselkopjes waren er bovenop gelijk kroontjes van roosrood poedergoed. De krans van schutbladen was wijd ontplooid geworden, ze krulden om, gekanteld tegen het donker, vlijmscherp als messenlemmeten was elk blad, en onbewegelijk stond de kelk in die krachtige omlijsting, vastgesnoerd in den stralencirkel, een statige ster daar onvergankelijk gemaakt.

Het scheen alsof de stilte rondom uitging van die bloemen, alsof de rust kwam uit dien hoek in de wolken van geuren. De bloem was zóó stil en stond zóó streng schoon, in zijn zuivere eenvoudigheid als een opgelost probleem, in zijn klankrijke helderheid als iets dat er volmaakt is; zoo scheen de bloem in het volle licht.”

G. D. D.

BESTUURSMEDEDEELINGEN.

De leden worden er aan herinnerd, dat eventueele voorstellen, ter behandeling op de e.v. Algemeene Vergadering, vóór 15 December a.s. in het bezit der Secretaresse moeten zijn. (Art. 23 sub b, H. R.).

Oproeping tot het stellen van kandidaten voor de vervulling van 1 bestuursfunctie wegens het periodiek aftreden van den Heer G. D. Duursma. Hij is terstond herkiesbaar. Opgave van kandidaten worden ingewacht vóór 15 December a.s. (Art. 14 H. R.).

Een verklaring van den candidaat, dat hij een eventueele benoeming zal aanvaarden, is bij te voegen.

Voorstellen en kandidaten zullen in het Januarinumner opgenomen worden.

Om onaangenaamheden te voorkomen worden de leden herinnerd aan Art. 8 van het Huish. Reglement. (Opzeggen lidmaatschap). Ook met het oog op het samenstellen der nieuwe ledenlijst worden de leden, die hun (haar) lidmaatschap ingaande

1 Januari 1930 wenschen te beëindigen, voor zoover zij dit niet alreeds gedaan hebben, beleefd doch dringend verzocht dit ten spoedigste op te geven aan het Secretariaat.

UIT DE AFDEELINGEN

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van den Kring op Vrijdag 22 November, Prinsengracht 1015, 's avonds 8 uur.

Deze avond zal speciaal zijn een conversatie- en demonstratie avond. De leden worden verzocht zooveel mogelijk materiaal mede te nemen voor op naamstelling. Zieke of slecht groeiende planten ten einde de oorzaak daarvan te kunnen vaststellen.

Ook van de mooiste uit de verzamelingen worden enkele stuks verwacht ter opluistering.

Tevens laatste ruilbeurs van dit jaar.

De Heer Chr. de Ringh uit Hilversum is voor dezen avond speciaal uitgenoodigd.

Daar er vermoedelijk in December geen vergadering wordt gehouden zullen op deze vergadering reeds enkele voorstellen worden gedaan voor de jaarvergadering, waarvoor U aller opkomst noodzakelijk is.

Houdt dus dien avond vrij en brengt nieuwe leden mee.
Orteliusstraat 187.

H. WITTE, Secretaris.

Kring 's-Gravenhage en omstreken.

Lichtbeeldenavond.

Op Zaterdag 30 November, des avonds 8 uur, zal de Kring 's-Gravenhage in het Gebouw Amicitia, Westeinde 15 een lichtbeeldenavond organiseren. Alle introducés zullen zéér welkom zijn.

Geprojecteerd zal worden de groote verzameling mooie interessante photo's van den Heer de Smit, die door dezen met zorg en kennis van zake zijn bijeengebracht.

De Kring stelt zich voor van deze bijeenkomst een propaganda avond voor de Vereeniging te maken en zal daarom gratis vrijen toegang geven aan alle belangstellenden.

J. J. E. VAN DEN THOORN, Secretaresse.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

Mej. I. Zieck, v/h. Rijswijk, thans 's-Gravenhage, Nachtegaalplein 11.

T. Loosjes, v/h. Voorburg, thans Amsterdam, A. M. V. J. woonhuis: Stadhouderskade 9.

- L. Wit, v/h. Rotterdam, thans Schiedam, Louise de Colignystraat 31.
 H. A. Roozendaal, Eindhoven, v/h. Pestelschestraat 122 B, thans Roostenlaan 118.
 R. Urlings, Geleen (L.), v/h Rijksweg 59 N, thans Pastoor Vonckenstraat 26.
 J. P. van Grol, 's Gravenhage, v/h. Celsiusstraat 31, thans Populierstraat 40.
 F. J. Scheffer, 's-Gravenhage, v/h. De la Reykade 56, thans De la Reyweg 116.
 T. Leyser, 's-Hertogenbosch, v/h. Waterstraat 27, thans v. Diepenbeekstraat 11.
 Zuster E. Nierop, Rotterdam, v/h. W. v. Buitenwechtstraat 113, thans Rochussenstraat 241a.
 F. Voorwinde, Zwollerkerspel, v/h. Zwarteweg B 68^l, thans Schillerallee B 192⁴.

RECTIFICATIES.

- C. Boerlijst, Amsterdam C. Elandsgracht 89^{III} (inplaats van 59^{III}.)
 Mevr. A. A. J. van Loon- v. d. Mandele, woont 's-Gravenhage, Riouwstr. 177.
 Mej. D^{ra} H. M. Rijkholt, Roosendaal (N.-Br.) (inplaats van Kijkholt.)

BEDANKT.

- J. Uden Masman, 's-Gravenhage (wegens vertrek naar Indië).

NIEUWE LEDEN

- W. H. Gravestein, Amsterdam Z., Noorder Amstellaan 294.
 P. C. Schuring, Almelo, Molenkamppark 42.
 Mevr. C. Hasseleij Kirchner-Schmiedell, Baarn, Stationsweg 27.
 A. H. Oussoren, Broek bij Dokkum, Pastorie.
 J. H. Mantz, Bergen op Zoom, Lieve vrouwenstraat 44.
 L. L. F. Dooremans, Dordrecht, Krispijnscheweg 107.
 H. G. Mulder, 's-Gravenhage, Witte de Withstraat 24.
 Mevr. A. M. A. v. d. Willigen-Vink, Beeklaan 454, 's-Gravenhage (met 1 Jan. 1930).
 Leonie van Baer, Markt 35, 's-Hertogenbosch.
 Mevr H Rutten-Leclerag, Heythuysen.
 S. B. Zeverijn, bloemkweker, Hilversum, Loosdrechtscheweg 35a.
 J. H. Koel, Hoek van Holland, Koning Willem II weg, (met 1 Jan. 1930).
 Mevrouw M. Lokker, Hoek van Holland, Strandweg 48, (met 1 Jan. 1930).
 G. Spijker, Nieuwveen.
 A. M. van Beuge, Nijmegen, Holleweg 29.
 C. A. Huysman, Overveen, Oranje Nassaulaan 122.
 C. A. A. F. Poma, Rotterdam, Beatrysstraat 46a.
 J. Vermeyden, Rotterdam, Erasmusstraat 6a.
 W. Hassels, Ter Apel (Gr.).
 Mr. G. Sassen, Ter Apel (Gr.), H 415.
 G. D. Swanenburg de Veye, arts, Ter Apel (Gr.) Schotslaan.
 Mevrouw C. Cruyff-van Weeren, Rijswijk (Z.-H.), Broekslootkade 53.
 Mevrouw Fr. Kaper-Valk, Zaandam, Westzijde 113.
 Mevrouw van Pelt-Kamphuis, Zaandam, Westzijde 200.

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:
G. D. DUURSMA.
Prof. A. M. SPRENGER.

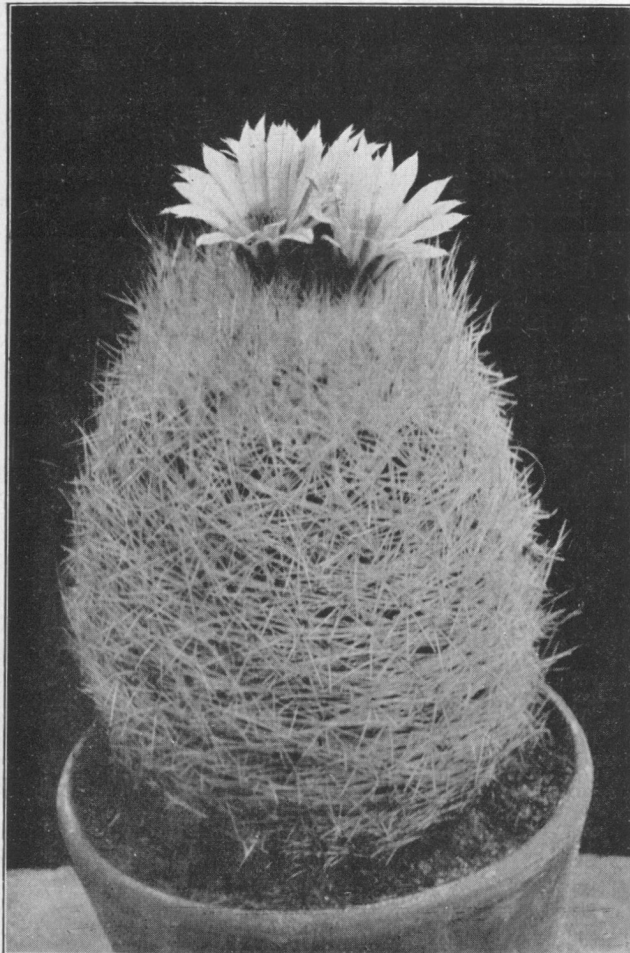
Girorekening
No. 133550 - ROTTERDAM.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
Adres:

Mej. M. C. KARSTEN,
TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

ECHINOCACTUS BEGUINII WEB.

Onder de tallooze importen van de laatste jaren komt geregeld *Echinocactus Beguinii* voor. Ik zelf kreeg dit jaar verscheidene exemplaren, die ik in hun groeien *en* bloeien van a tot z heb kunnen volgen.

De beschrijving klopt geheel met die welke in alle handboeken te vinden is. Twaalf randdoorns, zuiver wit, om de punt bruin of zwart, ongeveer 1 c.m. lang, middendoorn 3 cM. lang, zelfde kleur recht naar boven gericht. Het geheel zoo door deze doorns omgeven, dat van het werkelijke plantenlichaam bijna niets te zien is. Tot zoover klopt alles.

Maar nu de bloem. Op de briefkaarten serie van Otto Stoye wordt als kleur aangegeven geel. Zoo ook in de prijscourant van Haage. Over de grootte wordt niet gesproken. In het handboek van Schelle wordt opgegeven van *buiten groenachtig*, van *binnen violetbruin*. Grootte $2\frac{1}{2}$ cM.

Berger in zijn nieuwe boek geeft weer een andere kleur op, n.l. hel rood, en als grootte 3 à 4 cM.

Mijn eigen exemplaren (ik heb van iedere plant verscheidene bloemen gehad) bloeiden allen zuiver violet. Dit klopt dus het meest met Schelle, maar de grootte der bloem was gemiddeld $5\frac{1}{2}$ cM. Ik heb ze allen gemeten, de grootste was 5,6 cM., de kleinste 5,1 cM.

Conclusie - of de verschillende schrijvers hebben *Ech. Beguinii* zelf nooit zien bloeien en dus den één of ander nageschreven, of ik heb me in de determinatie vergist en alzoo te doen niet met *Ech. Beguinii*. doch met een soort die er bijzonder veel op lijkt. Dit laatste komt me echter zeer onwaarschijnlijk voor.

Hoek van Holland.

K. M. KNIP.

Naschrift. Volgens Schumann zijn de bloemen 2 tot $2\frac{1}{2}$ cm. lang; buitenste bloembekleedsels groen gekleurd met violetten rand, binnenste bloembekleedsels licht- tot vuil violet, aan den voet weer bruinachtig. De violette kleur heeft dus overhand. Ook bij Firma De Laet zagen wij onderscheidene import exemplaren in bloei, alle violet gekleurd.

RED.

RADIOREDE CHR. DE RINGH

20 Juni 1929.

Op veler verzoek geven wij aan het einde van dit jubileumjaar nog de radiorede, zooals die door den Heer Chr. de Ringh op 20 Juni l.l. werd uitgesproken.

Dames en Heeren luisteraars!

Tot in de uiterste uithoeken van ons land en op de meest afgelegen plaatsen vinden wij luistervinken. Dit is natuurlijk vanzelf sprekend, want zij, die ver van de groote centra verwijderd zijn, zoeken afleiding.

Behalve in de radio vinden zij afleiding in het kweken van planten, vooral, omdat buiten meestal beschikt wordt over een groot stuk grond.

Bij een bezoek aan zoo'n afgelegen streek valt het direct op, dat ook de cactussen en vetplanten een plaats veroverd hebben onder de planten, die gekweekt worden.

Dat in de grootere plaatsen de liefhebberij om deze planten te kweken steeds toeneemt, hiervan getuigen de étalages der bloemwinkels, de tentoonstelling in Den Haag op 7, 8 en 9 Juni, alsmede de cactussen en vetplantenkeuring te Amsterdam.

Het verzamelen der vetplanten heeft den laatsten tijd een groote vlucht genomen en dikwijls wordt er beweerd, dat het een mode-ziekte is. Het is best mogelijk dat het een besmettelijke ziekte is; iedere ziekte heeft haar crisistijd en het is juist deze tijd, dien wij wenschen te benutten om de ziekte te genezen, dacht U? Neen, om haar chronisch te maken. Wij wenschen dezen tijd te gebruiken om hen, die in het bezit zijn van slechts enkele planten, op de hoogte te brengen van de behandeling dier planten, want niets is gevaarlijker voor de liefhebberij dan teleurstellingen.

Het is U misschien opgevallen dat ik spreek over vetplanten en niet over cactussen. Dikwijls wordt verondersteld dat alle vetplanten cactussen zijn, dat is niet juist, de cactussen behooren tot de groote biologische groep der vetplanten of succulenten.

Vetplanten, zijn planten, die in een zeer warm en droog klimaat thuisbehooren of aan een standplaats gebonden zijn die van tijd tot tijd zeer droog is.

Succulent, beteekent sappig, dik, waaraan waarschijnlijk het

woord „Vetplant” te danken is. Sap-plant zou misschien een betere term zijn, maar ze is niet gebruikelijk.

Succulent-zijn beteekent in zich kunnen opsparen, zich voorzien van water en voedsel in gunstige tijden, daarmede huishouden, om in schralen tijd, wanneer er geen regen valt, en daardoor de plant geen voedsel tot zich kan nemen, toch te kunnen blijven bestaan.

Een eigenschap, die al deze planten min of meer bezitten, is het gedeeltelijk verschrompelen en verdrogen, nadat de sappen verbruikt zijn, om dan weder op te leven en zich vol te zuigen, zoodra er weder regen valt.

Sukkulentie of saprijkdom komt in de natuur veelvuldig voor. In het algemeen moet men er een middel in zien om de verdamping te beperken en zodoende perioden van groote droogten te kunnen doorstaan. Waar zullen we dus in de natuur dergelijke planten aantreffen? Allereerst daar, waar de regenval slechts tot enkele maanden van het jaar beperkt is, in steppen- en woestijn-gebieden dus. Verder waar de warmtegraad hoog is, zoodat het gevallen regenwater weer snel verdampt. Tenslotte op plaatsen, waar wel voldoende regen valt, zelfs gedurende het gansche jaar, maar waar de standplaats der planten een zoodanige is, dat ze er toch maar heel weinig van profiteeren, daar het vallend water snel weer wegloopt. Wij denken bij dit laatste aan de tropische bosschen van Brazilië, waar de mooie bladcactussen of Phyllo's vandaan komen, die jarenlang de trots van onze grootmoeders waren en die wij nog wel eens bij schoenmakers voor de ramen zien staan, netjes opgebonden aan een hekje, van die echt ouderwetsche planten dus, die thans weer in de mode komen, omdat men is gaan inzien, hoe mooi ze eigenlijk zijn. De natuurlijke standplaats van deze planten is op de stammen der boomen, waar ze met een weinig humus tevreden moeten zijn en waar het water snel afvloeit. Het spreekt welhaast vanzelf, dat deze soort cactussen een heel andere behandeling eischen dan de woestijnbewoners. Nu wij het toch over boshcactussen hebben, kunnen wij er wel tegelijk aan toevoegen de zoogenaamde lidcactus of Epiphyllum, zoo genoemd, omdat de stengels uit een aantal platte schijfjes of leden bestaan. De bloemen komen aan het eind der takken en zijn meestal rood of paars. Dan is er nog een derde geslacht van boshcactussen, namelijk de bezem- of mistletoe-cactus (met een vreemd woord *Rhipsalis*), die het best hangend

gekweekt wordt in ampels of mandjes. De takken hiervan zijn dan, meest roedevormig en de bloempjes gewoonlijk wit. De naam mistletoe-cactus ziet op de witte kraalvormige besjes, die er aan komen

In tegenstelling met de genoemde boscbewoners staan de echte woestijntypen, planten dus, die met alle mogelijke middelen en zwaren strijd om het bestaan moeten voeren, maar die door moeder natuur daarvoor dan ook voortreffelijk zijn uitgerust. En hoe kan de plant nu aan die vele schadelijke invloeden, als daar zijn, droogte en verzengende hitte, het hoofd bieden?

In de eerste plaats door vermindering van het bladoppervlak. Hoe minder blad, hoe minder gevaar van verdamping en dus van uitdrogen. Allerlei overgangen komen hierbij voor. Er zijn sukkulenten, die wel bladeren bezitten in den regentijd, doch deze afwerpen, zoodra de droogte intreedt. Een aardig voorbeeld hiervan is *Kleinia articulata*, een soort uit Zuid-Afrika, die in de regentijd zich alleen door zijn dikkere stammetjes van de gewone bladplanten onderscheidt, doch die bij intredende droogte zijn bladeren afwerpt en dan slechts uit een aantal sappige zuiltjes bestaat. Een andere soort van dit geslacht, *Kleinia repens*, heeft potlooddikke stammetjes met blauwberijpte rolronde blaadjes en wordt hier en daar nog wel eens gebruikt in mozaikperken. Deze werpt zijn bladeren niet af, maar die zijn door een laagje was tamelijk wel tegen uitdrogen beschermd.

Het beste middel evenwel om zich tegen dorstlijden te beschermen is te zorgen, dat er waterreservoirs aanwezig zijn en hiervoor heeft zich in het plantenlichaam een afzonderlijk weefsel gevormd, bestaande uit groote dunwandige cellen met een tamelijk grooten inhoud, het zoogenaamde waterweefsel. Bij cactussen bevindt dit waterweefsel zich in den stam en zijn bladeren verdwenen. bij de eigenlijke vetplanten bevindt het zich in de bladeren zelf en het zijn deze cellen, die den indruk geven van welgedaanheid die misschien ook tot den naam „vetplanten” hebben aanleiding gegeven. Met vet heeft het dus niets uit te staan en om het bewijs hiervan te leveren, heeft men slechts zoo'n blad op een vel papier uit te knippen om te zien, dat er geen vetvlek voor den dag komt.

Zooals wij reeds zeiden, de eigenschap van water bewaren, van sukkulentie, komt in tal van plantenfamilieen voor, doch de cactussen hebben zich wel heel speciaal in deze richting ontwikkeld,

zoodat hierbij het aantal normale vormen gering is. Intusschen bestaan er nog wel enkele cactussen met gewone bladeren, waarvan wij noemen het geslacht *Peireskia*, dat bij ons in hoofdzaak in botanische tuinen te vinden is, maar waarvan men in de bloemisterij den laatsten tijd toch ook gebruik maakt wegens het mooie goudgele naar brons overgaande blad. Dit is dan de soort *Peireskia Godseffiana*.

Plantkundig gesproken behoort *Peireskia* tot de oudste typen, hierna zijn ontstaan de schijfcactussen of *Opuntia*'s, daarna de zuilcactussen of *Cereussen* en tenslotte eindigen we met de bollen. Nu is het aantal overgangen tusschen schijven, zuilen en bollen legio en dit is de reden van de ontzettende veelvormigheid der cactusfamilie. Aan planten met goed te omschrijven kenmerken heeft men den naam van geslachten gegeven en wij kunnen ons voorstellen, dat de leek den eersten tijd geen weg weet in al die namen. Dat lijkt in den beginne echter moeilijker dan het in werkelijkheid is en wij zouden U willen adviseeren, als U een plant koopt, let dan eens goed wat op het naamhoutje staat en tracht dien naam te onthouden. Het eerste deel is steeds de geslachtsnaam, die komt dus telkens weer terug, het tweede woord is de soortnaam, die behoort slechts bij één bepaald model. En nu is de schijfvorm typisch voor de *Opuntia*'s, de zuilvorm typisch voor de *Cereussen*, maar bij de bollen wordt het iets moeilijker, want dat kunnen zijn *Echinopsissen*, *Mamillaria*'s of *Echinocactussen*, terwijl de groote cactussen, die vaak uit West-Indië worden medegebracht, met een hoed op van grijs pluis, steeds *Melo-* of *Meloencactussen* zijn. De bloemen van een *Echinopsis* zijn groot en trechtervormig, meestal groter dan de geheele bol. De *Mamillaria*'s vertoonen een spiraallijn, hebben kleine bloemen, die in een kring zitten nabij den top en de *Echinocactussen* hebben meestal een aantal ribben en bloemen van een paar centimeter. Voor een nauwkeurige beschrijving heeft men natuurlijk een boek noodig en hiervan bestaan er in de Hollandsche taal reeds meerdere o.a. „Onze cactussen”. Het Cactusboek, *Cactussen en Vetplanten*, en een apart, zelfs geïllustreerd, tijdschrift, dat uitsluitend over cactussen en vetplanten handelt.

Gaan wij nu de verspreiding der succulenten over de aarde na, dan zien wij twee groote gebieden, in de eerste plaats het vaderland der cactussen, Amerika, met als voornaamste land Mexico en in de tweede plaats het vaderland der vetplanten, Zuid-Afrika.

Mocht de cactusflora rijk zijn aan verscheidenheid, in nog sterker mate is dit het geval met de vetplanten, want de neerslag is grooter en dientengevolge ook het aantal soorten. We kunnen slechts enkele namen noemen *Aloë*'s, *Euphorbia*'s of *Wolfsmelk*-soorten zoo genoemd, naar de eigenschap, dat ze bij verwonding een wit melksap afscheiden, dat giftig is en als bescherming dient tegen dieren. Verder de *Stapelia*'s, genoemd naar een Amsterdammer van Stapel, die omstreeks 1700 een groot liefhebber en verzamelaar van merkwaardige planten was, alhoewel hijzelf nimmer in Zuid-Afrika is geweest. De planten werden echter voor hem mede gebracht door de schepen der Oost-Indische Compagnie, die op hun thuisreis de Kaap aandeden. En zoo zouden we een heele reeks van namen kunnen noemen, wij volstaan echter met nog slechts een enkele en wel de *Mesembrianthemums*, kortweg *Mesems* genoemd, waarvan den laatsten tijd vooral de dwergvormen een bijzondere attractie vormen, want ze lijken meer op steenen dan op planten, op de Cactustentoonstelling in Den Haag was een pracht collectie te zien.

Zelfs in Europa komen meerdere succulenten voor, ja in ons eigen land, want is niet de Muurpeper onzer duinen een echte succulent en het plakkaat Huislook, dat wij hier en daar nog wel eens op een dak zien zitten, is mede een der planten, waarnaar thans onze liefhebberij uitgaat.

Maar hoe moeten we nu die cactussen en vetplanten behandelen is de vraag, die ik onwillekeurig bij vele onzichtbare luisteraars hoor opkomen. Het is niets om enkele planten aan te schaffen, ik zie ze in elken bloemenwinkel, maar hoe houd ik ze in leven, hoe krijg ik er bloemen aan? En daarom volgen nu een aantal nuttige en practische wenken, tracht ze eens goed in U op te nemen en gij zult er Uw voordeel mede doen. Wij twijfelen er niet aan of binnen een jaar is het aantal vetplantenliefhebbers in ons land verdubbeld. Heeft men eenmaal de goede manier te pakken, dan is er niets dat zoo aanmoedigend werkt, dit weten we bij ervaring.

De meeste vetplanten houden van een zonnige standplaats. Er zijn wel eenige soorten, die door het voortdurend in de zon staan er minder oogelijk gaan uitzien, dit valt spoedig genoeg op en dan zorgt men voor eenige bescherming. Met bescherming bedoel ik niet het wit maken der ruiten, doch het plaatsen van de plant op een minder zonnige plaats of in de schaduw van een grootere plant.

Vertoont een cactus neiging tot bloeien, dan is het zaak de plant tijdens de bloemvorming niet te verzetten, want door het afwezig zijn van een bloemstengel draaien de knoppen naar het licht toe. Krijgen nu deze planten ten opzichte van de zon telkens een anderen stand, dan vallen de knoppen af of verdrogen. Dit wil niet zeggen, dat de plaats voor het raam niet eens schoon gemaakt mag worden, neemt U gerust de potjes van hun plaats, maar zet U dan aan de voor- of achterzijde van den pot een streep, zoodat U altijd kunt zien hoe de potten ten opzichte van den lichtbron gestaan hebben.

De kwestie van het water geven blijft altijd een zeer lastige. Dit ligt geheel aan de omstandigheden. Het is toch ligt te begrijpen, dat b.v. in een kas, waar de temperatuur soms oploopt tot 100 graden en hooger, het water spoediger verdampt dan in een kamer, waar wij gewoonlijk alles in het werk stellen om de temperatuur zoo dragelijk mogelijk te maken. Houdt U Uw planten des zomers matig vochtig en des winters tamelijk droog. Het spreekt van zelf, dat, in een kamer waar gestookt wordt, de planten meer vocht noodig hebben, in ieder geval dient ervoor gezorgd te worden dat de wortelkluit niet geheel uitdroogt.

Planten, die gebloeid hebben, moeten een poosje rust hebben. Vooral bij de algemeen bekende bladcactussen is het zeer goed zichtbaar dat de plant door den bloei verbazend geleden heeft, de bladeren verschrompelen en hangen slap. Wij moeten nu de plant weer gelegenheid geven om op haar verhaal te komen. Daarom zetten wij haar op een beschaduwde plek om verder uitdrogen te voorkomen en zijn matig in het water geven. Voor een fijne bestuiving zijn vetplanten over het algemeen zeer dankbaar.

Aan stof hebben vetplanten nog meer hekel dan de gewone kamerplanten. Daarom nemen zij, die op kamercultuur zijn aangewezen, een kamerkasje. Maak zoo'n kasje niet al te mooi, maar wel practisch. Draag er zorg voor dat de planten zooveel mogelijk licht en lucht kunnen krijgen. Zoo'n kasje is gemakkelijk zelf te maken. Als bodem neemt men een plank, niet te dun om trekken door het vocht te voorkomen. Op iederen hoek plaatst men een stijltje, aan twee kanten voorzien van een groef om er een ruit in te kunnen schuiven. De twee voorste stijlen zijn korter dan de achterste. Nu verbindt men de stijlen onderling met een dun latje of een reepje zink en het geraamte is klaar, waarna de ruiten op maat gesneden kunnen worden. Is men in het bezit

van ruiten dan verdient het aanbeveling den bodem in overeenstemming met de ruiten te maken om het versnijden van het glas te voorkomen. De achterwand is dus hooger dan de voorzijde, wat tengevolge heeft dat de dekrut gemakkelijk wegglijdt. Dit voorkomt U door het verbindingslatje der twee voorstijlen iets hooger aan te brengen zoodat de dekrut er tegen stuit.

Zijn de planten goed aan den groei dan is verpotten binnen de 2 à 3 jaar niet noodig. Een kwijnende plant wordt ten spoedigste onder handen genomen. In den regel is een wortelziekte of verkeerde aarde de oorzaak. De wortel wordt terdege nagezien, rottende en verdroogde deelen worden met een scherp **schoon** mes verwijderd. De snijwonden laten wij een paar dagen opdrogen, waarna de plant weder in nieuwe aarde wordt opgepot. Sterk moet ik waarschuwen tegen het gebruik van geglazuurde potten en sierschotels, hoe mooi ze ook zijn, want doordat de luchttoevoer door den potwand uitgesloten is, verzuurt de aarde en dit is iets waartegen de wortels en vetplanten niet bestand zijn.

Wortelluis kan ook den groei belemmeren. Neem de plant uit den pot, ontdoe den wortel van de aarde, die men direct wegwerpt, en houd den wortel in brandspiritus. Na verloop van eenige oogenblikken, als de spiritus verdampt is, kan de plant weer opgepot worden.

Over de grondsoort, waarin cactussen groeien, gaan fantastische verhalen. Er wordt wel beweerd, dat cactussen in het moederland op de kale rotsen groeien, alzoo geen voedzamen grond noodig hebben. Niets is minder waar. Het ligt voor de hand, dat op een kale rots niets groeit, wel op een rotsachtigen bodem en dan meestal in de rotsspleten.

Deze spleten bevatten in den regel wel degelijk een voedzaam grondmengsel. Het beste bewijs leveren importplanten, die hier met aarde aan de wortels aankomen, het is meestal een kleiachtige massa.

Een grondmengsel van bladaarde, verteerde koemest, zand, kalk en houtskool voldoet uitstekend. Er zijn wel eenige soorten, die wat meer klei verlangen zooals Echinocereussen en Mesems, terwijl Phyllocactussen liever turfstrooisel hebben dan klei.

Over het algemeen wordt er geklaagd over het langzaam groeien der cactussen. Het komt dan ook wel voor, dat een ongeduldige verzamelaar begint met het toedienen van mest. Het succes zal niet uitblijven, de planten groeien als kool maar verliezen hierdoor

den oorspronkelijken vorm, zoodat ze op het laatst zoo misvormd zijn dat herkennen onmogelijk is. Niet alleen heeft bemesting invloed op den vorm maar ook op de bedooring. Het is voorgekomen dat bij dergelijke vetgemeste planten de doornen van grootte en kleur veranderen, de witte haren van sommige planten bij nieuwgroei reeds vergrauwen.

Als men aan een leek vraagt, wat vindt je nu wel het meest eigenaardige van een cactus, dan zal hij tien tegen één antwoorden, wel die rare, hij bedoelt afwijkende vorm en verder de stekels. Het zou een heelen tijd van uitleg kosten om U duidelijk te maken, dat we beter doen om van doornen te spreken, maar een feit is het dat deze doornen het schoonste sieraad van onze cactussen uitmaken. Weest er zuinig op en zorg, dat ze niet noodeloos af breken. Ze vormen het verweer van de plant en niet onmogelijk is het, dat ze nog andere diensten verrichten, want het is wel opmerkelijk, dat hoe hooger een cactus in zijn vaderland op de bergen wordt aangetroffen des te rijker zijn bedooring is. De mooie, sneeuwwitte soorten, de witkoppen der liefhebbers, komen allemaal uit streken boven de 1500 meter. Zou het dus ook niet een beschutting kunnen zijn tegen de sterke zonbestraling overdag en de daarmee gepaard gaande afkoeling des nachts?

De groote doornen, die men duidelijk zien kan, mogen eens wat pijn doen als men zich steekt, zoo heel erg is dit in den regel niet, maar veel meer moet men oppassen voor de venijnige kleine doorntjes der *Opuntia*'s, die bij geheele bundels bijeen zitten op de doornkussentjes. Die dringen licht in de huid en doordat ze zoo klein worden ze over het hoofd gezien en naar binnen gewreven. Hiervoor kan een klein pincet goede diensten doen. In geen geval dus wrijven, als men voelt dat men zich gestoken heeft, maar voorzichtig de plek tegen het licht houden en ze eruit halen. Overigens zijn cactussen niet gevaarlijk. U moet eens letten op de verscheidenheid van doornen. Daar zijn dunne, draadvormige bij en ook groote platte met omgebogen punten, zoogenaamde vischhaakdoorns. Door de Indianen worden deze laatste hier en daar nog wel voor dit doel gebruikt, al zullen ze langzamerhand het gebruik van stalen vischhaakjes wel geleerd hebben.

De vermeerdering kan geschieden door stekken en zaaien.

Het stekken is betrekkelijk eenvoudig. Een scheut van een bladcactus snijdt men vlak bij de moederplant af. De snijwond

laten wij eenige dagen opdrogen en daarna kan tot oppotten overgegaan worden. Is een scheut rond aan de onderzijde dan wordt het ronde gedeelte weggesneden, waardoor een grooter snijvlak ontstaat, dat een grooter gelegenheid geeft om wortel te maken. Een groote scheut kan in meerdere stukken gesneden worden, indien er maar voor gezorgd wordt dat ieder stuk een viertal oogen heeft waarop het kan uitloopen.

Een *Opuntiaschijf* kan op dezelfde manier behandeld worden. Een dergelijke schijf, plat op de aarde gelegd, zal spoedig aan de onderzijde wortel maken en na verloop van zeer korten tijd verschijnen aan de bovenzijde op verschillende plaatsen nieuwe scheuten.

Echinopsissen, *Mamillaria*'s en *Echinocereussen* leveren ons stekken, die als volslagen planten zijn te beschouwen. In den regel zijn ze voorzien van een wortel. Sommige *Mamillaria*'s laten zich gemakkelijk van een enkele tepel stekken.

Voor het zaaien is werkelijk niet zooveel geduld nodig als wel gedacht wordt. Ongetwijfeld hecht men meer aan een plant, die men zelf uit zaad heeft opgekweekt dan aan een plant, die men groot in zijn bezit krijgt. Het zaaien vereischt wel eenige zorg, maar als men na verloop van een 3-tal jaren een zaailing met bloemen getooid ziet dan is dat toch een aardige voldoening. Wil men met zaaien goede resultaten bereiken dan zijn bodemwarmte en vocht de eerste vereischten. Een zaai-inrichting kan heel eenvoudig zijn. Een kistje, gedekt door een ruit, is reeds voldoende. En de bodemwarmte? Wel zeer eenvoudig. Men plaatst onder de 4 hoeken een blokje en brengt onder den bodem van het kistje een gloeilamp aan. Beschikt men niet over electriciteit dan maakt men de blokjes zoo hoog dat er een theelichtje onder kan staan en den bodem van het kistje bekleedt men met asbest of eterniet, om in brand geraken te voorkomen. In Februari kan met zaaien begonnen worden, dan hebben de zaailingen tegen het einde van het jaar voldoende weerstandsvermogen om den winter door te komen. Na verloop van een jaar zijn de grootste moeilijkheden achter den rug en kunnen de zaailingen afzonderlijk opgepot worden. Als grondsoort wordt zandige tuinaarde gebruikt. Verspenen is het eerste jaar niet nodig, behalve als zich aan de aardoppervlakte een groene korst vormt. De zaailingen verdragen dit niet en smeulen onherroepelijk weg. De vorming van die groene korst kan gedeeltelijk voorkomen worden door een laagje gemalen houtskool uit te strooien na de zaaiing.

Slecht groeiende planten worden wel eens geënt op snelgroeiende onderstammen. Voor onderstam wordt veelal de Peireskia gebruikt, ofschoon tegenwoordig ook wel enkele Cereussoorten in aanmerking komen. Deze onderstammen hebben hoofdzakelijk betrekking op de zoogenaamde lidcactussen, want de bolcactussen worden meestal op een Cereussoort geënt. Opuntia's zooals het negerhandje krijgen een Opuntia als onderstam. Over het enten zal ik niet uitwijden, dit is een slag en leert men het beste door afkijken.

Elken beginner zou ik willen aanraden voorzichtig in de keus der planten te zijn. Het zijn niet altijd de dure planten, die ons het meeste genoegen verschaffen, integendeel ze bezorgen ons meestal de meeste teleurstellingen. Begin met planten, die hier uit zaad of stek gekweekt zijn, ze zijn aan grondsoort en klimaat gewend. Gaat de kweekerij hiervan naar wensch dan zou eens een proef met importplanten genomen kunnen worden.

Het zelf importeeren van planten is heel aardig, maar teleurstellend als men niet beschikt over een goede gelegenheid om de vreemdelingen te vertroetelen. Is de afzender een beetje roekeloos geweest met het inpakken dan is de eenige teleurstelling dat de geheele zending direct naar de vuilnisbak moet verhuizen. Vooral een zending, waaronder Euphorbia's zijn, mag zeker wel met zorg verpakt worden, want de minste kneuzing van een dergelijke plant veroorzaakt het uitvloeien van een melkachtig vocht, dat beslist de geheele zending aansteekt. Steeds moet een zending kurkdroog zijn. Bij ontvangst van een zending importplanten mag niet uit het oog verloren worden, dat de planten gedurende geruimen tijd van licht en lucht verstoken zijn geweest en zou het dus dwaas zijn om dergelijke planten direct in het volle licht te plaatsen en maar volop water te geven. Vele planten zullen verschrompeld en verdroogd zijn, zoodat de aanblik allertreurigs is, hetgeen vooral met Stapelia's het geval is. Met een beetje geduld en goede verzorging is er toch nog wel iets van te maken. Dergelijke planten moeten tegen verder uitdrogen beschermd worden en hen moet de gelegenheid gegeven worden zich te kunnen herstellen. Ze worden daarvoor ingegraven in een bakje vochtig zand, ze zijn dan niet aan het licht blootgesteld, dus het weinige vocht, dat ze nog bezitten, kan niet verder verdampen, en doordat ze in vochtig zand zijn ingegraven hebben zij gelegenheid dit vocht in zich op te nemen.

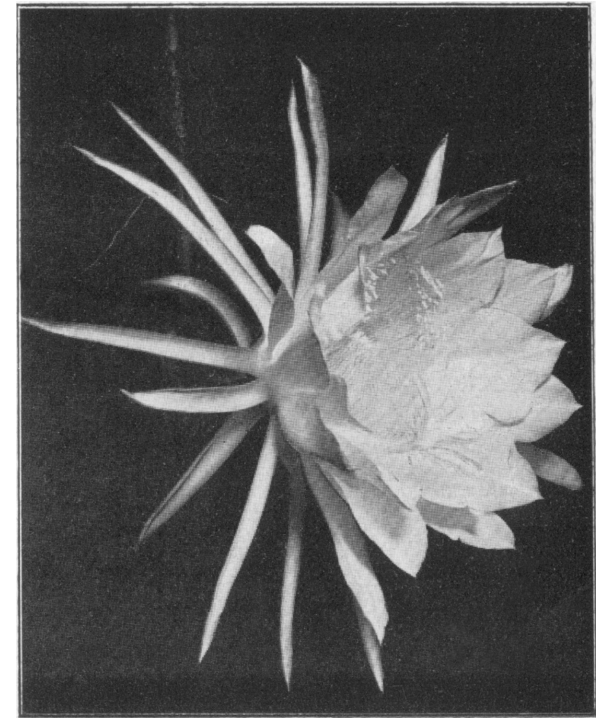
Mijn tijd is nu bijna verstreken. In zoo'n kort tijdsbestek is het

natuurlijk niet doenlijk in bijzonderheden te treden. Het is slechts de bedoeling geweest om Uw aandacht te vestigen op deze bijzondere planten.

Wie er meer van wil weten, sluite zich aan bij de meer dan 800 leden tellende vereeniging. Misschien krijgen wij later nog eens de gelegenheid om op dit onderwerp terug te komen. Ik dank U allen zeer voor Uw welwillend gehoor.

CEREUS UNDATUS.

Het was een aangename verrassing voor mij toen ik, nu twee maanden geleden, twee bloemknopjes aan mijn *Cereus undatus* ontdekte. Met even groote verrassing zag ik de snelle ontwikkeling van die knoppen welke 17 en 18 October, in geheel haar pracht, aan de dunne uiteinden prijkten, van misgroeide stengels.

Cereus undatus.

De plant heeft, op één stam, een vertakking, die een uitgestrektheid beslaat van 4 meter, terwijl zij een leeftijd van 4 jaren heeft bereikt.

De bloem, waarvan een foto hierbij gaat is wit, de kelk heeft,

geheel open, een middellijn van 20 c.M. De meeldraden, die in groot aantal aanwezig zijn, hebben, evenals de Stamper, een lichte kleur, die doet denken aan een geel waas; terwijl de schutbladen zeer licht groen zijn. De geheele bloem heeft, vanaf den stengel gemeten, een lengte van ongeveer 20 c.M.

Het is mij niet mogelijk in woorden haar pracht weer te geven; men moet dat zien.

Een lantaarnplaatje zal het Bestuur voor het archief worden aangeboden opdat bij lezingen met lichtbeelden een klein steentje wordt bijgedragen tot de leerstof, die niet genoeg kan worden aangebracht.

Opgemerkt moet nog worden, dat *Cereus undatus* geen kamerplant, doch een kasplant is.

Oosterbeek, 20 October 1929.

W. DE VOS.

OP DEN UITKIJK.

Vademecum bij het verzamelen en kweken van Cactussen en overige vetplanten, door Chr. de Ringh. Met 50 afb. Utrecht 1929.

Reeds lang wisten wij, dat onze geachte Voorzitter bezig was met het schrijven van een eenvoudige leidraad ten behoeve van pas beginnende verzamelaars. Thans ligt deze eerste pennevrucht van den heer De Ringh voor ons. De Uitgeefster, firma J. van Druten zorgde voor een handig formaat en stevig omslag, zoodat het gemakkelijk in den zak kan worden megedragen, om het bv. als treinlectuur mee op reis te nemen.

Dit wat het uiterlijk betreft. Maar de inhoud moet natuurlijk het voornaamste zijn! En dan kunnen wij zonder grootspraak zeggen, dat dit boekje om den inhoud wel het mooiste en meest bevattelijke is, dat wij kennen. Van het begin tot het einde heeft het ons geboeid; men kan het beschouwen als een stukje geschiedenis uit het leven van een Cactusverzamelaar. Onopgesmukt verhaalt het van de kleine tegenspoeden, maar ook van het blij genieten over succesvolle ervaringen, zooals wij die allen in het begin van onze verzamelaarsloopbaan hebben meegemaakt. Voor wie het genoeg heeft den heer De Ringh persoonlijk te kennen, is het bij het lezen van zijn boekje, alsof hij zelf bij ons zit en op de hem eigen bescheiden wijze vertelt van zijn wederwaardigheden.

Zoo, al verhalende, geeft dit boekje een reeks van waarnemingen

en nuttige wenken welke aan den pas beginnenden verzamelaar onfeilbaar den weg tot volledig succes zullen wijzen. Doch ook de meer gevorderden zullen er nog wel het een en ander uit kunnen leeren. Daarom behoort dit boekje in de Succulentenbibliotheek van elk onzer aanwezig te zijn. De uiterst lage prijs - het kost slechts f 1.60 - zal voor niemand eenig bezwaar opleveren.

Een 50-tal mooie illustraties versieren den tekst, illustraties, welke daarom zoo waardevol zijn, omdat de foto's alle door den auteur zelf genomen zijn naar exemplaren uit diens eigen verzameling.

Zoo ligt dan op dit boekje onmiskenbaar het cachet van originaliteit gedrukt, als van geen ander onzer Nederlandsche succulentenboekjes gezegd kan worden! Deze afbeeldingen geven, zooals de schrijver aan het slot opmerkt, een voorstelling, welke resultaten met een kweekwijze, zooals die in het boekje is beschreven, kan worden bereikt.

Ten slotte volgt nog een lijst van Latijnsche en Grieksche soortnamen, met vermelding van de Hollandsche vertaling, welke de practische waarde van dit mooie werkje zeer verhoogt.

Wij wenschen de heer De Ringh veel succes met zijn „Vademecum” en hopen, dat de lezers, door het gelezene in praktijk te brengen, evenveel succes zullen bereiken met hun planten als dit bij den schrijver blijkens zijn ervaringen het geval was.

G. D. D.

De Wandelaar. Geïllustreerd Maandblad gewijd aan natuurwaardeering, natuurbescherming, heemschut, geologie en folklore. Onder leiding van Rinke Tolman. Uitgegeven door A. G. Schoonderbeek, Laren.

Waarom wij op dat mooie, rijk geïllustreerde maandblad gaarne de aandacht vestigen? Omdat onze leden over het algemeen groote natuurliefhebbers zijn. Niet allen hebben een eigen tuin waarin zij naar hartelust kunnen liefhebben; velen moeten zich met een paar vensterbanken tevreden stellen. Maar wandelen kunnen wij allen, en de gróóte tuin, zooals die ons in de vrije natuur omringt met haar bosschen, weiden, poelen en plassen, kunnen wij allen bewonderen - als wij slechts ooren hebben om te hooren en oogen om te zien. Wat valt er niet veel op te merken in de eenvoudige planten- en dierenwereld, zoowel 's zomers

als 's winters en toch, wat wordt dit vaak weinig gewaardeerd! „De Wandelaar” kan ons hierbij goede diensten bewijzen. Pittige artikelen en het ideale-nabij-komende afbeeldingen zullen niet nalaten om op te wekken voortaan met open oog en oor de schepping te doorwandelen, haar te leeren waardeeren en lief te krijgen.

De natuurwaardeering bepaalt zich niet uitsluitend tot ons eigen land. Wij vestigen in dit verband de aandacht op een artikel „Cactussen in de wildernis” met een origineele foto van een Cactuslandschap uit Californië met op den voorgrond een 150-jarig exemplaar van *Cereus giganteus*, voorkomende in het Octobernummer.

Nu met 1 Januari de tweede jaargang een aanvang neemt, wekken wij onze lezers op zich op dit uitnemend verzorgde maandblad te abonneren. Voor f 7.50 per jaar krijgt men een lijvig boekdeel in folioformaat van plm. 350 bladzijden, geïllustreerd met ongeveer evenveel schitterende foto's, welke op zichzelf wel drie rijksdaalders waard zijn.

G. D. D.

N.V. Natuurhistorische Lichtbeeldendienst „H. V.” Deze Lichtbeeldendienst, waarvan ons medelid de heer T. Huizinga Sr. te Amsterdam (Kinkerstraat 123) directeur is, geeft op billijke voorwaarden lantaarnplaatjes in huur, waaronder zich ook een mooie serie succulenten bevindt. Voor de leden van Kring Amsterdam werden deze plaatjes meermalen met groot succes vertoond, wat niet te verwonderen is, als wij weten, dat de plaatjes genomen zijn naar foto's door onzen Voorzitter, de heer Chr. de Ringh vervaardigd, die tevens voor den bijbehorenden tekst zorgde.

Nu de lange avonden weer zijn aangebroken, maken wij onze lezers gaarne attent op dezen lichtbeeldendienst. Niet ieder is in de gelegenheid zich zelf een projectietoestel met bijbehorende plaatjes te verschaffen. Maar op plaatsen waar slechts enkele leden bij elkaar wonen zou men door zoo'n serie plaatjes te huren een mooie propaganda-avond kunnen houden, wat ongetwijfeld ook de vereniging, door toetreden van nieuwe leden, weer ten goede kwam.

Wie hiervoor iets gevoelt, vrage bij den heer Huizinga eens prospectus met condities.

G. D. D.

VERKADE'S PADDESTOELEN ALBUM.

Wij kunnen niet aannemen, dat onze leden alleen maar oog hebben voor cactussen en overige vetplanten. En al zou dit wèl het geval zijn, dan mogen wij toch aannemen, dat zij alles gadeslaan wat om en bij onze lievelingsplanten geschiedt.

Voor al in dezen tijd van het jaar kunnen wij dan paddenstoelen waarnemen. Hier en daar verschijnen ze in en om de potten. Sommige leden zullen ze direct verwijderen, anderen zullen met bewondering den bouw gadeslaan.

Nu 15 October j.l. juist een album „Paddenstoelen”, van de firma Verkade, het licht heeft gezien, willen wij hierop even de aandacht vestigen.

Op zeer onderhoudende wijze geeft Dr. Jac. P. Thyse ons een kijkje in het rijk van deze plantengroep.

Het resultaat van dit werk moet zijn, dat menigeen, die vroeger deze planten met minachting voorbij liep of vertrapte, ze thans met een ander oog gaat bezien,

De uitvoering van album en plaatjes is, zooals wij gewend zijn, schitterend. Wij wenschen de firma Verkade geluk met dit mooie stuk werk op natuurhistorisch gebied.

R.

CONTRIBUTIE 1930.

Nog heeft het oude jaar geen afscheid van ons genomen, of de penningmeester komt ons alweer herinneren aan dien allerbelangrijksten vereenigingsplicht, het op tijd betalen der contributie. Hoe de Vereeniging in ons jubeljaar gegroeid is, zult U in het eerstvolgende nummer vernemen, maar we verklappen geen geheim, als we reeds nu mededeelen, dat we niet ver van de 1000 leden meer af zijn en iedereen begrijpt, wat dit voor een administratie met zich meebrengt. De gemoedelijke manier, waarop we vroeger de contributies ontvingen, d. w. z. ieder stuurde deze, wanneer het hem toevallig eens zinde, en kreeg dan, wanneer hij eens wat lang liet wachten een vriendelijke aansporing, waarop sommigen zelfs nog wel eens boos reageerden, alsof we aan hun soliditeit twijfelden. Het ergst moest de penningmeester het ontgelden, wanneer de postkwitanties kwamen, (behalve bij het gros, dat natuurlijk bij eerste aanbieding betaalde), want welke fatsoenlijke vereeniging stuurde zijn leden nu zoo maar een postbode met een kwitantie van f 3.20 aan zijn deur. Afijn, er waren nog wel eens

moeilijkheden, waarvan wij voor ons het zwaarst lieten wegen het feit, dat leden soms een half jaar lang Succulenta ontvingen en dan ineens bleken geen lid meer te willen zijn. En later zaten we te springen om die nutteloos verzonden nummers, die we zoo prachtig hadden kunnen gebruiken voor nieuwe leden, die zich in den loop van het jaar aanmeldden. Al deze moeilijkheden willen we thans op deze wijze trachten te ontgaan. Zooals dit reeds bij meerdere vereenigingen gebruikelijk is, herinneren we vóór den aanvang van het nieuwe jaar U aan de toezending der contributie. Tot 31 December kan de contributie aan ons bekende nummer 133550, ten name van den Penningmeester van de Ned. Ver. van Vetplanten verzamelaars Succulenta te Rotterdam, worden voldaan. De verplichte contributie bedraagt drie gulden, maar we maken er onze leden attent op, dat dit bedrag slechts met de grootste moeite toereikend is om de uitgave van ons blad mogelijk te maken en dat hetgeen daarenboven uit vrijwillige bijdragen binnenkomt, bestemd is voor ons eigenlijke vereenigingswerk.

Welaan dan gij allen, die onze vereeniging hebt helpen groot maken, toont ons dan in daden, dat gij nog steeds met ons streven sympathiseert en zendt ons nog in de maand December uw contributie, vermeerderd met uw St. Nicolaas- of Kerstgave.

Na 1 Januari zal per postkwitantie over de minimum-contributie, verhoogd met 20 ct. incassokosten (alzo over f 3.20) worden beschikt.

We vertrouwen, dat ieder aan een vlot verloop dezer regeling zal willen medewerken, waardoor het mogelijk wordt, dat de penningmeester van veel overbodigen arbeid wordt ontlast en evenals vroeger weer wat meer tijd beschikbaar krijgt als medewerker van ons tijdschrift,

Voor Uwe welwillende medewerking bij voorbaat onzen hartelijken dank.

J. M. VAN DEN HOUTEN.

BESTUURSMEDEDEELINGEN.

SECRETARIAAT.

Hiermede breng ik ter kennis van de leden, dat ik geheel hersteld zijnde mijn werkzaamheden als Secretaresse dezer Vereeniging weder ter hand heb genomen en dus alle correspondentie het secretariaat betreffende ¹⁾ wederom aan mijn adres gezonden kan worden.

Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik om aan degenen, welke tengevolge mijner ziekte wat lang op antwoord op hunne correspondentie hebben moeten wachten (in het bijzonder een aantal gedurende l.l. zomer toegetreden nieuwe leden) mijne verontschuldigingen aan te bieden. De vereenigingscorrespondentie was namelijk dank zij de groote dienstvaardigheid van de post alhier een tijdlang geregeld doorgezonden naar La Mortola (Italië), waar ik zwaar ziek lag en was het mij niet mogelijk e. e. a. aan mijn medebestuurders ter afdoening door te zenden voor ik weder voldoende hersteld was.

M. C. KARSTEN.

¹⁾ Behalve de boekerij, zie onder bibliotheek.

BIBLIOTHEEK.

De werkzaamheden van het secretariaat hebben zoo langzamerhand een dusdanigen omvang aangenomen, dat we besloten hebben de bibliotheek van het secretariaat te scheiden. De bibliotheek zal vanaf heden niet meer door ondergeteekende, maar door onzen Voorzitter behandeld worden.

Aanvragen om boeken gelieve men dus in het vervolg aan den Heer de Ringh te richten.

M. C. KARSTEN.

NIEUWE AANWINSTEN.

Nederlandsch.

78. **J. J. Verbeek Wolthuys.** CACTUSBOEK, met 113 afbeeld. en gekleurde frontispiece. Uitg. J. v. Druten, Utrecht, 1929.
79. **Chr. de Ringh.** VADEMECUM bij het verzamelen van Cactussen en overige vetplanten. Met 50 afb. Uitg. J. v. Druten, Utrecht, 1929.

JAARVERGADERING.

We stellen ons voor de e. v. Algemeene Vergadering te houden op Zaterdag 25 Januari 1930. Uur en plaats zullen in het volgend nummer worden bekend gemaakt.

De leden worden er nogmaals aan herinnerd, dat eventueele voorstellen ter behandeling op de Alg. Verg. vóór 15 December a.s. in het bezit der Secretaresse moeten zijn. (Art. 23 sub. b, H. R.)

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Amsterdam en Omstreken.

Op 25 Oct. hield de afd Amsterdam een lichtbeeldenavond waar de Heer F. Huizinga Directeur der N. V. lichtbeeldendienst H. V. zelf als explicator optrad. En dat deze zaak in goede handen is, bewijst wel het groote aantal mooie platen dat dezen avond gegeven werd.

Elke plaat afzonderlijk te bespreken is niet doenlijk, doch het applaus aan het slot bewees voldoende, dat men voldaan was.

Andere afdelingen of leden welke daar belang in stellen wordt verwezen naar het adres van den Directeur den Heer F. Huizinga, Amsterdam Kenkerstraat 123. Amsterdam. H. WITTE, Secretaris.

De afdeling Amsterdam heeft er den laatsten tijd zeer veel nieuwe leden bij gekregen, welke allen gaarne de oude jaargangen van Succulenta wilden doorlezen. Wie van onze leden kan ons nu helpen aan de jaargangen één tot en met tien voor onze afdelings bibliotheek?

Het liefst gratis of tegen matigen prijs. Er wordt een goed werk mede verricht en men bewijst de nieuwe leden een grooten dienst. Ook andere boeken, binnen- en buitenlandsche, over Cactuscultuur zijn dubbel welkom.

Adres van toezending of bericht bij den Secretaris. Porto wordt vergoed.

H. WITTE. Orteliusstraat 187. Amsterdam (West).

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

- P. F. van Schaik, v/h. Leeuwarden, Slotmakersstraat 22, thans Amersfoort, 3de Inf. Kazernestraat 7a.
 Mevrouw J. M. C. Fraenkel-Kotting, Amsterdam Z., v/h. Lassusstraat 1, thans de Lairessestraat 162.
 W. H. Elinga, den Helder, v/h. Wilhelminastraat 4, thans Dijkstraat 17.

NIEUWE LEDEN.

- J. Berkhout, Hoek van Holland, Tuinderstraat 17. (1930).
 C. A. van Malssen, Noordwijk-binnen, Voorstraat 43.
 W. G. Jacobs, Oldenzaal, Nieuwstraat 47. (1930).
 J. Noorthoek, Rotterdam, Graaf Florisstraat 101a. (1930).
 Mevrouw Jos. Nebbeling, Utrecht, Oosterstraat 21.
 Mevrouw Padmos, IJzerhandel, Zierikzee

RUILRUBRIEK.

Gevraagd: enkele leden van *Epiphyllum delicatum*, Deutsche Kaiserin, hybridum rubrum en anderen om op *Pereskia* te enten. Ook ruilen. Aanbiedingen P. A. Jonker, Julianaplein 9, Amersfoort.

Ondergeteekende biedt aan:

Cephalocereus senilis Pfeiff., *Cereus Silvesfrii* Speg., *Cereus Pringlei*
Echinocactus multicostatus Hildm., *E. Grusonii* Hildm., *E. minusculus* Web.,
E. pilosus Gal., *E. myriostigma* S.-D., *E. submammulosus* Lem., *Mamillaria pusilla* P. DC.,
M. elegans P. DC., *M. gracilis* var. *pulchella* Hopff., *M. Wildii* Dietr.,
Echinopsis tubiflora Zucc., *E. sis triumphans* Jac., *Opuntia leucotricha* P. DC.,
O. microdasys Lehm., *Stapelia variegata* L., *Haworthia margaritifera* Haw.,
Euphorbia submammillaris Berg., *Euph. globosa* Sims.

In ruil tegen:

Echinocactus Mostii Gürke. *E. Fobeanus* Miechl., *E. ebenacanthus* Monv.,
E. Reichei K. Schm., *Mamillaria Oliviae* Orc., *M. senilis* Lodd., *M. chlorantha*
 Eng. (= *M. radiosa* Eng.), *M. monclova* Rge (Hort.), *M. flava* Eng., *Echinocereus tuberosus* Rümpl., *Euphorbia obesa* Hook. fil.

Adres: F. Mandemaker, Marienpoelstraat 13, Leiden.

VRAAG EN AANBOD.

Te koop gelakt ijzeren kamerbroeikas op houten onderstuk. Bodem oppervlak ca 120 x 80 cM. hoogte ca 75 cM. Voorzien van electriche verwarming. Prijs f 80.--. F. L. Verster, Vondelstraat 174, Amsterdam.